Susanna Clarke

autoarea romanului JONATHAN STRANGE & MR NORRELL

DOAMNELE din GRACE ADIEU

și alte povestiri

DOAMNELE DIN GRACE ADIEU ŞI ALTE POVESTIRI

SUSANNA CLARKE

TRADUCERE DIN LIMBA ENGLEZĂ
MĂDĂLINA STANCU

CU ILUSTRAȚII DE CHARLES VESS

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României
CLARKE, SUSANNA
Doamnele din Grace Adieu şi alte povestiri / Susanna Clarke; trad. Mădălina Stancu. — Bucureşti: RAO International Publishing Company, 2008
ISBN 978-973-103-650-2

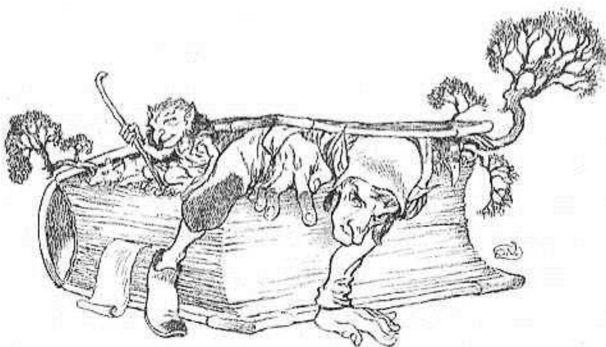
I. Stancu, Mădălina (trad.)
821.111-31 = 135.1

SUSANNA CLARKE
The Ladies of Grace Adieu and other stories

Ilustraţiile din interior
Charles Vess

2008
ISBN 978-973-103-650-2

Pentru părinţii mei, Janet şi Stuart Clarke

Introducere

de Prof. James Sutherland, Directorul Departamentului de Studii Sidhe, Universitatea Aberdeen

Am purces la drum în alcătuirea acestei colecţii având două ţeluri foarte modeste. În primul rând, să aduc câteva lămuriri cu privire la dezvoltarea magiei în Insulele Britanice în mai multe epoci; în al doilea rând, să prezint cititorului diverse feluri în care Faerie ne poate influenţa lumea cotidiană, adică să întocmesc un scurt îndrumar privitor la Faerie şi la spiriduşi.

Povestirea care dă titlul colecţiei, *Doamnele din Grace Adieu,* se încadrează în prima categorie, zugrăvind un viu tablou al dificultăţilor cu care se confruntau femeile-magician la începutul secolului XIX – pe vremea aceea, munca lor era neglijată cu desăvârşire de tovarăşii lor de breaslă de sex masculin (aici reprezentaţi cu succes de Gilbert Norrell şi Jonathan Strange). Întâmplările din această povestire au mai fost pomenite într-un roman mai degrabă obscur, publicat cu câţiva ani în urmă. Dacă se întâmplă ca vreunii dintre cititori să cunoască volumul *Jonathan Strange şi Mr Norrell* (Bloomsbury, Londra, 2004), aceştia vor găsi o

notă de subsol în capitolul 43, în care se vorbeşte despre eforturile lui Jonathan Strange de a-şi îndepărta cumnatul preot de parohia lui din Gloucestershire şi de a-i face rost de o nouă parohie în Northamptonshire. *Doamnele din Grace Adieu* oferă o explicaţie mai detaliată a acestor măsuri oarecum enigmatice întreprinse de Strange.

Poveştile *Pe dealul Lickerish* şi *Monştri şi meandre* vorbesc despre relaţiile ceva mai uşoare, mai puţin primejdioase cu spiriduşii şi magia lor de care au avut parte odinioară strămoşii noştri englezi şi scoţieni.

Domnul Simonelli sau Văduvul spiriduş este un extras din jurnalul lui Alessandro Simonelli. Simonelli este, neîndoielnic, un scriitor extrem de agasant; manifestă neîncetat îngâmfarea şi aroganţa tipice rasei sale. (Şi mă refer aici la *englezi,* nu la altcineva). Editorii sunt sfătuiţi să fie precauţi dacă vor lucra vreodată cu jurnalul lui. Simonelli a publicat acest jurnal pentru prima oară la mijlocul anilor 1820. Douăzeci de ani mai târziu l-a revizuit şi l-a publicat din nou. La fel a făcut şi spre sfârşitul anilor 1860. Şi nu s-a oprit aici; pe tot parcursul secolului XIX şi la începutul secolului XX jurnalele şi memoriile sale au fost rescrise şi reeditate periodic; şi de fiecare dată Simonelli îşi modela trecutul pentru a aduce în prim-plan cea mai recentă obsesie a sa – fie că era vorba despre istorie antică sumeriană, educaţia femeilor, cizelarea moravurilor *Sidhe* (ale spiriduşilor), răspândirea de biblii în rândul păgânilor sau eficacitatea unei noi mărci de săpun. Încercând să ocolesc acest supărător neajuns, am ales un extras din prima ediţie, care prezintă începuturile carierei cu totul ieşite din comun a lui Simonelli. Nu putem decât să sperăm că cele scrise aici sunt într-o oarecare măsură conforme cu realitatea.

În anii care au urmat bătăliei de la Waterloo, relaţiile între *Sidhe* (spiriduşi) şi britanici s-au înteţit. Politicienii britanici dezbăteau înflăcăraţi „Problema Spiriduşilor", fiind însă toţi de acord că era vitală pentru interesele ţării. Şi totuşi, primul lucru pe care îl

demonstrează poveştile de mai jos este că un domn obişnuit din secolul al XIX-lea ar fi fost groaznic de nepregătit dacă ar fi nimerit întâmplător în Faerie. Ducele de Wellington e un exemplu grăitor în acest sens. Se pare că femeile se descurcau ceva mai bine în astfel de împrejurări stranii; eroina povestirii *Doamna Mabb,* Veneţia Moore, manifestă cu consecvenţă abilitatea de a intui care sunt regulile în Faerie, reguli pe care Ducele – deşi mai în vârstă şi mai trecut prin viaţă – le ignoră cu desăvârşire.

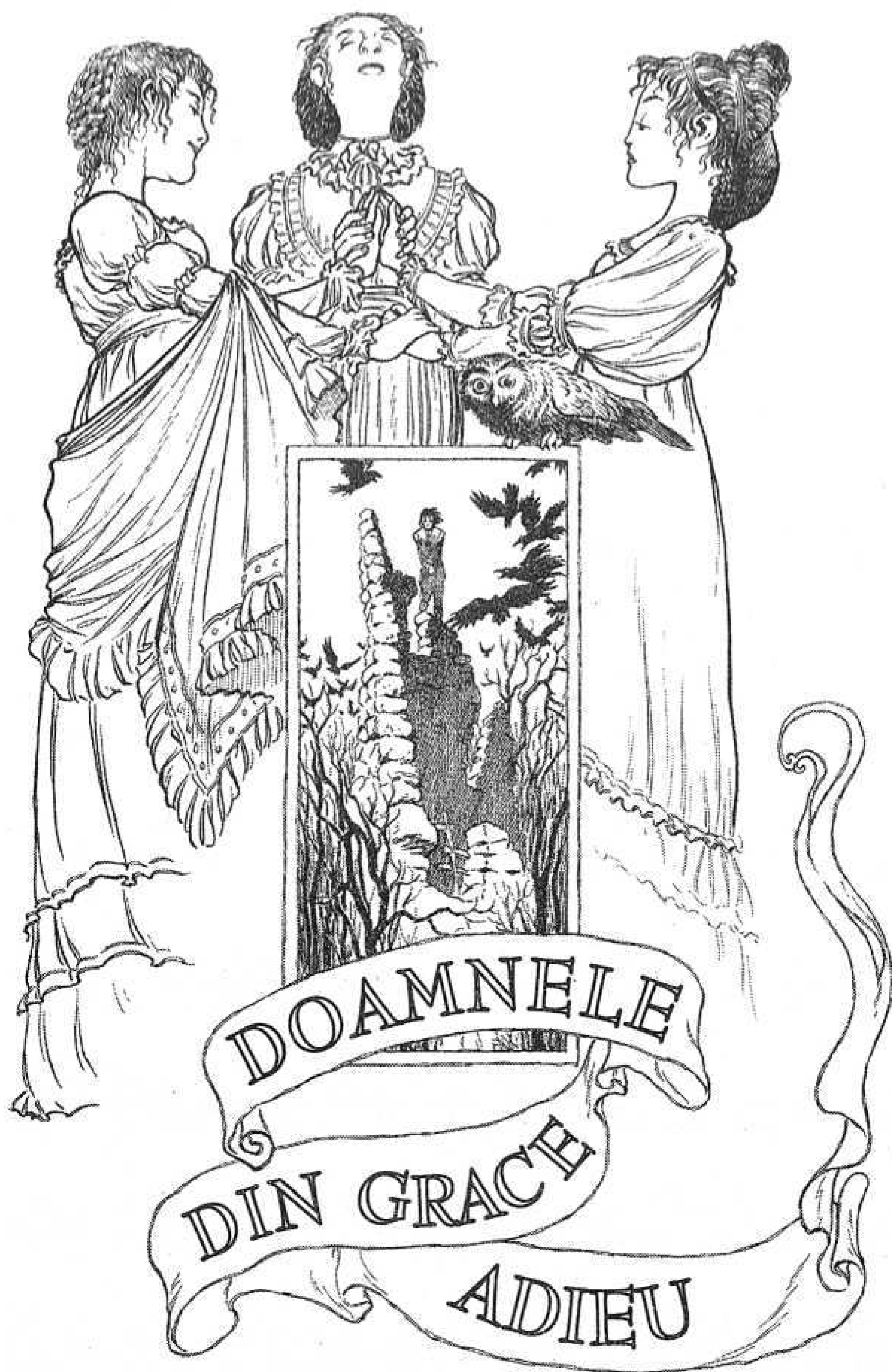
Tom Brightwind sau Cum a fost ridicat podul spiriduşilor de la Thoresby rămâne o poveste extraordinar de interesantă pentru toţi cei care studiază problematica spiriduşilor. Cu toate astea, nu văd niciun motiv de a revizui prezentarea pe care am făcut-o deja acestei poveşti în 1999 (şi care ar merita, cred, să cunoască o mai largă răspândire). Această prezentare, după cum vor descoperi şi cititorii, prefaţează povestea în volumul de faţă.

Am ales pentru final o poveste a minunatului scriitor John Waterbury, Lord Portishead. Cu excepţia perioadei 1808-1816, când a fost puternic influenţat de Gilbert Norrell, scrierile lui Waterbury şi mai ales repovestirile unor basme de demult despre Regele Corb sunt o sursă neîncetată de încântare. *John Uskglass şi Cărbunarul din Cumbria* reprezintă acea categorie de poveşti (mult iubite în Evul Mediu) în care cei bogaţi şi puternici sunt puşi în încurcătură de oameni care le sunt mult inferiori din punctul de vedere al orânduirii sociale. (Şi mă gândesc aici la poveştile cu Robin Hood sau la balada *Regele John şi abatele din Canterbury).* În Anglia de Nord medievală, nimeni nu era mai bogat sau mai puternic decât John Uskglass – şi e firesc deci ca folclorul nord-englezesc să fie plin de poveşti în care Uskglass cade în vizuini subpământene, se îndrăgosteşte de femei nepotrivite sau, din varii motive complicate şi greu de crezut, e nevoit să fiarbă porridge pentru neveste de hangii supărate.

Tristul adevăr este că în zilele noastre – la fel cum s-a întâmplat dintotdeauna – informaţiile eronate despre Faerie ne asaltează din

toate părţile. Cu ajutorul unor povestiri precum cele de mai jos, cercetătoarele dedicate culturii *Sidhe* îşi pot construi o fereastră metaforică înspre Faerie, având parte de imagini fugare ale complexităţii, contradicţiilor şi primejdioaselor atracţii ale acestei lumi.

James Sutherland
Aberdeen, aprilie 2006

DOAMNELE
DIN GRACE
ADIEU

Mai presus de orice, ţineţi minte că magia vine nu doar din minte, ci în egală măsură din inimă; şi bine ar fi ca tot ce faceţi să se nască din dragoste, din bucurie sau din dreaptă mânie.

Iar dacă ţinem seama de această regulă, vom vedea negreşit că magia de care suntem în stare depăşeşte cu mult suma tuturor vrăjilor ce s-au învăţat vreodată. Căci magia va fi atunci la fel de lesnicioasă pentru noi ca zborul pentru păsări, fiindcă aşa cum puterea de a zbura e cuprinsă în inima oricărei înaripate, tot aşa magia va izvorî din inima noastră plină de taine şi visuri. Şi vom tresălta de bucurie împlinind fapte de magie, la fel cum păsările cu drag se lasă purtate de vânt, şi vom şti atunci că magia face parte din firea omului, întocmai cum zborul le stă în fire păsărilor.

Iar darul de a pătrunde cu mintea toate acestea ne vine de la însuşi Regele Corb, preaiubitul rege al magicienilor, ce stă între Anglia şi Tărâmul Celălalt, între toate făpturile sălbatice şi lumea oamenilor.

Din *Cartea lui Lady Catherine de Winchester* (1209-67), tradusă din limba latină de Jane Tobias (1775-1819)

Când a murit doamna Field, soţul îndoliat s-a uitat bine în jur şi a descoperit că lumea părea la fel de plină de fete tinere şi frumoase ca în tinereţile lui. I-a venit apoi în minte că nicicând nu fusese mai bogat ca acum şi, cu toate că în căminul lui trăia deja o tânără

frumoasă (nepoata şi pupila lui, Cassandra Parbringer), încă una n-ar fi fost de prisos. Nu se vedea îmbătrânit sau schimbat în vreun fel, iar Cassandra îi împărtăşea întru totul această părere, căci (îşi spunea ea) sunt convinsă, domnule, că şi la douăzeci şi unu de ani eraţi la fel de plicticos ca acum, la patruzeci şi nouă. Aşa că domnul Field s-a recăsătorit. Noua doamnă Field era drăguţă şi deşteaptă şi nu avea decât un an mai mult decât Cassandra, dar trebuie spus, în apărarea ei, că nu avea niciun fel de avere şi dacă nu s-ar fi măritat cu domnul Field ar fi fost nevoită să se angajeze ca profesoară. A doua doamnă Field şi Cassandra s-au plăcut din prima clipă şi în scurt timp au ajuns să ţină mult una la alta. Ba chiar, ca să dezvăluim tristul adevăr, afecţiunea ce şi-o arătau una alteia o depăşea cu mult pe aceea faţă de domnul Field. Aveau şi o altă prietenă (o anume domnişoară Tobias), iar cele trei puteau fi văzute adesea plimbându-se prin împrejurimile satului în care locuiau – anume Grace Adieu, din comitatul Gloucestershire.

La cei douăzeci de ani ai ei, Cassandra Parbringer era considerată întruparea unui anume ideal de frumuseţe către care unii domni se arată cu osebire părtinitori. Tenul ei alb păstra în obraji o uşoară tentă trandafirie. Azuriul ochilor se potrivea de minune cu buclele de un blond ce bătea în argintiu, iar toate acestea alcătuiau un tablou fermecător în care dulceaţa feminităţii se împletea cu cea a copilăriei. Domnul Field, despre care nu se poate spune că strălucea prin darul observaţiei, era convins că nepoata lui are o fire copilăroasă, naivă şi marcată de blânda supunere femeiască – în ton cu trăsăturile chipului ei.

Cassandrei i se deschideau pe atunci în faţă perspective ceva mai atrăgătoare decât cele de care avusese parte actuala doamnă Field. Locuitorii din Grace Adieu erau convinşi de ceva vreme că domnişoara Parbringer are să se mărite cu preotul paroh, Henry Woodhope – iar domnului Woodhope nu părea să-i displacă ideea.

— Mi se pare că i-ai căzut cu tronc domnului Woodhope, Cassandra, zise doamna Field.

— Zău?

Domnişoara Tobias (şi ea de faţă) interveni:

— Domnişoara Parbringer e chibzuită şi nu-şi dă glas gândurilor despre domnul Woodhope.

— Ah, strigă atunci Cassandra, vă spun dacă vreţi. Domnul Woodhope e un al doilea domn Field, doar că mai înalt şi mai subţire. Mai tânăr fiind, îi vine mai uşor să se facă plăcut şi nu şi-a pierdut de tot ascuţimea minţii. Toate acestea însă nu înseamnă mare lucru – tot o copie a domnului Field rămâne.

— Şi atunci de ce îl încurajezi? întrebă doamna Field.

— Pentru că trebuie să mă mărit şi eu cu cineva, iar domnul Woodhope are calitatea că locuieşte în Grace Adieu, astfel că măritişul cu el nu mă va despărţi de draga mea doamnă Field.

— E un ţel prea puţin lăudabil acela de a te mărita cu vreun domn Field, fie el original sau copie, oftă doamna Field. Ceva mai de soi nu-ţi doreşti?

Cassandra căzu pe gânduri o clipă, apoi urmă:

— De când mă ştiu am visat să vizitez Yorkshire-ul. Mi-l închipui întocmai ca în romanele doamnei Radcliffe.

— E un loc ca oricare altul, spuse domnişoara Tobias.

— Vai, domnişoară Tobias, făcu atunci Cassandra, cum puteţi spune aşa ceva? Dacă nici în Yorkshire nu mai putem găsi magie, atunci unde? „Pe dealuri sus, sub stele / Cu aprig Rege-alăturea.“ *Aşa* îmi închipui eu că trebuie să fie Yorkshire-ul.

— Atâta doar, replică domnişoara Tobias, că au trecut mulţi ani de când aprigul Rege şi tovarăşii lui au plecat din Yorkshire, iar între timp locuitorii de acolo şi-au construit bariere cu taxă de trecere, au început să tipărească ziare, să circule cu diligenţa, să folosească biblioteci volante şi, în general, şi-au umplut viaţa cu tot felul de lucruri moderne şi lipsite de romantism.

— Mă dezamăgeşti, pufni Cassandra.

Domnişoara Tobias era guvernanta a două fetiţe ce locuiau într-un conac din sat numit Winter's Realm[1]. Părinţii copilelor muriseră, iar în Grace Adieu umbla vorba că Winter's Realm nu e o locuinţă potrivită pentru copii – aşa mare, întunecoasă şi plină de încăperi şi sculpturi bizare cum era. De altfel, mezina era un copil temător şi chinuit adesea de coşmaruri. Îşi închipuia, mititica de ea, că e urmărită de bufniţe. Nimic pe lume nu-i inspira o groază mai mare decât aceste păsări. E adevărat că nimeni altcineva nu văzuse vreodată bufniţe la Winter's Realm, dar casa era veche, cu ziduri pline de crăpături şi găuri prin care păsările ar fi putut lesne pătrunde, iar şoareci graşi care să le ademenească se găseau din belşug – aşa că, cine ştie, poate că fetiţa avea dreptate. Guvernanta nu reuşise să atragă prea multe simpatii în sat – era prea înaltă, prea iubitoare de cărţi, prea serioasă şi – curios lucru – nu zâmbea niciodată fără motiv. Cu toate astea, domnişoara Ursula şi domnişoara Flora erau cuminţi şi bine-crescute şi păreau să ţină mult la domnişoara Tobias.

În ciuda viitorului îmbelşugat care le aştepta pe cele două mici moştenitoare, un lucru le lipsea aproape cu desăvârşire: rudele. Singurul lor tutore era un văr al mamei lor. În lungii ani trecuţi de la moartea părinţilor celor două copile, acest domn le vizitase numai de două ori şi o dată le trimisese o scurtă misivă de Crăciun. Dar, deoarece căpitanul Winbright purta uniformă roşie şi era ofiţer în comitatul…, absenţa şi tăcerea îi erau trecute cu vederea, iar domnişoara Ursula şi domnişoara Flora (cu toate că nu aveau decât opt, respectiv patru ani) începuseră deja să manifeste slăbiciunea caracteristică sexului lor, prin aceea că îl preferau tuturor celorlalte cunoştinţe.

Se povestea că străbunicul acestor copile studiase magia, lăsând în urmă o bibliotecă. Domnişoara Tobias venea adesea aici – dar ce

---

[1] Ţinutul Iernii (n.tr.)

făcea înăuntru nu ştia nimeni. În ultima vreme începuseră şi prietenele ei, domnişoara Field şi domnişoara Parbringer, să petreacă mult timp la conac. Oamenii din sat credeau că motivul vizitelor erau cele două fetiţe – căci, după cum ştie toată lumea, pe femei nu le interesează magia. Cu magicienii e altă poveste – după cum ştie toată lumea, femeile sunt înnebunite după magicieni. (Cum altfel s-ar explica imensa popularitate a domnului Norrell în toate saloanele la modă din Londra? Domnul Norrell e aproape la fel de faimos pentru chipul lui inexpresiv şi pentru lungile-i tăceri ca şi pentru talentul său inegalabil de magician; iar elevul domnului Norrell, domnul Strange, cu trăsăturile lui aproape frumoase şi cu darul conversaţiilor pline de viaţă, e binevenit pretutindeni.) Vom presupune deci că acesta e motivul pentru care Cassandra Parbringer i-a adresat următoarea întrebare domnişoarei Tobias într-o zi din septembrie – o zi superbă, la hotarul dintre vară şi toamnă:

— Ai citit articolul domnului Strange din *The Review?* Ce părere ai?

— Domnul Strange se exprimă cu claritatea-i obişnuită. Oricine, chiar neştiind o iotă despre teoria şi practica magiei, ar putea să-l înţeleagă. Scriitura lui e spirituală şi abilă – ca întotdeauna. Una peste alta, un articol admirabil. Cred că domnul Strange e un bărbat inteligent.

— Vorbeşti exact ca o guvernantă.

— Şi asta te surprinde?

— Bine, dar eu nu voiam părerea ta în calitate de guvernantă, ci de… în fine, nu contează. Despre ideile din articol ce crezi?

— Nu sunt de acord cu niciuna.

— Ah, *asta* voiam să aud.

— Magicienii moderni, spuse doamna Field, par să investească mai multă energie în denigrarea magiei decât în înfăptuirea ei. Tot timpul ni se spune că anumite forme de magie sunt prea primejdioase pentru oameni (deşi sunt pomenite în toate poveştile

de odinioară). Sau că nu se mai pot face deoarece formula s-a pierdut – sau n-a existat niciodată. Cât despre locuitorii Celuilalt Tărâm, s-ar zice că domnul Norrell şi domnul Strange nici n-au habar că asemenea fiinţe există. De altfel, nici nu pare să le pese prea tare – căci, şi dacă ar exista, nu e treaba oamenilor să vorbească cu ele. Iar Regele Corb, ni se spune, n-a fost decât închipuirea febrilă a unor minţi din Evul Mediu, înfierbântate de prea multă magie.

— Domnul Strange şi domnul Norrell ar vrea ca magia să ajungă un subiect la fel de comun şi plicticos ca ei înşişi, spuse Cassandra. Neagă existenţa Regelui de teamă că propria lor magie s-ar dovedi săracă şi neputincioasă prin comparaţie cu măreţia lui.

Doamna Field începu să râdă.

— Cassandra nu cunoaşte măsura când vine vorba de ponegrirea domnului Strange.

Apoi, de la neajunsurile individuale ale marelui domn Strange şi ale şi mai marelui domn Norrell, discuţia ajunse la caracterul hain al bărbaţilor în general şi apoi, în chip firesc, cele trei femei începură să dezbată avantajele şi dezavantajele unei eventuale căsătorii între Cassandra şi domnul Woodhope.

În timp ce doamnele din Grace Adieu stăteau de vorbă, domnul Jonathan Strange (magicianul considerat al doilea fenomen al epocii sale) se afla în biblioteca domnului Gilbert Norrell (magicianul considerat cel dintâi fenomen al epocii sale). Domnul Strange tocmai îl informase pe domnul Norrell despre intenţia sa de a părăsi Londra pentru câteva săptămâni.

— Sper, domnule, că nu veţi avea neplăceri din cauza asta. Următorul articol pentru *Edinburgh Magazine* e gata – asta dacă nu cumva doriţi să-i aduceţi modificări (ceea ce cred că puteţi face lesne şi fără ajutorul meu).

Încruntat, domnul Norrell se interesă unde anume pleca domnul Strange; asta deoarece, după cum se ştia prea bine în Londra, magicianul cel bătrân – un omuleţ tăcut şi retras – nu suporta să stea

departe de cel tânăr nici măcar o zi, nici măcar o jumătate de zi. Îl irita până şi timpul petrecut de Strange în discuţii cu alte persoane.

— Plec în Gloucestershire, domnule. I-am promis doamnei Strange că îi vom face amândoi o vizită fratelui ei, paroh într-un sat de acolo. Cred că m-aţi auzit pomenindu-l pe domnul Henry Woodhope, nu-i aşa?

Ziua următoare fu una ploioasă în Grace Adieu, iar domnişoara Tobias nu putu să plece de la Winter's Realm. Îşi petrecu ziua cu fetiţele, învăţându-le latina („pe care nu e cazul să o trecem cu vederea doar pentru că nu sunteţi băieţi. S-ar putea să vă folosească într-o zi") şi povestindu-le despre prizonieratul lui Thomas de Dundale în Celălalt Tărâm şi despre cum a devenit acesta primul slujitor din neamul oamenilor Regelui Corb.

Vremea se îndreptă a doua zi, aşa că domnişoara Tobias profită de ocazie ca să-i facă o vizită de o jumătate de ceas doamnei Field, lăsând copiii în grija bonei. Întâmplarea făcea ca domnul Field să fie plecat la Cheltenham (lucru neobişnuit, de altfel, fiindcă, după spusele doamnei Field, cu greu găseai un om atât de ataşat de casa lui. „Mă tem că-i facem căminul prea confortabil", susţinea ea), iar domnişoara Tobias îşi prelungi vizita mai mult decât de obicei. (Fără să vadă, la momentul respectiv, nimic rău în asta.)

Pe drumul de întoarcere spre Winter's Lane trecu pe lângă strada Grace and Angels, unde se aflau biserica şi casa parohială, una lângă alta. Un landou elegant tocmai cotea de pe drumul principal pe strada cu pricina. Acest fapt în sine era destul de interesant, căci domnişoara Tobias nu recunoscu nici trăsura, nici pe ocupanţii acesteia – însă şi mai extraordinar i se păru că landoul era condus cu aplomb şi dezinvoltură de către o doamnă. Alături de ea, aşezat pe capră, se afla un domn cu mâinile în buzunare, picioarele încrucişate şi un aer extrem de relaxat. Înfăţişarea lui era oarecum izbitoare. „Nu se poate spune că e chipeş, cugetă domnişoara Tobias, nasul e prea lung. Însă are expresia arogantă a bărbaţilor care se ştiu

chipeşi.“

Părea o zi a musafirilor. Ajunsă la Winter's Realm, văzu în curte o cabrioletă şi doi cai focoşi. Vizitiul Davey şi unul din grăjdari se îngrijeau de cai, urmăriţi de un bărbat uscăţiv şi oacheş – un individ tare soios (servitor, pesemne) – care stătea sprijinit de zidul grădinii de zarzavat, la soare, şi fuma o pipă. Avea cămaşa descheiată, iar la trecerea domnişoarei Tobias îşi scărpină gânditor pieptul cu un deget lung şi negru, adresându-i totodată un zâmbet.

De când o ştia domnişoara Tobias, sala mare a conacului fusese întotdeauna la fel: populată doar cu tăcere, umbre şi fire de praf rotindu-se în razele piezişe de lumină – astăzi însă se auzeau glasuri, muzică şi râsete ascuţite şi vesele. Deschise uşa sufrageriei. Masa era întinsă cu cele mai bune pahare, argintăria cea mai fină şi vesela păstrate pentru ocazii. Mai multe feluri de mâncare fuseseră pregătite şi aduse la masă, dar zăceau acum uitate. Podeaua era presărată cu veşminte bărbăteşti şi femeieşti deopotrivă, învălmăşite într-un mod ce friza promiscuitatea. Un bărbat în uniformă roşie de ofiţer era aşezat pe un scaun, ţinând-o pe genunchi pe domnişoara Ursula. Avea în mână un pahar cu vin, pe care îl duse la buzele fetei; apoi, când ea încercă să bea, bărbatul îndepărtă paharul. Râdea şi el, râdea şi copila. De fapt, judecând după chipul îmbujorat şi expresia tulburată a fetei, domnişoara Tobias putea bănui chiar că i se dăduse deja să bea din pahar. În mijlocul încăperii, un al doilea bărbat (unul foarte chipeş), şi el în uniformă, stătea în picioare printre hainele împrăştiate şi râdea cu ochii la cei doi. Fetiţa mai mică, domnişoara Flora, îi privea pe toţi cu ochi mari şi miraţi, retrasă într-un colţ. Domnişoara Tobias se duse ţintă la ea şi o luă de mână. În penumbra din spatele sufrageriei, o tânără era aşezată la pianoforte şi cânta o melodie italienească – foarte prost, de altfel. Poate că ştia şi ea cât de fals cânta, fiindcă nu avea nicio tragere de inimă. Melodia era întreruptă de pauze îndelungate; tânăra ofta adesea şi nu părea deloc încântată. Apoi, dintr-odată, se opri cu totul.

Bărbatul cel chipeş din mijlocul încăperii se întoarse pe dată cu

faţa la ea.

— Cântă, cântă mai departe, strigă el. Te ascultăm cu toţii, îţi jur. E de-a dreptul – aici se întoarse către celălalt bărbat, făcându-i cu ochiul – încântător. O să le învăţăm pe micile mele verişoare câteva dansuri populare. Nu există profesor de dans mai bun decât Fred. Aşa că n-ai încotro, trebuie să cânţi.

Ostenită, tânăra femeie începu iarăşi.

Cel care stătea jos, şi care se pare că se numea Fred, o observă în clipa aceea pe domnişoara Tobias. Îi adresa un zâmbet prietenos şi îi ceru iertare.

— Ah, strigă bărbatul cel chipeş, domnişoara Tobias ne va ierta cu siguranţă, Fred. Doar suntem prieteni vechi.

— Bună ziua, căpitane Winbright, spuse domnişoara Tobias.

Între timp, domnul şi doamna Strange se instalaseră deja comod în salonul plăcut aranjat al domnului Woodhope. Doamna Strange fusese condusă mai întâi într-un tur al casei parohiale şi stătuse de vorbă cu menajera, bucătăreasa, lăptăreasa şi fata în casă, apoi cu grăjdarul, cu grădinarul şi cu ajutorul de grădinar. Domnul Woodhope părea extrem de dornic să audă părerea unei femei despre organizarea căminului său şi n-o lăsă pe doamna Strange să răsufle o clipă înainte să primească de la ea o apreciere despre casă, servitori şi despre gospodărie în general. Iar doamna Strange, ca o soră bună şi iubitoare ce era, cercetase totul, le zâmbise servitorilor şi îşi scormonise mintea după întrebări uşoare pentru aceştia – pentru ca apoi să se declare încântată.

— Şi sunt convinsă, Henry, zise ea surâzând, că şi domnişoara Parbringer va fi la fel de mulţumită.

— Ia te uită, a roşit, zise Jonathan Strange, ridicând privirea din paginile ziarului. Henry, am venit aici cu un singur scop, anume de a o vedea pe domnişoara Parbringer (despre care ne-ai scris atâta), iar de îndată ce vom fi văzut-o, o să plecăm.

— Chiar aşa? Mda… sper să le pot invita pe doamna Field şi pe

nepoata ei cât mai curând, ca să vi le prezint.

— A, nu e nevoie să te deranjezi, făcu Strange. Ne-am adus lunete. O să stăm la ferestrele din dormitor şi o să o spionăm când merge prin sat.

Spunând acestea, Strange chiar se ridică şi se duse la fereastră.

— Henry, zise el, îmi place tare mult biserica ta. Mai ales zidul acesta scund care înconjoară clădirea şi copacii din preajmă, ţinându-le laolaltă. Din cauza lui, biserica seamănă cu o corabie. Dacă o fi vreodată un vânt puternic prin părţile acestea, ai să te trezeşti că biserica şi copacii vor pluti către alte zări.

— Strange, zise Henry Woodhope, spui numai aiureli, ca de obicei.

— Nu-l lua în seamă, Henry, interveni Arabella Strange. Gândeşte ca un magician – şi toţi magicienii sunt un pic nebuni.

— Cu excepţia lui Norrell, zise Strange.

— Strange, vreau să te rog, în numele prieteniei noastre, să nu faci vrăji cât sunteţi aici. Satul nostru e un loc foarte liniştit.

— Dragul meu Henry, replică Strange, sper că nu mă iei drept un scamator de bâlci, cu dugheană şi perdele galbene. N-am de gând să mă instalez într-un colţ din curtea bisericii şi să ademenesc muşterii. Ţin să te anunţ că primesc frecvent scrisori de la amirali, contraamirali, viceamirali şi toţi miniştrii Maiestăţii Sale, care îmi solicită serviciile şi (mult mai important) le remunerează cu generozitate. Cât despre Grace Adieu, mă îndoiesc că e cineva aici care şi-ar putea permite să mă plătească.

— Ce odaie e asta? întrebă căpitanul Winbright.

— Aici era dormitorul domnului Enderwhild cel bătrân, domnule, răspunse domnişoara Tobias.

— Magicianul?

— Magicianul.

— Şi unde îşi ţinea averea, domnişoară Tobias? Eşti aici demult, probabil că ai scos-o deja la lumină. Pun rămăşag că nu e gaură şi

colţişor în care să nu fie pitiţi nişte sovereigni.

— N-am auzit să fie aşa, domnule.

— Haide, domnişoară Tobias… Pentru ce studiază bătrânii magia, dacă nu ca să găsească grămezile de aur ascunse de alţii ca ei? La ce altceva poate fi bună magia?

Apoi, tulburat parcă de un gând.

— Nu dau semne că ar moşteni acest talent, nu? La copile mă refer. Nu, fireşte că nu. Cine a mai auzit de femei care să facă magie?

— Au existat două femei-magicieni, domnule, ambele extrem de respectate. Lady Catherine de Winchester, îndrumătoarea lui Martin Pale, şi fiica lui Gregory Absalom, Maria, care a fost stăpâna Casei Umbrelor mai bine de un veac.

Căpitanul însă nu părea foarte interesat de toate acestea.

— Arată-mi şi alte camere, spuse el.

O luară pe un alt coridor plin de ecouri care, la fel ca multe părţi ale casei vaste şi întunecate, căzuse în stăpânirea şoarecilor şi păianjenilor.

— Verişoarele mele stau bine cu sănătatea?

— Da, domnule.

După câteva clipe de tăcere, căpitanul urmă:

— Bine, asta s-ar putea să nu dureze prea mult. Sunt atâtea boli ale copilăriei, domnişoară Tobias. Eu însumi era să mor de vărsat când aveam şase, şapte ani. Copilele au avut vărsat?

— Nu, domnule.

— Chiar aşa? Bunicii noştri erau mai înţelepţi, aş zice – nu-şi îngăduiau să se ataşeze prea mult de copii până când aceştia nu treceau cu bine de toate încercările şi maladiile copilăriei. E o regulă bună: să nu te ataşezi prea mult de copii.

Îi surprinse privirea şi se înroşi, apoi începu să râdă.

— Ei, era doar o glumă. Cât de grav mă priveşti! Vai, domnişoară Tobias, înţeleg acum cum stau lucrurile. Ai purtat pe umeri răspunderea acestei case şi a verişoarelor mele, a micilor şi bogatelor mele verişoare, mult prea mult timp. Femeile nu sunt făcute să

poarte singure astfel de poveri – umerii lor albi sunt prea delicaţi pentru asta. Dar, vezi dumneata, acum am venit să te ajut. Şi Fred la fel. Fred se gândeşte serios să-şi asume şi el rolul de văr – căci îi plac nespus copiii.

— Şi femeia, căpitane Winbright? Va rămâne şi ea aici, jucând un rol de verişoară, împreună cu dumneavoastră şi celălalt domn?

El îi adresă atunci un zâmbet încrezător. Avea ochii atât de albaştri, strălucitori şi plini de veselie, iar zâmbetul lui părea atât de sincer şi lipsit de afectare, încât numai o femeie înzestrată cu stăpânirea de sine a domnişoarei Tobias ar fi putut să reziste tentației de a-i întoarce surâsul.

— Între noi fie vorba, un tovarăş ofiţer din comitatul… și-a cam bătut joc de ea. Însă eu, milostiv cum sunt, dacă văd o femeie înlăcrimată sunt în stare de aproape orice.

Aşa declară căpitanul Winbright pe coridor, însă după ce reveniră în sufragerie se vădi imediat că la vederea unei femei înlăcrimate (căci tânăra plângea tocmai atunci) nu era în stare decât să se arate necuviincios. Când tânăra îi pronunță numele, încet şi parcă înfricoşată, el se întoarse şi strigă:

— Of, de ce nu pleci tu înapoi la Brighton? Ai putea, să ştii. De fapt, ar fi cel mai bine pentru tine să faci asta.

— Reigate, zise ea cu blândețe.

Căpitanul o privi furios.

— Aşa, la Reigate, făcu el.

Tânăra avea un chip drăguţ, pe care însă se vedea limpede teama, ochi mari şi negri şi o gură ca un boboc de trandafir, ce tremura fără încetare, gata-gata să izbucnească în plâns. Era de o frumuseţe care piere la prima adiere de necaz sau suferință, iar în ultima vreme avusese parte, sărmana de ea, numai de nefericire. I se păru domnişoarei Tobias că semăna cu o păpuşă de cârpe – frumuşică la început, dar jalnică dacă îi scoţi umplutura. Tânăra ridică ochii spre domnişoara Tobias.

— Nu mi-am închipuit niciodată… spuse ea, apoi izbucni în

lacrimi.

Domnişoara Tobias rămase tăcută o clipă.

— Ei bine, zise ea în cele din urmă, poate că nu aţi fost crescută pentru aşa ceva.

În seara aceea, domnul Field adormi iarăşi în salon. I se întâmplase asta destul de des în ultima vreme.

Iată cum s-au petrecut lucrurile. Servitoarea intră în odaie, aducând un bilet pentru doamna Field, care începu să-l citească. Apoi, în timp ce soţia lui citea, domnul Field fu cuprins de o toropeală ce „parcă îi împăienjenea ochii“ (după cum îşi spuse singur). După o clipă sau două, nu mai mult, i se păru că s-a trezit şi că seara îşi urmează cursul obişnuit – Cassandra şi doamna Field fiind aşezate în faţa lui, de o parte şi de alta a şemineului. De altfel, domnul Field avu parte de o seară pe placul inimii lui, în compania celor două femei. Faptul că totul nu era decât un vis (căci bietul, prostuţul de el adormise cu adevărat) nu-i răpi nimic din plăcerea acelor ceasuri.

În timp ce el dormea, doamna Field şi Cassandra înaintau grăbite spre Winter's Realm.

La casa parohială, Henry Woodhope şi doamna Strange îşi spuseseră deja noapte-bună, dar domnul Strange voia să mai citească puţin din *Viaţa lui Martin Pale* de Thaddeus Hickman. Tocmai ajunsese la capitolul 26, în care Hickman discuta anumite teorii atribuite de el lui Martin Pale, teorii conform cărora magicienii, în clipe de mare nevoie, pot deveni capabili de acte de magie mai grozave decât toate cele pe care le-au învățat – sau despre care au auzit – până atunci.

— Ah, făcu Strange teribil de enervat, ce mai aiureli!

— Noapte bună, Jonathan, spuse Arabella, sărutându-l chiar deasupra cutei dintre sprâncene.

— Da, da, mormăi el, fără să ridice ochii din carte.

— Şi femeia, şopti doamna Field, femeia cine e?

Domnişoara Tobias răspunse, cu sprânceana ridicată:

— Ea zice că e doamna Winbright. Căpitanul Winbright însă susţine că nu e aşa. Nu mi-am închipuit că acesta poate fi un punct care să lase loc unor interpretări atât de variate.

— Şi dacă ar fi să se întâmple ceva… cu copilele, şopti doamna Field, atunci căpitanul Winbright ar avea ceva de câştigat?

— O, absolut – ar avea de câştigat o avere considerabilă; iar lucrurile de care fuge – poate datorii, poate scandaluri – n-ar mai reprezenta o ameninţare pentru el, bănuiesc.

Cele trei femei se aflau în dormitorul copiilor. Domnişoara Tobias şedea undeva în întuneric, înfăşurată într-un şal. Două lumânări ardeau în spaţiul vast şi întunecos, una aproape de patul fetiţelor, iar cealaltă pe o măsuţă şubredă de lângă uşă – astfel încât oricine ar fi intrat să poată fi văzut de îndată. Din altă parte a casei, dincolo de numeroase coridoare lungi şi scăldate în obscuritate, se auzea un glas bărbătesc ce cânta şi un altul râzând în hohote.

Din pat, domnişoara Flora întrebă temătoare dacă nu cumva erau bufniţe în odaie.

Domnişoara Tobias o asigură că nu era niciuna.

— Dar s-ar putea să vină, zise domnişoara Flora înspăimântată, dacă nu rămâneţi cu noi.

Domnişoara Tobias îi promise atunci că vor mai sta un timp.

— Acum fiţi cuminţi, spuse ea, iar domnişoara Parbringer are să vă spună o poveste dacă o rugaţi.

— Ce poveste să vă spun? întrebă Cassandra.

— O poveste cu Regele Corb, spuse domnişoara Ursula.

— Prea bine, răspunse atunci Cassandra.

Şi iată ce poveste le spuse Cassandra copilelor.

— Demult, pe când Regele Corb nu era rege, ci doar un Copil Corb, trăia într-o casă minunată împreună cu unchiul şi mătuşa lui. (Cei doi nu îi erau de fapt rude de sânge, ci un domn şi o doamnă cu

inima mare, care îl luaseră la ei.) Într-o zi, unchiul, care citea cărţi de magie în imensa lui bibliotecă, trimise după Copilul Corb şi îl întrebă politicos cum o mai ducea. Copilul Corb îi răspunse că o ducea foarte bine.

— Hm… ei bine, spuse unchiul Auberon, în calitate de tutore şi ocrotitor al tău, pui de om, vreau să mă asigur de asta. Arată-mi visele tale de azi-noapte.

Atunci Copilul Corb îşi scoase visele, iar unchiul Auberon le făcu loc pe masa din bibliotecă. Era încărcată masa aceea cu o sumedenie de obiecte stranii; tomuri de istorie supranaturală; o hartă pe care erau reprezentate poziţiile relative ale Duplicităţii Masculine şi Integrităţii Feminine (precum şi posibilele căi de legătură între ele) şi un frumos set de instrumente de alamă aşezate într-o cutie de mahon, abil născocite să măsoare Ambiţia şi Invidia, Dragostea şi Sacrificiul de sine, Loialitatea faţă de Ţară şi Uneltirile de Regicid, precum şi multe alte Vicii şi Virtuţi a căror cunoaştere se poate dovedi utilă. Unchiul Auberon puse toate aceste obiecte pe podea – căci trebuie spus că nu era o persoană tocmai ordonată, motiv pentru care ceilalţi îl cicăleau fără încetare. Apoi, unchiul Auberon întinse visele Copilului Corb pe masă şi le privi cu luare-aminte prin nişte ochelari mititei din sârmă.

— Ia te uită, strigă el, văd aici un vis despre un turn înalt şi negru, într-o pădure deasă şi plină de zăpadă. Turnul e cu totul în ruine, seamănă cu nişte dinţi stricaţi. Păsări mari zboară roată în jurul turnului, iar tu eşti înăuntru şi nu poţi ieşi. Pui de om, nu ţi-a fost teamă când ai visat toate astea?

— Nu, unchiule, spuse Copilul Corb, azi-noapte am visat turnul în care m-am născut şi corbii care îmi aduceau apă de băut pe vremea când nu puteam merge nici de-a buşilea. De ce să-mi fie teamă?

Atunci unchiul Auberon cercetă cel de-al doilea vis – şi de îndată ce-l văzu, scoase un strigăt.

— Dar iată aici un vis cu nişte ochi ce strălucesc plini de cruzime

şi nişte fălci grozave, îmbăloşate. Pui de om, nu ţi-a fost teamă când ai visat toate astea?

— Nu, unchiule, spuse Copilul Corb, azi-noapte i-am visat pe lupii care m-au alăptat şi care s-au culcat alături de mine ca să mă încălzească pe vremea când nu puteam merge nici de-a buşilea. De ce să-mi fie teamă?

Atunci unchiul Auberon cercetă următorul vis – iar când îl văzu, cuprins de fiori, spuse:

— Iată, în visul acesta e un lac în lumina tristă a unui crepuscul ploios. Pădurea e cufundată într-o tăcere ce-ţi îngheaţă sângele în vine, iar pe apa lacului se vede o barcă fantomatică. Luntraşul e slab şi şui ca o rădăcină de copac, iar chipul i se pierde în umbră. Pui de om, nu ţi-a fost teamă când ai visat toate astea?

Atunci Copilul Corb, exasperat, lovi cu pumnul în masă şi cu piciorul în podea.

— Unchiule Auberon! exclamă el, asta e barca spiriduşilor cu luntraşul spiriduş pe care dumneata şi cu mătuşa Titania le-aţi trimis să mă aducă aici, în casa asta. De ce să-mi fie teamă?

— Măi, să fie! făcu o a treia persoană, care nu vorbise până atunci. Ce se mai laudă copilul ăsta cu vitejia lui!

Autorul acestor cuvinte era slujitorul unchiului Auberon, care stătuse cocoţat pe un raft de sus, deghizat (până atunci) într-un bust al domnului William Shakespeare. Unchiul Auberon tresări la această apariţie bruscă, dar Copilul Corb fusese tot timpul conştient de prezenţa lui.

De sus, slujitorul unchiului Auberon îl iscodi cu privirea pe Copilul Corb, care ridică ochii.

— Sunt tot soiul de lucruri în Ceruri şi pe Pământ, zise slujitorul unchiului Auberon, care vor să-ţi facă rău. Focul vrea să te ardă. Săbiile tânjesc să te străpungă, iar funiile abia aşteaptă să te lege fără putinţă de scăpare. Sunt mii şi mii de lucruri pe care nici în vis nu le-ai văzut: creaturi care pot să-ţi răpească somnul ani de-a rândul, până când ajungi să nu te mai recunoşti; şi oameni încă nenăscuţi

care te vor copleşi cu blesteme şi vor unelti împotriva ta. Pui de om, a venit vremea să-ţi fie teamă.

Dar Copilul Corb răspunse aşa:

— Robin Goodfellow, am ştiut de la bun început că dumneata mi-ai trimis visele acelea. Dar eu sunt un copil al oamenilor şi te întrec în agerimea minţii – iar când vor veni toate acele creaturi fioroase să-mi facă rău, le voi întrece şi pe ele. Sunt un copil al oamenilor, iar întinsul pământ al Angliei, pietros şi spălat de ploaie, îmi aparţine. Sunt un copil al oamenilor, iar neţărmuritul văzduh cenuşiu al Angliei, plin de bătăi negre de aripi şi de suspinele duhurilor plumburii ale ploii, îmi aparţine. Aşa stând lucrurile, Robin Goodfellow, te întreb: de ce să-mi fie teamă?

Spunând acestea, Copilul Corb îşi scutură pletele negre ca pana corbului şi se făcu nevăzut.

Puţin speriat, domnul Goodfellow aruncă o privire către unchiul Auberon, să vadă dacă nu cumva acesta se supărase auzindu-i vorbele atât de îndrăzneţe adresate copilului adoptiv din neamul oamenilor, dar unchiul Auberon (care avea o vârstă considerabilă) nu-i mai asculta demult pe cei doi, ci se îndepărtase în căutarea unei cărţi. Era vorba de un tom în care se găsea o vrajă pentru transformarea parlamentarilor în cetăţeni utili – şi tocmai acum, când unchiul Auberon ar fi avut nevoie de ea, nu reuşea să găsească volumul respectiv (deşi îşi amintea perfect că-l răsfoise cu nu mai mult de o sută de ani în urmă). Aşa că domnul Goodfellow tăcu chitic şi se preschimbă iar în William Shakespeare.

În casa parohială, domnul Strange încă citea. Ajunsese la capitolul 42, în care Hickman relatează cum şi-a înfrânt Maria Absalom duşmanii, arătându-le adevărata imagine a sufletelor lor în oglinzile din Casa Umbrelor; iar hidoşenia celor văzute acolo (de altfel, doar o confirmare a adevărului pe care îl ştiau prea bine în străfundul inimii) i-a îngrozit într-atât, că s-au declarat învinşi.

Domnul Strange avea pe ceafă un punct deosebit de sensibil, care

începea să-l furnice şi să-l mănânce ori de câte ori cineva făcea vrăji, aşa cum îl auziseră povestind toţi prietenii lui. Fără să-şi dea seama ce face, prinse chiar atunci să se frece în locul cu pricina.

„Atâtea coridoare întunecate, îşi spuse Cassandra, ce bine că ştiu pe unde trebuie să o iau – cred că mulţi s-ar rătăci aici cât ai clipi. Bieţii de ei, s-ar înspăimânta văzând ce lung e drumul pe care trebuie să-l străbată, dar eu *ştiu* că sunt acum foarte aproape de scara cea mare, iar de acolo mai e puţin de tot şi voi putea ieşi în grădină."

Hotărâseră ca doamna Field să rămână la căpătâiul copiilor în noaptea aceea, iar Cassandra se îndrepta acum singură către locuinţa domnului Field.

„Dar stai, (îşi spuse ea) mi se pare că fereastra aceea înaltă prin care se vede luna n-ar trebui să fie *acolo.* Mi s-ar părea normal să fie în spatele meu. Sau în stânga. În orice caz, sunt sigură că nu era aici când am intrat. Ah, m-am rătăcit! Cât de… Şi se aud acum şi glasurile celor doi nenorociţi care se apropie pe culoarul acesta întunecat – şi e limpede că sunt beţi – şi nu mă cunosc. Iar eu n-am ce căuta aici."

(Cassandra se înfăşură mai strâns cu şalul).

— Dar la urma urmei, şopti ea, de ce să-mi fie teamă?

— Blestemată să fie casa asta! strigă Winbright. De la un capăt la altul e plină numai de coridoare cufundate în beznă, care-ţi dau fiori. Vezi ceva, Fred?

— Doar o bufniţă. O bufniţă albă şi drăguţă. Ce naiba caută înăuntru?

— Fred, strigă Winbright, sprijinindu-se de perete şi alunecând uşor, fii băiat bun şi adu-mi pistolul.

— Îndată, căpitane! strigă Fred salutându-l milităreşte. În clipa următoare însă uită complet ce i se ceruse.

Căpitanul Winbright surâse.

— Dar iată, zise el, că domnişoara Tobias aleargă în întâmpinarea

noastră.

— Domnule, făcu domnişoara Tobias, care apăruse fără veste din beznă, ce faceţi?

— A intrat o afurisită de bufniţă în casă. O s-o împuşcăm.

Domnişoara Tobias aruncă o privire în direcţia bufniţei, care se mişca în umbră, apoi spuse grăbită:

— Mă bucur să văd că nu sunteţi deloc superstiţioşi. Aţi putea începe chiar mâine să lucraţi la publicarea unei enciclopedii a ateilor. Îndrăzneala domniilor voastre mi se pare lăudabilă, dar nu o împărtăşesc câtuşi de puţin.

Cei doi domni o priviră lung.

— N-aţi auzit niciodată că bufniţele îi aparţin Regelui Corb? întrebă ea atunci.

— Nu mă speria, domnişoară Tobias, zise căpitanul Winbright, căci altfel o să mi se pară că văd coroane semeţe din pene de corb acolo, în umbră. Într-o casă ca asta nici n-ar fi de mirare. A naibii să fie, Fred. Se poartă de parcă ar fi şi guvernanta mea.

— Seamănă cu guvernanta ta? întrebă Fred.

— Nu ştiu, am avut atâtea… Toate m-au părăsit. Dumneata nu m-ai fi părăsit, nu-i aşa, domnişoară Tobias?

— Nu ştiu, domnule.

— Fred, zise căpitanul Winbright, acum sunt două bufniţe. Două bufniţe mici şi drăguţe. Eşti asemenea Minervei, domnişoară Tobias – atât de înaltă, de înţeleaptă şi de severă. Minerva şi cele două bufniţe ale ei. Numele dumitale e Jane, nu-i aşa?

— Numele meu e domnişoara Tobias, domnule.

Winbright privi lung în întuneric, cuprins de un fior.

— Cum era jocul acela din Yorkshire, Fred? Cel în care copiii sunt trimişi singuri în locuri întunecate, să-l cheme pe Regele Corb. Care era formula pe care trebuie să o spună?

Fred clătină din cap, oftând.

— Era ceva cu inimi mâncate, zise el. Mai mult nu ţin minte.

— Uite cum ne fixează cu privirea, Fred, făcu Winbright. Grozav

de obraznice, bufniţele astea. Şi eu care îmi închipuisem mereu că sunt nişte creaturi sfioase.

— Nu le suntem pe plac, zise Fred cu tristeţe.

— Pe dumneata te plac mai mult, Jane. Ia te uită, una ţi s-a urcat pe umăr. Nu ţi-e teamă?

— Nu, domnule.

— Penele, zise Fred, penele acelea fine dintre aripă şi corp dansează precum flăcările, când se năpustesc în zbor. Dacă aş fi un şoarece, mi s-ar părea că au venit flăcările Iadului să mă înghită.

— Într-adevăr, murmură Winbright; cei doi bărbaţi urmăreau cu privirea cele două bufniţe care se pierdeau în umbră şi apoi reapăreau. Apoi, dintr-odată, una dintre bufniţe țipă – un țipăt monstruos, care-ți îngheța sângele în vine.

Domnişoara Tobias lăsă ochii în jos, încrucişându-şi mâinile – imaginea perfectă a unei guvernante cuviincioase.

— Fac asta, spuse ea, ca să-şi înspăimânte prada – să o împietrească de groază, cum s-ar spune. Asta e magia crudă şi sălbatică a bufniţelor.

Dar nu primi niciun răspuns, căci nu mai era nimeni pe coridor în afară de ea şi de bufniţe (ambele ţinând câte ceva în cioc).

— Ce înfometate sunteţi, dragele mele, spuse domnişoara Tobias cu căldură. Una, două, trei înghiţituri şi gata cina.

Aproape de miezul nopţii, volumul pe care îl citea îi păru brusc domnului Strange atât de plictisitor, iar noaptea atât de ademenitoare, încât ieşi din casă şi se duse în livada de meri. Livada nu era împrejmuită cu gard, ci doar delimitată de un mal de pământ acoperit cu iarbă. Domnul Strange se întinse sub un păr şi, cu toate că intenţia lui fusese să reflecteze la magie, adormi foarte curând.

Peste puţin timp auzi (sau visă) râsete şi glasuri femeieşti. Ridicând privirea, văzu trei femei în rochii deschise la culoare, ce mergeau (dansând aproape) pe ridicătura de pământ de la marginea livezii. Erau înconjurate de stele, iar vântul nopţii se juca cu rochiile

lor. Ele întinseră atunci braţele în vânt (şi chiar păreau că dansează). Domnul Strange se întinse şi scoase un oftat de plăcere. Presupunea (şi nu fără motiv) că se află în lumea viselor.

Însă femeile se opriră, privind în jos.

— Ce e? întrebă domnişoara Tobias.

Cassandra scrută întunericul.

— E un bărbat, zise ea cu glas sigur.

— Doamne sfinte, făcu doamna Field. Ce fel de bărbat?

— Felul obişnuit, aş spune, făcu atunci Cassandra.

— Nu, Cassandra; ce clasă de bărbat, de ce condiţie?

Jonathan Strange se ridică în picioare, uluit, scuturându-şi firele de iarbă de pe veşminte.

— Doamnelor, spuse el, vă rog să mă iertaţi. Am crezut că m-am trezit în Tărâmul Celălalt al Regelui Corb. Am crezut că sunteţi însoţitoarele Titaniei şi că mi-aţi ieşit în întâmpinare.

Cele trei femei tăcură o clipă, apoi…

— Măi, să fie, spuse doamna Field. Ce discurs!

— Vă cer iertare, doamnă. Am vrut să spun doar că e o noapte frumoasă (ceea ce nu puteţi nega) şi fiindcă mă gândeam de ceva vreme că este (în sensul cel mai critic şi tehnic cu putinţă) o noapte magică, mi-am închipuit că domniile voastre sunteţi întruparea vrăjii ce trebuia să aibă loc.

— Ah, strigă Cassandra, cu toţii spun numai aiureli. Nu-l asculta, dragă doamnă Field. Domnişoară Tobias, să mergem mai departe.

Ea însă îl privi curioasă şi spuse:

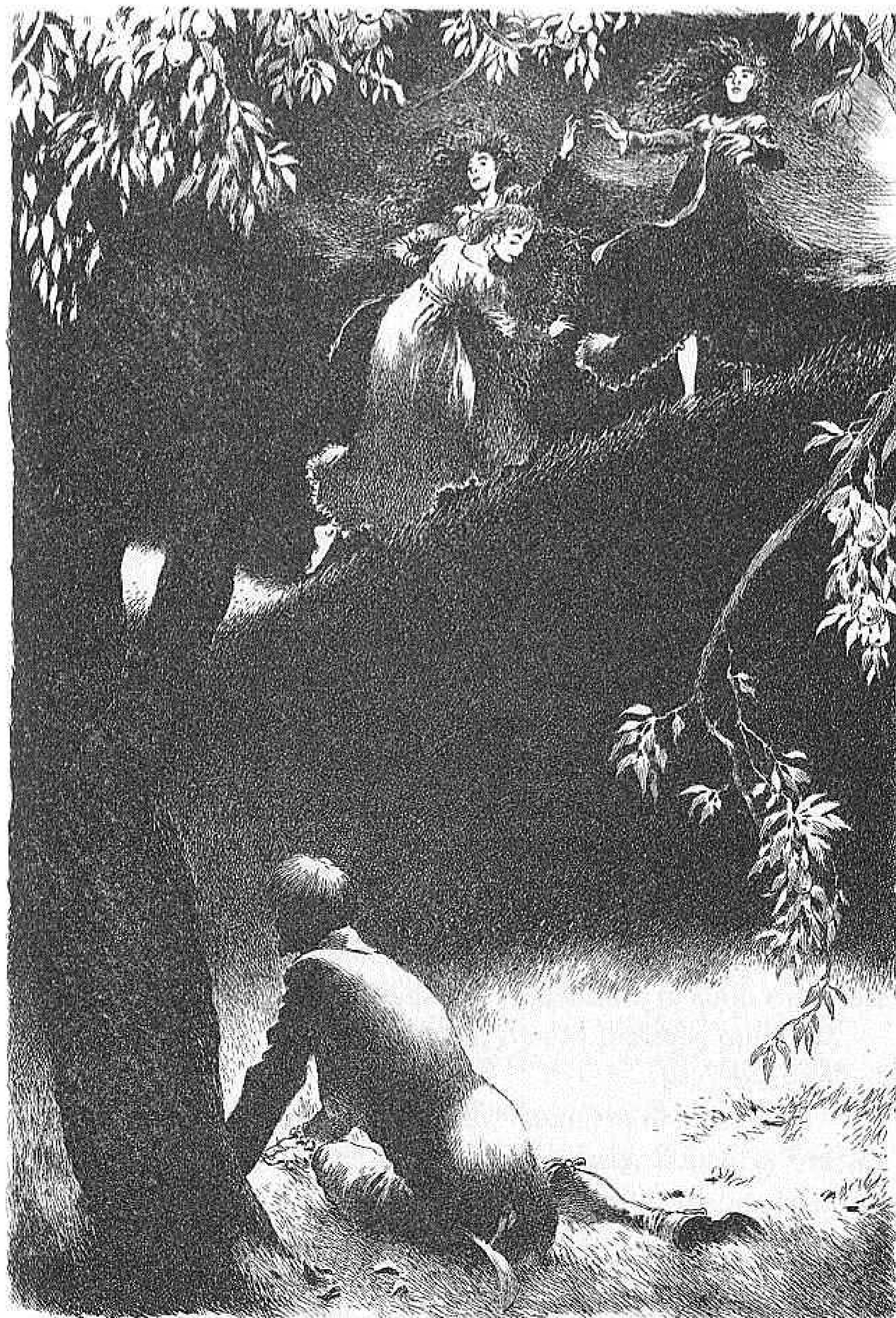
— Dumneata? Ce ştii *dumneata* despre magie?

— Câte ceva, doamnă.

— Ei bine, domnule, răspunse ea, o să-ţi dau un sfat prietenesc. Nu vei excela niciodată în această artă dacă nu renunţi la ideile dumitale demodate despre Regi Corbi şi Alte Tărâmuri. Nu ştii? Au fost desfiinţate toate de către domnul Strange şi domnul Norrell.

Domnul Strange îi mulţumi pentru sfat.

— Te-am putea învăţa multe altele… spuse ea.

— Aşa se pare, făcu Strange, încrucişându-şi braţele.

— … însă nu avem nici timpul, nici dispoziţia necesare.

— Ce păcat, spuse Strange. Sunteţi sigură, doamnă, că nu vreţi să vă mai gândiţi? Ultimul meu profesor a găsit că sunt un discipol extrem de talentat, care înţelege imediat principiile oricărui subiect studiat.

— Cum se numea ultimul dumitale profesor? întrebă domnişoara Tobias.

— Norrell, spuse Strange încetişor.

Urmă o nouă clipă de tăcere.

— Sunteţi magicianul din Londra, spuse Cassandra.

— Ba deloc, făcu Strange, atins. Sunt magicianul din Shropshire, iar domnul Norrell este magicianul din Yorkshire. Niciunul dintre noi nu e londonez. Suntem amândoi provinciali. Măcar atâta avem în comun.

— Mi se pare, domnule, că aveţi o fire puţin consecventă, chiar contradictorie întru câtva, spuse domnişoara Tobias.

— Să ştiţi, doamnă, că nu sunteţi prima care spune asta. Şi acum, doamnelor, având în vedere că ne vom reîntâlni cu siguranţă – şi asta cât de curând – vă spun noapte bună. Domnişoară Parbringer, am să vă dau şi eu un sfat, ca să vă întorc favorul (căci sunt sigur că aţi fost bine intenţionată). Magia, doamnă, e ca vinul; iar dacă nu eşti obişnuit cu ea, te îmbată. O vrajă reuşită dezleagă limba la fel de tare ca o sticlă de Bordeaux – şi te trezeşti a doua zi dimineaţa că ai spus lucruri pe care le regreţi.

Spunând acestea, făcu o plecăciune şi o porni înapoi prin livadă către casă.

— Un magician în Grace Adieu, zise domnişoara Tobias gânditoare, şi tocmai acum. Ei, să nu ne lăsăm tulburate. Vom vedea ce va aduce ziua de mâine.

Această zi aduse un bilet afabil de la domnul Woodhope, care îşi exprima speranţa că doamnele din Grace Adieu îi vor face onoarea

surorii lui de a veni să o cunoască în acea după-amiază, la casa parohială. Invitaţia o includea de data asta şi pe domnişoara Tobias, cu toate că în general ea nu făcea vizite în sat – şi nici nu se bucura de o simpatie deosebită din partea domnului Woodhope.

În ciuda strângerii de inimă care le încerca pe toate cele trei femei (şi pe care doamna Field o pomenise cu glas tare de mai multe ori), domnul Strange le întâmpină politicos, cu o plecăciune pentru fiecare, şi nu dădu niciun semn că le mai văzuse vreodată.

Mai întâi discuţia se purtă pe marginea unor subiecte comune, iar doamnele din Grace Adieu, care nu-l cunoşteau, îl găsiră pe domnul Strange destins şi sociabil; tocmai de aceea le cuprinse o uşoară nelinişte când o auziră pe Arabella Strange că-l întreabă de ce era aşa tăcut. Domnul Strange pretextă o uşoară oboseală.

— Ah, îi spuse doamna Strange atunci doamnei Field, a stat toată noaptea cu nasul în cărţi de istorie a magiei. E un obicei nesuferit pe care îl capătă toţi magicienii – şi care, până la urmă, le slăbeşte judecata la fel de mult ca toate celelalte.

Îi surâse apoi soţului ei, aşteptându-se parcă la o replică spirituală sau impertinentă din partea lui. El însă nu spuse nimic, continuând să le privească pe doamnele din Grace Adieu.

Pe la jumătatea vizitei, domnul Woodhope se ridică şi, declarându-şi marea părere de rău, cu ochii la domnişoara Parbringer, rugă să fie scuzat – căci avea de rezolvat nişte probleme parohiale. Insistă totodată ca domnul Strange să-l însoţească – cu atâta fervoare, încât Strange nu avu încotro. Doamnele rămaseră astfel singure.

Începu atunci o discuţie despre articolele publicate de domnul Strange în revistele trimestriale şi, mai ales, despre pasajele în care demonstra imposibilitatea existenţei Regelui Corb.

— Doamnă Strange, spuse Cassandra, trebuie să recunoaşteţi că astfel de opinii sunt cu totul ieşite din comun pentru un magician; la urma urmei, până şi istoricii obişnuiţi menţionează în lucrările lor anii între care a trăit Regele – o viaţă de patru, cinci ori mai lungă

decât ar fi normal.

Arabella se încruntă.

— Domnul Strange nu poate scrie mereu exact ce doreşte. Multe dintre acele idei sunt de fapt ale domnului Norrell. Domnul Norrell a studiat magia un timp mult mai îndelungat decât orice alt gentilom din Anglia – şi cu rezultate notabile. În consecinţă, toţi cei cărora le pasă de magia englezească trebuie să ţină seama de opiniile domniei sale.

— Am înţeles, spuse Cassandra, vreţi să spuneţi că domnul Strange scrie lucruri de care nu e pe deplin convins, pentru că aşa îi cere domnul Norrell. Eu una, dacă aş fi bărbat (şi cu atât mai mult, dacă aş fi magician) nu aş face şi nu aş scrie decât lucruri cu care sunt întru totul de acord.

— Domnişoară Parbringer, murmură domnişoara Tobias pe un ton de reproş.

— Ei, doamna Strange ştie că nu vreau să jignesc pe nimeni, strigă Cassandra, dar trebuie să-mi spun părerea, mai ales asupra acestui subiect.

Arabella Strange zâmbi.

— Lucrurile nu stau chiar aşa cum vă închipuiţi, spuse ea. Domnul Strange studiază cu domnul Norrell, la Londra, de mai mulţi ani – iar domnul Norrell jurase că nu va avea niciodată discipoli, aşa încât s-a considerat o mare onoare faptul că l-a acceptat pe Jonathan. În plus, ştiţi bine că nu există decât doi magicieni veritabili în Anglia, iar Anglia e în război. Dacă aceşti doi magicieni se ceartă, ce va urma? Ce satisfacţie mai mare am putea să le oferim francezilor?

Doamnele luară ceaiul împreună şi restul vizitei nu mai fu tulburat decât de un incident minor – un acces de tuse care o cuprinse întâi pe Cassandra, apoi pe doamna Field. Preţ de câteva clipe, doamna Strange simţi o vie îngrijorare din pricina aceasta.

Când Henry Woodhope şi Strange se întoarseră, cele trei musafire

plecaseră. Fata în casă şi doamna Strange erau amândouă pe coridor, ţinând fiecare în mână câte un mic şervet de pânză. Fata în casă comenta ceva cu glas tare, astfel că Jonathan Strange nu se putu face auzit imediat.

— Ce s-a întâmplat? întrebă el.

— Am găsit nişte oase, răspunse soţia lui, cu un aer nedumerit. Nişte oscioare albe, probabil ale unor vietăţi mici şi delicate, precum şi două pielicele cenuşii ca nişte păstăi goale. Haide, domnule magician, explică-ne tu ce se petrece.

— Sunt oase de şoarece. Şi piei de şoarece. Bufniţele fac asta. Vezi, spuse Strange, pieile sunt întoarse pe dos. Interesant, nu-i aşa?

Doamna Strange nu se arătă foarte impresionată de această explicaţie.

— Aşa o fi, zise ea, dar lucrul cu adevărat miraculos este că am găsit oscioarele în şervetele pe care le-au folosit la masă domnişoara Parbringer şi doamna Field. Jonathan, sper că nu sugerezi că musafirele noastre au mâncat şoareci?

Vremea rămase foarte frumoasă şi în zilele următoare. Domnul Woodhope îi conduse cu trăsura pe sora lui, domnul şi doamna Field şi nepoata acestora până la… Hill, ca să se bucure cu toţii de privelişte şi să ia masa în apropierea unei frumoase păduri crescute pe o costişă. Domnul Strange venise şi el călare, în spatele trăsurii. Şi de data aceasta, îi urmări gânditor pe toţi cei de faţă, iar doamna Strange îi observă iarăşi dispoziţia ciudată şi sobră, deloc tipică pentru el.

În alte zile, domnul Strange ieşi singur călare şi stătu de vorbă cu ţărani şi hangii de pe dealurile din jur. Explicaţia domnului Woodhope pentru acest comportament era că Strange fusese dintotdeauna un excentric, iar acum, că stătea la Londra şi devenise o persoană atât de importantă, probabil că latura aceasta a caracterului i se accentuase.

Într-o zi (cea care încheia vizita domnului şi doamnei Strange),

doamna Field, domnişoara Tobias şi Cassandra se plimbau pe dealurile înalte şi pustii de lângă Grace Adieu. Ierburile înalte se unduiau bătute de vânt şi mângâiate de soare. Clipele de lumină şi cele umbrite se succedau atât de rapid, de parcă porţi imense s-ar fi deschis şi închis în ceruri. Cassandra tocmai îşi legăna boneta (pe care demult n-o mai avea pe cap) ţinând-o de panglicile albastre, când văzu un domn călare pe o iapă neagră ce venea înspre ele.

Odată ajuns, domnul Strange zâmbi şi rosti câteva fraze despre peisaj şi despre vreme; în doar câteva minute se arătă mai comunicativ decât în ultimele două săptămâni la un loc. Niciuna dintre femei nu avea prea multe să-i spună, dar domnul Strange era genul de bărbat care, odată hotărât că are poftă de conversaţie, nu se lăsa descurajat de lipsa de entuziasm a celor care-l ascultau.

Le vorbi apoi despre un vis cu totul neobişnuit pe care-l avusese.

— Mi-au spus odată nişte ţărani că un magician nu trebuie să-şi povestească niciodată visele, pentru că astfel se vor împlini. Eu însă zic că asta e o aiureală. Domnişoară Tobias, dumneavoastră aţi studiat acest subiect – ce părere aveţi?

Domnişoara Tobias însă nu scoase niciun cuvânt.

Strange urmă:

— Am avut visul acesta, doamnă Field, în împrejurări oarecum ciudate. Aseară am luat cu mine în pat nişte oscioare peste care am dat de curând. Le-am pus sub pernă, unde au rămas toată noaptea. Doamna Strange n-ar fi fost deloc încântată, credeţi-mă, dacă ar fi aflat. Însă soţii nu-şi împărtăşesc unul altuia chiar totul, nu-i aşa, doamnă Field?

Doamna Field însă nu spuse nimic.

— Iată deci ce am visat, spuse Strange. Se făcea că stau de vorbă cu un domn (un bărbat foarte chipeş). Trăsăturile lui mi-au apărut foarte limpede în vis, deşi sunt convins că nu l-am văzut în viaţa mea. Când am vrut să-i strâng mâna, el s-a retras – şi n-am înţeles de ce. Părea stânjenit şi ruşinat. În cele din urmă însă a întins mâna – dar nu era o mână, ci o lăbuţă cu blană cenuşie. Domnişoară

Parbringer, am auzit că le spuneţi poveşti minunate copiilor din sat. Poate ştiţi o poveste care să explice acest vis al meu?

Domnişoara Parbringer însă rămase tăcută.

— În ziua în care am ajuns aici împreună cu soţia mea, au venit şi alte persoane în Grace Adieu. Unde sunt acestea acum? Unde e silueta aceea întunecată şi subţire – nu ştiu dacă era băiat sau tânără femeie, căci nimeni n-a văzut prea bine – care şedea în cabrioletă?

Domnişoara Tobias îşi vorbi atunci.

— Domnişoara Pye a plecat înapoi la Reigate cu trăsura noastră. Davey, vizitiul nostru, a dus-o acasă la mama şi mătuşa ei – două femei de treabă, care o iubesc cu adevărat şi care de mult timp se întrebau dacă o vor mai vedea vreodată.

— Şi Jack Hogg, servitorul căpitanului?

Domnişoara Tobias surâse.

— A, el a şters-o cu o iuţeală remarcabilă odată ce i s-a explicat că nu i-ar folosi la nimic să mai rămână aici.

— Şi unde e Arthur Winbright? Dar Frederick Littleworth?

Niciun răspuns.

— Vai, doamnelor, ce-aţi făcut?

După o vreme, domnişoara Tobias vorbi iarăşi.

— În noaptea aceea, spuse ea, după ce căpitanul Winbright şi domnul Littleworth… ne părăsiseră, am văzut pe cineva. La capătul opus al coridorului am văzut, ca prin ceaţă, o siluetă înaltă şi subţire, cu aripi de pasăre ce-i băteau în dreptul umerilor. Şi domnul Strange, şi *eu* suntem înalţi şi aveam, în clipa aceea, aripi de pasăre bătând în dreptul umerilor mei…

— V-aţi văzut, deci, propria reflexie.

— Reflexie? Dar cum? întrebă domnişoara Tobias. În partea aceea a casei nu se află nicio oglindă.

— Şi ce-aţi făcut atunci? întrebă Strange uşor nesigur.

— Am spus cu voce tare formula Jocului din Yorkshire. Chiar şi dumneavoastră, domnule Strange, trebuie să ştiţi formula Jocului din Yorkshire.

Domnişoara Tobias schiţă un zâmbet uşor sarcastic, apoi urmă:

— La urma urmei, domnul Norrell e magicianul din Yorkshire, nu?

— Te salut, Stăpâne, şi îţi urez bun-venit în inima mea, spuse Strange.

Domnişoara Tobias înclină capul.

Fu rândul Cassandrei să vorbească.

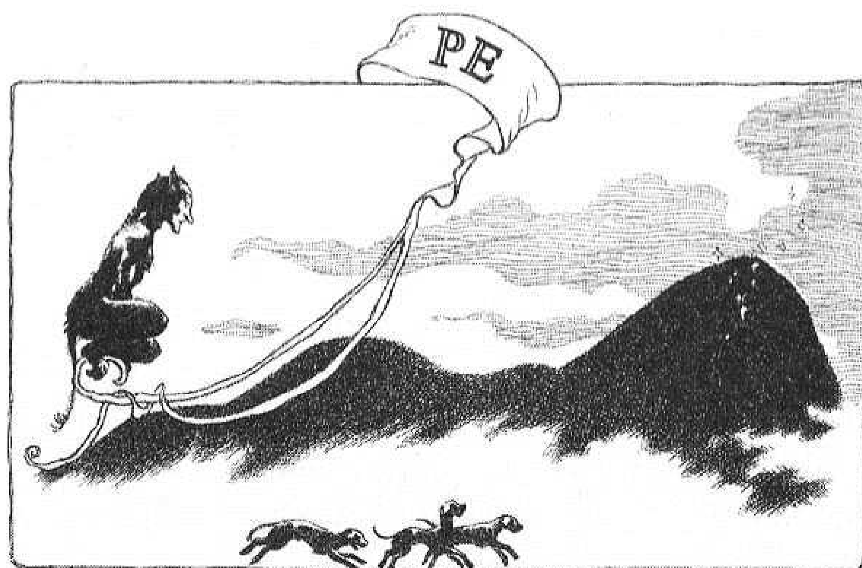
— Sărmane om, nu poţi nici măcar să împaci propriile dumitale credinţe cu ceea ce eşti nevoit să scrii în revistele trimestriale. Poţi să te întorci acum la Londra şi să relatezi celor de acolo întâmplarea asta stranie? E plină, nu-i aşa, de aiureli de tot soiul, care nu-i vor plăcea câtuşi de puţin domnului Norrell – Regi Corbi, magia fiarelor sălbatice şi a femeilor. Nu te poţi pune cu noi trei, pentru că noi suntem unite – în timp ce dumneata, domnule, cu toată inteligenţa de care dispui, eşti în conflict chiar şi cu dumneata însuţi. Dacă se va întâmpla vreodată ca inima şi mintea dumitale să încheie un armistiţiu, atunci poţi reveni în Grace Adieu să ne spui nouă ce vrăji avem şi nu avem voie să facem.

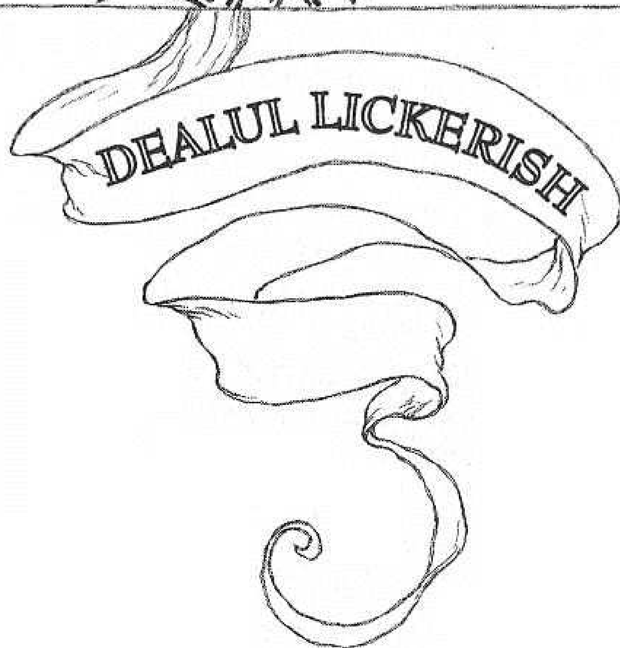
Acum Strange era cel redus la tăcere. Cele trei doamne din Grace Adieu îi urară o dimineaţă bună şi îşi continuară plimbarea. Doamna Field îi adresă chiar un zâmbet (destul de compătimitor, de altfel).

La o lună după întoarcerea la Londra a domnului şi doamnei Strange, domnul Woodhope a primit cu surprindere o scrisoare de la Sir Walter Pole, politicianul. Domnul Woodhope nu-l cunoscuse niciodată pe acesta, dar iată că acum Sir Walter îi scria, oferindu-i bogata parohie Great Hitherden din comitatul Northamptonshire. Domnul Woodhope nu putu decât să-şi închipuie că era mâna lui Strange – ştiut fiind că Strange şi Sir Walter erau prieteni. Domnul Woodhope părăsi cu regret satul Grace Adieu şi pe domnişoara Parbringer, dar se mângâie cu gândul că şi în Northamptonshire se găseau fete aproape la fel de frumoase – şi chiar dacă nu se găseau, el unul avea să fie mai bogat decât aici, în Grace Adieu, şi deci mai

lesne îi va fi să suporte singurătatea.

Domnişoara Cassandra Parbringer surâse doar când auzi de plecarea lui, şi în aceeaşi după-amiază ieşi să se plimbe pe dealurile înalte, împreună cu doamna Field şi cu domnişoara Tobias – liberă, spunea domnişoara Parbringer, ca oricare din femeile regatului.

PE

DEALUL LICKERISH

Pe când eram copilă, trăiam acasă la doftorul Quince, pe partea cealaltă a dealului Lickerish. Ades priveam pe fereastră în serile de iarnă când amurgea şi vedeam dealul Lickerish (unde trăiesc Spirăluşii) ce se iţea ca o corabie lungă şi cafenie pe o mare ca plumbul şi mai vedeam licăriri îndepărtate ca nişte stele de argint printre copacii negri.

Maică-mea era jupâneasă şi bucătăreasă în slujba doftorului Quince, un domn tare bătrân şi învăţat (faţa, tare urâtă, ca un cal zugrăvit fără meşteşug; o bărbuţă rară şi uscată; ochi stinşi şi lăcrimoşi). Omul acesta cumsecade văzu iute lucrul pe care maică-mea nu voia cu niciun chip să-l priceapă, anume că Geniul meu natural nu era înclinat spre smântânitul laptelui, plămăditul cozonacilor, torsul lânii sau altă trebşoară din sumedenia pe care ea ar fi vrut să le fac, ci către Latină, Greacă şi scrierile Anticilor, drept care începu să mă înveţe toate acestea. Mai voia el să învăţ şi Ebraică, Geometrie şi Matematici şi chiar anul acesta avea de gând să purcedem la treabă; vezi însă că Timpul i-a jucat o festă şi s-a prăpădit vara trecută.

La o zi după moartea bietului doftor, maică-mea a copt cinci plăcinte. Ştiu bine că lumea e rea şi minciunile aleargă mai iute ca fulgerul, dar adevărul adevărat e aşa: plăcintele astea pe care le-a copt maică-mea erau grozav de mititele, iar eu, din motive grabnice şi personale – adicătelea o Foame Năprasnică şi Mistuitoare – le-am

mâncat pe toate, astfel iscându-se o sfadă grozavă între mine şi maică-mea. Mânioasă cum era, mi-a prezis tot felul de nenorociri (trai în mizerie, căsătorie cu cerşetori şi ţigani etc. etc.). Dar, cum zice şi domnul Aubrey, o aşa frumuseţe răpitoare ca a mea nu poate trece prea mult neobservată; şi iată cum s-a făcut că m-am măritat cu Sir John Sowreston şi am venit să locuiesc la Pipers Hall.

Pipers Hall e o casă veche şi tare frumoasă, ce parcă râde la soare. A fost ridicată demult de tot (pare-mi-se pe vremea lui Solomon Regele). De jur împrejurul casei sunt pajişti o sumedenie, pline de copaci bătrâni ce se înalţă peste acoperişurile acareturilor ca nişte milostivi uriaşi din vremea Eroilor de demult, înveşmântaţi cu toţii în mantii ţesute din raze de soare. Pe aleile umbroase din grădină cresc în voie izmă de apă, cimbru şi alte plante frumos mirositoare; iar în serile de vară, când mă preumblu cu Dafney pe alei, prin ierburile cele aromate, parcă ne-ar mângâia un înger cu răsuflarea sa.

Sir John Sowreston are treizeci şi doi de ani; statură mijlocie; ochi negri; picioare bine făcute. Zâmbeşte rar şi se uită la ceilalţi să vadă când râd, şi atunci râde şi el. Din pruncie suferă de Melancolie şi accese de Furie Neagră, motiv pentru care vecinii, prietenii şi servitorii se tem de el. Pare că vreo Zeitate, roasă de invidie din pricina numeroaselor daruri cu care l-a înzestrat Cel de Sus (Tinereţe, Frumuseţe, Bogăţie etc. etc.) l-a blestemat. În ziua nunţii noastre s-a născut un căţelaş. Pe când era de trei sau patru săptămâni mergea niţel şoldiş şi avea obiceiul de a i se urca pe umăr lui Sir John când se aşeza după cină şi dormea acolo, vădit fiind că-şi iubea peste poate stăpânul. Odată însă, speriat de un cal ce-şi vârâse capul pe fereastră, s-a uşurat pe haina lui Sir John; iar Sir John pe dată l-a luat, l-a vârât într-un sac şi l-a înecat în adăpătoarea cailor. Îi spuneam Uimilă fiindcă (zicea Dafney) era tare uimit de tot ce i se-ntâmpla. (Şi cred că tot uimit s-a şi prăpădit.) Acuma Sir John are trei câini mari şi negri şi nimic nu-i place mai mult pe lumea asta decât să meargă la vânătoare pe dealul Lickerish.

La două luni după ce ne-am luat, am plecat cu Sir John la Cambridge să cerem leac pentru melancolia lui de la vestitul doftor Richard Blackswann. Am luat cu noi o sticluţă de cristal în care se afla puţin din udul lui Sir John. Doftorul Blackswann s-a dus într-o cămăruţă, după o perdea din catifea neagră, şi s-a rugat în genunchi. Atunci s-a arătat în cămăruţă îngerul Rafael (aşa cum se întâmplă de obicei când se roagă doftorul) şi a cercetat urina lui Sir John. Doftorul Blackswann ne-a zis cum îngerul Rafael a ştiut de îndată, văzând culoarea udului (roşiatică de parcă ar fi avut sânge într-însul) că motivul pentru care Sir John suferea de aşa o mare Apăsare Sufletească era lipsa de Conversaţie Savantă. Îngerul Rafael mai spusese că Sir John ar trebui să poftească acasă la el nişte învăţaţi care să discute despre Filosofie, Geometrie, Retorică, Mecanică etc. etc., astfel ca gândurile negre să-i zboare şi să se înveselească.

Lui Sir John îi surâse grozav planul acesta şi pe tot drumul spre casă am cântat amândoi la balade cu atâta voioşie, încât până şi câinii cei negri ai lui Sir John şi-au înălţat glasurile împreună cu noi, slăvindu-i pe doftorul Blackswann şi îngerul Rafael.

În seara în care am ajuns acasă, am ieşit singură în grădină şi tocmai mă preumblam pe lângă copacii cei asemenea Eroilor când am dat peste doamna Sloper (adică maică-mea).

Doamna Abigail Sloper, văduvă; de făptură slabă şi vânoasă; faţa în formă de lingură şi la culoare ca brânza mucegăită; jupânească şi bucătărească în casa răposatului doftor Hieronymous Quince; ştiută că o apuca frica ori de câte ori doftorul Quince vorbea în ebraică tocmai ca să o sperie (maică-mii i se părea că rosteşte incantaţii) – o crudă Satiră la adresa ignoranţei ei, dar niciodată n-am reuşit să-l conving să înceteze; vorbeşte singură când e speriată; are două Pisici Englezeşti (albe cu ceva pete albăstrui) – Solomon Grundy (în vârstă de patru ani) şi Albăstrică (în vârstă de zece ani) şi o Vacă pe care o cheamă Polly Diddle (are un an); în 1675 a îngropat un văsuţ albastru plin cu şilingi în fundul grădinii doftorului Quince, sub tufele de coacăze roşii, dar fiindcă doftorul a răposat la scurt timp şi

casa s-a vândut îndată după aceea, maică-mea a rămas într-o mare încurcătură, nemaiştiind cum să-şi ia avutul înapoi, lucru pe care nici până acuma nu l-a izbutit.

— Sara bună, dragă măicuţă, îi zisei eu. Vino în casă să-ţi dau ceva de-ale gurii şi de băut.

Ea însă nu-mi răspunse, ci iscodea cu privirea toate colţurile grădinii, tot sucindu-şi şi răsucindu-şi şorţul în mâini.

— Aracan de mine, făcu ea într-un târziu (cu ochii aţintiţi la un Fag, de parcă lui îi vorbea), ce-o să se mai supere fiică-mea.

— Ba n-o să mă supăr, îi zisei eu atunci. Da' de ce eşti aşa amărâtă? Spune-mi de ce te temi, măicuţă dragă, pe îndelete.

Dar în loc să-mi răspundă, ea o luă la picior prin grădină, i se plânse unei tufe de măcieş de fiica ei cea nerecunoscătoare, apoi se opri lângă doi mici portocali şi le mărturisi că n-o iubesc.

— Of, măicuţă, zisei eu atunci, nu vreau să mă înfurii, dar aşa o să fac dacă nu-mi spui pe dată ce s-a întâmplat.

Auzind acestea, ea îşi ascunse capul în şorţ; vărsă lacrimi amare; şi imediat îşi reveni.

— Ei, făcu ea (vorbind, pare-se, cu o statuie a lui Jupiter Regele care o privea tare dispreţuitor), ţii minte cum la o zi după moartea bunului doftor am copt cinci plăcinte şi cum fiică-mea le-a înfulecat pe toate!

— Vai, măicuţă, zisei eu, de ce nu vrei să uiţi odată gâlcevile astea de demult? Ştii bine că plăcintele alea erau atât de mititele, că nici nu merită pomenite!

— Ba defel, făcu ea atunci către Jupiter (de parcă el ar fi contrazis-o). Da' las' că de supărare şi de oful ce-l aveam la inimă, le-am zis mititeilor mei, Solomon Grundy şi Albăstrică (pisicile, adică), le-am zis aşa: Cinci plăcinte a dat gata fiică-mea azi! Cinci! Şi taman atunci am rădicat ochii şi unde nu zici că drept în faţa mea ierea Sir John Sowreston călare pă calul lui – frumos, zău, ca untu' abia bătut. Şi zice el atuncea cătră mine: Ce tot spui acolo, madam Sloper? Ei! Da' vezi că io-l ştiam pe Sir John Sowreston amorezat

peste poate de fiică-mea şi mai ştiam cum vine să se uite la dânsa prin gardu' de soc şi atuncea n-am vrut să zic de faţă cu el că fii-mea înfulecase cinci plăcinte. Ş-atuncea, şireata de mine, am zis: Cinci sculuri de in a tors fiică-mea azi…

— Măicuţă! zisei eu atunci, nu se poate! Doar nu i-ai spus o aşa minciună gogonată lui Sir John!

— Ba uite că i-am zis, făcu ea. Şi vezi ce bine o duce fiică-mea din pricina asta! Sir John Sowreston s-a uitat la mine cu ochii lui frumoşi ca două străchini cu ciucalată mai-mai să-i iasă din cap şi mi-a zis: Cerule mare! N-am mai auzit de nimeni care să fie în stare de aşa o ispravă! Madam Sloper, vreau să o iau de nevastă pe fiica matale chiar acum, duminică.

— Prea bine, zisei eu atuncea, da' o să poată mânca tot ce-i pofteşte inima şi o să poată îmbrăca tot ce-i place şi o să poată avea câte prietene doreşte? O, da! a zis el atuncea, o să aibă toate astea. Da' în ultima lună din primul an de căsnicie trebuie să toarcă cinci sculuri în fiece zi. Că dacă nu…

— Că dacă nu ce, măicuţă? zisei eu înspăimântată.

— Aoleoo! strigă ea atunci, n-am zis eu c-o să fie foc şi pară? Drept am zis! După ce-am făcut-o Mare Doamnă şi i-am găsit aşa un bărbat frumos şi acuma mănâncă tot ce-i pofteşte inima, îmbracă tot ce-i place şi are câte prietene doreşte – ea nici că ştie ce-i aia recunoştinţă. Da' las', mai făcu ea, bătându-se uşor pe nas cu o privire şireată, ştiu eu că fiică-mea n-are să paţă nimic rău. Sir John Sowreston tot aşa mult o iubeşte şi negreşit o fi uitat demult de sculurile alea de tors…

Apoi, dezvinovăţită fiind în faţa tuturor tufelor de trandafiri şi fagilor şi statuilor din grădină, maică-mea plecă.

Vezi însă că Sir John Sowreston nu uită niciodată nimica şi ştiam de-acum, aşa cum ştiu că sunt Spirăluşi pe dealul Lickerish, că în prima zi din ultima lună din primul nostru an de căsnicie avea să-mi ceară sculurile toarse, negreşit. La început mi-a venit să vărs lacrimi amare, dar după aia mi-am amintit de nobilele şi virtuoasele

matroane Romane de care-mi vorbise doftorul Quince şi cum femeile astea nu plângeau niciodată, orişicât ar fi suferit; şi m-am mai gândit că mintoasă cum sunt, că nu e clipă în care să nu-mi zumzăie o mie de idei în cap, şi frumoasă ca un înger, nu se poate să nu găsesc eu o cale şireată de scăpare. M-am hotărât deci să purced îndată la treabă, ca să o aflu.

Sir John s-a dus la Londra să găsească nişte domni ageri la minte care să-l vindece de Melancolie. Nici n-a fost nevoie să se străduiască prea mult, căci nimic pe lume nu le place mai mult Savanţilor decât să stea în casa unui bogătaş şi să trăiască pe cheltuiala acestuia. Domnul Aubrey şi Sir John Sowreston s-au cunoscut şi pe dată Sir John a insistat ca domnul Aubrey să vină la Pipers Hall. Domnul Aubrey, presat şi din alte părţi (uriaşe datorii pe care n-avea cum să le plătească şi chiar primejdie de închisoare!) a primit bucuros invitaţia.

Domnul Aubrey îşi petrece vremea scriind tot ce-şi aminteşte despre obiceiurile din vremuri de demult. Miroase a *brandy* şi a cretă şi e acoperit de mici pete de cerneală. Are bucăţele de hârtie în toate buzunarele şi pe ele îşi scrie Istoriile. E Membru al Societăţii Regale. Îmi e prieten drag. Scrie despre vieţile tuturor oamenilor Mari şi Înţelepţi, pentru ca Geniul lor să nu cadă în uitare. Domnul Aubrey spune despre sine că seamănă cu un om care smulge scânduri şi alte rămăşiţe din Epava Timpului şi le aruncă pe nisip. Dar, mai spune domnul Aubrey, Apele Uitării vor rămâne cu prada mai bogată.

De mai mulţi ani îşi dorea domnul Aubrey să vină în partea noastră de ţară, în care trăiesc sumedenie de bătrâni care, după spusele domnului Aubrey, ar putea să moară oricând, răpind astfel Posterităţii dreptul de a cunoaşte Amintirile lor – asta dacă nu se găseşte un om bine intenţionat şi ager la minte care să le pună pe toate pe hârtie; iată ce-şi dorise domnul Aubrey nespus de mult să facă, dar până acum nu reuşise nimica, neavând nici bani şi nici cunoştinţe în partea asta de ţară care să-l găzduiască cu bucurie un timp îndelungat. Odinioară domnul Aubrey era foarte bogat, avea

pământuri; case; ferme bogate; vite; oi; etc. etc. și (îmi închipui eu) cufere mari pline cu aur şi argint. Însă le-a pierdut pe toate din pricină de Procese, Nenorociri şi Rude câinoase. Domnul Aubrey zice că nimic nu-l necăjeşte pe un învăţat şi nu-l face să verse atâtea lacrimi amare ca Procesele. Dar, a mai zis domnul Aubrey, acum sunt tare fericit, Miranda, căci Necazurile mele au luat sfârşit. Şi m-a rugat să-i dau cu împrumut trei lire.

Ceilalţi aleşi Învăţaţi au sosit la scurt timp după aceea. Cu toţii sunt din cale-afară de faimoşi. Domnului Meldreth, un om drăguţ şi sfiicios, îi plac Insectele şi a adunat 237 de astfel de creaturi moarte într-o cutie. Domnul Shepreth a descoperit data când s-a ridicat mai întâi Cetatea Londrei. Şi fiind aceasta întocmai cu *ziua de naştere* a cetăţii, domnul Shepreth i-a făcut horoscopul şi îi cunoaşte acum întreg Viitorul. Dr Foxton a arătat cu Argumente de necombătut că locuitorii din Cornwall sunt un soi de Peşti. Barba lui e cârlionţată de la natură – semn neîndoielnic al unei minţi fără pereche.

Toată iarna Sir John s-a bucurat peste măsură ascultând Conversaţia Savantă a învăţaţilor. Vezi însă că boala asta a lui Sir John îl face să-i devină grozav de nesuferite tocmai lucrurile care la început îi făceau mare plăcere. În primăvară începu să-i numească în taină Ticăloşi, Nesătui, Beţivi şi Ingraţi; se plângea că mănâncă prea mult, îşi bătea joc de învăţătura lor şi le arunca aşa nişte priviri negre la masă, încât bieţii Savanţi au ajuns să-şi piardă de tot pofta de mâncare şi şedeau toţi grozav de amărâţi. Apoi a venit vara şi aproape se împlinea anul de la nunta mea şi a lui Sir John. Cât era ziulica de lungă îmi frământam mintea să găsesc un plan de scăpare, dar până în ultima zi n-am izbutit nimica.

În ziua de care vă spun, şedeam împreună cu Savanţii sub fagul cel mare din faţa intrării de la Pipers Hall.

Domnul Meldreth oftă.

— Domnilor, zise el, suntem nişte doftori tare proşti. Bietul Sir John e la fel de supărat ca la-nceput.

— E adevărat, zise domnul Shepreth, dar pe Lady Sowreston

(adică eu) am înveselit-o grozav. Tare-i mai place să asculte Conversaţiile noastre Savante.

— N-avem niciun merit aici, făcu domnul Aubrey. Miranda e tot timpul veselă.

— Domnule Aubrey, zisei eu.

— Da, Miranda?

— Tare mă miră un lucru, domnule Aubrey, zisei eu. Toată viaţa am fost aproape de dealul Lickerish, da' niciodată n-am văzut un Spirăluş.

— Un Spirăluş? făcu domnul Aubrey. Ce înseamnă asta, copilă?

— Sunt făpturi ce trăiesc pe dealul Lickerish, am zis eu, sau sub deal, nu ştiu prea bine. Uneori le ciupesc pe lăptărese până se învineţesc. Alteori mătură podeaua, iau smântână de pe lapte şi lasă bănuţi de argint în ghete. Poartă scufii albe, strigă „Ţu, căluţu'", zboară prin văzduh călare pe câte-un fir de pai – şi de obicei se duc în pivniţa cu vin a Regelui Franţei, unde beau din cupe de argint şi după aia se duc să vadă cum e spânzurat câte-un nelegiuit – pe care, dacă-şi pun mintea, îl şi scapă de la moarte.

— Ah, spuse Dr Foxton, despre *Spiriduşi* vorbeşti.

— Da, am răspuns, aşa am zis şi eu. Spirăluşi. Doftorul Quince mi-a spus că nu mai sunt aşa de răspândiţi ca odinioară. Tot doftorul Quince mi-a spus că Spirăluşii pleacă din Anglia şi că în curând n-o să-i mai vedem deloc aicea. Eu una n-am văzut niciunul. Dar mulţi Bătrâni demni de crezare i-au zărit pe dealul Lickerish pe când ieşeau grămadă din Lumea noastră călare pe nişte prăpădiţi de căluţi; amărâţi, cu capetele lăsate-n jos, se pogorau în scobiturile negre sau în umbrele albastre dintre copaci. Zic eu că pentru un Savant ce caută să afle totul despre lucrurile din Vechime nu e sarcină mai bună decât să caute şi să descopere tot ce se poate despre Spirăluşi; şi-n toată lumea nu găseşti loc mai bun să-i cauţi pe Spirăluşi decât la Pipers Hall sub dealul Lickerish, fiindcă aici trăiesc ei. Domnule Aubrey, am zis eu, ştii vreo vrajă cu care se cheamă Spirăluşii?

— O, chiar mai multe! făcu domnul Aubrey. Domnul Ashmole (un nobil Anticar, el a strâns Colecţia de la Oxford) le-a notat pe toate în scrierile domniei sale.

— Domnule Aubrey, zisei eu.

— Da, Miranda? mi-a răspuns el.

— Îmi arăţi şi mie vrăjile astea, domnule Aubrey?

Înainte să apuce domnul Aubrey să-mi răspundă, domnul Meldreth întrebă încruntat dacă vrăjile erau bune?

— Asta nu mai ştiu, făcu domnul Aubrey.

— Pe cine să chemăm mai întâi? întrebă Dr Foxton.

— Pe Titania, zise domnul Shepreth.

— Un Spirăluş de rând, zisei eu.

— De ce aşa, Miranda? întrebă domnul Shepreth.

— Păi, am zis eu, fiindcă Spirăluşii de rând ştiu să facă tot soiul de lucruri folositoare. Coc plăcinte, întoarnă oile, bat untul, torc inul…

La care toţi Savanţii au început să râdă cu poftă.

— Astea poate să le facă şi slujnica ta, Miranda, spuse domnul Shepreth. Nu, ce ne interesează pe noi mai mult şi mai mult sunt învârtelile politice ale Spiriduşilor. Şi tocmai de aceea cel mai bine ar fi să o chemăm pe Regina lor. Unde mai pui, îşi aminti domnul Shepreth, că s-ar putea să ne facă şi daruri.

— Ţţ, făcu domnul Meldreth. Numai pe tinerii cu chip frumos îi ademeneşte cu daruri.

— Lasă că nici noi nu suntem de lepădat, spuse domnul Shepreth.

Dr Foxton zise că una din multele neplăceri când stai de vorbă cu Spiriduşii e că în orişice moment te poţi trezi că au dispărut, aşa că au căzut toţi de acord să facă o listă cu întrebări – ca să le aibă la îndemână când vor fi găsit un Spiriduş dornic să discute cu ei.

Interogaţiune: Au Spiriduşii o Religie a lor?

— Ah! spuse Dr Foxton, era odată în Cornwall o femeie din neamul Spiriduşilor care l-a auzit pe un Preot cum îşi spunea

rugăciunile. L-a întrebat pe acesta dacă una ca ea poate avea parte de mântuire şi viaţă veşnică. Nu poate, i-a răspuns Preotul. Atunci, cu un ţipăt disperat, ea s-a aruncat pe dată în marea înspumată de pe o stâncă înaltă. Toate astea, spuse Dr Foxton, le-am aflat de la o persoană tare credincioasă, care toată viaţa s-a ferit de minciună. Mai spuse Dr Foxton că altfel n-ar fi crezut aşa o poveste; iar domnul Meldreth, cu firea lui blândă şi mărinimoasă, a vărsat câteva lacrimi gândindu-se la biata fiinţă.

Interogaţiune: În neamul lor se fac căsătorii?

Domnul Shepreth se arătă de părere că Spiriduşii *nu* trăiesc împreună precum Creştinii şi turturelele, ci că toate femeile din neamul lor sunt ale tuturor. Ţţ! făcu domnul Meldreth auzind asta. Ha! strigă domnul Aubrey, apoi se grăbi să noteze tot.

Interogaţiune: E adevărat (aşa cum spun unii) că neamul lor e în declin şi că nu mai au puterile de odinioară?

Interogaţiune: Despre sistemul lor de guvernământ: e Monarhie sau Commonwealthe?

Interogaţiune: Dacă e Monarhie, atunci e adevărat (aşa cum se zvoneşte) că Regina şi Regele Spirăluşilor s-au certat?

Interogaţiune: E adevărat că Regina nu poate domni singură?

Şi au ţinut-o aşa învăţaţii până ce au ajuns să se certe, că aveau acuma patruzeci şi două de întrebări pentru bietul Spirăluş pe care l-ar fi găsit, iar domnul Foxton zise că niciun Creştin n-ar putea răbda atâta hărţuială, darămite un Spiriduş. Atunci domnul Aubrey oftă şi promise că se va strădui să mai taie din întrebări.
— Uite-l pe Sir John Sowreston, şopti Dr Foxton.
— Domnule Aubrey, spusei eu.

— Da, Miranda? zise el.

Da’ vezi că n-am mai avut timp să-l întreb ce voiam fiindcă Sir John m-a luat grăbit cu el în casă.

— Vai, dragul meu, zisei eu către Sir John, ce s-a întâmplat? Să nu te vadă nobilii Savanţi aşa de întristat! Tot mai speră să te înveselească.

— Unde mă duci, Sir John? zisei eu. N-am mai văzut scăriţa asta până acuma. Vrei oare să-mi arăţi vreun loc tainic peste care ai dat când te jucai aici în pruncie?

— N-am mai fost niciodată în odăiţa asta, zisei eu. Da’ uite-i şi pe cei trei câini ai tăi, se bat pe nişte ciolane. Sir John, zici tu că e bine pentru nişte câini aşa de mari să stea închişi într-o odăiţă aşa de mică? Şi cu roata asta de tors, ce-i?

— Miranda, spuse Sir John atunci. Eşti foarte tânără şi tocmai de aceea m-am străduit de multe ori să-mi stăpânesc furia faţă de tine. Dar ţi-am văzut de multe ori privirea obraznică şi ţi-am auzit vorbele înfumurate, nepotrivite pentru o femeie.

— Vai, soţiorul meu drag, dar nu-i deloc aşa, zisei eu. Te privesc aşa pentru că te iubesc.

— Poate, făcu el atunci. Nu ştiu. Uneori, Miranda, sunt aproape convins… Dar ştiu bine că toţi bărbaţii mint – şi femeile nu mai puţin. Toţi sorb minciuna chiar de la sânul mamei lor. Din pruncie le place să jure strâmb împotriva semenilor lor. Minciunile şi înşelătoriile pe care le aud în fiece zi de la oamenii de rând (vorbea aici despre servitorii noştri, despre vecini, avocaţi, rude etc. etc.) îmi fac pielea să se furnice ca de înțepături de albine şi ţânţari. Abia dacă le iau în seamă pe acestea. Dar o minciună ieşită de pe buzele tale, Miranda, ar fi precum un paloş ascuţit care mi-ar pătrunde printre coaste drept în inimă. Ai jurat când m-ai luat de bărbat că poţi toarce cinci sculuri de in în fiecare zi timp de o lună…

— Cinci sculuri de in într-o zi… Vai de mine, Sir John! N-am mai auzit să fie cineva în stare de o aşa ispravă!

— Sper, Miranda, că nu m-ai minţit. O soţie, Miranda, răspunde

de conştiinţa bărbatului ei şi trebuie să se poarte în aşa fel, încât să nu-l îndemne la păcat. E un lucru de neiertat să-i împingi pe alţii să păcătuiască. Şi păcat se cheamă când iei viaţa unui seamăn al tău ce te-a mâniat.

Apoi vărsă câteva lacrimi, dar nu pentru mine, ci pentru propriul lui Suflet Chinuit, gândindu-se că el avea să fie cel nenorocit dacă mă omora, iar eu câtuşi de puţin.

— O! zisei eu plină de voioşie, nu te teme, dragul meu. Să vezi ce fire subţiri şi netede am să torc. Şi după aia Dafney şi cu mine o să-ţi facem cămăşi din firele astea şi de câte ori le îmbraci o să ţi se pară că te sărut.

El însă închise uşa pe dinafară, o încuie şi plecă.

De la fereastră i-am zărit pe Savanţii aşezaţi sub Fag. Erau cu toţii tare veseli acum că Sir John nu mai era lângă ei. Afară se întuneca din ce în ce mai mult, iar ei nu pregetau să închine la cupe şi începură chiar să cânte o baladă din tinereţele lor, despre o păstoriţă, care le plăcea grozav unora dintre ei. S-au luat apoi de mâini cu toţii, au mai zis o cântare şi-au plecat la culcare.

După o vreme se deschise uşa de la bucătărie şi o rază de lumină căzu pe tufele de levănţică. Dafney îşi iţi capul pe uşă. (Dafney Babraham: slujnica Lady-ei Miranda Sowreston, adică eu; păr galben; miroase a rozmarin şi a alte lucruri plăcute; are două rochii, una albastră şi una roşie.) „Doamnă, doamnă“, strigă ea uşurel. Apoi o luă pe cărare, aruncând ochii în dreapta şi-n stânga; părea tare necăjită că nu ştie unde să mă caute. Vedeţi dumneavoastră, se temea ca nu cumva Sir John să mă fi înecat deja în adăpătoarea cailor.

— Aoleo! strigă ea, zărindu-mă într-un târziu. Ce faci cocoţată acolo sus? De unde-a mai apărut şi ferestruica aia? Stai niţeluş că acu’ urc la domnia ta, stăpâna mea dragă!

— Nu, îi zisei eu atunci. Du-te la culcare, eu am să dorm în cămăruţa asta. Aşa mi-a venit cheful.

— Da’ aud nişte mârâieli de-ţi fac părul măciucă.

— Sunt nişte câini de mă păzesc să nu paţ ceva, zisei eu. Noapte bună, draga mea. Cel de Sus fie cu tine. Să ştii că nu mi-e teamă nici atâtica.

Vezi însă că toată noaptea cei trei câini au mârâit şi-au tresărit, de parcă visau că mă gonesc pe dealul Lickerish.

Dis-de-dimineaţă, Sir John mi-a adus în şi merinde, apoi dus a fost. În faţa ferestrei de la odăiţă adăsta o ceaţă ca argintul, ce-nvăluise Pipers Hall cu totul, ca un nor. Toate cele de pe lume *(sireaci* Copaci, Garduri, Fântâni, Statui, Case de Oameni, Vite, Găini, Albine, Cai etc. etc.) se făcuseră precum cenuşa şi abia dacă se vedeau prin Văzduhul ca argintul. De jur împrejurul dealului Lickerish se vedea ca o lumină aurie, măcar că Soarele nu se ivise peste coama dealului. Toate păsările cântau şi rozele cenuşii atârnau în jos, încărcate de rouă.

Patru siluete cenuşii îmbrăcate în veşminte lungi se apropiară de Fagul din faţa intrării. Una din siluetele cenuşii strănută, apoi se plânse de aerul tare şi rece care, spuse el, nu le face bine Bărbaţilor. O altă siluetă cenuşie îşi pomeni părerea de rău că mâncase prea multă brânză şi hering afumat în ajun. A treia se temea ca nu cumva să-l fure Spirăluşii cu totul.

Dr Foxton avea o pălărie vrăjită care (credea el) fusese odinioară a lui Simon Forman, magicianul cel bătrân şi hain. Îşi puse deci pălăria pe cap. Soarele se îţi de după dealul Lickerish. Domnul Aubrey începu să citească Vraja cu glas răspicat. Era plină de vorbe şi formule magice cum e plină budinca de prune.

— Eu, John Aubrey, te chem pe tine, Regină Titania, în numele…

Am ascultat cu mare luare-aminte şi am repetat şi eu toate vorbele pe care le spunea – dar în loc de „Regină Titania“ am spus „Spiralus Vulgaris“.

— … te invoc şi cu mare putere îţi poruncesc pe Tetragrammaton, Alfa şi Omega şi pe toate celelalte mari şi cinstite…

Ceaţa care învăluise Pipers Hall se făcu trandafirie, albastră, argintie. Am auzit un zgomot în grădină. Dar nu erau decât nişte

păsări ce-şi luaseră zborul.

— … cu supunere şi bunăvoie să apari în faţa ochilor mei fără înşelăciune, ascunziş sau minciună şi să-mi răspunzi pe dată la toate întrebările şi să-mi împlineşti toate poruncile ce ţi le voi face sau spune…

Ceaţa care învăluise Pipers Hall se făcu aurie. Am auzit un zgomot lângă coteţe. Dar nu era decât o vulpe ce-şi luase tălpăşiţa înapoi spre pădure.

— … repede, repede, repede, vino, vino, vino. Fiat, Fiat, Fiat. Amin, Amin, Amin…

Domnul Aubrey se opri o clipă.

— Etcetera, mai spuse el, fluturând mâna.

Ceaţa care învăluise Pipers Hall se preschimbă în mici picături de apă. Am auzit un zgomot sub fereastră dar nu ştiu ce era.

Tăcere, tăcere.

Apoi Dr Foxton care oftă.

— Se ştie bine că nu poţi avea încredere în Regina Spiriduşilor. E capricioasă, spuse el.

— Sau poate, spuse domnul Shepreth (căutând să fie Satiric), nu i-o fi plăcut pălăria dumitale.

Fără veste, cei 3 câini începură să urle, să alerge de colo-colo şi să sară în chipul cel mai straniu, de parcă îi apucase un soi de Extasie. Nebunia asta era aşa de înspăimântătoare şi ţinu atât de mult, încât m-am ascuns într-un colţ.

— Femeie, se auzi un glas, pentru ce plângi?

— Ah! zisei eu atunci. Dumneata eşti Spirăluşul?

O arătare mică şi neagră. Plină de păr. Picioarele ca nişte toarte de cană. La faţă – deloc frumos. Cu o coadă lungă şi neagră – lucru care m-a mirat peste poate. Irlandezii au cozi de aproape un sfert de iard (aşa cum ştie toată lumea, bănuiesc) dar despre Spirăluşi nu auzisem c-ar avea coadă.

— Eşti un Spirăluş bun sau unul rău? zisei eu.

La care Spirăluşul, sucindu-şi şi învârtindu-şi coada cea lungă şi

neagră, căzu pe gânduri o clipă.

— Nu-ţi bate tu capul cu asta, zise el într-un târziu, apoi arătă cu capul înspre fereastră. Află că pe pajiştea din faţa casei ai patru moşnegi certăreţi, pe cap cu pălării vechi şi caraghioase, ce pălăvrăgesc ca nişte mori stricate.

— Ah! zisei eu, sunt supăraţi că nu le-a ieşit vraja, da' vezi că eu am izbutit să te aduc pe dată aicea.

— Nu iau eu seama la vrăji din astea vechi şi prosteşti, zise arătarea, scobindu-se în dinţi cu un os de iepure. Da' tare mi-s curios să ştiu de ce plângeai.

Aşa că i-am istorisit totul de-a fir a păr, de la plăcinte (şi cât de mititele erau) până la cele cinci sculuri de in.

— Căci vezi dumneata, Spirăluşule, Geniul meu natural nu e înclinat spre gătit, copt, tors sau alte trebşoare ca acestea, ci către Latină, Greacă şi scrierile Anticilor; şi tot aşa cum nu ştiu să zbor, nu ştiu nici să torc.

Spirăluşul cugetă o vreme la Dilema mea.

— Ascultă aici cum facem, zise el într-un târziu. O să vin aci la fereastră în fiece dimineaţă, o să iau inul şi o să ţi-l aduc înapoi seara gata tors.

— O, sute şi mii de mulţămiri! zisei eu. Mare pomană-ţi mai faci cu mine. Da' ştii că am auzit eu de multe ori că Spirăluşii fac sumedenie de fapte bune fără să ceară nimica în schimb.

— Aşa ai auzit, dar? zise arătarea, scărpinându-se de zor, hârşt, hârşt, la subţioară. Ei, femeie, află de la mine că n-ai auzit bine.

— Ah, zisei eu.

Spirăluşul se uită la mine cu coada ochişorilor lui negri şi zise:

— În fiece seară o să te las să ghiceşti de trei ori cum mă cheamă; iar de trece luna şi n-ai ghicit, a mea o să fii, Femeie!

— Păi, zisei atunci, cred că într-o lună o să aflu eu.

— Aşa crezi, dar? făcu Spirăluşul, apoi râse şi-şi răsuci coada. Ia spune-mi atunci, cum îi cheamă pe ăştia trei câini?

— Ah, zisei eu, asta ştiu. Pe câini îi cheamă Platon, Socrate şi

Euclid. Mi-a spus Sir John.

— Ba nuu, ba nuu, zise Spirăluşul. Pe unu' îl cheamă Rău. P'altu' Mai Rău, iar al treilea e Cel Mai Rău. Mi-au spus chiar ei.

— Ah, zisei eu atunci.

— Pesemne, făcu Spirăluşul grozav de mulţumit, că nici pe tine nu ştii cum te cheamă.

— Ba mă cheamă Miranda Sloper, zisei eu… Adică Sowreston.

— Femeie, făcu Spirăluşul râzând, a mea eşti.

Şi cu asta, apucă maldărul de in şi-şi luă zborul.

Toată ziulica odăiţa în care stăteam a fost cufundată în umbră din pricina frunzişului ce acoperea fereastra.

Când se făcu întuneric şi afară, Spirăluşul se întoarse.

— Sara bună, Spirăluşule, zisei eu. Cum îţi merge?

Arătarea cea neagră oftă.

— Aşa ş-aşa. Îmi cam ţiuie astă ureche şi mă săgeată un picior.

— Ţţ, zisei eu.

— Ţi-am adus sculurile, spuse el. Acum, femeie, să te aud: cum mă cheamă?

— Te-o fi chemând Richard? zisei eu.

— Nuuu, defel, spuse arătarea cea mică şi neagră răsucind din coadă.

— Atunci George? zisei eu.

— Nuuu, defel, spuse arătarea cea mică şi neagră răsucind din coadă.

— Sau poate Nicodim? zisei eu.

— Nuuu, defel, spuse arătarea cea mică şi neagră, apoi îşi luă zborul.

Ciudat lucru, nu l-am auzit pe Sir John când a intrat în odaie. Abia când i-am văzut umbra lungă printre petele întunecate şi mişcătoare de pe perete mi-am dat seama că e acolo. Nu mică i-a fost mirarea la vederea celor cinci sculuri toarse.

În fiece dimineaţă îmi aducea in şi de-ale gurii, iar de câte ori apărea, câinii cei negri scheunau de bucurie; vezi însă că la venirea

Spirăluşului parcă înnebuneau de-a binelea. Săreau în sus şi-l amuşinau întruna de parc-ar fi fost cel mai de soi trandafir. Eu stăteam toată ziulica şi-mi frământam creierii după nume peste nume, da' niciodată nu l-am nimerit pe cel bun. În fiece seară Spirăluşul aducea inul tors şi se apropia tot mai mult de mine, învârtejindu-şi coada bucuros.

— Femeie, tot spunea el, a mea eşti.

Şi seară de seară Sir John venea de lua sculurile toarse şi-l vedeam că nu mai poate de uimire, fiindcă ştia că cei trei câini fioroşi nu ascultă de altă fiinţă omenească în afara lui.

Într-o zi, când luna se apropia de sfârşit, m-am uitat pe fereastră şi am văzut cu mare mirare o mulţime de oameni cu feţe triste ce ieşeau anevoie de la Pipers Hall, iar printre ei am zărit-o pe Dafney cea cu părul galben, care plângea cu amar. De sub Fagul cel mare, cei patru Savanţi îşi arătară şi ei uimirea.

— Sir John, Sir John! strigă domnul Aubrey, unde se duc toţi servitorii? Cine o să mai îngrijească de Lady Sowreston? (Asta fiindcă Sir John le spusese că am căzut la pat.)

Sir John se aplecă atunci şi le spuse ceva ce eu n-am auzit, dar care păru să-i surprindă grozav.

— Fireşte că nu! spuse domnul Shepreth.

Domnul Aubrey clătină din cap.

Dr Foxton spuse grav:

— Noi suntem Savanţi şi Gentilomi, Sir John, nu ne ocupăm cu torsul.

— E adevărat, spuse domnul Meldreth, nu ştiu să torc, în schimb ştiu să fac plăcinte. Am citit despre asta într-o carte şi nu m-aş da în lături. Se ia nişte făină, apă proaspătă, stafide, carne de care-ţi place mai mult şi, dacă nu mă-nşel, câteva ouă şi după aceea…

Dr Foxton (care fusese odinioară profesor de gramatici) îi dădu una-n cap domnului Meldreth, să tacă.

După plecarea lui Sir John, Savanţii începură să-şi spună unul altuia că Pipers Hall devenise un loc prea trist şi ciudat în ultima

vreme. Poate, spuse domnul Shepreth, ar fi timpul să-şi ia tălpăşiţa şi să-şi încerce iar norocul în lumea largă. Căzură însă toţi de acord să mai aştepte până când Lady Sowreston se va fi însănătoşit şi spuseră nişte vorbe tare frumoase despre bunătatea ce le-o arătasem. Apoi domnul Meldreth ridică privirea.

— Măi, să fie! spuse el. Uite-o pe Lady Sowreston colo, la ferestruica aceea, printre frunze!

— Miranda! strigară atunci Savanţii.

Dr Foxton îmi făcu semne cu pălăria. Domnul Shepreth îmi trimise douăzeci de sărutări de mâini, domnul Meldreth îşi duse mâinile la inimă să-mi arate devotamentul lui, iar domnul Aubrey surâse voios la vederea chipului meu.

— Bună dimineaţa, dragii mei Savanţi! strigai eu. Aţi găsit-o dar pe Regina Spirăluşilor?

— Nu, zise Dr Foxton, în schimb am mai adunat optzeci şi patru de întrebări pentru ea, când o apărea.

— Te simţi mai bine, Miranda? întrebă domnul Aubrey.

— Aş zice că pân' la sfârşitul lunii o să fiu vindecată. Acu' însă, dragii mei Savanţi, vreau să vă povestesc un vis tare ciudat ce l-am avut. Am visat că un Savant ar putea lesne chema orice Spirăluş numai dacă i-ar şti numele cel adevărat.

— E drept, Miranda, spuse domnul Aubrey, sunt mulţi Spiriduşi care au nume tainice.

— Bine, şi cunoaşteţi vreun aşa nume? zisei eu.

Savanţii îşi apropiară frunţile, având, vezi bine, ceva serios de discutat. Apoi clătinară cu toţii din cap.

— Nu, spuse domnul Aubrey, nu cunoaştem niciunul.

Veni şi cea din urmă zi. Dis-de-dimineaţă m-am uitat pe fereastră şi am văzut cum ploaia cea rece cădea pe povârnişurile dealului Lickerish, făcând să se mişte toate frunzele copacilor. Când Sir John veni să-mi aducă inul şi mâncarea, i-am povestit ce văzusem.

— Sunt Căprioare pe dealul Lickerish, zise el gânditor.

— Da, am zis eu, şi multe altele. Ţin minte că după ce ne-am luat

îmi spuneai că nimic nu te bucură mai mult pe lume decât să mergi la vânătoare de sălbăticiuni pe dealul Lickerish, apoi să te întorci acasă şi să-i dai un sărut iubitei tale Miranda. Cred eu că ar fi bine să iei cu tine câinii cei credincioşi, să-şi mai aducă şi ei aminte de mirosul ierbii. Ia-ţi cinstiţii oaspeţi, Sir John, şi du-te cu ei la vânătoare pe dealul Lickerish.

Sir John se încruntă auzind acestea, gândindu-se că n-ar fi bine să ia câinii din odaie atâta timp cât luna nu trecuse. Dar pe fereastră intra un vânticel ce purta pe aripile lui dulci miresme din pădurea de pe dealul Lickerish.

De sub frunzişul fagului l-am auzit pe domnul Shepreth spunându-i domnului Aubrey că se bucură de împăcarea cu Sir John, care se arătase dintr-odată aşa de îngăduitor faţă de Savanţi încât îi poftise chiar la vânătoare. Dr Foxton are o pălărie specială pentru vânătoare. Şi-o puse pe cap. Apoi Sir John, Savanţii şi toţi gonacii se urcară pe cai şi plecară de la Pipers Hall, iar în faţa lor alergau Rău, Mai Rău şi Cel Mai Rău, amuşinând fiece lucruşor.

Ploaia căzu toată ziulica; şi toată ziulica servitorii cei noi pe care-i angajase Sir John îşi sucăliră trebile fiindcă nu era printre ei niciunul mai bătrân şi mai ştiutor care să le spună ce au de făcut. Pâinea nu crescu. Untul nu se bătu bine. Cuţitele şi secerile se tociră de proastă folosinţă. Porţi ce trebuiau să stea închise, rămaseră căscate larg. Vacile şi caii ajunseră pe câmpuri unde n-aveau ce căuta; rupseră garduri; călcară în picioare lanurile. Nişte băieţi răi pe care nu-i mai văzusem în viaţa mea au sărit peste gardul livezii, au mâncat merele, după care s-au dus pe la casele lor, pământii la faţă de mult ce înfulecaseră. Din toată casa răsunau certurile servitorilor celor noi.

Sosi apoi ceasul la care venea de obicei Spirăluşul cu sculurile, dar de Spirăluş nici urmă.

Iepuri suri se ridică în două labe, se uită în jur în lumina amurgului de vară, apoi se furişează în grădina de zarzavat şi se proptesc în straturile cu salată. Bufniţe ţipă în pădurea ce se-ntunecă şi se aud vulpi lătrând. Lumina apusului se stinge pe dealul

Lickerish. E timpul să vină Sir John să mă ucidă. Dar de Sir John nici urmă.

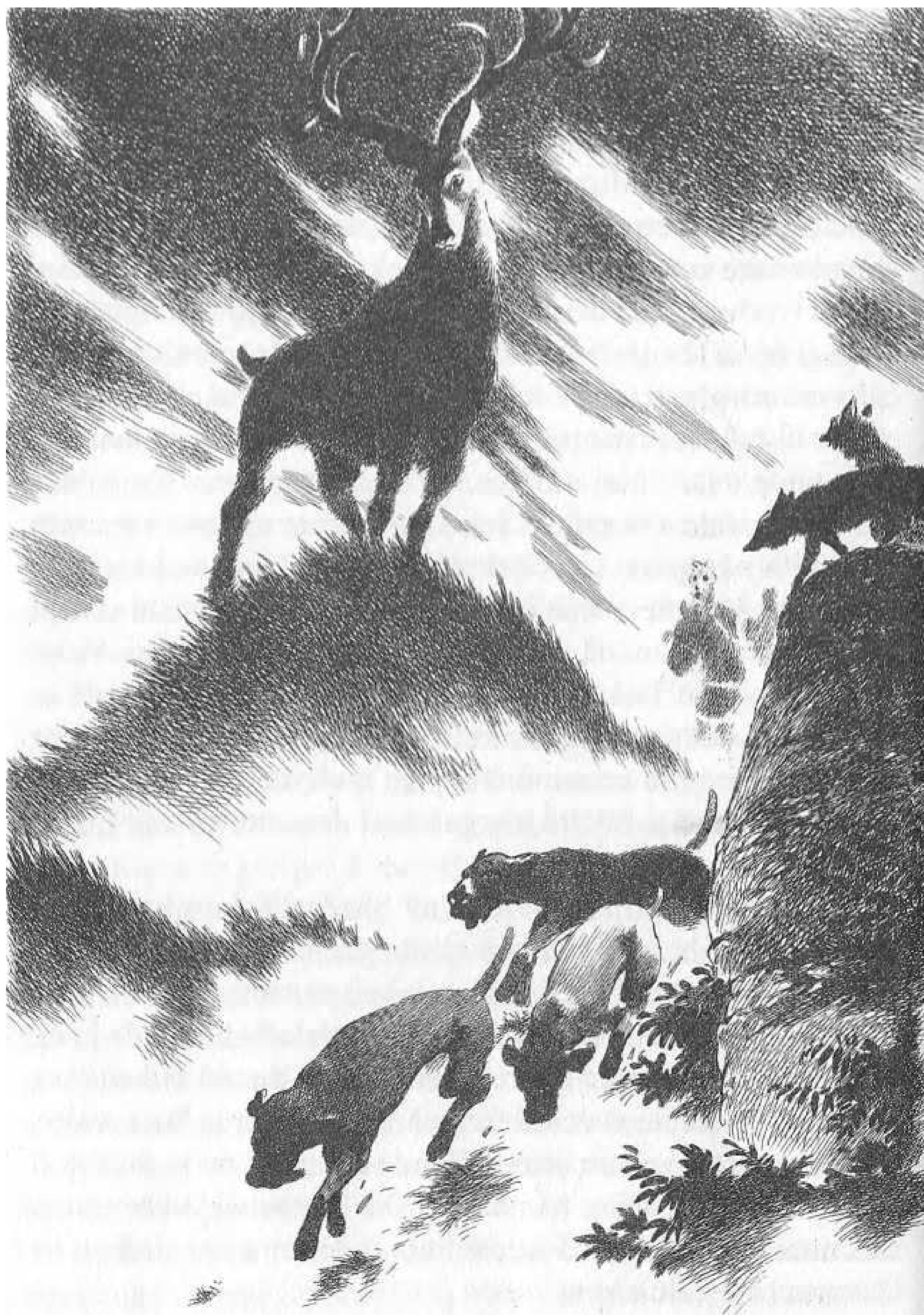
— Miranda!

— Sara bună, dragii mei Savanţi. Ce-aţi prins la vânătoare?

— Chiar nimic, Miranda, zise domnul Meldreth tare agitat. Am avut parte de-o aventură ciudată peste poate, ai să vezi. În clipa în care am ajuns pe dealul Lickerish, Platon, Socrate şi Euclid (vorbeşte aici despre câinii pe care Spirăluşul îi numeşte Rău, Mai Rău şi Cel Mai Rău) au luat-o la goană de parcă cel mai iubit prieten al lor îi aştepta în vârful dealului cu câte-o îmbrăţişare pentru fiecare dintre ei; iar caii au luat-o şi ei la galop după câini, fără ca noi să-i putem opri. Ne-au dus dar într-o parte a dealului Lickerish pe care n-o mai văzusem niciodată până azi. Un Cerb uriaş cu picături de ploaie pe blana lui pătată ne-a ieşit în faţă şi ne-a privit de parcă el ar fi fost adevărata Cunună a Creaţiei, iară nu noi, Oamenii. Vulpi ne treceau prin faţă şi ne priveau liniştite. Iepuraşi suri se uitau la noi dintre pietre, fără să arate nici urmă de teamă. Dar n-am avut timp să ne minunăm prea mult de toate astea, căci Platon, Socrate şi Euclid alergau mai departe, cu caii noştri după ei.

— Da, chiar aşa! zise şi domnul Shepreth. Iar unul dintre noi, grav şi îmbufnat, a strigat că din greşeală am ajuns, pasămite, într-un regat al Spiriduşilor de sub pământ, în care Fiarele se răzbună pe Oameni pentru toate relele îndurate de la ei; iar Dr Foxton a început să pomenească de întreceri sălbatice ce durează o veşnicie şi de călăreţi căzuţi în puterea farmecelor, care nu pot sări jos din şaua cailor de teamă să nu se facă praf şi pulbere când ating pământul. Dar domnul Aubrey ne-a îndemnat să nu ne pierdem credinţa în Dumnezeu şi să nu ne lăsăm cuprinşi de teamă…

— Ne-am oprit fără veste într-un luminiş înverzit aflat în inima pădurii întunecoase. Luminişul ăsta era plin de flori, iar îmbufnatul a zis atunci că nicicând nu se mai văzuseră flori ca acelea. Sir John i-a spus însă că e un prost; că el, Sir John, ştia numele florilor acelora la fel de bine ca pe propriul său nume: Sorii Ciobanului, Nasturii

Lăptăresei şi Pieptenii Babei. În mijlocul luminişului se afla un puţ mic de scos piatră de var. Ei, şi puţul ăsta vechi aproape că nu se vedea, ascuns cum era de ierburi înalte şi florile pe care le pomenise Sir John. Iar din el se auzea ceva ca un murmur. Gonacii au tras câinii înapoi – lucru care nu le-a plăcut deloc – apoi ne-am dus cu toţii tiptil până la marginea puţului şi ne-am uitat în jos. Şi ce crezi că am văzut?

— Nu ştiu, Dr Foxton.

— Un Spiriduş, Miranda! Şi ce crezi că făcea?

— Nu pot să ghicesc, Dr Foxton.

— Ei! făcu domnul Aubrey. Avea o roată de tors mică-mititică şi torcea la ea grozav de repede, tot încolăcindu-şi coada cea lungă şi neagră. Repede! a strigat atunci domnul Shepreth, spune vraja, domnule Aubrey! Şi a sărit atunci în puţ, iar noi toţi am sărit după el.

— Sunt uluită peste poate, zisei eu. Şi ce-aţi aflat? Ce v-a spus Spirăluşul?

— Nimic, făcu Dr Foxton supărat. I-am citit toate cele o sută patruzeci şi şapte de întrebări – din care pricină am şi adăstat atât de mult pe dealul Lickerish şi am întârziat la cină – dar l-am nimerit, bag seamă, pe cel mai ignorant dintre Spirăluşi.

Acum stăm toţi preţ de o clipă fără să spunem nimica.

— Dar v-a ascultat întrebările, zisei eu. Asta e ciudat. Că doar când l-aţi chemat prima oară nici n-a binevoit să vină.

— E adevărat, Miranda, spuse domnul Aubrey. Şi asta pentru că atunci nu-i ştiam numele. Formula vrăjii şi numele lui cel adevărat l-au ţintuit acolo unde era. N-a avut încotro, a trebuit să ne asculte – deşi ardea de nerăbdare să-şi vadă de lucru – avea o ditamai grămada de in de tors. Şi numele i l-am aflat din întâmplare. Vezi tu, când ne-am furişat să privim în puţ, el îşi cânta numele, iar şi iar şi iar. Dar cântecul nu era cine ştie ce, zău aşa. Spiriduşul era priceput la tors nevoie mare, Miranda, da' Poet nu era deloc. Celor din neamul lor le place să cânte, dar nu ştiu să compună. Mai mult de un vers sau două nu le iese cu niciun chip fără ajutorul vreunui Prieten

mărinimos.

Iarăşi tăcem cu toţii.

— Şi ce cânta? zisei eu.

— Păi cânta aşa: „Niminiminot; Mă cheamă Tom Tit Tot.“, spuse domnul Aubrey.

— Ei bine, am zis eu atunci, mă bucur mult, dragii mei Savanţi, că aţi văzut un Spirăluş, dar şi mai tare mă bucur că v-aţi întors acasă teferi şi nevătămaţi. Mergeţi acum la cină, deşi mă tem că n-o să fie prea grozavă.

Şi iată că vine şi Spirăluşul, furişându-se prin ceaţa înserării, cu sculurile de în tors pe braţ. Mai întâi o să spun că-l cheamă Solomon, apoi Zebedeu. Dar după aceea o să-i zic negreşit numele cel adevărat şi bietul Tom Tit Tot o să plece urlând înapoi la culcuşul lui rece şi singuratic.

Iată că vine şi Sir John, încruntat nevoie mare, călare pe un cal negru precum furtuna, cu Rău, Mai Rău şi Cel Mai Rău alăturea de el. Şi când o vedea inul cel tors o să coborâm amândoi să mâncăm şi să bem cu Savanţii cei voioşi care acum compun un cântec de petrecere despre patru domni care-au văzut un Spirăluş. Şi toţi Servitorii noştri cei buni o să se întoarcă acasă şi-o să primească fiecare câte şase bănuţi, să-i bea în sănătatea lui Sir John.

— Îmi scriu povestea, zic eu. De unde să încep?

— Ah! spuse domnul Aubrey, începe de unde pofteşti, Miranda, da’ vezi de scrie totul mintenaş, până n-ai uitat ceva. Căci amintirile sunt precum fluturii; taman când eşti sigur că le-ai prins, ele zboară pe fereastră. Dacă s-ar încărca în Navele Maiestăţii Sale toate lucrurile pe care le-am uitat eu însumi, Miranda, s-ar duce la fund întreaga flotă.

Dintre multele surse pe care le-a folosit pentru povestea de faţă, autoarea doreşte să menţioneze în mod deosebit minunata versiune a poveştii Tom Tit Tot în dialectul din Suffolk, redată de folcloristul Edward Clodd în 1898.

DOAMNA MaBB

Către sfârşitul primăverii anului 18… o tânără femeie din satul Kissingland, comitatul D… suferi o amară dezamăgire.

Doamna Fanny Hawkings către doamna Clara Johnson:

… şi sunt convinsă, draga mea Clara, că-mi vei împărtăşi supărarea când vei afla ce s-a întâmplat. Acum câteva luni sora mea, domnişoara Moore, a avut norocul să-i trezească interesul unui ofiţer din Armata Permanentă. Căpitanul Fox arătase o simpatie neîndoielnică pentru Veneţia chiar de la început, aşa că speram să o văd aşezată la casa ei, cum se cuvine; dar soarta potrivnică făcu să primească tocmai atunci o scrisoare de la o cunoştinţă, o doamnă din Manchester care căzuse la pat şi avea nevoie de cineva care s-o îngrijească. Îţi poţi închipui cât de puţin oportună am găsit plecarea Veneţiei din Kissingland într-un asemenea moment, dar în ciuda tuturor sfaturilor mele, ea a rămas hotărâtă să suporte cheltuiala şi neplăcerile călătoriei şi a plecat. Mă tem însă că şi-a primit pedeapsa pentru încăpăţânarea de care a dat dovadă, căci în lipsa ei nenorocitul acela, căpitanul Fox, a uitat-o cu desăvârşire şi a început să-i facă vizite unei alte femei, vecină cu noi – o anume doamnă Mabb. Ah, cum o să o mai cert când se întoarce…

Lăudabila intenţie a lui Fanny Hawkins de a-şi certa sora nu izvora doar din dorinţa de a corija o purtare defectuoasă, ci şi din conştiinţa faptului că dacă Veneţia *nu* se mărita cu căpitanul Fox,

singura ei alternativă era să rămână în casa surorii ei. Soţul lui Fanny era preot în Kissingland şi nu se bucura de vreo importanţă deosebită în societatea de acolo; el oficia botezuri, căsătorii şi înmormântări pentru toţi locuitorii din sat, tot el îi vizita când erau bolnavi, le aducea mângâiere când îi lovea vreo nenorocire şi le citea scrisorile celor care nu puteau face asta singuri – iar pentru toate acestea primea magnifica sumă de 40 de lire pe an. Iată de ce Fanny îşi petrecea puţinele clipe care nu-i erau ocupate cu treburi gospodăreşti, cugetând la dificila problemă de a face ca venitul nici pe departe îndestulător pentru *două* persoane să ajungă acum pentru *trei*.

Aşteptând întoarcerea surorii ei, Fanny se arăta statornică în hotărârea ei şi îi spunea domnului Hawkins de mai multe ori pe zi cum are de gând să-şi certe sora pentru că-l lăsase pe căpitanul Fox să-i scape din mreje. „Auzi, să plece aşa şi să lase lucrurile nelămurite între ei. Ciudată fiinţă mai e! Zău dacă o înţeleg."

Fanny însă avea şi ea ciudăţeniile ei: de pildă, îi plăcea să-şi închipuie că e antipatică şi fără inimă, când de fapt era doar ostenită şi îngrijorată. Când domnişoara Moore se întoarse în cele din urmă în Kissingland şi când Fanny văzu chipul palid şi şocat al bietei fete la auzul veştii că iubitul ei o trădase, îndelung anunţata poftă de ceartă a lui Fanny se topi pe dată, lăsând în loc doar o clătinare a capului şi următoarea replică:

— Vezi, Veneţia, ce se întâmplă când eşti încăpăţânată şi faci numai ce vrei tu, fără să asculţi de sfaturile celorlalţi?!

Chiar şi această blândă mustrare fu îndulcită pe dată de următoarele vorbe:

— Haide, draga mea, nu te necăji prea tare. La un bărbat ce se arată în stare de asemenea trucuri josnice, nici nu merită să te gândeşti. Ce face prietena ta din Manchester?

— A murit, veni o şoaptă înlăcrimată.

— Ah!… Of, draga mea, îmi pare tare rău să aud asta. Şi domnul Hawkins îţi va spune acelaşi lucru când va afla. Biata de tine! – ce

tristă întoarcere acasă!

La cină (porţii mici de carne de vită cu multă garnitură de napi fierţi) Fanny îi spuse domnului Hawkins:

— S-a dus la culcare – zice că o doare rău capul. Se pare că ţinea la el mai mult decât crezusem noi. Era puţin probabil, de altfel, să nu fie afectată de atenţiile unui bărbat precum căpitanul Fox. Poate îţi aminteşti că am spus asta de la început.

Domnul Hawkins nu spuse nimic; în familia Hawkins, Fanny era responsabilă cu vorbitul, iar el cu tăcerea.

— În fine! urmă Fanny. Va trebui să trăim cât de modest se poate. Trebuie să mă gândesc cum mai putem reduce din cheltuieli.

Fanny cercetă cu privirea salonul sărăcăcios, căutând articole de lux rămase până atunci neobservate. Fără să găsească vreunul, remarcă doar că lucrurile se pot folosi mult mai îndelung decât îşi închipuie acei oameni care vor să aibă totul nou în casă; şi într-adevăr, trecuse mult timp de când îşi cumpărase Fanny ultima oară ceva nou; podeaua de piatră tocită a salonului era goală, scaunele erau tari şi puţin confortabile, iar tapetul de pe pereţi se învechise într-atât, că părea zugrăvit cu ghirlande ofilite de flori uscate, legate cu panglici maronii de hârtie.

În dimineaţa următoare, Fanny nu se putea gândi decât la supărarea ei pe căpitanul Fox; şi era atât de mânioasă, încât nu-şi putea stăvili vorbele – deşi o sfătuia întruna pe Veneţia să nu se mai gândească la sus-numitul căpitan. După o jumătate de ceas, Veneţia oftă şi spuse că simte nevoia să ia puţin aer.

— Ah! spuse Fanny. În ce direcţie vrei să te duci?

— Nu ştiu.

— Ei, dacă mergi în sat, aş avea nevoie de câteva lucruri.

Veneţia o luă deci pe Strada Bisericii înspre Kissingland şi, cu toate că pentru sprijinirea demnităţii sexului femeiesc s-ar cere să relatăm că nu mai simţea acum pentru căpitanul Fox decât dispreţ şi ură, Veneţia nu avea înclinaţii atât de nefireşti. Se lăsă deci în voia unor suspine şi regrete zadarnice, încercând să se consoleze puţin cu

gândul că îi era mai bine săracă şi uitată în Kissingland, înconjurată de copaci înverziţi şi pajişti pline cu flori frumoase, decât în Manchester, unde prietena ei, doamna Whitsun, murise într-o cameră rece şi cenuşie, la ultimul etaj al unei case posomorâte, cu odăi de închiriat.

Căpitanul Fox era un irlandez înalt, de treizeci şi şase sau treizeci şi şapte de ani, despre care se spunea că are părul roşu. Într-adevăr, în anumite momente ale zilei, după cum bătea soarele, se putea distinge o nuanţă roşiatică în părul lui, dar oamenilor li se părea că e roşcat mai degrabă din pricina numelui[2], a surâsului său prelung şi ironic şi a unei impetuozităţi tipic irlandeze. Se mai spunea despre el că e curajos peste măsură, asta din pricină că îndrăznise odată să-l contrazică pe Ducele de Wellington, în timp ce restul lumii nu ştia cum să se arate mai degrabă de acord cu ilustrul personaj.

Fusese vorba despre nişte cizme. Cizmele (zece mii de perechi, mai precis) fuseseră trimise spre est din Portugalia, încărcate pe spinările a şaptezeci de catâri, către soldaţii britanici care, având cizmele tocite de tot, le aşteptau cu mare nerăbdare. Fără cizmele cele noi, armata nu putea să-şi înceapă lungul marş spre nord pentru recucerirea Spaniei din mâinile francezilor. Ducele de Wellington era tare agitat din pricina aceasta; spunea întruna că întârzierea aceasta venise într-un moment cât se poate de nepotrivit, se temea ca britanicii să nu aibă mult de pierdut din pricina ei, dar în cele din urmă admise că soldaţii nu puteau face nimic până nu primeau cizmele cele noi. Ba dimpotrivă, strigase atunci căpitanul Fox; ar fi mult mai bine ca cizmele să înainteze pe o rută mai nordică, spre oraşul S…, unde se puteau întâlni cu armata plecată în marşul plănuit – asta însemnând că în prima parte a marşului oamenii aveau să se apropie din ce în ce mai mult de cizmele cele noi – un gând vesel care avea să le ofere, fără îndoială, imboldul de care

---

[2] *Fox,* vulpe (n.tr.)

aveau nevoie. Ducele de Wellington cumpănise o vreme; „Cred, spusese el în cele din urmă, că are dreptate căpitanul Fox“.

Când coti în dreptul curţii lui Blewitt, în faţa Veneţiei apăru o casă mare din piatră. Aici locuia domnul Grout, un avocat înstărit. Atât de bine le mergea trandafirilor din grădina domnului Grout, încât unul din pereţii casei părea un munte de petale roz, fremătătoare; însă priveliştea aceasta încântătoare nu făcu decât să-i amintească Veneţiei cât de mult îi plăceau căpitanului Fox trandafirii roz deschis, şi cum îi spusese chiar ei de două ori, însoţindu-şi vorbele de priviri pline de înţeles, că odată însurat, la casa şi la grădina lui, avea de gând să planteze numai trandafiri din aceştia.

Se hotărî să se gândească la altceva – dar nu reuşi să-şi respecte hotărârea mai mult de câteva clipe, căci prima persoană pe care o văzu pe strada principală era chiar servitorul căpitanului Fox, Lucas Barley.

— Lucas! strigă ea. Cum se poate! Căpitanul e aici?

Se uită grăbită în jur şi numai după ce se convinse că nu se vedea niciun căpitan se întoarse să stea de vorbă cu Lucas. Văzu cu oarecare uimire că acesta suferise o ciudată preschimbare. Dusă era haina lui elegantă, maronie; duse, cizmele înalte şi strălucitoare; dus, aerul lui fudul – aerul unuia care ştie prea bine că stăpânul lui l-a contrazis odată în faţă pe Ducele de Wellington. În locul tuturor acestora purta acum un şorţ verde şi murdar cu câteva măsuri prea larg şi saboţi de lemn în picioare. Ducea cu el două carafe imense de cositor din care se vărsa bere, când şi când, în noroi.

— Ce faci cu cănile astea, Lucas? Nu mai eşti în serviciul căpitanului?

— Nu ştiu, domnişoară.

— Nu ştii! Cum vine asta?

— Păi, domnişoară, dacă o să mai dau vreodată ochii cu căpitanul Fox, o să-l întreb chiar pe dânsul ce părere are despre asta; iar dacă o să-mi ceară el mie părerea, o să-i spun că puţin îmi pasă. Vă văd mirată, domnişoară – ei bine, să ştiţi că nici eu nu-mi revin din

uluială. În orice caz, nu sunt singurul în situaţia asta – căpitanul se desparte de toţi prietenii lui vechi.

Şi, neavând nicio mână liberă cu care să arate, Lucas se strâmbă sugestiv, îndemnând-o pe Veneţia să privească în spate, unde o superbă iapă murgă era dusă în grajdurile domnului Grout.

— Doamne sfinte! strigă Veneţia. Belle-dame!

— A sosit poruncă de la casa doamnei Mabb să-i fie vândută domnului Grout, domnişoară.

— Dar oare căpitanul îşi părăseşte regimentul?

— Nu ştiu, domnişoară. Dar ce-o să facă oare un om aşa de mărunt şi dolofan ca domnul Grout cu un astfel de cal? Ar face bine să aibă grijă ca Belle-dame să nu-l confunde cu vreun nap şi să-l înfulece.

În clipa aceea iapa părea că se gândeşte la ceva asemănător; în ochii ei căprui şi sălbatici juca o luminiţă dispreţuitoare ce arăta că se ştie decăzută din rang şi că cineva trebuie pedepsit pentru asta, iar acum cumpănea cine anume să fie.

— S-a întâmplat aşa, domnişoară, spuse Lucas. În dimineaţa când aţi plecat, doamna Mabb i-a trimis un mesaj căpitanului, poftindu-l la o partidă de cărţi în patru; iar eu m-am dus cu el – asta pentru că-mi spusese odată cineva că doamna Mabb are o mulţime de mătuşi, nepoate şi alte rude de parte femeiască ce locuiesc cu ea, una mai frumoasă ca alta – şi eu speram să găsesc una care să nu fie prea mândră să stea de vorbă cu mine. Dar când am ajuns acolo mi s-a spus să aştept într-o mică anticameră pietruită, rece ca un cavou, cu câteva oase aruncate în sobă şi atâta tot. Am aşteptat şi-am aşteptat şi-am aşteptat şi după aia am aşteptat iar; auzeam glasul căpitanului şi un râs de femeie, tare şi ascuţit. Iar după o vreme, domnişoară, am observat că-mi crescuseră unghiile de la mâini şi când mi-am trecut mâna pe bărbie am simţit peri ţepoşi – şi m-am speriat grozav, cum vă puteţi da lesne seama. Uşa din faţă fiind deschisă, am zbughit-o de-ndată de acolo şi am alergat tot drumul înapoi până în Kissingland, unde am descoperit că stătusem în cămăruţa de piatră a

doamnei Mabb vreme de trei zile şi trei nopţi încheiate.

— Doamne sfinte! strigă Veneţia.

Cugetă o clipă la cele auzite.

— Eh, zise ea în cele din urmă cu un oftat, se mai întâmplă să descoperi că ai greşit dăruindu-ţi afecţiunea unei anume persoane, sau să îndrăgeşti pe altcineva… Presupun că e foarte frumoasă.

Lucas pufni dispreţuitor, dornic parcă să spună câteva vorbe foarte tăioase despre frumuseţea doamnei Mabb; se opri însă din simplul motiv că n-o văzuse în viaţa lui pe aceasta.

— Eu unul cred că doamna Mabb nu merită nici să i se pomenească numele în aceeaşi zi cu al dumneavoastră, domnişoară. Căpitanul mi-a spus de mai multe ori, domnişoară, că dumneavoastră şi cu dânsul o să vă căsătoriţi în curând şi că vom pleca cu toţii la Exeter, să locuim într-o căsuţă albă cu grădină şi trandafiri roz căţărători; iar eu mi-am jurat solemn într-o dimineaţă la biserică să vă slujesc cu cinste şi credinţă – pentru că aţi fost întotdeauna aşa de bună cu mine.

— Îţi mulţumesc, Lucas… spuse Veneţia, dar nu mai putu să continue. Imaginea unei vieţi pe care n-avea să o mai aibă niciodată o afectase prea mult şi ochii i se umplură de lacrimi.

Ar fi vrut să-i dea nişte bani lui Lucas, dar nu avea în portmoneu decât ce-i dăduse Fanny pentru pâine.

— Nu face nimica, domnişoară, spuse Lucas. Tuturor ne e mai rău de când şi-a vârât coada doamna Mabb.

Se opri o clipă, apoi urmă:

— Îmi pare rău că v-am făcut să plângeţi, domnişoară.

Această remarcă, spusă cu multă blândeţe, o făcu pe Veneţia să-şi dorească să plece mai repede către brutărie; ajunsă aici, gândurile triste despre căpitanul Fox care-şi abandona de bunăvoie cariera militară, de dragul doamnei Mabb, împreună cu imaginea doamnei Mabb care râdea cu poftă văzându-l ce face, o tulburară atât de mult, încât odată ce ajunse acasă şi deschise pachetele descoperi cu uimire că târguise trei duzini de chifle franţuzeşti cu lapte şi o tartă cu gem

de caise – adică nimic din ce-i ceruse Fanny.

— Unde ţi-a fost capul? strigă Fanny uluită când văzu isprava Veneţiei. Fanny era îngrozită la gândul banilor risipiţi aiurea şi, sub influenţa nefastă a chiflelor şi a tartei, deveni repezită şi arţăgoasă – dispoziţie care ameninţa să o ţină toată ziua; la un moment dat însă Veneţia îşi aminti că prietena ei, doamna Whitsun, îi făcuse cadou nişte draperii chiar înainte de a muri, ca dar de nuntă. Cum nunta era acum scoasă din discuţie, îi păru Veneţiei un gest potrivit şi mărinimos să aducă draperiile din dormitorul ei şi să i le dăruiască lui Fanny. Materialul era foarte frumos – galben ca primula, cu dungi subţiri şi albe. Fanny îşi recăpătă pe dată buna dispoziţie şi, cu ajutorul Veneţiei, se apucă să modifice draperiile ca să le pună la fereastra din salon; odată ce se aşezaseră la lucru…

— Fanny, întrebă Veneţia, cine e doamna Mabb?

— O persoană foarte rea, draga mea, răspunse Fanny, rotind fericită foarfecele ei cel mare şi negru.

— Cum adică rea?

Fanny însă nu putu să-i ofere informaţii precise asupra acestui punct; Veneţia nu reuşi să afle decât că răutatea doamnei Mabb consta în principal în faptul că era foarte bogată şi făcea numai ce poftea.

— Şi cum arată? întrebă Veneţia.

— O, Doamne! Habar nu am. N-am văzut-o niciodată.

— Înseamnă că s-a mutat de curând aici?

— O, da. Chiar de curând… Dar nu, stai, nu ştiu prea bine. Dacă stau acum să mă gândesc – cred că e aici de multă vreme. Ştiu sigur că era deja aici când a venit domnul Hawkins, acum cincisprezece ani.

— Unde locuieşte?

— Departe de aici! Dincolo de Knightswood.

— În apropiere de Dunchurch, adică?

— Nu, draga mea, nu în apropiere de Dunchurch. Cel mai aproape cred că e de Piper, dar nu foarte… (Toate cele menţionate

erau oraşe şi sate vecine cu Kissinglandul)… Dacă ieşi de pe drumul cu barieră chiar înainte de Piper şi o iei pe o cărare năpădită de buruieni, ce coboară abrupt, ajungi la un iaz singuratic, plin de trestie, care se numeşte Greypool; deasupra iazului – în vârful unei mici coline – se află un inel de pietre antice. Dincolo de colină e o vale înverzită, şi după asta, o pădure tare bătrână. Casa doamnei Mabb se află între pietre şi pădure, mai aproape de pădure decât de pietre.

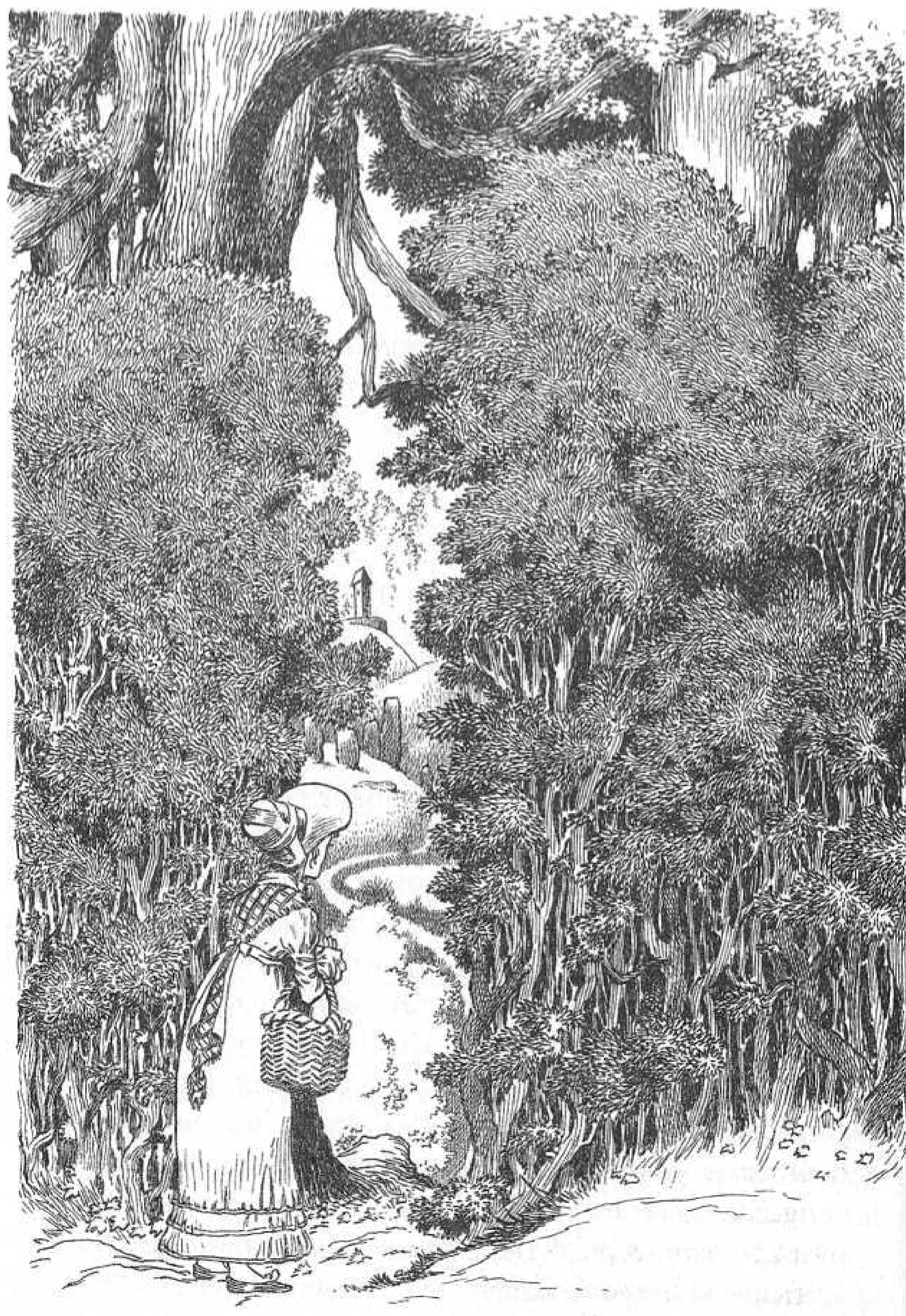
— Aha, spuse Veneţia.

A doua zi, Fanny o refuză pe Veneţia care se oferise să se ducă iar în sat să cumpere pâine, trimiţând-o în schimb la o familie de săraci din Piper cu un coş de legume şi nişte supă. Şi asta deoarece, după spusele lui Fanny, greşelile la cumpărături costau scump, dar dacă Veneţia era neatentă şi ducea supa unei alte familii de săraci – ei, asta n-ar fi fost nicio nenorocire.

Veneţia duse coşul familiei de săraci din Piper, dar pe drumul de întoarcere zări o deschizătură în gardul viu; aici, o cărare îngustă şi şerpuitoare se desprindea din drumul cu barieră şi cobora abrupt. Copaci masivi, foarte bătrâni, mărgineau cărarea, iar crengile lor se uneau deasupra ei, creând o lume stranie şi umbrită, în care raze stinghere de soare luminau ici un pâlc de violete, colo un petec de iarbă.

Dintre toate peisajele Angliei, niciunul nu i s-ar fi părut Veneţiei mai fascinant decât acea cărare înverzită; şi asta pentru că era chiar cărarea despre care îi vorbise Fanny, cărarea ce ducea la casa doamnei Mabb, iar gândurile Veneţiei zburau toate către acea casă şi locuitorii ei. „Ce-ar fi, îşi spuse ea, să mă plimb puţin pe cărare? Şi poate, dacă nu e foarte departe, o să merg să mă uit puţin la casă. Măcar să ştiu că *el* e fericit.“

Cum îşi închipuia Veneţia că va afla dacă e fericit căpitanul sau nu doar privind pe dinafară o casă străină, asta nu se ştie – dar o luă totuşi în jos pe cărare; trecu de iazul cel singuratic, urcă până la pietrele străvechi şi merse tot mai departe, până când ajunse într-un

loc izolat de restul lumii de nişte coline înverzite.

Era un loc pustiu şi liniştit. Iarba ce acoperea colinele şi valea era netedă ca o pânză de apă – şi, ca să sporească asemănarea, briza însorită unduia covorul verde creând vălurele. Pe dealul din faţa ei se afla o casă veche din piatră cenuşie. Era foarte înaltă, aproape ca un turn, iar în jurul ei se vedea un zid înalt de piatră fără nicio deschizătură sau poartă; în plus, nu zări niciun drum care să ducă până la casă.

Deşi atât de înaltă, casa era dominată de cortina însorită a pădurii din spatele ei, iar Veneţia nu putea scăpa de iluzia că în faţa ei era de fapt o casă mică de tot – ca pentru un şoarece de câmp sau o albină – o casă năpădită de ierburile cele semeţe.

„Nu e bine să zăbovesc prea mult, îşi spuse ea. Cum ar fi să mă întâlnesc cu căpitanul şi doamna Mabb? Ce idee înfiorătoare!" Se întoarse şi se îndepărtă grăbită, dar nu ajunsese prea departe când auzi zgomot de copite în spatele ei.

„N-o să mă uit în urmă, îşi spuse ea; dacă e căpitanul Fox, sunt sigură că va fi bun şi mă va lăsa să plec netulburată."

Dar zgomotul copitelor se apropia din ce în ce mai mult şi se amplifica; în curând părea că s-a ridicat o întreagă oaste din colinele tăcute. Extrem de uimită, se întoarse să vadă ce anume se petrecea.

Veneţia purta o rochie stranie şi demodată, din lână fină, albastră. Corsajul era brodat cu gălbenele şi margarete, iar talia era joasă. Fusta nu era prea lungă, fapt compensat însă de numeroasele jupoane de olandă. Veneţia se gândi câteva clipe. „Pare a fi un costum de lăptăreasă sau păstoriţă, sau vreun alt personaj rustic, îşi spuse ea. Ce ciudat! Nu ţin minte să fi fost vreodată lăptăreasă sau păstoriţă. Probabil că urmează să joc într-o piesă – dar mă tem că n-o să fac un rol prea bun, fiindcă nu ţin minte nici textul, nici altceva.

— Parcă i-a mai revenit culoarea în obraji, se auzi glasul îngrijorat al lui Fanny. Nu crezi, domnule Hawkins?

Veneţia descoperi că se afla în salonul lui Fanny, iar domnul

Hawkins era îngenuncheat în faţa ei. Pe podea se afla un lighean cu apă fierbinte, iar alături de el o pereche de pantofi de dans verzi, ponosiţi. Domnul Hawkins îi spăla picioarele şi gleznele cu o cârpă. Şi acesta era un lucru ciudat – pentru că domnul Hawkins nu mai făcuse niciodată asta. Când isprăvi, prinse să o spele pe faţă cu un aer grozav de concentrat.

— Ai grijă, domnule Hawkins! strigă soţia lui. O să-i dai cu săpun în ochi! Vai, draga mea! Nu-ţi închipui cât m-am speriat când te-au adus acasă! Am crezut că o să leşin de spaimă; şi domnul Hawkins a spus acelaşi lucru.

De altfel, se vedea limpede pe chipul lui Fanny cât de alarmată fusese; de obicei era încercănată şi trasă la faţă – şi asta din pricina celor cincisprezece ani de griji pecuniare – dar acum, de teamă, adânciturile de pe chipul ei deveniseră şi mai vizibile, ochii i se făcuseră rotunzi şi aveau o expresie hăituită, iar nasul i se ascuţise aşa de mult, încât semăna cu un vârf de cuţit.

Veneţia o privi lung pe Fanny, întrebându-se de ce era atât de necăjită. Apoi îşi privi mâinile şi văzu cu surprindere că erau în întregime acoperite cu zgârieturi. Îşi duse o mână la faţă, simţind şi acolo puncte dureroase.

Atunci sări în picioare. Pe peretele din faţa ei atârna o oglindă minusculă – şi se văzu, cu faţa plină de vânătăi şi părul ridicat în toate direcţiile. Şocată, scoase un ţipăt.

Cum nu-şi amintea nimic din ce i se întâmplase, Fanny a trebuit să-i relateze – cu multe digresiuni şi exclamaţii – că fusese găsită în urmă cu câteva ceasuri, rătăcind pe o cărare la două sau trei mile de Piper, de către un tânăr fermier pe nume Purvis. Era extrem de confuză, iar la întrebările pline de îngrijorare ale domnului Purvis răspunsese cu nişte aiureli stranii despre clopoţei argintii atârnaţi la harnaşamente şi flamuri verzi ce acopereau cerul. O vreme domnul Purvis nu reuşise să-i afle nici măcar numele. Era desculţă, cu hainele rupte şi murdare. Domnul Purvis o suise pe cal şi o dusese acasă la el; aici, mama lui îi dăduse să bea ceai şi o îmbrăcase cu

rochia cea demodată şi pantofii de dans.

— Of! draga mea, spuse Fanny, dar tu nu mai ţii minte nimic din ce s-a întâmplat?

— Nu, nimic, răspunse Veneţia. Am dus supa familiei Peason – aşa cum mi-ai spus – şi după aceea ce-am făcut oare? Cred că m-am dus undeva. Dar unde? Ah! De ce nu-mi amintesc?

Domnul Hawkins, încă îngenuncheat în faţa ei, îşi duse un deget la buze, îndemnând-o astfel să se liniştească, apoi începu să o mângâie cu blândeţe pe frunte.

— Ai căzut într-un şanţ, draga mea, spuse Fanny, atâta tot. O întâmplare extrem de neplăcută, de care e firesc să nu-ţi aminteşti.

Apoi, începând să plângă:

— Mereu ai fost uitucă, Veneţia.

Domnul Hawkins îşi duse un deget la buze, îndemnând-o astfel pe Fanny să se liniştească – şi reuşi, nu se ştie cum, să o bată uşurel şi blând pe mână fără să se oprească totuşi din a-i mângâia fruntea Veneţiei.

— Fanny, spuse Veneţia, a fost vreo paradă azi?

— O paradă? repetă Fanny, apoi împinse mâna domnului Hawkins şi îşi suflă nasul zgomotos. Despre ce vorbeşti?

— *Asta* am făcut azi. Acum îmi amintesc. M-am uitat la soldaţii care treceau călare.

— N-a fost nicio paradă astăzi, spuse Fanny. Cred că soldaţii sunt toţi pe la casele lor.

— Ah! Dar atunci eu ce am văzut? Sute de călăreţi cu armurile sclipind în soare şi clopoţeii de argint ce sunau în ritmul procesiunii…

— Vai, Veneţia! strigă Fanny extrem de agitată, nu mai spune astfel de prăpăstii, pentru că altfel domnul Hawkins şi cu mine vom fi nevoiţi să trimitem după doctor – şi apoi va trebui să-i plătim o guinee onorariu şi să cumpărăm tot soiul de leacuri, fără îndoială…

Şi Fanny se lansă într-un lung monolog despre cât de scumpi sunt doctorii şi încetul cu încetul ajunse într-un aşa hal de îngrijorare,

încât părea în primejdie de a se îmbolnăvi mult mai rău decât Veneţia. Aceasta se grăbi atunci să o asigure că nu avea nevoie de niciun doctor şi îi promise să nu mai vorbească despre parade. Apoi urcă la ea în odaie şi se examină cu mai multă atenţie. Nu găsi alte răni în afara zgârieturilor şi vânătăilor. „Probabil că am leşinat, îşi spuse ea, dar asta e foarte ciudat, căci nu mi s-a mai întâmplat aşa ceva niciodată. În orice caz, când se aşezară cu toţii la cină – servită destul de târziu în seara aceea – nu se mai pomeni nimic despre strania aventură a Veneţiei, cu excepţia câtorva comentarii ale lui Fanny despre faptul că rochia Veneţiei rămăsese la familia Purvis.

A doua zi dimineaţă, Veneţia îşi simţea tot corpul amorţit şi dureros. „Mă simt, îşi spuse ea, de parcă aş fi căzut de pe cal de două, trei ori." Era o senzaţie familiară. Căpitanul Fox o învăţase să călărească în noiembrie. Urcaseră amândoi pe un deal înalt de pe care se vedea întreg satul Kissingland şi căpitanul Fox o suise în spinarea lui Belle-dame. Jos, în vale, satul era luminat de arămiul tomnatic al copacilor şi de lumânările din ferestre. Focurile aprinse în grădina domnului Grout ridicau fuioare albăstrui de fum.

„Ah! cât de fericiţi eram! Atâta doar că Pen Harrington reuşea mereu să afle unde ne duceam şi pe urmă insista să meargă cu noi şi voia să-i acorde *ei* atenţie căpitanul – iar el, nobil cum era, nu avea de ales. Ce fată nesuferită! Of! Dar acum nici eu nu sunt mai pricopsită decât ea – sau decât celelalte fete care-l plăceau pe căpitan, dar pe care el le-a respins de dragul doamnei Mabb. Ar fi mult mai normal acum să-l urăsc pe căpitan şi să simt afecţiune pentru biata Pen…"

Se strădui deci o vreme să-şi reconstruiască sentimentele după modelul acesta, dar după cinci minute descoperi că Pen nu-i era cu nimic mai simpatică şi, vai, iubirea pentru căpitan nu-i scăzuse deloc. „Nu, adevărul e că nu poate să-ţi fie milă de o fată care poartă o rochie de culoarea gălbenelelor cu dantelă de culoarea lavandei – căci nuanţele acestea două arată groaznic când le combini. Cât despre cele petrecute ieri, cea mai probabilă explicaţie este că am leşinat pe cărare şi domnul Purvis m-a găsit, m-a ridicat de jos şi m-a

suit pe calul lui, dar pe urmă m-a scăpat – iată de ce sunt plină de vânătăi şi mi s-au rupt hainele. Şi probabil că acum îi e prea ruşine să povestească ce s-a întâmplat – lucru de înţeles, fireşte. Căpitanul, îşi mai spuse ea cu un suspin, nu m-ar fi scăpat."

În dimineaţa aceea, pe când cele două surori lucrau la bucătărie (Veneţia dezghioca mazăre, iar Fanny făcea aluat pentru plăcinte), auziră zgomotul neaşteptat al unei trăsuri.

Fanny se uită pe fereastră.

— E familia Purvis, spuse ea.

Se vădi de-ndată că doamna Purvis era o femeie grasă şi veselă care, în clipa când o zări pe Veneţia, scoase un strigăt de încântare şi o strânse zdravăn la piept. Mirosea a lapte dulce, pâine proaspătă şi pământ reavăn, de parcă îşi petrecuse dimineaţa în lăptărie, bucătărie şi grădina de zarzavat – şi, de altfel, chiar aşa era.

— Poate vi se pare că întrec măsura, doamnă, i se adresă doamna Purvis lui Fanny, dar dacă aţi fi văzut-o pe domnişoara Moore când a intrat John cu ea în casă, cât era de palidă şi cum mai tremura, atunci aţi înţelege. Iar domnişoara Moore sunt sigură că-mi va ierta îndrăzneala, căci am devenit prietene la toartă cât a stat la mine în bucătărie.

„Aşa să fie oare?" îşi spuse Veneţia.

— Şi vezi, draga mea, urmă doamna Purvis, scotocind într-o sacoşă mare de pânză. Ţi-am adus păstoriţa de porţelan care ţi-a plăcut atât de mult. A, nu! Nu e nevoie să-mi mulţumeşti. Mai am o jumătate de duzină de figurine asemănătoare şi abia dacă mă uit la ele. Iar aici, doamnă… i se adresă ea respectuos lui Fanny, v-am adus nişte sparanghel, căpşuni şi şase ouă frumoase de gâscă. Nici nu-i de mirare, nu-i aşa, că tinerele noastre ajung să leşine pe stradă când nu vor să mănânce mai nimic!

Lui Fanny îi plăceau musafirii, iar doamna Purvis îi mersese drept la inimă – ştia tot felul de bârfe nevinovate şi era respectuoasă faţă de Fanny aşa cum se cade să fie o văduvă de fermier faţă de soţia preotului. Încântarea lui Fanny merse până acolo, încât le oferi celor

doi Purvis câte o prăjiturică.

— Am avut o sticlă cu vin bun de Madera, le spuse ea, dar mă tem că s-a băut toată.

Aşa şi era – domnul Hawkins isprăvise vinul de Crăciun, cu opt ani în urmă.

Cât despre rochia cea demodată, doamna Purvis spuse aşa:

— A fost a surorii mele, domnişoară Moore. S-a prăpădit când era cam de-o seamă cu dumneata – era o fată frumoasă, aproape la fel de frumoasă ca dumneata. Ţi-o dăruiesc cu dragă inimă, deşi probabil că-ţi place să porţi numai rochii după ultima modă, ca toate celelalte domnişoare.

La sfârşitul vizitei, doamna Purvis începu să-i facă semne din cap fiului ei să spună şi el ceva. Dintr-o bâlbâială în alta, acesta îşi exprimă încântarea de a o vedea pe domnişoara Moore însănătoşită şi speranța că i se va permite o nouă vizită peste o zi sau două. Bietul de el, după cum se înroşise se vedea bine că aventurile din ajun avuseseră urmări nu doar asupra Veneţiei; şi salvatorul ei fusese rănit – drept în inimă.

După plecarea celor doi, Fanny spuse:

— Pare o femeie tare vrednică. Ce mă supără însă grozav este că nu ți-a adus înapoi hainele. De mai multe ori am vrut să o întreb despre asta, dar în clipa când deschideam gura începea ea să vorbească despre altceva. Nu înţeleg ce are de gând, de le ţine atâta. Poate se gândeşte să le vândă. La urma urmei, nu avem decât cuvântul ei că sunt distruse.

Fanny mai avea în minte o sumedenie de speculații inutile de felul acesta, dar abia se lansase când îşi aminti că-şi uitase trusa de cusut în dormitor; o trimise deci sus pe Veneţia să i-o aducă.

Pe aleea de sub fereastra dormitorului lui Fanny, doamna Purvis şi fiul ei se pregăteau de plecare. Sub privirile Veneției, John Purvis scoase un ciubăr mare de lemn din spatele străvechii cabriolete şi îl puse cu gura-n jos pe pământ – o treaptă care s-o ajute pe mama lui să urce pe capră.

Veneţia o auzi pe doamna Purvis spunând:

— Ei, sunt mult mai liniştită acum că am văzut-o; arată mult mai bine. Ce noroc, nu-i aşa, că nu-şi mai aminteşte nimic.

Aici Purvis spuse şi el ceva, dar fiindcă era întors cu spatele Veneţia nu înţelese nimic.

— Soldaţi au fost, John, sunt sigură de asta. Tăieturile alea imense de pe rochie au fost făcute de săbii şi paloşe. S-ar fi înspăimântat amândouă de moarte – aşa cum m-am înspăimântat şi eu, de altfel – dacă ar fi văzut cât de sfâşiate îi erau hainele când ai găsit-o. Eu cred că acest căpitan Fox – cel despre care ţi-am vorbit, John – şi-a trimis nişte oameni să o sperie. Cu toate că s-a purtat cu atâta cruzime, ea s-ar putea să-l mai iubească şi acum. Cu firea ei blândă şi prietenoasă, nici nu m-ar mira…

— Doamne sfinte! murmură Veneţia uluită.

La început, în loc să fie îngrozită, aşa cum ar fi fost normal, Veneţia se lăsă cuprinsă de indignare din pricina celor auzite despre căpitan. „E adevărat că a fost bună cu mine şi m-a primit la ea în casă; şi totuşi, ce femeie nesăbuită! Să inventeze astfel de minciuni despre căpitanul Fox, bărbatul cel mai onorabil din câţi au fost vreodată, şi care n-ar face rău nimănui – fireşte, cu excepţia momentelor în care îndatoririle lui militare îi cer asta.“ Mai târziu însă, când începu să vadă cu ochii minţii biata ei rochie distrusă, senzaţia neliniştitoare pe care i-o lăsaseră vorbele doamnei Purvis crescu din ce în ce; şi până la urmă, Veneţia fu cuprinsă de spaimă. „Doamne, ce mi s-o fi întâmplat?“ se întrebă ea.

Dar nu reuşi să găsească niciun răspuns mulţumitor.

În ziua următoare, după masă, Veneţia simţi nevoia să ia aer şi îi spuse lui Fanny că iese puţin să se plimbe. O luă pe Strada Bisericii şi coti în dreptul curţii lui Blewitt; ridicând privirea, zări ceva dincolo de zidurile grădinii de zarzavat a domnului Grout – Ah! cel mai înspăimântător lucru din lume! – şi o cuprinse o groază atât de mare încât i se înmuiară picioarele şi se prăbuşi la pământ.

— Domnişoară! Domnişoară! Ce s-a întâmplat? se auzi un strigăt.

Apăru domnul Grout însoţit de menajera lui, doamna Baines. Cei doi se arătară foarte şocaţi la vederea Veneţiei ce zăcea pe jos – nu mai puţin şocaţi decât Veneţia însăşi.

— Domnişoară! strigă iar domnul Grout. Spune, pentru Dumnezeu, ce ţi s-a întâmplat?

— Mi s-a părut că văd o stranie procesiune venind spre mine, răspunse Veneţia, dar văd acum că Hamurile verzi bătute de vânt din închipuirea mea nu sunt decât coroanele unor mesteceni.

Domnul Grout părea că înțelege foarte bine starea Veneției.

Doamna Baine spuse:

— Haide, draga mea; orice ar fi fost, te vei simţi mai bine dacă bei un pahar de vin de Marsala.

Şi, cu toate că Veneţia îi asigură că se simte foarte bine şi că tremuratul i se va potoli într-o clipă, cei doi o ajutară să intre în casă, o aşezară lângă foc şi-i dădură să bea vin de Marsala.

Domnul Grout era un avocat stabilit de mulţi ani în Kissingland, unde-şi dusese viaţa liniştit şi fără excese. Întotdeauna păruse a fi un om amabil şi lumea avea în general o părere bună despre el; asta până când se îmbogățise peste noapte şi cumpărase două ferme în parohia Knightswood. Toate acestea se petrecuseră destul de recent – şi totuşi, domnul Grout căpătase deja reputaţia unui stăpân hain, care îi asuprea pe ţăranii care-i munceau pământul şi le creştea renta după bunul lui plac.

— N-ai vrea să mănânci ceva? o întrebă domnul Grout pe Veneţia. Doamna Baines – o menajeră nemaipomenită! – avea ceva la cuptor de dimineaţă, dacă nu mă înşel. Miroase a tartă cu mere!

— Nu doresc nimic, domnule. Vă mulţumesc, spuse Veneţia; apoi, fiindcă nu-i veni nimic altceva în minte, adăugă: Cred că n-am mai fost în casa asta de când eram mică, domnule.

— Chiar aşa? spuse domnul Grout. Atunci probabil că observaţi multe schimbări în bine! E un lucru curios, domnişoară, dar bogăţia nu i se potriveşte oricui. Simpla idee de a avea bani mulţi îi stânjeneşte pe unii. Din fericire, eu pot suporta cu calm gândul unei

sume oricât de mari. Banii, draga mea, nu oferă doar confort material; ei îţi iau de pe umeri povara grijilor, îţi oferă vigoare şi hotărâre în tot ceea ce faci şi îţi fac tenul mult mai luminos şi mai curat. Banii te fac să te simţi împăcat cu tine însuţi şi cu tot restul lumii. Pe când eram sărac ţi-era şi silă să te uiţi la mine.

Într-adevăr, banii păreau să-i fi pricinuit domnului Grout nişte curioase transformări: spinarea gârbovită de avocat i se îndreptase parcă peste noapte şi toate ridurile îi dispăruseră; părul lui argintiu lucea atât de tare încât, dacă bătea lumina într-un anume fel, părea că poartă pe cap o aură de sfânt; iar ochii şi pielea lui aveau o strălucire stranie, nu tocmai plăcută vederii. Era un lucru ştiut că avocatul nu-şi mai încăpea în piele din pricina acestor nou-dobândite farmece şi îi zâmbea Veneţiei, poftind-o parcă să se îndrăgostească de el pe dată.

— Ei bine, domnule, spuse ea, sunt convinsă că nimeni nu şi-a meritat mai pe deplin averea. Probabil că aţi făcut nişte plasamente ingenioase.

— Nu, nu. Toată averea mea provine dintr-o singură – şi nobilă – sursă, o mare doamnă care m-a angajat să mă ocup de afacerile domniei-sale – şi mi-a răsplătit regeşte serviciile. E vorba despre *doamna Mabb.*

— Ah! făcu Veneţia. E o persoană pe care aş dori tare mult să o cunosc.

— Nici nu mă îndoiesc, domnişoară, spuse domnul Grout râzând afabil; doar ţi-a luat iubitul, pe bravul căpitan Fox, nu-i aşa? O! Nu e nevoie să te prefaci; vezi dumneata, eu ştiu totul despre afacerea asta. Nu e nicio ruşine să fii învinsă de o rivală precum doamna Mabb. Doamna Mabb e un giuvaer nepreţuit, pentru care vorbele de laudă nu ajung. Cea mai mică mişcare a mâinii domniei-sale îţi umple sufletul de încântare. Surâsul ei e ca lumina soarelui – Ba nu! e chiar mai preţios decât aceasta! Oricine ar trăi bucuros în întuneric toată viaţa de dragul zâmbetului doamnei Mabb. O, domnişoară! Când mă gândesc la gâtul frumos modelat al doamnei Mabb! La

sprâncenele ei arcuite! Chiar şi la unghia degetului ei mic! Toate sunt perfecţiunea însăşi!

Veneţia oftă.

— Mda, spuse ea, apoi, neştiind prea bine cum să continue, mai oftă o dată.

— Cred că în tinereţe, urmă domnul Grout, şi-a administrat cu mare pricepere averea şi a pus la punct afacerile tuturor rudelor şi servitorilor ei – care sunt foarte numeroşi şi locuiesc toţi cu ea – dar în cele din urmă, nebunia din lume a început să o scârbească şi de mulţi ani duce o viaţă foarte retrasă. Stă numai în casă şi lucrează mult cu acul. Am avut eu însumi privilegiul de a vedea iarzi întregi de broderii neasemuit de frumoase, toate făcute de doamna Mabb. Şi toate verişoarele şi mătuşile ei rămase fete bătrâne, precum şi alte femei de rând pe care binevoieşte să le găzduiască, brodează şi ele cu hărnicie, căci doamna Mabb nu suferă leneşii.

— Locuieşte în apropiere pe Piper, nu-i aşa?

— Piper! exclamă domnul Grout. O, nu! De unde ai mai scos-o şi pe asta? Casa doamnei Mabb nu e atât de departe – şi se află într-o cu totul altă direcţie. Ajungi acolo dacă o iei pe potecuţa ce traversează cimitirul şi iese prin arcada cu iederă. Poteca asta, cam năpădită de asmăţui şi degetariţă, trece pe lângă o baltă plină de trestie şi urcă apoi lin pe un deal acoperit cu iarbă. În vârful dealului, vizitatorul trebuie să treacă printr-o gaură a unui zid străvechi şi ruinat de piatră – şi ajunge astfel în grădina doamnei Mabb.

— Ah! făcu Veneţia. Cât de ciudat! Sunt sigură că cineva mi-a spus că locuieşte în apropiere de Piper… Domnule, i-am promis surorii mele că nu voi întârzia mult şi are să se îngrijoreze dacă nu mă întorc acasă în curând.

— Ah! spuse domnul Grout. Dar abia am apucat să ne cunoaştem mai bine! Draga mea, sper că nu eşti una din acele domnişoare mofturoase care se tem să rămână singure cu un vechi prieten. Căci, la urma urmei, asta sunt – un vechi prieten, chiar dacă arăt aşa de tânăr.

Ajunsă pe Strada Bisericii, Veneţia se căţără pe zidul cimitirului şi aruncă o privire în partea cealaltă. „Asta e deci poteca ce duce la casa doamnei Mabb – iată şi arcada cu iederă!“

Nu-şi amintea să mai fi văzut vreodată poteca sau arcada. „Ei! Cred că n-are ce să se întâmple dacă mă duc tiptil şi arunc o privire la casa ei.“

Şi, uitând cu desăvârşire ce-i spusese domnului Grout despre Fanny care avea să se îngrijoreze dacă ea nu ajungea curând acasă, Veneţia se strecură în cimitir, trecu pe sub arcada cu iederă, ajunse la baltă, urcă dealul şi ajunse în sfârşit la zidul ruinat.

„Ciudat lucru cum o doamnă aşa importantă nu şi-a putut face o intrare mai acătării decât o gaură într-un zid străvechi!“ Şi trecu dincolo.

Copaci maiestuoşi, de vârste şi înălţimi impresionante, împrejmuiau o pajişte vastă, acoperită cu un covor catifelat de iarbă. Copacii aveau coroanele ajustate uniform şi rotund, fiecare mai înalt decât clopotniţa din Kissingland, fiecare închizând parcă o taină a lui şi fiecare înzestrat de soarele înserării cu câte o umbră prelungă, la fel de misterioasă precum copacul însuşi. Departe, departe de tot, o lună minusculă atârna pe cerul albastru precum propria-i stafie imaterială.

„Ah! Cât de liniştit şi pustiu e aici! Acum sunt sigură că n-ar fi trebuit să vin; în viaţa mea n-am fost într-un loc atât de tainic. Îndată o să aud clopoţei de argint şi zgomot de copite în iarbă, ştiu bine că aşa va fi! Cât despre casă – nu văd niciuna.“

Şi totuşi era ceva acolo; într-un capăt al pajiştii se afla un turn rotund, construit din pietre vechi şi cenuşii, având creneluri în vârf şi, sus de tot, trei deschizături întunecate în chip de ferestre. Cu toate că era un turn destul de înalt, era dominat de un gard monstruos de trandafiri roz deschis, aflat în spatele lui, iar Veneţia nu putea scăpa de iluzia că turnul era de fapt minuscul – ca pentru o furnică sau o albină sau o pasăre.

„Probabil gardul acela monstruos mă derutează. Trebuie să fie o

locuinţă de vară. Mă întreb pe unde se intră – nu văd nicio uşă. Ah! Cineva cântă la fluier! Şi totuşi nu e nimeni aici. Acum se aude şi o tobă! Ce ciudat că nu văd cine cântă! Mă întreb dacă… Doi paşi înainte, o reverenţă şi mă întorc…"

Vorbele acestea îi apărură de nicăieri în minte, iar paşii veniţi de nicăieri îi călăuziră picioarele. Începu să danseze şi nu fu deloc uimită când, la momentul potrivit, cineva o prinse de mâna întinsă.

Cineva plângea încetişor şi, întocmai ca data trecută, domnul Hawkins era îngenuncheat lângă Veneţia şi îi spăla picioarele.

„Şi totuşi, îşi spuse ea, n-are să le cureţe în veci dacă le spală cu sânge."

Apa din lighean era de un roşu aprins.

— Fanny, spuse Veneţia.

Suspinele se opriră şi un sunet slab – ceva între chiţăit şi vaiet – păru să indice că Fanny era în apropiere.

— Fanny, s-a făcut seară?

— E revărsatul zorilor, răspunse Fanny.

— Ah!

Draperiile din salonul lui Fanny erau trase, dar în lumina cenuşie a zorilor îşi pierduseră culoarea galbenă ca primula. Şi toate cele ce se vedeau pe fereastră – grădina de zarzavat a lui Fanny, hambarul lui Robin Tolliday, ogorul lui John Harker, cerul lui Dumnezeu, norii Angliei – toate apăreau bine conturate şi clare, dar spălăcite de parcă ar fi fost alcătuite din apă cenuşie. Fanny începu iarăşi să plângă. „Poate că o doare ceva, îşi spuse Veneţia, e durere în jur, fără urmă de îndoială."

— Fanny? spuse ea.

— Da, iubita mea?

— Sunt foarte ostenită, Fanny.

Atunci Fanny spuse nişte vorbe pe care Veneţia nu le auzi, iar Veneţia întoarse capul şi când deschise iar ochii se afla în pat; Veneţia era aşezată în fotoliul de răchită şi cârpea cămaşa domnului

Hawkins, iar draperiile erau trase, apărând odaia de lumina strălucitoare a soarelui.

— Of, Veneţia! spuse Fanny suspinând şi clătinând din cap deznădăjduită. Unde ai fost, unde? Şi ce ai făcut?

Nu era o întrebare care aştepta un răspuns, dar Veneţia încercă totuşi să ofere unul.

— Ţin minte că am băut un pahar de vin la domnul Grout, dar i-am spus apoi foarte direct că trebuie să mă întorc acasă, fiindcă ştiam că mă aştepţi. N-am venit acasă, Fanny?

— Nu, Veneţia, spuse Fanny, n-ai venit acasă.

Şi Fanny îi relată apoi Veneţiei cum o căutaseră ea, domnul Hawkins şi vecinii toată noaptea şi cum, puţin înaintea zorilor, John Harker şi George Buttery aruncaseră o privire în cimitir şi văzuseră acolo rochia deschisă la culoare a Veneţiei fluturând în întuneric. O găsiseră sub tisa cea mare, tot rotindu-se şi rotindu-se fără încetare, cu braţele întinse larg. Doar când o prinseseră strâns amândoi, reuşiseră să o facă să se oprească.

— Două perechi de pantofi, suspină Fanny, una dispărută cu desăvârşire şi cealaltă făcută bucăţele. Of, Veneţia! Ce a fost în mintea ta, spune-mi!

Pesemne însă că Veneţia adormise iarăşi; când se trezi, părea a fi seară târziu. Auzea zgomot de farfurii, ceea ce însemna că Fanny pregătea cina. Şi, în drumurile ei între salon şi bucătărie, o auzi pe Fanny spunându-i domnului Hawkins:

— … şi dacă se va ajunge la asta, în orice caz nu voi îngădui să fie trimisă la azilul de nebuni – n-aş suporta să o ştiu într-unul din locurile acelea odioase, unde nimănui nu-i pasă cu adevărat de bolnavi. Nici în ruptul capului! Ia aminte, domnule Hawkins, că mă opun cu toată fiinţa mea…

„De parcă el ar sugera vreodată aşa ceva, îşi spuse Veneţia, după toată bunătatea pe care mi-a arătat-o!“

— … îmi închipui că întreţinerea nebunilor nu costă mai mult decât a oamenilor cu mintea întreagă – poate cu excepţia

medicamentelor şi a scaunelor pentru imobilizare.

Dis-de-dimineaţă, în ziua următoare, Fanny, Veneţia şi domnul Hawkins tocmai îşi luau micul dejun în salon când se auzi o bătaie puternică în uşă. Fanny se duse să răspundă şi reveni însoţită de domnul Grout; acesta, fără să piardă timp cu scuze sau explicaţii, i se adresă imediat Veneţiei pe un ton extrem de iritat.

— Domnişoară! Vin la dumneata din partea doamnei Mabb, care m-a rugat să îţi transmit că nu va îngădui să-i tot dai târcoale casei!

— Ha! strigă Veneţia atât de tare, încât Fanny tresări.

— Rudele şi servitorii doamnei Mabb, urmă domnul Grout privind sever chipul triumfător al Veneţiei, s-au speriat cu toţii peste poate din pricina purtării dumitale ciudate. Unchii cei bătrâni au coşmaruri, copiii se tem să mai meargă la culcare şi slujnicele au scăpat o sumedenie de porţelanuri pe jos – toate din pricina dumitale. Doamna Mabb spune că nu mai are niciun serviciu de masă complet în toată casa! Mai spune şi că untul nu se mai alege în putineie pentru că le-ai aruncat priviri rele vacilor. Domnişoară Moore, fă bine şi nu o mai chinui pe această doamnă!

— Nu trebuie decât să mi-l dea înapoi pe căpitanul Fox, spuse Veneţia, şi n-are să mai audă de mine în veci.

— Vai, Veneţia! strigă Fanny.

— Dar bine, domnişoară! strigă domnul Grout. Căpitanul o iubeşte pe doamna Mabb. După cum mi se pare că ţi-am mai explicat o dată, doamna Mabb e frumoasă ca florile de măr pe ram. O privire a doamnei Mabb…

— Da, da, ştiu! strigă Veneţia nerăbdătoare. Mi-aţi mai spus toate astea! Dar toate sunt numai aiureli! Pe *mine* mă iubeşte căpitanul. Dacă n-ar fi fost aşa, mi-ar fi spus-o chiar el – sau cel puţin mi-ar fi trimis o scrisoare – dar de când m-am întors de la Manchester nici nu l-am văzut, nici n-am primit vreo veste de la el. O! Nu-mi spuneţi că doamna Mabb nu i-a îngăduit să vină sau vreo altă prostie – căpitanul Fox nu e omul pe care să-l poată împiedica cineva de la a-şi face datoria. Nu, ascultaţi-mă pe mine, la mijloc e un alt truc al

doamnei Mabb.

— Domnişoară! strigă domnul Grout, extrem de indignat. Nu-i şade deloc bine unei tinere oarecare, aşa cum eşti dumneata, să rostească astfel de calomnii la adresa unor persoane importante şi avute!

— Domnule Grout! strigă atunci Fanny, nemaiputând răbda. Nu-i mai vorbiţi aşa! Fiţi mai blând, domnule, vă implor! Nu vedeţi că e bolnavă? Regret nespus, fireşte, că doamna Mabb a fost tulburată din pricina faptului că Veneţia s-a apropiat de casa domniei sale – deşi mi se pare că faceţi prea mult caz din asta – şi aş vrea să mai spun, în apărarea Veneţiei, că vacile şi unchii despre care vorbiţi trebuie să fie nişte făpturi nemaipomenit de sperioase dacă le-au întors pe dos privirile unei biete fete bolnave! Dar staţi, vă spun eu cum o să facem. Ca să nu mai plece de acasă şi să-i supere pe vecinii dumneavoastră, am să-i ascund pantofii verzi pe care i-a primit de la familia Purvis – căci alte încălţări nu mai are acum – în aşa fel încât să nu-i poată găsi; iar atunci, fireşte, conchise Fanny triumfătoare, va fi nevoită să stea în casă!

Domnul Grout îi aruncă Veneţiei o privire în care se citea parcă speranţa că ea se va recunoaşte înfrântă.

Veneţia însă spuse mieroasă:

— Domnule, v-am dat deja răspunsul meu şi vă sfătuiesc să mergeţi să-l transmiteţi destinatarei. Bănuiesc că doamnei Mabb nu-i plac întârzierile.

În următoarele două zile, Veneţia aşteptă să se ivească o ocazie de a pleca în căutarea doamnei Mabb, dar Fanny nu o lăsa nicio clipă singură şi refuza să-i răspundă la întrebările despre doamna Mabb. În a treia zi însă, Fanny fu nevoită să iasă după masă: slujnica lui John Harker căpătase un guturai straşnic, iar Fanny îi duse nişte ceai de soc, un întăritor cu mentă şi alte leacuri. Probabil că Fanny avea în coş, în timp ce înainta pe Strada Bisericii către ferma lui Harker, şi pantofii de dans cei verzi – căci Veneţia nu izbuti să-i găsească nicăieri.

Aşa că îşi înfăşură picioarele în cârpe şi plecă.

În lumina aurie, lângă o apă pe care locuitorii din Kissingland o numeau cu mândrie râu, – dar pe care alţii, mai puţin părtinitori, ar fi numit-o probabil pârâiaş – sub merii înfloriţi de mai, se jucau nişte copii. Un băiat cu un fluier de tinichea îl închipuia pe Ducele de Wellington; alt băiat cu o tobă închipuia întreaga armată britanică, iar patru fetiţe în rochii de muselină de culoarea florilor îmbobocite, pătate cu iarbă, alcătuiau un portret viu al ferocităţii şi îndărătniciei lui Napoleon şi a generalilor lui francezi.

Când ajunse pe cărare în căutarea doamnei Mabb, pe Veneţia o dureau rău picioarele. Se gândi să se oprească o clipă, ca să şi le răcorească în apă; dar când se apropie de râu, cei doi băieţi începură să cânte din fluier şi tobă o melodie tristă.

Imediat, Veneţia fu cuprinsă de o groază orbească şi aproape că nu-şi mai dădu seama ce face. Când îşi veni în fire, văzu că ţinea strâns de mână o fetiţă de opt sau nouă ani, vădit surprinsă.

— Ah! Te rog să mă ierţi. M-a speriat muzica, spuse ea; apoi, fiindcă fetiţa continua să o privească uluită, adăugă: Odinioară îmi plăcea tare mult muzica, ştii, dar acum nu o mai pot suferi. De câte ori aud un fluier sau o tobă mi se pare că voi fi silită să dansez o veşnicie întreagă fără oprire. Nu ţi se întâmplă şi ţie aşa uneori?

Fetiţele păreau tare nedumerite şi nu-i răspunseră. Se numeau Hebe, Marjory, Joan şi Nan, dar Veneţia nu avea habar cum anume erau împărţite numele între fetiţe. Îşi vârî picioarele în apă şi se întinse să se odihnească – fiindcă era încă foarte slăbită – în iarba cea verde şi frumos mirositoare. O auzi pe Hebe, Marjory, Joan sau Nan spunându-le celorlalte că domnişoara Moore înnebunise din pricina dragostei pentru chipeşul căpitan Fox – după cum ştia toată lumea.

Fetiţele culeseră nişte margarete şi începură să le rupă petalele, punându-şi câte o dorinţă. Una îşi dori o trăsură albastră precum cerul, cu picăţele argintii, alta îşi dori să vadă un delfin în râul din Kissingland, alta să se mărite cu arhiepiscopul de Canterbury şi să poarte o mitră bătută cu diamante (insistând că ar avea voie să facă

asta ca nevastă de arhiepiscop, deşi celelalte aveau îndoielile lor în această privinţă), iar cea din urmă îşi dori să primească la cină pâine şi carne de vită cu sos.

— Eu mi-aş dori să aflu unde e casa doamnei Mabb, spuse Veneţia.

Se lăsă tăcerea o clipă, după care Hebe, Marjory, Joan sau Nan declară dispreţuitoare că toată lumea ştia asta.

— Toată lumea în afară de mine, se pare, grăi Veneţia către cerul albastru şi norii călători.

— Doamna Mabb locuieşte în fundul grădinii lui Billy Little, spuse altă copilă.

— În spatele unei grămezi mari de foi de varză, spuse a treia.

— Atunci mă îndoiesc că vorbim despre aceeaşi persoană, spuse Veneţia, căci doamna Mabb e o femeie rafinată, din câte am înţeles.

— Într-adevăr, fu de acord prima dintre fetiţe, e cea mai rafinată femeie din câte au fost vreodată. Are vizitiu…

— … valet…

— … profesor de dans…

— … şi o sută de doamne de companie…

— … iar una dintre doamnele de companie trebuie să mănânce toate bucatele serbede de la masa doamnei Mabb, astfel ca ea să poată mânca tot timpul numai friptură de porc, cozonac şi dulceaţă de căpşuni…

— Înţeleg, spuse Veneţia.

— … şi trăiesc cu toţii în fundul grădinii lui Billy Little.

— Păi şi nu găsesc asta oarecum supărător? întrebă Veneţia, ridicându-se în capul oaselor.

Însă Hebe, Marjory, Joan şi Nan nu vedeau ce putea fi supărător în a locui în fundul grădinii lui Billy Little. Îi mai dezvăluiră însă Veneţiei că doamna Mabb îşi bea cafeaua de dimineaţă dintr-un căpăcel de ghindă, că şambelanul ei era un sturz, vizitiul un mierloi şi că ea însăşi „nu era mai mare ca o piperniţă".

— Ei bine, spuse atunci Veneţia, tot ce-mi spuneţi voi e foarte

straniu, dar nu mai straniu decât alte lucruri care mi s-au întâmplat în ultima vreme. Ba chiar mi se pare că totul se potriveşte – aşa că v-aş ruga să fiţi bune şi să-mi arătaţi precis unde pot găsi casa asta neobişnuită.

— Vai de mine! spuse una dintre copile, ducându-şi mâna la gură speriată.

— Ar fi mult mai bine să nu te duci acolo, spuse alta cu blândeţe.

— Fiindcă ar putea să te prefacă în unt, făcu a treia.

— Care poate să se topească, observă a patra.

— Sau în budincă.

— Care poate să fie mâncată.

— Sau într-un portret al tău desenat pe hârtie albă.

— Pe care cineva l-ar putea arunca în foc, ştii, fără să vrea.

Veneţia însă nu se dădu bătută, ci le tot rugă să o conducă cât de repede la casa doamnei Mabb, iar în cele din urmă fetiţele primiră.

Billy Little era un ţăran bătrân de tot şi iute la mânie, ce locuia într-un bordei dărăpănat pe strada Shilling. Era în război declarat cu toţi copiii din Kissingland, la fel cum toţi copiii din Kissingland erau în război cu el. Avea grădina în spatele bordeiului, iar Veneţia împreună cu Hebe, Marjory, Joan şi Nan se văzură nevoite să se aplece mult ca să treacă neobservate prin faţa ferestrelor lui fără perdele.

Pe pervaz se afla cineva. Purta o rochie viu colorată şi părea mânioasă.

— În sfârşit, iată-te! spuse Veneţia, apoi se îndreptă de spinare şi îi vorbi aşa femeii: Acum, doamnă, dacă nu vă e cu supărare, aş vrea să-mi răspundeţi la o întrebare sau două…

— Ce faci? şuieră Hebe, Marjory, Joan sau Nan, apucând-o de rochie pe Veneţia şi trăgând-o iar în jos.

— Ah! Dar nu vedeţi? spuse Veneţia. Doamna Mabb e aici, deasupra noastră, pe pervaz.

— *Aceea* nu e doamna Mabb! şopti Hebe, Marjory, Joan sau Nan. *Aceea* e cana-Betsy a lui Billy Little, şi uite alături şi cana-Toby[3].

Veneţia ridică iarăşi capul o clipă, văzând acum şi perechea femeii de porţelan. Erau, într-adevăr, două căni: în spate aveau câte o toartă mare.

— Uf, bine atunci, spuse Veneţia supărată.

„Cu toate astea, urmă ea în gând, parcă tot îmi vine să o trântesc de pe pervaz – când vine vorba de doamna Mabb, nu se ştie niciodată, eu aşa zic."

Dincolo de mormanul de foi de varză şi alte resturi negre şi putrezite, cărarea înainta pe lângă un iaz mohorât şi urca pe un mal abrupt. În vârful malului se afla o întindere de iarbă verde strălucitoare, în capătul căreia se vedeau cam o duzină de pietre şi plăci puse una peste alta. Poate cineva încercase să încropească un stup de albine – sau poate că pietrele erau doar rămăşiţe ale unui zid străvechi. În spatele lor creşteau flori înalte – creţuşcă, asmăţui şi piciorul-cocoşului – aşa încât îţi puteai închipui lesne că ai în faţă un turn sau o fortăreaţă aflată la marginea unei păduri bătrâne.

— Asta chiar că e straniu, spuse Veneţia; am mai văzut locul acesta, sunt sigură!

— Iat-o! strigă una dintre copile.

Veneţia întoarse capul şi i se păru că zăreşte o zbatere în văzduh. "O molie", îşi spuse. Se apropie mai mult, astfel că umbra rochiei sale ajunse pe pietre. În locul acela adăsta o răcoare întunecată şi umedă, pe care lumina soarelui nu izbutea să o împrăştie. Veneţia întinse mâinile, vrând să distrugă casa doamnei Mabb, dar în aceeaşi clipă ceva – sau cineva – verde deschis ieşi dintre pietre şi ţâşni în soare – apoi încă unul, şi încă unul – şi tot mai mulţi, din ce în ce mai mulţi, iar acum văzduhul părea plin de lume şi totul în jur era învăluit în sclipiri ciudate, care o făcură pe Veneţia să se gândească

[3] În original, Betsy-jug, respectiv Toby-jug: căni ceramice reprezentând figurine tradiţionale, apărute în Anglia secolului al XVIII-lea (n.tr.)

la strălucirea soarelui reflectată de mii de săbii. Atât de iute se mişcau fiinţele cele mici, încât nu puteai să priveşti niciuna mai mult de o clipită, dar i se păru Veneţiei că se repezeau la ea întocmai ca nişte soldaţi ce puseseră la cale o ambuscadă.

— Ah! strigă ea. Ah! Creaturi haine! Fiinţe fără suflet! — şi începu să le prindă din zbor prin aerul ce scânteia, zdrobindu-le în palme. I se năzări apoi Veneţiei că zburătoarele dansau – un dans mai complicat decât tot ce se inventase vreodată, născocit numai şi numai ca să o scoată pe ea din minţi; aşa încât le izbi de pământ cu o plăcere nespusă şi le călcă în picioare veşmintele de un verde pal. Dar, cu toate că ea însăşi omorî câteva din făpturi şi alungă zeci dintre ele, rănindu-le, numărul celor rămase nu părea să descrească deloc. Încet-încet, patima luptei o istovi; simţea că se va prăbuşi îndată la pământ. În clipa aceea ridică ochii şi văzu, chiar dincolo de scena bătăliei, chipul palid în formă de inimă al unei fetiţe, apoi Veneţia o auzi spunând cu glas mirat:

— Sunt doar nişte fluturi, domnişoară Moore.

„Fluturi?“ se întrebă ea.

— Erau doar nişte fluturi, draga mea, spuse Fanny, mângâind obrazul Veneţiei.

Se afla în odaia ei, întinsă pe pat.

— Un nor de fluturi verzi deschis, spuse Fanny. Hebe, Marjory, Joan şi Nan au povestit cum strigai la ei şi-i loveai cu pumnii şi-i sfâşiai cu degetele, până când te-ai prăbuşit leşinată.

Fanny suspină.

— Dar bănuiesc că nu-ţi mai aminteşti nimic din toate astea.

— A, ba da! Îmi amintesc perfect, spuse Veneţia. Hebe, Marjory, Joan şi Nan m-au dus la casa doamnei Mabb, care, după cum ştii probabil, se află în fundul grădinii lui Billy Little, iar căpitanul Fox se afla înăuntru – sau cel puţin aşa cred – iar dacă doamna Mabb n-ar fi trimis fluturii să-mi stea în cale, l-aş fi scos de acolo şi…

— Vai, Veneţia! strigă Fanny exasperată.

Veneţia deschise pumnul şi descoperi în el câteva fragmente de un verde pal, semănând întru câtva cu nişte bucăţi de hârtie, deşi nu aveau nici pe departe grosimea hârtiei şi păreau uşoare ca însuşi aerul: rămăşiţele zdrobite a doi sau trei fluturi.

— A mea eşti acum, doamnă Mabb, şopti ea.

Luă o bucată de hârtie şi împături în ea fluturii zdrobiţi. Pe partea din afară scrise: „Pentru doamna Mabb“.

Nu-i fu deloc greu Veneţiei să-l convingă pe domnul Hawkins (care o iubea nespus şi era tare îngrijorat din pricina ei în ultima vreme) să-i ducă hârtia împăturită domnului Grout.

A doua zi dimineaţă, Veneţia aşteptă plină de speranţă întoarcerea căpitanului Fox. Cum însă acesta nu apăru, se hotărî să plece iarăşi în căutarea lui – lucru la care atât Fanny cât şi domnul Hawkins păreau să se fi aşteptat, căci Fanny pitise pantofii verzi de dans ai Veneţiei într-o cuşcă goală pentru iepuri aflată în grădină, iar domnul Hawkins îi adusese înapoi în casă jumătate de ceas mai târziu. Domnul Hawkins pusese pantofii pe patul Veneţiei, unde aceasta îi găsi la ora trei, împreună cu o pagină ruptă din carneţelul domnului Hawkins, pe care era desenată o hartă a Kissinglandului şi a pădurii dimprejur – iar în adâncul pădurii se afla casa doamnei Mabb.

Jos, în bucătărie, domnul Hawkins văcsuia ghetele lui Fanny şi – ciudat lucru – nu-şi făcea deloc bine treaba, astfel că Fanny se văzu nevoită să se aplece deasupra lui şi să-l dojenească. N-o auzi deci pe Veneţia când se strecură pe uşa din faţă şi o luă la goană pe uliţă.

Potrivit hărţii, casa doamnei Mabb se afla mult mai departe în pădure decât unde ajunsese Veneţia până atunci. Mergea deja de vreun ceas – şi mai avea destul până la casa doamnei Mabb – când ajunse într-un luminiş vast împrejmuit de stejari semeţi, fagi, tufe de soc şi alţi arbuşti englezeşti frumos mirositori. Din partea opusă a luminişului se ridică fără veste un nor de insecte înspre coronamentul însorit al pădurii şi apăru un bărbat. Ar fi fost însă cu neputinţă de spus dacă ieşise din pădure sau din norul de insecte.

Părul lui era parcă roşcat-castaniu şi purta uniforma albastră cu pantaloni albi a regimentului condus de generalul…

— Veneţia! strigă el în clipa în care o văzu. Credeam că ai plecat la Manchester!

— Am plecat, într-adevăr, dragul… dragul meu căpitan Fox, răspunse ea, alergând fericită în întâmpinarea lui, iar acum m-am întors.

— Bine, dar nu se poate, spuse căpitanul Fox. Abia ieri ne-am despărţit, şi ţi-am dat ca amintire ceasul meu de buzunar.

Se mai contraziseră aşa o vreme, Veneţia tot spunându-i că trecuseră aproape patru luni de la ultima lor întâlnire, iar căpitanul Fox refuzând să creadă aşa ceva.

„Cât de ciudat, îşi spuse Veneţia, are toate virtuţile pe care mi le aminteam, dar uitasem complet cât poate fi de exasperant!"

— Bine, iubitul meu, spuse ea atunci, sa zicem că ai dreptate – tu ai mereu dreptate – dar poate îmi explici atunci cum se face că arborii din pădure sunt acum plini de frunze şi flori şi muguri? Ştiu bine că erau goi când am plecat. Şi de unde au apărut toţi trandafirii aceştia? Şi iarba crudă şi parfumată?

Auzind acestea, căpitanul Fox încrucişă braţele la piept, privi în jur şi se încruntă amarnic la copaci.

— Nu ştiu cum se face, spuse el în cele din urmă. Ei, Veneţia, adăugă el mai vesel, n-ai să ghiceşti în veci unde am fost în tot acest timp – la doamna Mabb! Mi-a trimis un mesaj invitându-mă să fiu al patrulea la masa de Casino, dar când am ajuns, am descoperit că nu voia decât să-mi vorbească despre dragoste şi alte aiureli. Am suportat-o cu stoicism, dar mărturisesc că începusem să-mi pierd răbdarea. Ascultă la mine, Veneţia, e o femeie tare ciudată. N-avea în casă niciun fel de mobilă – cu excepţia fotoliului pe care şedea ea; iar restul lumii nu poate decât să sprijine pereţii. Şi casa e tare stranie. Ieşi, de pildă, pe o uşă – cu gândul să-ţi iei un pahar de la bucătărie sau o carte din bibliotecă – şi te trezeşti dintr-odată într-o pădurice, sau pe un câmp pustiu sau înecat de valurile vreunui ocean al

tristeţii. A! Şi cineva – nu mă întreba cine – a ajuns în apropierea casei de câteva ori. Asta a provocat mare agitaţie în rândul familiei şi servitorilor, pentru că era vorba de o persoană cu care doamna Mabb nu voia nici în ruptul capului să dea ochii. Aşa că s-au străduit cu toţii din răsputeri să scape de musafirul nepoftit. Ce mai zarvă a fost! A treia oară, câţiva dintre ei chiar au fost ucişi. Cam acum un ceas au fost aduse două leşuri însângerate – înfăşurate în hârtie – destul de ciudat, nu-i aşa? – şi pe hârtie scria „Pentru doamna Mabb". Am remarcat că doamna Mabb a pălit la vederea lor şi a spus că nu face jocul cât lumânarea[4] şi că, deşi nu-i place deloc să se lase înfrântă, nu poate îngădui pieirea şi mai multor suflete pentru această cauză. M-am bucurat să o aud spunând asta, pentru că am impresia că poate fi tare încăpăţânată uneori. La puţin timp după aceea m-a întrebat dacă nu vreau să merg acasă.

— Şi tu ce-ai făcut, dragostea mea, în timp ce servitorii doamnei Mabb alungau musafirul cel nepoftit? întrebă Veneţia încetişor.

— Ah! Am moţăit liniştit în salonaş şi i-am lăsat să se agite cât pofteau în jurul meu. Un soldat – aşa cum ţi-am mai spus, mi se pare, Veneţia – trebuie să poată dormi oriunde. Vezi însă cum se întâmplă: dacă stăpânul sau stăpâna unei case se lasă în voia patimii în loc să asculte de raţiune – aşa cum se întâmpla aici – atunci confuzia şi haosul se propagă de-ndată în rândul servitorilor. Tot aşa stau lucrurile uneori şi în armată…

Şi căpitanul Fox se lansă într-un monolog despre diverşii generali pe care-i cunoscuse şi meritele fiecăruia, iar Veneţia îl luă de braţ şi îl conduse înapoi spre Kissingland.

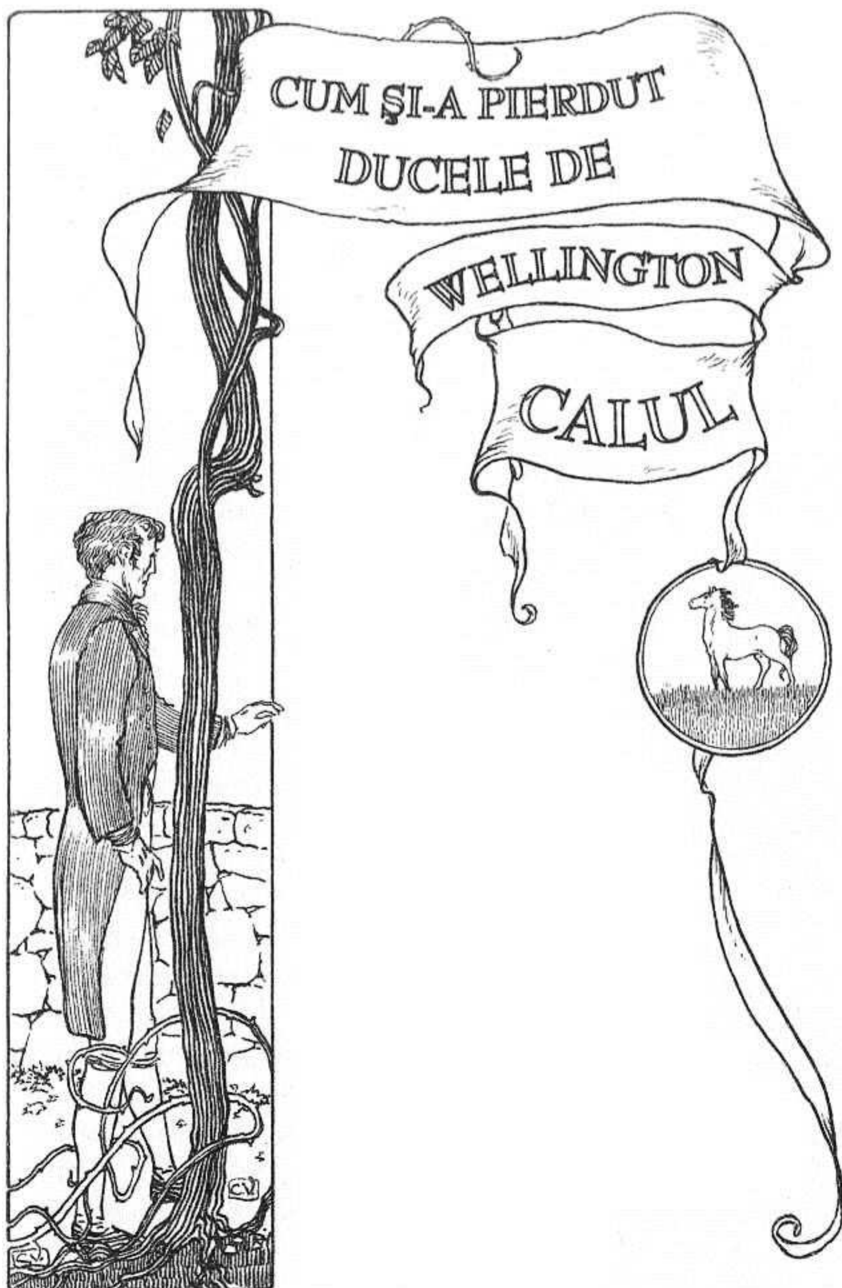
Merseră alături o vreme, spunându-şi o sumedenie de lucruri; apoi se lăsă seara şi odată cu ea începu să cadă o ploaie înmiresmată;

---

[4] În original, *„the game was not worth the candle"* – proverb englezesc ce s-ar putea traduce prin „e mai mare daraua ca ocaua"; originea proverbului se leagă de jocurile de noroc la care miza era atât de mică încât nu acoperea costul lumânării arse pentru ca jocul să poată avea loc. (n.tr.)

şi pretutindeni în jurul lor se auzeau păsări cântând. În faţă se zăreau două lumini – Veneţia aproape că se sperie văzându-le – dar îşi dădu seama de-ndată că erau felinare – două felinare obişnuite şi nimic mai mult; şi îndată după aceea, unul din felinare se înălţă, luminând chipul tras al lui Fanny; apoi…

— Ah, domnule Hawkins! se auzi strigătul ei bucuros. Aici e! Am găsit-o!

CUM ŞI-A PIERDUT
DUCELE DE
WELLINGTON
CALUL

Povestea ce urmează se petrece în lumea creată de Neil Gaiman şi Charles Vess în Stardust[5]*. E vorba aici despre Wall, un sat din Anglia unde există un zid ce desparte lumea noastră de Faerie. Dacă izbuteşti să scapi de sătenii voinici cu ciomege grele ce păzesc deschizătura din zid, atunci poţi trece dincolo. Dar ar fi mult, mult mai bine să n-o faci.*

Locuitorii satului Wall din comitatul… sunt recunoscuţi pentru spiritul lor independent. Nu le stă în fire să plece capul în faţa celor sus-puşi. Titlurile nobiliare nu-i impresionează câtuşi de puţin, iar tot ce miroase a trufie sau îngâmfare le e tare nesuferit.

În 1819 cel mai mândru bărbat din toată Anglia era, fără urmă de îndoială, Ducele de Wellington. Acest lucru nici nu trebuie să ne mire prea tare; la urma urmei, e firesc ca un om care a înfrânt de două ori oştile hainului împărat al Franţei, Napoleon Bonaparte, să fie cel puţin încântat de sine însuşi.

La sfârşitul lunii septembrie a acelui an, ducele petrecu o noapte la hanul A şaptea coţofană din Wall – şi acea singură noapte fu de ajuns cât să se işte o dihonie între duce şi sat. Totul începu cu o nemulţumire generală a fiecărei părţi cu privire la purtarea insolentă a celeilalte, dar în curând se ajunse la o altercaţie cu privire la

[5] Pulbere de stele, (n.tr.)

foarfecele pentru brodat al doamnei Pumphrey.

Când ajunse ducele în sat, domnul Bromios era plecat din Wall. Se dusese undeva să cumpere vin, aşa cum îi era obiceiul din când în când. Unii spuneau că la întoarcerea din aceste expediţii, domnul Bromios mirosea vag a mare, dar alţii susţineau că mirosul aducea mai mult a sămânţă de anason. Domnul Bromios lăsase A şaptea coţofană în grija soţilor Pumphrey.

Doamna Pumphrey îşi trimise bărbatul să-i aducă foarfecele din salonul de sus, în care ducele tocmai îşi lua cina; dar ducele îl trimise înapoi pe domnul Pumphrey pe motiv că nu-i plăcea să fie deranjat de la masă. Prin urmare, când doamna Pumphrey sosi cu friptura de porc, o trânti pe masă şi îi aruncă ducelui o privire în care se citea limpede ce părere avea despre el. Ducele se înfurie atât de tare din această pricină, încât îi ascunse foarfecele în buzunarul pantalonilor săi (având totuşi intenţia de a i-l înapoia de dimineaţă, la plecare).

În noaptea aceea, un preot sărac pe nume Duzamour sosi la han. La început domnul Pumphrey îi spuse că nu aveau loc; apoi însă, descoperind că domnul Duzamour avea un cal, domnul Pumphrey se răzgândi. Îi venise o idee de răzbunare împotriva ducelui. Îi spuse deci lui John Cockroft, grăjdarul, să scoată mândrul armăsar roib al ducelui din grajdul cald şi confortabil şi să instaleze în locul lui bătrâna iapă sură a domnului Duzamour.

— Şi ce să fac cu calul ducelui? întrebă John.

— Ah! spuse domnul Pumphrey înciudat. Uite peste drum o pajişte foarte bună şi pe ea nici măcar o capră la păscut. Du-l acolo!

A doua zi dimineaţă, ducele se trezi şi privi pe fereastră. Îşi văzu bidiviul preferat, pe Copenhagen, păscând mulţumit pe o pajişte verde şi întinsă. După micul dejun, ducele o luă în direcţia respectivă, cu gândul să-i dea lui Copenhagen puţină pâine albă. Nu se ştie de ce însă, de o parte şi de alta a intrării pe pajişte stăteau doi bărbaţi înarmaţi cu ciomege. Unul dintre ei îi spuse ceva ducelui, dar acesta nu avea timp de pierdut ca să-l asculte (era vorba parcă de un taur) pentru că exact în aceeaşi clipă îl văzu pe Copenhagen că se

îndreaptă către arborii aflaţi în partea opusă a pajiştii şi dispare. Privind în jur, ducele descoperi că unul dintre bărbaţi ridicase ciomagul, de parcă ar fi vrut să-l lovească!

Ducele îl privi lung, uluit.

Bărbatul ezită, întrebându-se parcă dacă voia cu adevărat să-l lovească pe duce – nimeni altul decât Apărătorul Europei şi Eroul întregii Naţiuni. A fost o ezitare de numai o clipă, dar nici nu era nevoie de mai mult: ducele pătrunse hotărât în Faerie, pe urmele lui Copenhagen.

Trecând de copaci, ducele descoperi o cărare albicioasă ce şerpuia în mijlocul unui ţinut plăcut, printre dealuri rotunjite şi dolofane. Ici şi colo se iveau printre dealuri păduri bătrâne de stejari şi frasini, năpădite în aşa hal de iederă, răsuri şi caprifoi, încât fiecare din ele părea o masă compactă de verdeaţă.

Ducele abia apucase să meargă cale de-o milă când ajunse la o casă din piatră, împrejmuită de un şanţ cu apă întunecată. Peste şanţ trecea un pod atât de încărcat cu muşchi, că părea construit din pernuţe verzi de catifea. Acoperişul cu olane de piatră era susţinut de uriaşi de piatră ce începuseră să se prefacă în pulbere, aplecaţi din pricina greutăţii.

Gândindu-se că poate unul din locuitorii casei îl văzuse pe Copenhagen, ducele se îndreptă spre uşă şi ciocăni. Aşteptă o vreme, apoi începu să privească pe rând prin ferestrele casei. Odăile erau goale. Lumina soarelui se întindea dungată pe podelele acoperite cu praf. Într-una din camere văzu un pocal vechi de cositor, care părea a fi singurul obiect din casă – asta până când ducele ajunse la ultima fereastră.

În cea din urină odaie, o tânără femeie îmbrăcată cu o rochie de un rubiniu închis şedea pe un scăunel de lemn, cu spatele la fereastră. Cosea. În jurul ei se întindea în falduri o imensă şi magnifică pânză brodată. Pe pereţi şi tavan dănţuiau reflexii ale culorilor bogate din broderie. Nici dacă tânăra ar fi ţinut în braţe un vitraliu topit, efectul nu ar fi fost mai minunat.

În cameră nu se mai afla decât o colivie prăpădită ce atârna din tavan, şi în ea o pasăre tristă.

— Mă întrebam, draga mea, spuse ducele aplecându-se peste pervaz, dacă nu cumva mi-ai văzut calul?

— Nu, răspunse tânăra, fără să se oprească din cusut.

— Păcat, făcu ducele. Bietul Copenhagen. A fost cu mine la Waterloo şi-mi pare nespus de rău să-l pierd. Sper ca acei ce-l găsesc să se poarte bine cu el. Bietul de el.

Urmară câteva clipe de tăcere, timp în care ducele contemplă linia elegant curbată a gâtului alb din faţa lui.

— Draga mea, spuse el, îmi dai voie să intru ca să stăm de vorbă câteva clipe?

— Cum doreşti, spuse tânăra femeie.

Ajuns în odaie, ducele descoperi încântat că tânăra era cel puţin la fel de frumoasă pe cât sugerase prima impresie de afară.

— E foarte frumos locul acesta, draga mea, spuse el, deşi îmi pare cam singuratic. Dacă nu ai nimic împotrivă, am să-ţi ţin tovărăşie un ceas sau două.

— Nu am nimic împotrivă, spuse femeia, dacă îmi făgăduiești că nu mă vei deranja de la lucru.

— Şi pentru cine brodezi aşa o pânză uriaşă, draga mea?

Pe buzele femeii apăru umbra unui zâmbet.

— Cum pentru cine? Pentru dumneata, fireşte! spuse ea.

Ducele rămase nespus de uimit auzind aceste vorbe.

— Şi îmi dai voie să arunc o privire? întrebă el.

— Fireşte, spuse femeia.

Ducele se apropie şi se uită peste umărul ei la broderie. Aceasta era alcătuită din mii şi mii de scene minunat realizate, dintre care unele îi părură foarte ciudate, iar altele mai degrabă familiare.

Trei dintre scene îi treziră o uimire nespusă. În prima era zugrăvit un cal roib ce semăna izbitor cu Copenhagen, fugind pe o pajişte şi având în urmă satul Wall; urma apoi o imagine cu ducele însuşi, ce înainta pe o cărare albicioasă printre dealuri rotunde şi înverzite; şi

apoi o imagine în care ducele se afla chiar în odaia aceea, privind peste umărul femeii la broderie! Nu lipsea niciun detaliu din imagine – nici măcar pasărea cea tristă din colivie.

În clipa aceea, un şobolan mare şi vărgat ţâşni dintr-o gaură a peretelui şi începu să roadă un colţ al broderiei. Era chiar partea pe care era brodată colivia. Atunci se petrecu ceva cu adevărat extraordinar: în clipa în care cusăturile se desprinseră, colivia din odaie dispăru cu desăvârşire. Scoţând un tril voios, pasărea îşi luă zborul pe fereastră.

„Ei, asta zic şi eu ciudăţenie!“, îşi spuse ducele. „Dar acum că mă gândesc, nu avea cum să fi cusut toate imaginile acestea după ce am ajuns. Cu siguranţă că a brodat scenele *înainte ca ele să aibă loc!* Se pare că tot ce brodează tânăra aceasta pe pânză se întâmplă cu adevărat. Mă întreb ce urmează..

Şi se uită iar la pânză.

În următoarea imagine se afla un cavaler cu armură argintie ce se apropia de casă. În următoarea, ducele şi cavalerul se luptau pe viaţă şi pe moarte iar în ultima imagine (pe care femeia tocmai o isprăvea) cavalerul îl spinteca pe duce cu sabia.

— Dar nu e cinstit deloc! strigă el indignat. Individul ăsta are sabie, suliţă, pumnal şi o trebuşoară din aia căreia nu mai ştiu cum îi zice, cu bilă cu ţepi prinsă de un lanţ! Iar eu nu am nicio armă!

Femeia ridică din umeri, vrând parcă să spună că asta nu o privea.

— Dar n-ai putea să-mi brodezi şi mie o săbiuţă, acolo? Sau poate un pistol? întrebă ducele.

— Nu, răspunse femeia.

Isprăvi apoi de cusut şi, făcând un ultim nod zdravăn, se ridică şi ieşi din odaie.

Ducele privi pe fereastră şi zări pe coama dealului o sclipire – cam cum ar fi sclipit o rază de soare pe o armură de argint – şi apoi o pată viu colorată, poate o pană stacojie din vârful unui coif.

Ducele scotoci grăbit prin casă în căutarea unei arme de orice fel, dar nu găsi nimic în afara pocalului vechi de cositor. Se întoarse

atunci în odaia unde se afla broderia.

— Gata, ştiu! spuse el, venindu-i o idee cât se poate de originală. N-o să mă cert cu el! Şi atunci nici el n-o să mă ucidă!

Apoi, privind iarăşi broderia:

— Ah, dar uite ce aer îngâmfat are! Cum să nu te cerţi cu un asemenea găgăuţă!

Posomorât, ducele îşi vârî mâinile în buzunare, unde dădu peste un obiect rece din metal: foarfecele doamnei Pumphrey.

„În sfârşit, o armă, Dumnezeule! Ah! Dar la ce bun? Tare mă îndoiesc că individul o să fie aşa de cumsecade încât să stea nemişcat până nimeresc eu cu lama asta mică găurile din cămaşa lui de zale."

Cavalerul în armură argintie tocmai traversa podul acoperit cu muşchi. Zgomotul copitelor şi zăngănitul armurii răsunau în toată casa. Pana stacojie trecu prin faţa ferestrei.

— Stai aşa! strigă ducele. Mi se pare că aceasta nu e deloc o problemă militară. E vorba de *lucru de mână!*

Spunând acestea, luă foarfecele doamnei Pumphrey şi tăie toate aţele din imaginile în care era reprezentat cavalerul apropiindu-se de casă; apoi lupta celor doi; şi, în fine, propria lui moarte. După ce isprăvi, aruncă o privire pe fereastră; de cavaler, nici urmă.

— Excelent! strigă el. Şi acum, restul!

Concentrându-se din răsputeri, mormăind fără încetare şi tot înţepându-se la degete, ducele adăugă şi el nişte scene la broderia femeii, toate făcute cu nişte cusături foarte mari şi îngrozitor de urâte. În prima imagine a ducelui se vedea un omuleţ (el însuşi) alcătuit din linii subţiri, ca o marionetă, ce părăsea casa; în următoarea era zugrăvită întâlnirea înduioşătoare a omuleţului cu un cal reprezentat la fel de schematic (Copenhagen), iar în a treia şi ultima scenă, cei doi se întorceau nevătămaţi prin deschizătura din zid.

I-ar fi plăcut să brodeze şi un dezastru îngrozitor care să se abată asupra satului Wall, ba chiar alese nişte mătăsuri de un roşu şi un portocaliu strident, dar până la urmă se văzu nevoit să renunţe la

idee, căci priceperea lui la broderie nu era nici pe departe suficientă pentru ce-şi dorea să zugrăvească.

Îşi luă deci pălăria şi părăsi vechea casă de piatră. Afară îl găsi pe Copenhagen care-l aştepta – exact în locul unde îl reprezentase pe pânză, cu cusăturile lui mari – şi nu mică le fu bucuria celor doi când se văzură. Apoi Ducele de Wellington încălecă şi se întoarse în Wall.

Ducelui nu i se păru că scurta lui şedere în casa împrejmuită cu apă ar fi avut efecte neplăcute asupra sa. Peste mai mulţi ani ajunse diplomat, om de stat şi apoi prim-ministru al Marii Britanii, devenind însă tot mai convins că toate strădaniile lui sunt în van. Odată îi spuse doamnei Arbuthnot (o prietenă apropiată):

— Pe câmpurile de luptă din Europa eram stăpânul propriului meu destin, dar ca politician sunt atâţia cărora trebuie să le fac pe plac, atâtea compromisuri pe care trebuie să le accept, încât mă simt ca o marionetă.

Doamna Arbuthnot nu înţelese însă de ce ducele păru dintr-odată teribil de alarmat şi sângele îi pieri din obraji.

DOMNUL SIMONELLI
sau
VĂDUVUL SPIRIDUȘ

Casa parohială Allhope, Derbyshire

Doamnei Gathercole 20 dec. 1811

Doamnă,

N-am să vă pun la încercare răbdarea repetând toate argumentele cu care am încercat mai devreme să vă conving de nevinovăția mea. Când am plecat de la domnia voastră azi după-amiază, v-am spus că îmi stă în putere să vă ofer *dovezi scrise* care mă vor absolvi de orice vină pe care ați găsit de cuviință să o aruncați pe umerii mei şi, ca urmare a acestei promisiuni, vă trimit acum jurnalul meu. Şi dacă răsfoind aceste pagini veți descoperi, doamnă, că îndrăzneala m-a împins să vă schițez *şi dumneavoastră* portretul, iar dacă cele scrise vi se par *nu întru totul măgulitoare,* vă rog doar să vă amintiți că cele scrise aici au un caracter intim şi personal, nefiind destinate citirii de către altcineva în afară de mine.

Nu veți auzi rugăminți stăruitoare de la mine, doamnă. Nu ezitați să-i scrieți episcopului. În niciun caz nu aş dori să vă împiedic de la a face ceea ce credeți că e drept. Trebuie totuşi să răspund uneia din acuzațiile pe care mi le-ați adus: anume că nu am arătat respectul cuvenit familiei dumneavoastră. Dimpotrivă, doamnă – prea marele

respect pe care îl am pentru toţi cei ce vă sunt apropiaţi m-a adus în strania situaţie în care mă aflu acum.

Rămân, doamnă, sluga dumneavoastră preaplecată.

Reverend Alessandro Simonelli

Din Jurnalul lui Alessandro Simonelli

Colegiul Corpus Christi, Cambridge
10 aug. 1811

Încep să mă gândesc că va trebui să mă însor. Nu am nici bani, nici speranţe de avansare şi nici prieteni care să mă ajute. Figura mea neobişnuită e singurul capital pe care îl am şi mă tem că va trebui să-l exploatez; John Windle mi-a spus în particular că văduva librarului de pe Strada Jesus e îndrăgostită nebuneşte de mine şi toată lumea ştie că i-au rămas de la răposatul ei soţ aproape cincisprezece mii de lire. Iar despre ea n-am auzit decât vorbe de laudă. Tinereţea, virtutea, frumuseţea şi milostenia cu care e înzestrată o fac plăcută tuturor. Şi totuşi îmi vine greu să mă hotărăsc. De prea mult timp m-am obişnuit cu rigoarea discuţiilor academice, pentru a fi încântat la gândul conversaţiilor *feminine* – în loc să-mi astâmpăr setea de cunoaştere în tovărăşia lui Aquinas, Aristofan, Euclid şi Avicenna, va trebui să ascult ceasuri întregi pălăvrăgeli despre însuşirile unei bonete împodobite cu panglici de culoarea macilor.

11aug. 1811

Dr. Prothero a venit de dimineaţă în apartamentul meu, numai un zâmbet.

— Sunteţi uimit să mă vedeţi, domnule Simonelli, spuse el. Prietenia noastră nu a fost în ultima vreme atât de strânsă, încât să ne facem vizite.

Perfect adevărat, dar a cui e vina? Prothero face parte din cea mai nesuferită categorie de învăţaţi de la Cambridge; îi plac caii şi vânătoarea mai mult decât cărţile şi studiul; n-a susţinut nici măcar un curs de când a fost făcut Profesor, deşi e obligat prin statut să facă asta cel puţin o dată la două săptămâni; odată a mâncat cinci scrumbii fripte la o singură masă (şi era cât pe ce să moară din pricina asta); e beat în cele mai multe dimineţi şi în *toate* serile; şi salivează pe vestă în timp ce moţăie în fotoliul lui. Nu m-am sfiit deloc să-mi fac cunoscută părerea despre el pretutindeni; şi, cu toate că n-am avut nimic de câştigat de pe urma francheței mele, pot spune cu bucurie că el a avut de pierdut.

— Vă aduc veşti bune, domnule Simonelli, a urmat el. Ar trebui să-mi oferiţi un pahar cu vin – zău că da! Când veţi auzi ce veşti excelente am pentru dumneavoastră, cu siguranţă veţi dori să-mi oferiţi un pahar cu vin!

Şi a început pe dată să-şi sucească gâtul precum o țestoasă bătrână şi urâtă, căutând fără îndoială vreo sticlă. Cum însă eu nu țin vin în casă, urmă:

— Am fost rugat de o familie din Derbyshire – prieteni de-ai mei, ştiţi – să găsesc un domn învăţat care să fie paroh în satul lor. Şi imediat m-am gândit la dumneavoastră, domnule Simonelli! Îndatoririle unei parohii de sat din regiunea aceea nu sunt deloc împovărătoare. Şi puteţi să vă daţi seama şi singur cât de sănătos e locul, ce aer curat veţi respira acolo, dacă vă spun că domnul Whitmore, fostul preot, avea vârsta de nouăzeci şi trei de ani când s-a dus la Domnul. A fost un suflet bun şi inimos, iubit de toţi enoriaşii, dar nu era învăţat! Haideţi, domnule Simonelli! Dacă vă surâde ideea de a avea o casă numai a dumneavoastră – cu tot cu grădină, livadă şi fermă – atunci le voi scrie chiar în seara asta celor din familia Gathercole şi îi voi linişti comunicându-le că acceptaţi!

În ciuda insistenţelor lui, n-am vrut să-i dau un răspuns pe loc. Cred că ştiu ce urmăreşte. Are un nepot pe care speră să-l aducă în locul meu dacă plec din Corpus Christi. Pe de altă parte, ar fi o

nesăbuinţă să refuz o ocazie atât de bună numai şi numai ca să-i pun lui beţe în roate.

Mi se pare că am de ales între parohie şi căsnicie.

9 sept. 1811

Astăzi am fost hirotonit preot al Bisericii Anglicane. Nu mă îndoiesc că purtarea mea cuviincioasă, sârguinţa şi firea mea extraordinar de blândă sunt însuşirile ideale pentru un preot.

Hanul George, Derby
15 sept. 1811

Astăzi am călătorit cu diligenţa până la Derby. Mi-am luat loc afară – m-a costat zece şilingi şi şase pence – dar a plouat fără încetare şi a trebuit să am grijă să nu mi se ude cărţile şi hârtiile. Spre deosebire de camerele de han obişnuite, odaia de la hanul George e spaţioasă şi bine aerisită. La cină am avut sitari fripţi, tocană de napi şi mere în aluat. Toate au fost excelente, însă deloc ieftine, lucru pe care l-am reclamat.

16 sept. 1811

Primele impresii n-au fost *deloc* încurajatoare. Ploua în continuare, iar regiunea din apropiere de Allhope părea sălbatică şi aproape nelocuită. Am văzut văi abrupte şi împădurite, râuri spumoase şi învolburate, întinderi mlăştinoase mohorâte şi bătute de vânt. Era, fără îndoială, o privelişte remarcabil de pitorească şi ar fi putut servi de model oricărui scriitor de romane dornic să alcătuiască un pasaj descriptiv; însă eu, care urma să locuiesc aici, nu vedeam decât prefigurarea unei izolări extreme şi a unei aşezări puţin populate, caracterizată de minţi ignorante şi maniere necizelate. În două ceasuri întregi de mers pe jos am văzut o singură locuinţă omenească – o fermă lugubră, cu pereţi înnegriţi de ploaie, aşezată în

mijlocul unui pâlc de arbori întunecaţi, şiroind de apă.

Tocmai când nădăjduiam că m-am apropiat de sat, am cotit odată cu drumul şi am văzut prin ploaie, la mică distanţă în faţa mea, două siluete călare. Se opriseră în dreptul unei căsuţe sărăcăcioase şi stăteau de vorbă cu cineva care rămăsese în grădină. Deşi nu mă pricep la cai, cei doi pe care i-am văzut acolo erau cu adevărat remarcabili – înalţi, zdraveni şi cu părul lucios. Îşi scuturau coamele şi loveau pământul cu copitele, ofensaţi parcă să stea într-un loc atât de ordinar. Unul era negru, iar celălalt roib. Roibul, mai ales, părea singura pată de culoare din tot ţinutul Derbyshire; strălucea ca o flacără în văzduhul cenuşiu şi ploios.

Cel cu care vorbeau călăreţii era un bătrân adus de spate. Apropiindu-mă de ei, am auzit strigăte şi un blestem, apoi l-am văzut pe unul din călăreţi ridicând mâna şi făcând un semn deasupra capului bătrânului. Gestul acesta îmi era cu totul necunoscut – bănuiesc că e unul folosit doar de localnicii din Derbyshire. Nu cred să fi văzut vreodată un semn care să vădească mai limpede dispreţul, şi cum bănuiesc că ar fi interesant să studiez obiceiurile şi credinţele bizare ale oamenilor de aici, am schiţat un soi de diagramă sau desen care redă cu precizie gestul făcut de călăreţ.

Am dedus că cei doi nu obţinuseră răspunsul dorit din discuţia cu bătrânul ţăran. M-am gândit totodată că, fiind acum atât de aproape de sat, bătrânul era cu siguranţă unul dintre enoriaşii mei. M-am hotărât aşadar să nu pierd prilejul de a restabili pacea şi armonia în locul vrajbei abia iscate. Am grăbit deci pasul, l-am strigat pe bătrân, l-am informat că sunt noul preot paroh şi l-am întrebat cum îl cheamă; îl chema Jemmy.

— Ei, Jemmy, am spus eu atunci pe un ton prietenos şi într-un limbaj potrivit condiţiei lui de om neşcolit, ia să-mi spui ce se petrece aici? Ce-ai făcut de i-ai înfuriat aşa rău pe cei doi domni?

Atunci el mi-a spus că pe soţia celui cu calul roib o apucaseră durerile facerii în dimineaţa aceea. Venise deci împreună cu

slujitorul lui să o caute pe nevasta lui Jemmy, Joan, care mulţi ani le moşise pe toate femeile din împrejurimi.

— Aşa deci? am spus eu, pe un ton de uşoară dojană. Şi atunci de ce i-ai lăsat să aştepte? Unde ţi-e nevasta?

El a întins atunci braţul către colina pe care urca şerpuit drumul; privind într-acolo am zărit cu greu prin ploaie o biserică străveche şi un cimitir.

— Şi cine se îngrijeşte acum de femeile care nasc? am întrebat.

Mi-a explicat că erau două persoane care îndeplineau această însărcinare: domnul Stubb, spiţerul din Bakewell, sau domnul Horrocks, medicul din Buxton. Dar ambele localităţi erau la distanţă de două, trei ceasuri de mers călare pe drumuri proaste, iar femeia era deja, după spusele lui Jemmy, „rău de tot".

Sincer să fiu, m-a cam deranjat purtarea gentilomului cu calul roib, care până azi nu se sinchisise să găsească pe cineva care să-i moşească nevasta, deşi avusese nouă luni la dispoziție să se achite de această obligaţie. Cu toate acestea, m-am grăbit să-i ajung din urmă pe cei doi călăreţi şi, adresându-mă celui de pe calul roib, am spus:

— Domnule, numele meu este Simonelli. Am studiat varii materii la Universitatea Cambridge – drept, teologie, medicină – şi de mulţi ani corespondez cu unul din cei mai străluciţi medici ai timpurilor noastre, domnul Matthew Baillie de pe strada Great Windmill din Londra. Dacă nu aveţi nimic împotrivă, o voi asista bucuros pe soţia dumneavoastră la naştere.

Atunci gentilomul a întors spre mine un chip uscățiv, oacheş, nerăbdător. Avea ochii extraordinar de frumoşi şi de strălucitori, cu o expresie neobişnuit de inteligentă. Nu avea perucă, însă părul negru şi destul de lung îi era legat cu o panglică, cam cum se purtau perucile odinioară. I-am dat undeva între patruzeci şi cincizeci de ani.

— Şi sunteţi adept al lui Galenus sau Paracelsus? spuse el.

— Domnule? i-am răspuns (crezând că glumeşte). Apoi însă,

văzând că mă priveşte lung, am continuat:

— Învăţăturile medicale ale anticilor pe care-i pomeniţi, domnule, sunt depăşite. Cunoştinţele lui Galenus despre anatomie au fost obţinute exclusiv din disecţii pe porci, capre şi maimuţe. Cât despre Paracelsus, acesta credea în eficacitatea vrăjilor şi altor absurdităţi de felul acesta. Zău aşa, domnule, am spus cu un hohot de râs, aţi putea la fel de bine să mă întrebaţi ce tabără am susţinut în Războiul Troian şi să mă puneţi să aleg între acei domni iluştri, dar complet discreditaţi!

Poate că n-am procedat bine râzând de el – am simţit asta imediat. Mi-am amintit câţi duşmani îmi făcusem la Cambridge din pricina superiorităţii mele intelectuale şi m-am gândit la hotărârea pe care o luasem, de a proceda diferit odată ajuns în Allhope, anume de a suporta cu răbdare ignoranţa şi incultura ori de câte ori le-aş fi întâlnit. Însă gentilomul spuse doar atât:

— Ei, Dando, nu mă aşteptam la un asemenea noroc. Un învăţat şi medic eminent pentru soţia mea.

Apoi surâse – un zâmbet prelung şi subţire, întipărit doar pe o jumătate a chipului său oacheş.

— Nu mă îndoiesc că va fi plină de recunoştinţă.

În timp ce vorbea, eu am făcut câteva descoperiri, ca de pildă că şi el şi servitorul erau incredibil de murdari – lucru pe care nu-l observasem la început, doar fiindcă ploaia le spălase feţele. Haina gentilomului, ce mi se păruse a fi dintr-un soi de stofă cafenie, se dovedi la o privire mai atentă a fi de catifea roşie, însă extrem de decolorată, uzată şi pătată cu noroi şi grăsime.

— Aveam de gând să o urc pe bătrâna moaşă în spatele lui Dando, spuse el, dar cu domnia voastră nu se cade aşa ceva.

Tăcu o clipă, după care urlă dintr-odată:

— Ce mai aştepţi, coţcar pocit ce eşti? (În prima clipă m-am speriat, dar mi-am dat seama pe dată că vorbea cu Dando.) Dă-te jos de pe cal! Ajută-l pe bunul doctor să încalece.

Eram pe cale să protestez, spunându-le că nu ştiam nimic despre

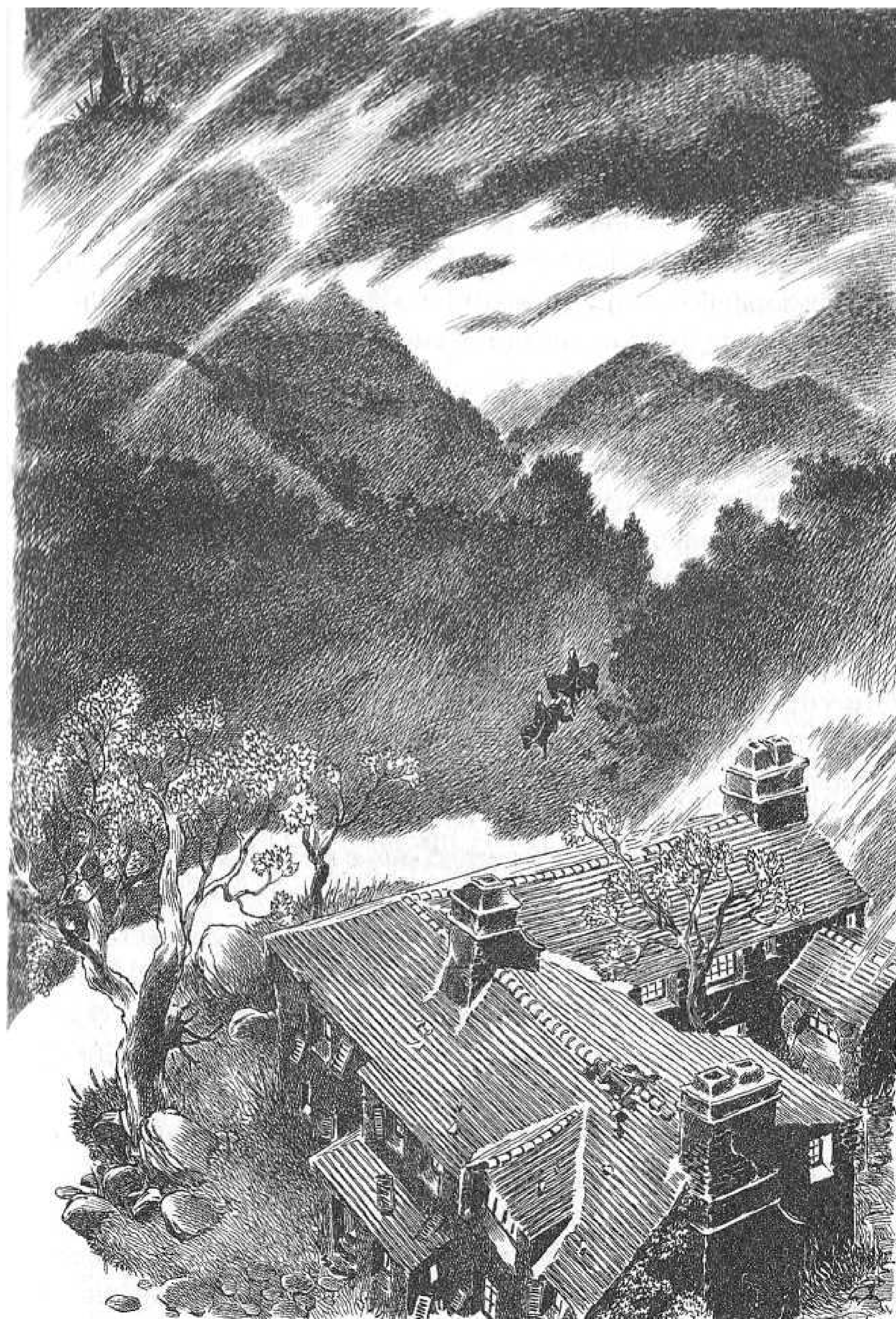
cai sau călărie, însă Dando sărise deja jos şi reuşise să mă ridice cumva în şaua calului; înainte să-mi dau bine seama unde mă aflu, aveam picioarele în scări şi frâiele în mâini.

Se vorbeşte mult în Cambridge despre cai, despre călărie şi despre stăpânirea cailor. Un mare număr dintre studenţii mai ignoranţi se mândresc cu cât de multe ştiu despre acest subiect. Eu însă am descoperit că nu e cine ştie ce. Nu trebuie decât să te ţii cât de bine poţi în şa: în rest, calul face *totul*.

Uimitoare viteză! Divină iuţeală! Am ieşit îndată de pe drumul principal şi am gonit prin păduri bătrâne de stejari, frasini şi ilice; frunze uscate se ridicau în văzduh, ploaia se pogora peste noi, iar eu şi gentilomul – ca nişte duhuri ale văzduhului cenuşiu şi trist – zburam între frunze şi ploaie! Apoi am urcat din ce în ce mai sus, iar norii suri şi zdrenţuiţi s-au rupt în fâşii precum nişte porţi imense ale Cerului ce ni se deschideau în faţă! Am trecut prin mlaştini, pe lângă bălţi plumburii, pe lângă arbuşti de păducel singuratici şi biciuiţi de vânt, dincolo de ziduri ruinate, din piatră cenuşie – o capelă pe jumătate prăbuşită – un pârâu – peste coline, ajungând în cele din urmă la o casă ce străjuia singuratică într-o vale plină de aburii ploii.

Era o locuinţă străveche, cu acareturi construite în epoci diferite şi din varii materiale. Puteai vedea acolo cremene şi piatră, cherestea străveche cenuşiu-argintie, precum şi cărămizi de un roşu aprins ce luceau plăcut în obscuritatea din jur. Când ne-am apropiat însă, am observat că locuinţa era într-o stare jalnică. Uşile nu mai aveau balamale şi erau proptite cu pietre, în crăpături fiind îndesate cârpe decolorate; geamurile erau crăpate, sparte şi lipite cu hârtie veche; în acoperişul construit din plăci de piatră se căscau numeroase găuri negre; smocuri de iarbă uscată se iţeau printre dalele de pavaj. Toate acestea îi dădeau casei un aer melancolic; în plus, în jurul ei se afla un şanţ cu apă stătută şi închisă la culoare ce oglindea cu fidelitate imensa dezolare a locului.

Am sărit amândoi jos din şa, am intrat în casă şi am trecut grăbiţi printr-un mare număr de încăperi. Am observat că servitorii

gentilomului (şi părea să aibă extraordinar de mulţi) nu au ieşit în întâmpinarea stăpânului lor şi nici nu i-au dat veşti despre starea soţiei lui, ci se aţineau în diverse cotloane umbrite ale casei ca nişte netoţi.

Gentilomul m-a condus în iatacul în care zăcea soţia lui, alături de ea fiind doar o bătrână măruntică. Aceasta din urmă era remarcabilă din mai multe puncte de vedere, dar mai ales pentru sumedenia de fire lungi şi aspre de păr care-i creşteau pe obraji, semănând grozav cu nişte ace de porc spinos.

Draperiile erau trase în această odaie şi focul ardea zdravăn, potrivit credinţei învechite că femeile ce nasc trebuie să stea la căldură. Era cumplit de cald. Primul lucru pe care l-am făcut când am intrat a fost să dau la o parte draperiile şi să deschid larg fereastra, dar când m-am întors şi am privit în jur am regretat oarecum gestul meu pripit – căci în odaie domnea o mizerie neînchipuită.

Cearşafurile pe care zăcea soţia gentilomului erau pline de insecte şi paraziţi de tot soiul. Ici şi colo se vedeau farfurii de cositor cu resturi de mâncare putrezindă. Am observat însă că nu aveam de-a face cu mizeria celor săraci. Oriunde îţi aruncai ochii vedeai un talmeş-balmeş de obiecte. Aici, un şorț murdar de grăsime acoperea un volum din *Encyclopédie* a lui Diderot; colo, un papuc de catifea roşie împodobit cu pietre scumpe zăcea sub capacul unui încălzitor; sub pat, o diademă de argint era prinsă în dinţii unei furci; pe pervaz, leşul uscat al unui animal (pisică, dacă nu mă înşel) îşi sprijinea capul sfărâmicios de o cană de porțelan. O rochie de catifea de culoarea bronzului (ce semăna oarecum cu rasa unui papă Copt) era întinsă pe jos pe post de covor. Era brodată cu fir de aur şi perle, dar aţele se rupseseră şi perlele zăceau împrăştiate în mizerie. Una peste alta, aveam în faţa ochilor un asemenea melanj de splendoare şi murdărie cum nu-mi închipuisem că voi vedea vreodată; am rămas uluit că cineva putea răbda să ţină în casă nişte servitori atât de leneşi şi neglijenţi.

Stăpâna casei, sărmana de ea, era foarte tânără – nu cred să fi avut mai mult de cincisprezece ani – şi extrem de slabă. I se vedeau oasele prin pielea aproape translucidă, întinsă mai-mai să plesnească peste abdomenul ei umflat. Deşi am citit multe lucrări de specialitate, mi-a fost tare greu să o fac să mă asculte. Mi-am formulat instrucţiunile într-o manieră extrem de clară şi precisă, dar ea era slăbită şi avea dureri, astfel că n-am reuşit să o conving să facă ce-i spuneam.

Am descoperit în curând că fătul era poziţionat în chipul cel mai nefericit cu putinţă. Neavând forceps, am încercat de mai multe ori să-l întorc cu mâna, iar la a patra încercare am reuşit. Între orele patru şi cinci s-a născut un băieţel. În prima clipă când l-am văzut nu mi-a plăcut culoarea pruncului. Domnul Baillie mi-a spus că nou-născuţii au în general culoarea vinului de Bordeaux; uneori, zicea el, pot avea o culoare mai închisă, ca vinul de Porto; însă copilul acesta era, limpede şi fără urmă de îndoială, negru. Era însă un copil neobişnuit de viguros. Mi-a tras o lovitură zdravănă cu piciorul când i l-am înmânat bătrânei. Mi-a rămas o vânătaie pe braţ în locul acela.

Pe mamă însă n-am reuşit să o salvez. La sfârşit era ca o casă prin care bate vântul, slăbind uşile din ţâţâni şi lovindu-le; moartea gonea prin trupul ei plăpând şi minţile ei slăbite rătăceau, lovite. Părea convinsă că fusese dusă cu forţa într-un loc unde era păzită zi şi noapte de o temniceră îngrozitoare.

— Gata, linişteşte-te, i-am şoptit, acestea sunt doar închipuirile sălbatice ale minţii dumitale febrile. Priveşte în jur. Iat-o aici pe buna ta… (aici i-am arătat-o pe bătrâna cu faţă de porc spinos)… care te îngrijeşte cu atâta devotament. Eşti înconjurată de prieteni. Poţi deci să fii liniştită.

Ea însă nu voia să mă asculte, ci îşi striga înnebunită mama, rugând-o să vină şi să o ia acasă.

Aş fi dat aproape orice să o pot salva. Căci până la urmă, care a fost rezultatul strădaniilor mele? Un suflet tocmai venise pe lume în timp ce altul o părăsea – nu prea aveam cu ce să mă laud.

Am început să rostesc o rugăciune de iertare a păcatelor, dar abia apucasem să spun câteva cuvinte când am auzit un soi de chiţăit. Deschizând un ochi, am zărit-o pe bătrână care a înhăţat pruncul şi a luat-o la goană din încăpere cât o ţineau picioarele.

Am sfârşit de spus rugăciunea şi, cu un oftat, am plecat să-l caut pe soţul femeii. L-am găsit în bibliotecă unde, dând dovadă de o admirabilă nepăsare masculină, citea dintr-o carte. Se făcuseră ceasurile şapte sau opt.

Mi s-a părut nimerit, ca preot, să-i aduc mângâiere şi să spun câteva vorbe despre soţia pe care tocmai o pierduse, dar m-a împiedicat de la aceasta faptul că nu ştiam absolut nimic despre ea. Despre virtuţile ei morale nu puteam spune nimic. Despre frumuseţea ei ştiam destul de puţin, căci o văzusem doar atunci când trăsăturile îi erau schimonosite de durerile facerii şi de spaima morţii. Aşa încât i-am spus simplu şi direct ce se petrecuse, încheind cu un discurs ce mi se păru chiar şi mie că suna de parcă i-aş fi cerut scuze că i-am omorât nevasta.

— Ah! spuse el. Sunt convins că aţi făcut tot ce aţi putut.

Am admirat calmul filosofic de care dădea dovadă, cu toate că mărturisesc că m-a şi surprins puţin. Apoi mi-am amintit că tânăra lui soţie făcuse mai multe greşeli gramaticale în timp ce vorbea cu mine şi folosise câteva cuvinte şi expresii din dialectul zonei. Mi-am imaginat deci că poate, ca atâţia alţi gentilomi, şi acesta încheiase o căsătorie nepotrivită, ademenit de ochii albaştri şi părul de aur al miresei, pentru ca mai târziu să regrete alegerea făcută.

— Un fiu, aţi spus? urmă gentilomul, bine dispus. Grozav!

Şi scoase capul pe uşă, strigând să-i fie adus copilul. O clipă mai târziu, Dando şi doica cu faţă de porc spinos sosiră cu pruncul. Gentilomul îşi examina pe îndelete feciorul, declarându-se încântat. Apoi ridică pruncul în sus şi îi spuse următoarele cuvinte:

— Pe făraş cu tine, domnule! Şi-l scutură zdravăn pe micuţ. Şi în foc cu tine, domnule! Şi iar îl scutură. Şi sub cărbunii cei aprinşi cu tine, domnule! – Şi-l scutură pentru a treia oară.

Mi s-a părut o glumă cam bizară.

Apoi doica aduse o zdreanţă şi dădu să înfeşe copilul în ea.

— Domnule, mă văd nevoit să protestez! am strigat. Zău aşa! Nu aveţi ceva mai curat în care să înfăşaţi copilul?

M-au privit cu toţii uimiţi. Apoi gentilomul zâmbi şi spuse:

— Ce văz nemaipomenit de bun trebuie să aveţi, domnule Simonelli! Cum, nu vi se pare că pânza aceasta e țesută din cea mai albă şi mai fină olandă?

— Nu, i-am răspuns oarecum iritat, mi se pare că e o zdreanţă murdară cu care nici ghetele nu mi-ar veni să mi le şterg!

— Nu mai spuneţi! făcu gentilomul destul de surprins. Şi Dando? Spuneţi-mi, cum vi se pare? Vedeţi cataramele cu rubine ale pantofilor lui? Nu? Dar haina lui de catifea galbenă şi sabia strălucitoare ce-i atârnă la brâu?

Am clătinat din cap. (Şi ar trebui să precizez că Dando era îmbrăcat în acelaşi stil bizar şi demodat ca şi stăpânul lui şi arăta ca o lichea rufoasă şi fudulă – ceea ce şi era, fără îndoială. Purta cizme lungi până la coapse, o legătură zdrenţuită şi murdară de dantelă la gât şi un tricorn străvechi pe cap.)

Gentilomul m-a privit lung şi gânditor vreme de un minut sau două.

— Domnule Simonelli, a spus el în cele din urmă, chipul dumneavoastră e remarcabil! Ochii aceştia strălucitori! Genele negre şi dese! Nobila arcuire a sprâncenelor! Fiecare din trăsăturile dumneavoastră e o mărturie a strânsei legături pe care o aveţi cu familia mea! Vă rog să fiţi bun şi să veniţi în faţa acestei oglinzi alături de mine.

Am făcut ce mă rugase; şi, lăsând la o parte diferenţa de culoare a feţelor noastre (a lui era brună ca jirul, a mea albă ca hârtia), asemănarea era cu adevărat izbitoare. Toate trăsăturile ciudate şi tulburătoare ale chipului meu se regăseau pe al lui: aceleaşi gene lungi şi negre aidoma unor trăsături de condei terminate cu o linie ascendentă; aceeaşi curioasă înclinare a pleoapelor care dă feţei o

expresie de aroganţă somnoroasă; aceeaşi mică aluniţă neagră chiar sub ochiul drept.

— Ah! strigă el. Dar nu e nicio îndoială! Cum se numea tatăl dumneavoastră?

— Simonelli, am spus eu zâmbind, fireşte.

— Şi unde s-a născut?

— La Genova, am răspuns, după o scurtă ezitare.

— Mama dumneavoastră cum se numea?

— Frances Simon.

— Şi s-a născut…?

— La York.

Gentilomul a luat atunci o foaie de hârtie de pe masă şi a notat totul.

— Simon şi Simonelli, murmură el, ce ciudat.

Părea că aşteaptă lămuriri suplimentare cu privire la părinţii mei, dar nu i-am oferit această satisfacţie.

— Ei, nu contează, a spus el în cele din urmă. Oricare ar fi legătura dintre noi, domnule Simonelli, o voi descoperi. Mi-aţi făcut un mare serviciu şi aveam de gând să vă răsplătesc cu generozitate, dar nu mi se pare normal ca membrii aceleiaşi familii să se plătească unii pe alţii pentru servicii ce trebuie oferite de bunăvoie în numele datoriei de sânge.

Îmi zâmbi prelung şi cu înţeles, apoi încheie:

— Aşa că, vedeţi dumneavoastră, trebuie să mai cercetez această problemă.

Deci la asta se reducea mult trâmbiţatul interes faţă de chipul meu şi familia mea: nu voia să mă plătească! M-am înfuriat grozav când mi-am dat seama în ce fel mă lăsasem păcălit! L-am informat scurt că sunt noul paroh din Allhope şi mi-am exprimat speranţa că-l voi vedea duminică la biserică.

El însă a zâmbit şi mi-a spus aşa:

— Noi nu facem parte din parohia dumneavoastră. Acesta e conacul Allhope şi potrivit unor înţelegeri din vechime, eu sunt

seniorul domeniului Allhope; dar în decursul anilor, conacul s-a separat de sat şi acum vedeţi şi dumneavoastră ce distanţă mare e între ele.

Nu aveam nici cea mai vagă idee despre ce vorbea. Am dat să plec împreună cu Dando, care avea să mă însoţească înapoi în sat, dar când am ajuns la uşa bibliotecii m-am întors şi i-am spus:

— E curios, domnule, dar nu mi-aţi spus cum vă numiţi.

— Eu sunt John Hollyshoes[6], răspunse el surâzând.

În clipa când uşa s-a închis în urma mea, am auzit, aş putea să jur, sunetul unui făraş împins în cămin şi pe cel al cărbunilor răscoliţi cu vătraiul.

Drumul înapoi spre sat a fost mult mai puţin plăcut decât cel înspre conacul Allhope. Luna era complet ascunsă în dosul perdelei de nori şi ploua în continuare, dar Dando călărea la fel de repede ca şi stăpânul lui; tot drumul m-am temut că ne vom sfârşi goana nebună cu gâturile frânte.

În faţă au apărut în cele din urmă nişte lumini – un sat. Am descălecat de pe calul cel negru şi m-am întors să-i spun ceva lui Dando, dar am descoperit că în clipa în care mă dădusem jos din şa, el apucase frâiele calului negru şi dispăruse. Am făcut un pas şi m-am împiedicat imediat de cufărul şi pachetele mele cu cărţi – care presupun că fuseseră lăsate aici pentru mine de către Dando, şi de care uitasem cu desăvârşire până în clipa aceea.

În apropiere păreau să se afle numai câteva cocioabe prăpădite. Ceva mai departe însă, către dreapta, am zărit şase ferestre puternic luminate şi, judecând după mărimea şi forma lor regulată, acestea m-au dus cu gândul la odăi încălzite, mese întinse pentru cină şi canapele confortabile. Pe scurt, la locuinţa unui *gentilom.*

Am bătut la uşă şi mi-a deschis o servitoare îngrijită. Am întrebat dacă aceea era locuinţa domnului Gathercole, la care ea mi-a răspuns

[6] În traducere aproximativă, John Sfântpapuc (n.tr.).

că *amiralul* Gathercole murise înecat în urmă cu şase ani. Eram noul paroh?

Servitoarea cea îngrijită m-a lăsat să aştept pe hol, timp în care ea s-a dus să mă anunţe nu ştiu cui – iar eu am avut răgazul de a arunca o privire în jur. Podeaua era acoperită cu lespezi vechi de piatră, foarte bine măturate, iar strălucirea vie a dulapurilor de stejar, a scrinurilor de nuc, a tuturor măsuţelor din încăpere vădea folosirea din belşug a cerii de albine şi o plăcută hărnicie femeiască. Totul era curat, delicat, elegant – ceea ce nu se putea spune şi despre mine, am observat. Eram plin din cap până în picioare de pete şi murdărie, iar ţinuta mea era boţită – lucru firesc, de altfel, având în vedere că mersesem pe jos ceasuri întregi pe o ploaie torenţială, galopasem printr-un ţinut rural împădurit şi apoi trudisem din răsputeri să aduc un copil pe lume şi să alin suferinţele unei muribunde; în plus, eram acoperit cu un soi de mâzgă neagră – urmarea inevitabilă, bănuiesc, a unei vizite în casa lui John Hollyshoes.

Servitoarea cea îngrijită m-a condus într-un salon unde două doamne aşteptau să-şi vadă noul preot. Una dintre ele se ridică, maiestuoasă şi impunătoare, şi mi se prezentă: doamna Gathecole, văduva amiralului. Cealaltă era doamna Edmond, sora amiralului.

O masă extensibilă demodată era aşternută pentru cină cu o faţă de masă albă. Mâncarea arăta grozav. Aveau pe masă tocană de pui, stridii, o tartă cu mere, brânză Wensleydale, precum şi o carafă cu vin şi pahare.

Doamna Gathercole avea în mână scrisoarea de la mine şi încă una, pe care am desluşit scrisul respingător al doctorului Prothero.

— Simonelli e un nume italienesc, nu-i aşa? mă întrebă doamna Gathercole.

— Aşa e, doamnă, dar purtătorul acestui nume care stă acum în faţa domniilor voastre este englez.

N-a mai insistat asupra acestui subiect, iar eu m-am simţit uşurat că nu trebuia să repet minciunile pe care le rostisem deja în ziua aceea.

Doamna Gathercole a citit apoi cu voce tare din scrisoarea doctorului Prothero câteva complimente la adresa cunoştinţelor mele academice pe un ton oarecum neîncrezător şi a început să-mi vorbească despre casa în care urma să locuiesc. Mi-a spus că orice locuinţă lăsată vreme de mulţi ani în grija unui om foarte în vârstă – cum era cazul şi aici – ajunge inevitabil într-o oarecare stare de dărăpănare; mi-a mărturisit apoi că erau multe reparaţii de făcut şi că voi avea cheltuieli mari, dar şi-a exprimat speranţa că acest lucru nu mă va deranja prea tare, având în vedere proprietăţile mele însemnate. A continuat apoi să vorbească în felul acesta, timp în care eu priveam flăcările din cămin. Eram ostenit de moarte. La un moment dat mi-am dat totuşi seama că se spusese ceva neadevărat – un lucru pe care aveam datoria de a-l corecta cât mai repede. Cu un efort de voinţă, am grăit:

— Doamnă, aţi înţeles greşit. Eu nu am proprietăţi.

— Mă rog, bani, atunci, spuse ea. Obligaţiuni de stat.

— Nu, doamnă. Nu am nimic.

S-a lăsat tăcerea preţ de câteva clipe.

— Domnule Simonelli, a spus doamna Gathercole, parohia noastră e mică şi, în cea mai mare parte, săracă. Venitul nu depăşeşte cincizeci de lire pe an – o sumă nici pe departe suficientă pentru a acoperi nevoile unui gentilom. Nu veţi avea din ce trăi.

Prea târziu am înţeles şi eu perfidul plan al lui Prothero de a mă împinge în sărăcie şi obscuritate. Dar ce mai puteam face? Nu aveam bani şi nici nu-mi făceam iluzii că numeroşii meu duşmani de la Cambridge aveau să-mi permită să mă întorc acolo, după ce în sfârşit mă văzuseră plecat. Am oftat, aşadar, şi am bâiguit ceva despre nevoile mele modeste.

Doamna Gathecole râse scurt şi fără voioşie.

— Poate că dumneavoastră le socotiţi aşa, domnule Simonelli, dar soţia dumneavoastră va fi de altă părere când va vedea ce sumă mică i se pune la dispoziţie pentru cheltuielile casei.

— Soţia mea, doamnă? am spus, destul de surprins.

— Sunteţi însurat, nu-i aşa, domnule Simonelli?

— Însurat, doamnă? Nu, doamnă!

Şi iar s-a lăsat tăcerea, de data aceasta ceva mai îndelungată.

— Mda! spuse ea în cele din urmă. Zău dacă ştiu ce să spun. Mi se pare că instrucţiunile mele au fost cât se poate de limpezi. Un domn respectabil, însurat, cu avere. Nu ştiu ce a fost în mintea lui Prothero. Deja am refuzat un tânăr care dorea parohia Allhope din pricină că era neînsurat, dar el cel puţin avea şase sute de lire pe an.

Abia atunci se făcu auzită şi doamna Edmond.

— Ceea ce mi se pare *mie* mai îngrijorător, spuse ea, este faptul că doctorul Prothero ne-a trimis, se pare, un cărturar. Conacul Upperstone este singura casă de gentilomi din parohie. Cu excepţia familiei doamnei Gathercole, toţi enoriaşii dumneavoastră vor fi ţărani, păstori şi precupeţi de condiţie inferioară. Învăţătura dumneavoastră, domnule Simonelli, va fi complet irosită aici.

Rămăsesem fără cuvinte; probabil că disperarea pe care o simţeam mi se citea pe faţă, căci ambele doamne s-au mai îmbunat. Mi-au spus că mi se pregătise o odaie în casa parohială, apoi doamna Edmond m-a întrebat de cât timp nu mai mâncasem. Am mărturisit că nu mai pusesem nimic în gură după cina din ajun. Atunci m-au poftit să stau cu ele la masă şi apoi au văzut cum tot ce atingeam – porţelanuri fine, şervete albe – se umplea de pete negre şi unsuroase.

În timp ce se închidea uşa în spatele meu, am auzit-o pe doamna Edmond spunând:

— Măi, să fie. Deci asta e frumuseţea italienească! Cu adevărat remarcabilă. Nu cred să mai fi văzut până acum un astfel de specimen.

11 sept. 1811, orele 10

O cruntă disperare m-a cuprins aseară, dar în dimineaţa asta mă simt plin de încredere şi voioşie! Planuri noi îmi înfloresc fără încetare în minte! Ce poate fi mai bun pentru un om cu moralul la

pământ decât o dimineaţă aurie de toamnă, cu rouă din belşug? Totul e bogăţie, culoare, copleşitoare prospeţime şi strălucire!

Îmi place nespus de mult casa parohială – şi sper că-mi va fi îngăduit să rămân aici. E o clădire veche din piatră. Plafoanele sunt joase, podeaua fiecărei odăi e fie mai înaltă, fie mai scundă decât cea a încăperilor învecinate, iar acoperişul are mai multe frontoane decât hornuri. Are paisprezece camere! Ce o să fac eu oare cu paisprezece camere?

Am descoperit într-un dulap hainele domnului Whitmore. Mărturisesc că nu zăbovisem prea mult cu gândul la acest bătrân domn, dar când i-am văzut hainele parcă mi-a apărut şi imaginea lui vie în faţa ochilor. Fiecare umflătură şi neregularitate a pantofilor lui străvechi trădează ferma lor convingere că picioarele stăpânului nu le-au părăsit. Peruca pe jumătate despletită n-a observat că bătrânul cap a dispărut. Stofa paltonului său lung şi decolorat e întinsă şi deformată, *ici* din pricina coatelor lui ascuţite, *colo* din pricina umerilor lui aduşi. Parcă l-aş fi găsit în dulap pe domnul Whitmore în persoană.

Mă strigă cineva din grădină…

Aceeaşi zi, orele 4

Jemmy – bătrânul cu care am vorbit ieri – a murit. A fost găsit azi-dimineaţă în faţa căsuţei lui, despicat în două din creştetul capului până la vintre. Se poate oare închipui ceva mai înfiorător? E curios că, deşi a plouat atât de mult, nimeni nu ţine minte să fi văzut vreun trăsnet. Înmormântarea va avea loc mâine. A fost primul om cu care am stat de vorbă în Allhope şi prima mea îndatorire va fi să-l îngrop.

A doua nenorocire – *mai mică,* după părerea mea – care a lovit parohia este dispariţia unei tinere femei. Nimeni n-a mai văzut-o pe Dido Puddifer de azi dimineaţă, când mama ei, doamna Glossop, s-a dus la o vecină să împrumute o răzătoare de nucşoară. Când a plecat

doamna Glossop de acasă, Dido se preumbla prin livadă cu pruncul ei la sân, dar când s-a întors a găsit copilul întins pe iarba udă, iar de Dido nici urmă.

Am însoţit-o pe doamna Edmond până la căsuţa respectivă, ca să oferim sprijin moral familiei. Pe drumul de întoarcere, doamna Edmond spuse:

— Cel mai trist e că Dido e o fată tare frumuşică, cu bucle aurii şi ochi albaştri. Nu pot să nu-mi închipui că vreun ticălos ce trecea pe acolo a pus ochii pe ea şi a luat-o cu forţa.

— Dar oare nu e mai lesne de crezut, am spus eu, că fata s-a dus de bunăvoie? E needucată, analfabetă şi probabil că în viaţa ei nu şi-a pus probleme de natură etică.

— Mi se pare că nu înţelegeţi prea bine cum stau lucrurile, răspunse doamna Edmond. Niciodată nu s-a văzut vreo fată care să-şi iubească soţul şi căminul mai mult decât Dido. Nici vreo mamă n-a fost vreodată mai încântată de copilul ei. Aşa ţărăncuţă proastă cum e, Dido Puddifer are un suflet ca pâinea caldă!

— O! am spus eu cu un surâs. Nu mă îndoiesc că a fost fată bună până azi, dar, vedeţi dumneavoastră, poate că n-a fost niciodată ispitită.

Însă doamna Edmond se arătă neînduplecată în convingerea ei că Dido Puddifer era nevinovată, aşa încât n-am mai insistat. De altfel, aborda curând un subiect mult mai interesant – şi anume viitorul meu.

— Din pricina averii de care dispune, domnule Simonelli, sora mea supraestimează nevoile celorlalţi. Îşi închipuie că nimeni nu poate trăi cu mai puţin de şapte sute de lire pe an, dar eu sunt convinsă că vă veţi descurca destul de bine. Venitul din parohie e de cincizeci de lire pe an, dar ferma poate să producă de două, trei ori pe atât. În primii patru sau cinci ani va trebui să fiţi cumpătat. Voi aranja eu să vi se trimită lapte şi unt de la ferma Upperstone, dar până la mijlocul verii, domnule Simonelli, va trebui să vă cumpăraţi şi dumneavoastră o vacă de lapte.

Şi, după câteva clipe de gândire, adăugă:

— Şi cred că Marjory Hollinsclough n-o să aibă nimic împotrivă să-mi dea vreo două găini pentru dumneavoastră.

20 sept. 1811

Azi-dimineaţă, uliţa din faţa casei parohiale era acoperită cu un strat gros de frunze galbene şi maronii. O ploaie argintie ca fumul cădea în rafale subţiri în cimitir. Vreo duzină de ciori în veşmântul lor negru, preoţesc, îşi făceau de lucru printre morminte. Când am coborât pe uliţă s-au ridicat cu toatele, bătând din aripi în jurul meu, ca o ceată de diaconi înaripaţi, gata să-mi împlinească poruncile.

Am auzit în spate mai multe sunete slabe – un râs înăbuşit, o tuse politicoasă, apoi:

— Ah! Domnule Simonelli! – cuvinte rostite de un glas extrem de suav, aproape în şoaptă.

M-am întors.

În faţa mea, cinci domnişoare; la fiecare am văzut aceiaşi ochi veseli, acelaşi surâs cu subînţelesuri, aceleaşi bucle castanii stropite de ploaie, ca o arie muzicală interpretată iar şi iar cu mici variaţiuni. Ba chiar mi s-a părut, zăpăcit cum eram, că văd aceleaşi bonete, umbrele, museline, panglici, repetate într-o uluitoare varietate de culori – toate însă potrivindu-se una cu alta într-o armonie perfectă. Un singur lucru puteam spune cu certitudine în clipa aceea, anume că erau frumoase ca nişte îngeri. Erau grupate în modul cel mai ademenitor cu putinţă, apărându-se una pe alta de ploaie cu umbrelele, iar aerul calm şi demn al celor două fete mai mari nu era câtuşi de puţin compromis de chicotele celor două mezine.

Cea mai înaltă – care mă strigase – îmi ceru iertare. Era grozav de nepoliticos să strigi pe cineva pe uliţă, spera că o voi putea ierta, dar…

— Mama a uitat complet să ne prezinte şi mătuşa Edmond e aşa de prinsă cu păţania bietei Dido încât… pe scurt, domnule Simonelli,

ne-am gândit că ar fi cel mai bine să lăsăm formalităţile la o parte şi să ne prezentăm singure. Ne-a încurajat gândul că veţi fi preotul nostru. Mieluşeii nu au de ce să se teamă de păstor, nu-i aşa, domnule Simonelli? Ah, dar sunt grozav de furioasă pe nesuferitul de doctor Prothero! De ce nu v-a trimis la noi mai devreme? Sper, domnule Simonelli, că nu veţi lăsa anotimpul acesta mohorât să vă strice impresia despre Allhope!

Şi concedie cu o fluturare a mâinii peisajul cel mai încântător cu putinţă; păduri, dealuri, câmpii şi râuri erau, pare-se, cu totul nedemne de atenţia mea.

— O, dacă aţi fi venit în iulie sau în august, am fi putut să vă arătăm toate frumuseţile ţinutului Derbyshire, dar acum mă tem că-l veţi găsi extrem de plicticos.

În ciuda acestor vorbe, surâsul de pe buzele fetei părea că mă desfide să găsesc plicticos *orice* loc luminat de prezenţa ei.

— Dar staţi, urmă ea, înseninându-se la chip, poate reuşesc să o conving pe mama să dea un bal. Vă place dansul, domnule Simonelli?

— Mătuşa Edmond spune că domnul Simonelli e un cărturar, spuse una dintre surori, având pe buze acelaşi zâmbet şiret. Poate că nu-i plac decât cărţile.

— Ce cărţi vă plac cel mai mult, domnule Simonelli? întrebă o domnişoară Gathercole – una dintre surorile mijlocii.

— Ştiţi să cântaţi, domnule Simonelli? întrebă cea mai înaltă dintre domnişoarele Gathercole.

— Vânaţi, domnule Simonelli? întrebă cea mai mică domnişoară Gathercole, pusă la punct îndată de una din surorile ei mai mari:

— Taci, Kitty, că altfel s-ar putea să te vâneze *pe tine.*

Apoi cele mai în vârstă dintre domnişoarele Gathercole m-au luat fiecare de câte un braţ şi am pornit împreună la plimbare, cu scopul declarat de a mi se prezenta parohia. Şi fiecare remarcă pe care o făceau despre sat şi locuitorii lui trăda voioasa lor convingere că nu se găsea acolo niciun lucru măcar pe jumătate la fel de interesant sau

încântător precum *dânsele.*

27 sept. 1811

În seara asta am luat cina la conacul Upperstone. Două feluri. Optsprezece sortimente de mâncare la fiecare fel. Supă de vită. Scrumbie. Ghiveci de oaie. Pui fiert, deosebit de gustos. Nişte tarte cu mere excelente. Iar eu, singurul bărbat între doamne.

Doamna Edmond mi-a dat câteva sfaturi cu privire la fermă.

— … şi când vă duceţi să cumpăraţi oi, domnule Simonelli, am să vă însoţesc. Lumea spune că mă pricep foarte bine la animale.

— Va mulţumesc, doamnă, pentru generozitate. Între timp, având în vedere că cel mai apropiat doctor este la Buxton, mă gândeam să anunţ în sat că îmi ofer serviciile şi ca medic. Poate aţi auzit că am asistat-o la naştere pe doamna Hollyshoes.

— Cine e doamna Hollyshoes? întrebă doamna Edmond.

— Soţia gentilomului de la conacul Allhope.

— Nu înțeleg, domnule Simonelli. Nu există niciun conac Allhope aici.

— Despre cine vorbiţi, domnule Simonelli? interveni şi cea mai în vârstă dintre domnişoarele Gathercole.

Deşi iritat din pricina ciudatei lor ignoranțe, mi-am păstrat răbdarea şi le-am povestit pe îndelete despre întâlnirea mea cu John Hollyshoes şi vizita la conacul Allhope. Însă cu cât le ofeream mai multe detalii, cu atât mai îndârjit declarau că nu există în regiune vreo casă sau vreo persoană care să corespundă descrierii.

— Poate am înțeles greşit numele, am spus – cu toate că ştiam bine că nu era aşa.

— O! Cu siguranţă că da, domnule Simonelli! spuse doamna Gathercole.

— Poate că se referă la domnul Shaw, spuse cea mai în vârstă dintre domnişoarele Gathercole, pe un ton nesigur.

— Sau la John Wheston, spuse domnişoara Marianne.

Şi s-au lansat astfel diverse presupuneri şi ipoteze, însă toţi candidaţii au fost respinşi pe rând. Unul era prea tânăr, altul prea bătrân. Toţi gentilomii de pe o rază de câteva mile au fost declaraţi incapabili să aibă copii şi fiecare nouă sugestie era întâmpinată cu argumente deprimante referitoare la starea decăzută a gintei masculine din acea parte a ţinutului Derbyshire.

29 sept. 1811

Am descoperit de ce ţinea morţiş doamna Gathercole să aibă un preot avut şi însurat. Se temea că unul sărac şi burlac va descoperi destul de repede că cea mai rapidă metodă de a-şi spori averea ar fi să se însoare cu una din domnişoarele Gathercole. Lui Robert Yorke (preotul pe care l-a pomenit doamna Gathercole în seara sosirii mele la Allhope, spunând că are un venit de şase sute de lire pe an) i s-a refuzat parohia fiindcă deja dădea semne că s-ar fi îndrăgostit de cea mai mare dintre fete. Bănuiesc aşadar că doamna Gathercole e de-a dreptul exasperată văzând ce mult mă plac toate fiicele ei. Fiecare dintre ele visează să înveţe câte ceva, iar eu, fireşte, le dau lecţii: limba franceză pentru conversaţie celei mai în vârstă dintre domnişoarele Gathercole, gramatica limbii italiene pentru avansaţi domnişoarei Marianne, părţile romantice ale istoriei britanice – Henriettei, părţile sângeroase – lui Kitty, matematici şi poezie – lui Jane.

9 oct. 1811

Când m-am întors de la conacul Upperstone de dimineaţă, l-am găsit pe Dando aşteptând la uşa casei parohiale, împreună cu cei doi cai. Mi-a spus că stăpânul lui avea să-mi comunice un lucru extrem de important şi de urgent.

L-am găsit pe John Hollyshoes în bibliotecă, acolo unde îl şi lăsasem, citind o carte. Avea alături, pe o măsuţă murdară, un pahar murdar plin cu vin.

— Ah! Domnule Simonelli! strigă el, sărind în picioare. Mă bucur nespus să vă văd! Se pare, domnule, că aţi moştenit nu doar fizionomia familiei, ci şi cusurul cel mai important!

— Şi care ar fi acesta? am spus.

— Ei, care! Minciuna, fireşte! Haideţi, domnule Simonelli! Nu vă prefaceţi atât de şocat. Aţi fost dat în vileag, domnule. Tatăl dumneavoastră *nu* se numea Simonelli – şi, din câte ştiu eu, n-a fost niciodată la Genova!

Câteva clipe de tăcere, apoi:

— L-aţi cunoscut pe tatăl meu, domnule? am întrebat, oarecum nedumerit.

— O, da! A fost vărul meu.

— Cu neputinţă, am răspuns.

— Dimpotrivă, spuse el. Dacă binevoiţi să vă aruncaţi ochii pe scrisoarea aceasta veţi vedea că am perfectă dreptate – şi îmi întinse nişte hârtii îngălbenite.

— Nu ştiu ce urmăriţi insultându-mă astfel, am strigat, dar sper, domnule, că vă veţi retrage cuvintele, altminteri va trebui să rezolvăm disputa *altfel.*

Şi, tremurând de indignare, i-am întins înapoi scrisoarea; dar în aceeaşi clipă privirea mi-a fost atrasă de cuvintele „a treia fiică a unui negustor de pânzeturi din York”.

— Staţi! am strigat, smulgându-i hârtiile. Mama era a treia fiică a unui negustor de pânzeturi din York!

— Într-adevăr, domnule Simonelli, spuse John Hollyshoes, cu zâmbetul său prelung şi şui.

Scrisoarea îi era adresată lui John Hollyshoes şi fusese scrisă la hanul Old Starre din Stonegate, York. Autorul scrisorii menţiona că tocmai îşi lua micul dejun, în grabă, iar hârtia era într-adevăr pătată cu unt şi dulceaţă. Reieşea din rândurile aşternute că autorul intenţionase să-i facă o vizită lui John Hollyshoes la conacul Allhope, dar fusese reţinut în York din pricina unei subite pasiuni pentru a treia fiică a unui negustor de pânzeturi din acel oraş. Cea care-l

fermecase era descrisă cu minuţiozitate. Erau pomenite „trupul dolofan", „buclele fine, blond-argintii", „ochii albaştri ca floarea de nu-mă-uita".

Din ce ştiam de la prieteni şi din ce văzusem eu însumi în schiţe şi portrete în acuarelă, persoana astfel descrisă era chiar mama mea! Şi chiar dacă n-aş fi avut altă dovadă că afirmaţiile lui John Hollyshoes erau adevărate, am văzut data scrisorii – 19 ianuarie 1778 – cu exact nouă luni înainte de naşterea mea. Autorul scrisorii se semnase „Vărul tău iubitor, Thomas Fairwood."

— Atâta dragoste, am spus recitind scrisoarea, şi totuşi a părăsit-o chiar a doua zi!

— Ah! Să nu-l învinuiţi, spuse John Hollyshoes. Nimeni nu-şi poate birui firea, ştiţi doar.

— Şi totuşi, am continuat, ceva mă nedumereşte. Mama nu a povestit nimic precis despre bărbatul care a sedus-o – nu-i ştia nici măcar numele; un singur lucru a putut spune cu certitudine: că era un gentilom dintr-o ţară străină.

— O! Asta e lesne de explicat. Cu toate că trăim pe insula aceasta de foarte mult timp – am fost aici cu multe mii de ani înaintea celorlalţi locuitori – ne ţinem totuşi deoparte şi ne mândrim cu sângele nostru diferit.

— Sunteţi evrei, domnule? am întrebat.

— Evrei? mi-a răspuns el. O, nu!

Am cugetat preţ de o clipă.

— Spuneţi că tatăl meu a murit?

— Da, din păcate. După ce s-a despărţit de mama dumneavoastră, nu a venit la conacul Allhope, ci a rătăcit când într-un loc, când în altul, atras de curse de cai, lupte de cocoşi şi altele, însă mi-a scris din nou, câţiva ani mai târziu, spunându-mi că va sosi la mijlocul verii şi promiţând că va zăbovi aici mai mult timp. Însă de data asta n-a reuşit să ajungă decât până într-un sat în apropiere de Carlisle, unde s-a îndrăgostit de două tinere…

— Două tinere! am strigat eu uluit.

— Eh, făcu John Hollyshoes. Erau la fel de frumoase amândouă, iar el n-a fost în stare să aleagă. Una era fiică de morar, cealaltă de brutar. Spera să le convingă să-l însoţească la casa lui de pe dealurile Eildon, unde ar fi putut să trăiască veşnic şi să aibă tot ce le dorea inima. Dar vai, cele două ingrate n-au avut poftă să meargă cu el – şi la scurt timp după aceea am aflat că murise. Mai târziu am descoperit că fata morarului îi trimisese un mesaj din care reieşea că s-ar fi înduplecat, aşa că el s-a dus la moară, într-un loc unde apa învolburată era umbrită de un scoruş – şi mă opresc aici din povestire doar ca să vă spun că dintre toţi arborii ce cresc pe faţa pământului, niciunul nu e mai odios decât scoruşul. Ambele femei îl aşteptau. Fata morarului i-a scuturat în faţă un mănunchi hidos de poame de scoruş, iar fata brutarului a izbutit să-l împingă în pârâu. Apoi, ambele femei au rostogolit piatra de moară peste el, ţintuindu-l în albia pârâului. Era un bărbat extraordinar de puternic. Toţi cei din familia mea – familia *noastră,* de fapt – sunt extraordinar de puternici şi greu de răpus, dar piatra de moară îl apăsa pe piept. N-a reuşit deci să se mai ridice şi, cu timpul, s-a înecat.

— Doamne sfinte! am strigat eu atunci. Ce poveste înfiorătoare! Preot fiind, nu pot să aprob obiceiul lui de a seduce tinere fete, dar ca fiu trebuie să spun că în împrejurarea dată, răzbunarea celor două femei pare mult prea odioasă prin comparaţie cu păcatul comis de el. Şi tinerele acestea setoase de sânge n-au fost aduse în faţa justiţiei?

— Mă tem că nu, spuse John Hollyshoes. Dar acum vă rog să nu mai vorbim despre acest subiect atât de dureros pentru mine. Mai bine spuneţi-mi de unde v-a venit ideea asta ciudată că aţi fi italian.

I-am povestit că ideea îi aparţinuse de fapt bunicului meu. Luând în considerare tenul meu oacheş şi tot ce-i povestise fiica lui, s-a gândit că aş putea fi italian sau spaniol. Fiindcă îi plăcea muzica italienească, a optat pentru această ţară. Apoi, pornind de la numele lui, George Alexander Simon, mi-a inventat şi mie un nume – Giorgio Alessandro Simonelli. I-am mai spus că acest bătrân domn cu inimă de aur nu-şi alungase fata căzută în păcat, ci o îngrijise cu

devotament, plătind oameni care să-i slujească şi punându-i la dispoziţie o casă în care să stea; apoi, când ea se prăpădise de durere şi ruşine la scurt timp după naşterea mea, preluase el răspunderea creşterii şi educării mele.

— Dar lucrul cel mai interesant, spuse John Hollyshoes, este că v-aţi ales oraşul din Italia pe care l-ar fi îndrăgit cel mai mult Thomas Fairwood, dacă ar fi ajuns vreodată în acea ţară. Nu Veneţia cea împopoţonată, nu Roma cea gălăgioasă, nu Florenţa cea trufaşă, ci Genova – plină de umbre întunecate şi ecouri sinistre ce se rostogolesc pe uliţe până la marea cea strălucitoare!

— Ah! Dar alegerea a fost cu totul întâmplătoare, vă asigur.

— Asta nu are nicio importanţă. Alegând Genova aţi dat dovadă de acea pătrundere ieşită din comun pentru care e renumită familia noastră. Însă ceea ce v-a trădat cu adevărat a fost văzul atât de ascuţit. Vă spun drept că în viaţa mea n-am fost mai mirat ca atunci când aţi remarcat cele câteva pete de praf de pe scutecul copilului.

L-am întrebat atunci cum o ducea fiul lui.

— O! E bine, sănătos, mulţumesc de întrebare. I-am găsit o doică excelentă – chiar din parohia dumneavoastră – al cărei lapte îi prieşte de minune micuţului.

20 oct. 1811

Azi-dimineaţă, în curtea grajdului de la conacul Upperstone, domnişoarele Gathercole se pregăteau să plece călare să se plimbe. Mă poftiseră, fireşte, să le însoţesc.

— Dar, draga mea, i-a spus doamna Edmond celei mai în vârstă dintre domnişoarele Gathercole, gândeşte-te că poate domnul Simonelli nu ştie să călărească. Nu toată lumea se pricepe la asta – şi m-a privit întrebătoare, vrând parcă să mă scoată dintr-o încurcătură.

— Ah! am spus. Ştiu să călăresc. Dintre toate felurile de exerciţiu fizic, acesta îmi place cel mai mult.

Şi m-am apropiat de o iapă sură cu un aer înfumurat; dar în loc să aştepte cuminte să o încalec, vietatea aceasta prost-crescută s-a tras doi paşi mai încolo. M-am dus după ea – iar s-a îndepărtat. Jocul acesta a continuat preţ de trei sau patru minute, timp în care toate doamnele de la conacul Upperstone ne priveau în tăcere. În fine, iapa s-a oprit şi am încercat să încalec, dar avea părţile laterale ale trupului atât de straniu construite încât în loc să ajung pe spinarea ei într-o clipită – aşa cum se întâmplă de fiecare dată cu caii lui John Hollyshoes – m-am trezit înţepenit la jumătatea drumului.

Bineînţeles că doamnele de la Upperstone au găsit cu cale să mă învinuiască pe mine, nu animalul lor deformat; şi zău că nu ştiu ce a fost mai umilitor – privirile surprinse ale domnişoarei Gathercole şi ale domnişoarei Marianne sau hazul nestăvilit al lui Kitty.

După ce m-am gândit îndelung la această situaţie, mă văd nevoit să conchid că mi-ar fi de mare folos, într-un loc izolat ca acesta, să învăţ să călăresc orice cal mi se oferă. Sper să îl conving pe Joseph, rândaşul doamnei Gathercole, să-mi dea câteva lecţii de echitaţie.

4 nov. 1811

Azi am mers într-o lungă plimbare cu cele cinci domnişoare Gathercole. Un cer albastru, pictat parcă, păduri arămii, nori albi şi dolofani ca nişte pernuţe – cam atât am reuşit să observ din peisaj, căci atenţia îmi era mereu distrasă de însoţitoarele mele. „Ah! Domnule Simonelli! Sunteţi drăguţ să faceţi *cutare?“;* sau „Domnule Simonelli, v-ar deranja să faceţi *cutare?“;* sau „Domnule Simonelli! Ce părere aveţi despre *cutare* şi *cutare* lucru?“ Mi s-a cerut să duc coşuri cu mâncare, să aşez cum trebuie nişte şevalete îndărătnice, să dau sfaturi despre perspectivă, să formulez o părere despre poezia domnului Coleridge, să mănânc prăjituri şi să torn vin în pahare.

Recitind tot ce am scris în jurnal începând cu ziua sosirii mele aici, am descoperit un lucru uimitor – că am putut trăi vreodată cu impresia că între domnişoarele Gathercole ar exista o mare

asemănare. Nicicând nu s-au văzut cinci surori cu gusturi, firi, ţinute şi înfăţişări atât de diferite. Isabella, cea mai mare, e şi cea mai frumoasă, cea mai înaltă şi cea mai elegantă dintre toate. Henrietta e cea mai romantică, Kitty cea mai voioasă, iar Jane e cea mai liniştită; stă ore întregi cufundată în visare, cu câte o carte în mâini. Surorile ei vin şi pleacă, se iau la harţă, cea victorioasă iese din odaie cu un zâmbet, cea învinsă suspină şi îşi ia lucrul de mână. Jane însă nu observă nimic din toate astea – şi apoi, cu totul pe neaşteptate, mă priveşte cu surâsul ei leneş şi misterios, iar eu îi surâd la rându-mi până când am impresia că m-a făcut părtaşul unor taine de nepătruns.

Marianne, a doua ca vârstă dintre surori, are părul arămiu, întocmai ca frunzele uscate de fag, şi este fără urmă de îndoială cea mai exasperantă dintre toate cinci. Nu pot sta în aceeaşi odaie împreună cu ea mai mult de un sfert de oră fără să începem să ne ciondănim dintr-o pricină sau alta.

16 nov. 1811

Am primit o scrisoare de la John Windle, în care îmi povesteşte că la masa mare a Colegiului Corpus Christi de joia trecută, dr. Prothero i-a spus lui dr. Considine că peste vreo zece ani parcă mă vede cu o nevastă ostenită şi tristă şi cu o liotă de copii mucoşi şi cu ghetele rupte; iar dr. Considine a râs cu atâta poftă de spusele celuilalt, încât a înghiţit fără să vrea o lingură mare de ciorbă de potroace clocotită, care i-a ieşit apoi pe nas.

26 nov. 1811

Nu sunt nici poteci, nici drumuri spre casa lui John Hollyshoes. Servitorii lui nu ies să lucreze câmpul; de fapt, din câte ştiu eu, *nu există* niciun câmp de lucrat. Zău dacă îmi pot imagina din ce trăiesc cu toţii. Astăzi am văzut un animal mărunt – cred că şobolan era – pus la frigare într-una din încăperi. Mai mulţi servitori erau aplecaţi

deasupra lui, aşteptând nerăbdători cu farfurii de tablă şi cuţite străvechi în mâini. Feţele lor nu se vedeau, fiind în umbră. (E curios, dar în afară de Dando şi de doica cu faţă de porc spinos, n-am văzut până acum de aproape pe *niciunul* dintre servitorii lui John Hollyshoes: toţi dispar grăbiţi ori de câte ori mă apropii.)

John Hollyshoes e un tovarăş de conversaţie extrem de plăcut – am multe de învăţat de la el, căci e grozav de erudit. Azi mi-a spus că Iuda Iscarioteanul a fost un apicultor priceput şi că de două mii de ani nimeni n-a mai reuşit să facă miere ca a lui. Mi s-a părut foarte interesantă această informaţie, pentru că nu mai citisem şi nici nu auzisem despre asta până atunci; i-am cerut deci mai multe amănunte. Până la urmă mi-a spus că s-ar putea să mai aibă pe undeva un borcan din mierea lui Iuda Iscarioteanul, şi că dacă o găseşte are să mi-o dea.

Apoi mi-a povestit că afacerile tatălui meu rămăseseră extrem de încurcate la moartea lui şi că în tot acest timp diverşi pretendenţi la averea lui se luptaseră şi se sfădiseră între ei.

— Din câte ştiu eu, au avut loc două dueluri, spuse el, şi deci doi pretendenţi sunt morţi, fireşte. Un altul – a cărui patimă de a căpăta averea tatălui dumneavoastră nu era întrecută decât de patima lui pentru cvartetele de coarde – a fost găsit acum trei ani spânzurat de părul său lung şi argintiu într-un copac, cu trupul sfârtecat de arcuşuri de viori, violoncele şi viole, aidoma unui Sfânt Sebastian al muzicii. Şi nu mai departe de iarna trecută, toţi locuitorii unei case au fost otrăviţi. Pretendenta fugise deja afară în viscol, îmbrăcată doar cu cămaşa de noapte, astfel că doar servitorii ei au murit. Cum eu însumi nu am emis nicio pretenţie asupra averii, am scăpat de atacurile lor mişeleşti – deşi, ca să spunem adevărul, sunt mai îndreptăţit să moştenesc averea decât oricare dintre ei. Însă cel cu adevărat îndreptăţit, fireşte, este chiar fiul lui Thomas Fairwood. Toate aceste disensiuni ar lua sfârşit dacă ar apărea *un fiu* care să-şi ceară dreptul de moştenitor.

Spunând acestea, m-a privit lung.

— Ah! am spus eu, foarte surprins. Dar oare faptul că sunt fiu nelegitim…

— Noi nu luăm în seamă astfel de amănunte. De altfel, în cazul nostru, aceste situaţii sunt cele mai comune. Pământurile tatălui dumneavoastră, atât din Anglia, cât şi din alte părţi, sunt aproape la fel de întinse ca ale mele şi aţi putea intra în stăpânirea lor fără prea mult efort. Dacă află toţi că vă bucuraţi de sprijinul *meu*, aş zice că vă putem instala la conacul Rattle-heart înainte de începutul următorului trimestru.

Ce noroc nesperat! Nu îndrăznesc să mă bazez pe ce mi s-a promis, dar mă gândesc neîncetat la asta! Primirea unei averi însemnate nu i-ar face nimănui mai multă plăcere ca mie; iar gândurile mele nu sunt cu totul egoiste – cred sincer că sunt persoana ideală care să aibă pe mână multe proprietăţi. Dacă le primesc, voi spori valoarea moşiilor prin metode ştiinţifice şi voi obţine recolte de trei, patru ori mai mari decât cele obişnuite (aşa cum am citit că fac şi alţi gentilomi). Voi fi foarte atent la felul în care îşi duc viaţa chiriaşii şi servitorii mei şi îi voi învăţa să fie fericiţi. Sau poate că am să vând proprietăţile tatălui meu şi am să cumpăr pământ în Derbyshire şi am să mă însor cu Marianne sau Isabella, ca să pot veni călare o dată pe săptămână la Allhope şi să pun întrebări amănunţite despre tot ce face doamna Gathercole, oferindu-le sfaturi ei şi doamnei Edmond în legătură cu fiecare lucruşor.

8 dec. 1811,
orele 7 dimineaţa

Nu s-a aflat încă nimic despre Dido Puddifer. Încep să cred că eu şi doamna Edmond ne-am înşelat crezând că fata a fugit cu vreun spoitor sau ţigan. Am întrebat ţărani, păstori şi hangii, dar nimeni n-a mai văzut ţigani în zona aceasta de la mijlocul verii. În dimineaţa asta vreau să-i fac o vizită doamnei Glossop, mama lui Dido.

Aceeaşi zi, orele 8 seara

Ce prăbuşire a tuturor speranţelor mele! Am trecut de la fericire la amărăciune absolută în mai puţin de douăsprezece ceasuri. Ce nesăbuit am fost închipuindu-mi că voi moşteni averea tatălui meu! – La fel de bine puteam visa să închiriez o proprietate din Iad! Şi în Iad aş vrea să ajung acum, căci asta merit! Mi-am neglijat cea mai sfântă datorie! Am pus în primejdie vieţile şi sufletele enoriaşilor mei. Enoriaşii mei – oamenii pe oare ar fi trebuit să-i apăr de rele mai înainte de toate.

Am fost să stau de vorbă cu doamna Glossop. Am găsit-o, biata de ea, cu capul în şorţ, plângând-o pe Dido. I-am spus că eu şi doamna Edmond plănuiam să dăm anunţuri în ziarele din Derby şi Sheffield, ca să găsim poate pe cineva care o văzuse sau vorbise cu Dido.

— Ah! spuse ea, suspinând. N-ar fi de nicio trebuinţă, domnule, că doar ştiu bine unde e.

— A, da? am spus eu nedumerit. Atunci de ce nu o aduci acasă?

— Păi aş aduce-o, cum nu, a strigat femeia, dacă n-aş şti că a pus gheara pe ea John Hollyshoes!

— John Hollyshoes? am strigat eu uluit.

— Da, domnule, a răspuns ea. Nu cred să fi auzit domnia voastră de John Hollyshoes, căci doamnei Edmond nu-i place să se vorbească de lucrurile astea şi ne ceartă că suntem proşti şi superstiţioşi. Dar noi, ţăranii, îl ştim bine pe John Hollyshoes. E un spiriduş grozav de puternic ce trăieşte aici, în împrejurimi – păi, cred că de când lumea – şi pretinde că ar avea tot soiul de drepturi asupra noastră. Ei, şi eu cred că are un prunc spiriduş la conacul End-Of-All-Hope[7] – locuinţa lui – şi că îi trebuia o fată voinică, cu lapte bun, omenesc, pe care să-l sugă.

Nu pot spune că am crezut-o. Dar nu pot spune nici că n-am

---

[7] Joc de cuvinte; Allhope = „toată speranţa"; End-Of-All-Hope = „sfârşitul tuturor speranţelor", dar şi „capătul (satului) Allhope". (n.tr.)

crezut-o. Ceea ce ştiu e că am rămas fără cuvinte, într-o stare de şoc absolut, mai mult timp; în cele din urmă, biata femeie a uitat de necazul ei şi s-a îngrijorat din pricina *mea;* m-a scuturat de umăr şi s-a grăbit să aducă nişte brandy de la doamna Edmond. Când s-a întors, am băut tot paharul dintr-o înghiţitură, după care m-am dus direct la grajdul doamnei Gathercole şi i-am cerut lui Joseph să mi-l înşeueze pe Quaker. Tocmai plecam când doamna Edmond a ieşit afară să vadă ce se petrecea cu mine.

— N-am timp, doamnă Edmond! N-am timp! am strigat, apoi m-am îndepărtat călare.

Când am ajuns la locuinţa lui John Hollyshoes, Dando mi-a deschis uşa şi mi-a spus că stăpânul nu era acasă.

— Nu-i nimic, am spus eu cu un zâmbet încrezător. N-am venit să-l văd pe John Hollyshoes, ci pe micul meu văr, spiriduşul cel drăguţ – am folosit cuvântul „spiriduş“ fără ca Dando să reacţioneze în vreun fel – pe care l-am adus pe lume acum şapte săptămâni.

Dando m-a îndrumat atunci către o odaie aflată la capătul unui lung coridor.

Era o încăpere mare şi goală; mirosea a lemn putred şi ipsos. Pereţii erau pătaţi de igrasie şi plini de găuri făcute de şobolani, în mijlocul odăii se afla un scaun de lemn de formă ciudată, pe care şedea o tânără femeie. Un drug de fier era fixat în faţa ei, astfel că nu se putea ridica; la încheieturile mâinilor şi picioarelor avea cătuşe şi lanţuri ruginite. Îl ţinea la sân pe pruncul lui John Hollyshoes.

— Dido? am spus.

Ce fior mi-a străbătut inima când ea mi-a răspuns surâzând: „Da, domnule?“…

— Eu sunt noul pastor al aşezării Allhope, Dido.

— Vai, domnule! Mă bucur mult să vă cunosc. Aş vrea să mă pot ridica şi să vă fac o plecăciune, dar sper că mă veţi ierta. Micuţul domn e grozav de înfometat în dimineaţa asta!

Apoi sărută oribila arătare şi o numi îngeraşul ei, găluşcuţa ei, mititelul ei iubit şi scump.

— Cum ai ajuns aici, Dido? am întrebat-o.

— A! Păi, au venit de m-au luat servitorii domnului Hollyshoes într-o dimineaţă. Şi grozav de dornici mai erau să mă duc cu ei! râse ea voioasă. Atâta au tras de mine să urc dealul, după aia m-au suit zor-nevoie în cotigă! Şi doar le-am spus limpede că nu-i trebuinţă de toate prostiile acelea. De îndată ce mi-au povestit despre sărmanul micuţ – aici îl legănă drăgăstoasă pe copil şi-l sărută iar – m-am învoit să-l alăptez. Nu, domnule, singurul meu necaz în locul ăsta minunat e că domnul Hollyshoes spune că trebuie să stau departe de pruncul meu drag cât timp îl alăptez pe al lui, şi nu s-ar îndupleca nici dacă ar veni toţi îngerii cei luminoşi din cer şi s-ar aşeza în genunchi în faţa lui. Şi e mare păcat, domnule, căci aş putea lesne să-i hrănesc pe amândoi.

Drept dovadă îşi dezveli sânii fără urmă de stingherealã – şi într-adevăr, aşa nepriceput cum eram, îmi părură gata să plesnească de plini ce erau.

M-a întrebat apoi îngrijorată cine îi alăpta copilul. Anne Hargreaves, i-am răspuns. S-a arătat mulţumită, spunând că Nan avusese mereu o poftă zdravănă de mâncare.

— Zău aşa, domnule, nu ştiu fată căreia să-i placă mai mult dulciurile. Aşa că laptele trebuie să-i fie dulce şi bun, nu credeţi?

— Pai da, doamna Edmond spune că îi prieşte grozav micului Horatio Arthur. Dido, cum se poartă cu tine cei de aici?

— Vai, domnule! Mai întrebaţi? Nu vedeţi scaunul acesta de aur bătut cu diamante şi mărgăritare? Şi odaia cu stâlpi de cristal şi draperii de mătase trandafirie? Iar noaptea – n-o să vă vină să credeţi, domnule, fiindcă nici mie nu mi-a venit – dorm într-un pat cu şase saltele de puf puse una peste alta şi am la cap şase perne de mătase.

I-am spus că totul părea minunat, apoi am întrebat-o dacă primea destulă mâncare şi băutură.

Friptură de porc, budincă de prune, brânză prăjită, pâine şi sosuri – după spusele lui Dido Puddifer, toate bunătăţile din lume se

găseau la conacul End-Of-All-Hope; iar eu bănuiesc că toate nu erau cu adevărat decât bucăţi de pâine mucegăită, precum cea pe care am văzut-o pe o farfurie spartă lăsată la picioarele fetei.

Dido era convinsă de asemenea că i se dăruise o rochie azurie de catifea, cu nasturi de diamant, şi m-a întrebat sfioasă cum îi venea.

— Eşti foarte frumoasă, Dido, i-am spus, spre încântarea ei.

Dar ce vedeam de fapt era aceeaşi rochie cafenie pe care o purta când o răpiseră spiriduşii. Era ruptă şi murdară toată. Părul îi era îmbâcsit şi plin de voma pruncului spiriduş, iar ochiul stâng îi era acoperit cu sânge uscat de la o tăietură de pe frunte. Una peste alta, biata Dido alcătuia o privelişte atât de jalnică, încât inima mi s-a umplut de milă şi, fără să mă gândesc prea bine ce fac, mi-am umezit degetele şi i-am curățat ochiul cu saliva mea.

Tocmai voiam să o întreb dacă i se îngăduia vreodată să se ridice de pe scaunul de aur bătut cu diamante şi mărgăritare când am auzit uşa deschizându-se în spatele meu. M-am întors; John Hollyshoes tocmai intra în odaie. Mă aşteptam să mă întrebe ce caut acolo, dar el nu părea să bănuiască nimic rău. Se aplecă doar să verifice lanţurile şi cătuşele. Acestea, ca toate celelalte lucruri din casă, erau vechi şi deteriorate; nici nu era de mirare că găsea cu cale să le cerceteze. Când a terminat, s-a ridicat şi mi-a zâmbit.

— Vrei să rămâi să bem un pahar de vin împreună? a spus el. Am o întrebare mai neobişnuită pentru dumneata.

Ne-am dus împreună în bibliotecă, iar el a turnat două pahare cu vin. Apoi mi-a spus:

— Vere, de mai multă vreme vreau să te întreb ceva despre femeile acelea care trăiesc pe moşiile mele englezeşti şi care îşi dau atâta importanţă pe cheltuiala mea. Am uitat cum le cheamă.

— Gathercole? am spus eu.

— Gathercole. Întocmai, răspunse el şi rămase tăcut câteva clipe, cu un zâmbet gânditor şi şui întipărit pe față. Sunt văduv de şapte săptămâni deja, urmă el, şi cred că niciodată n-am stat atâta timp fără nevastă – asta de când au apărut în Anglia femei bune de soţii.

Ca să-ţi spun adevărul, m-am plictisit de mult de dulcegăriile necesare când faci curte şi mă întrebam dacă n-ai vrea să fii aşa de bun să mă scuteşti de osteneală şi să-mi spui care dintre aceste femei ar fi cea mai potrivită pentru mine.

— Ah! am spus eu. Sunt absolut convins că toate ţi-ar fi nesuferite!

La care el a început să râdă, cuprinzându-mă cu braţul pe după umeri.

— Vere, a spus, nu sunt aşa de greu de mulţumit cum îţi închipui.

— Bine, dar nu pot să-ţi dau sfatul pe care mi-l ceri. Trebuie să mă ierţi, dar îmi este cu neputinţă!

— Aşa deci? Şi pentru ce?

— Pentru că… Pentru că am de gând să mă însor chiar eu cu una dintre ele! am strigat.

— Felicitări, vere. Cu care?

L-am privit lung.

— Poftim? am spus în cele din urmă.

— Spune-mi cu care ai de gând să te însori, iar eu am să aleg alta.

— Cu Marianne! am spus. Ba nu, stai! Cu Isabella! Adică…

Mi-am dat seama pe dată că nu puteam să aleg niciuna din fete fără a le primejdui pe celelalte.

El începu să râdă şi mă bătu afectuos pe braţ.

— Patima dumitale pentru femeile din Anglia nu mă surprinde deloc – la urma urmei, eşti vrednicul fiu al lui Thomas Fairwood. Însă poftele mele sunt ceva mai moderate. Una singură îmi ajunge. O să mă duc în Allhope peste o zi sau două şi o să-mi aleg o domnişoară – iar dumitale îţi vor rămâne patru.

Când mă gândesc la Isabella, sau Marianne, sau oricare dintre surori – condamnate să fie închise pe veci între cumplitele ziduri ale conacului End-Of-All-Hope! O! E de neîndurat!

De un ceas sau mai bine mă privesc în oglindă. La Cambridge, eram mirat văzând cât de repede se supărau cei din jurul meu din pricina unor vorbe spuse de multe ori la întâmplare. Dar acum văd

bine că nu vorbele mele îi deranjau – ci chipul acesta de spiriduş. Întunecata alchimie a trăsăturilor mele îmi preschimbă blândele simţăminte omeneşti în aprige vicii de spiriduş. Sufletul îmi e cuprins de disperare, dar pe chip mi se citeşte numai dispreţ de spiriduş. Remuşcarea mi se preface în furie de spiriduş şi melancolia în batjocură.

9 dec. 1811

Azi-dimineaţă la zece şi jumătate am cerut-o de soţie pe Isabella Gathercole. Ea – făptură dulce şi supusă – m-a asigurat că am făcut-o cea mai fericită dintre femei. Dar mi-a fost greu să o conving să ţinem secretă logodna.

— Ah! a început ea. E adevărat că mama şi mătuşa Edmond o să ne facă tot soiul de greutăţi, dar la ce bun să tăinuim totul? Nu le cunoşti aşa cum le cunosc eu. Din păcate nu pot fi făcute să înţeleagă că eşti un bărbat plin de însuşiri lăudabile. Încăpăţânarea lor poate fi însă învinsă. Va fi nevoie de un şir neîntrerupt de argumente şi rugăminţi; şi cu cât începem mai repede, cu atât mai curând vom ajunge la rezultatul dorit. Eu va trebui să plâng neîncetat; iar dumneata să fii copleşit de tristeţe. În plus, ar fi bine să mă îmbolnăvesc puţin – şi asta va dura ceva, având în vedere că acum sunt aşa de sănătoasă şi voinică.

Câte n-ar avea de învăţat cărturarii cei maliţioşi de la Cambridge de la o profesoară atât de fermecătoare? Era atâta dulceaţă în vorbele ei, încât aproape că am uitat ce urmăream de fapt şi am încuviinţat toate cererile ei atât de rezonabile. În cele din urmă am fost nevoit să-i spun o mică parte din adevăr. I-am dezvăluit aşadar că aflasem de curând că mă înrudesc cu un om foarte bogat care locuia în apropiere şi care ajunsese să mă simpatizeze mult. I-am mai spus că speram să primesc o moştenire însemnată cât de curând; şi oare doamna Gathercole nu m-ar fi acceptat mai uşor ca pretendent la mâna fiicei sale după ce ajungeam la fel de bogat ca ea?

Isabella văzu pe dată adevărul spuselor mele şi ar fi început, bănuiesc, să vorbească iarăşi despre dragoste şi alte lucruri asemănătoare, dar eu a trebuit să o părăsesc grăbit; tocmai o văzusem pe Marianne intrând în odaia în care se lua micul dejun.

La început, Marianne s-a arătat pusă pe ceartă. Nu era vorba, spunea ea, că n-ar vrea să se mărite cu mine. La urma urmei, spunea ea, trebuia să se mărite cu cineva şi era convinsă că noi doi aveam să ne înțelegem bine. Dar de ce să ținem secretă logodna? Asta i se părea aproape imoral.

— Cum doreşti, am spus eu atunci. Credeam că afecţiunea ce mi-o porți te va face să-mi primeşti cu bucurie această unică rugăminte. Şi de altfel, ştii, o *logodnă secretă* ne-ar obliga să vorbim între noi numai în italiană.

Mariannei îi place nespus limba italiană, cu atât mai mult cu cât surorile ei nu o vorbesc deloc.

— Ah! Prea bine atunci, a spus ea.

La ora unsprezece şi jumătate, în grădină, Jane mi-a primit cererea în căsătorie ridicându-se pe vârfuri şi şoptindu-mi la ureche: „Frumos i-e chipul ca de înger când muguri se deschid a primăvară". M-a privit apoi cu surâsul ei blând şi tainic şi mi-a luat mâinile într-ale ei.

Cu puțin înainte de ora prânzului, în salonaş, Henrietta m-a asigurat că o logodnă în secret era cu totul pe placul ei, dar m-a rugat fierbinte să o las să-i scrie verişoarei ei din Aberdeen. Se pare că această verişoară, domnişoara Mary Macdonald, e cea mai dragă prietenă a Henriettei şi cele două corespondează regulat; au exact aceeaşi vârstă, anume cincisprezece ani şi jumătate.

Mi-a povestit apoi că se petrecuse ceva tare curios: exact în săptămâna în care mă văzuse pentru prima oară (îndrăgostindu-se pe loc de mine) primise o scrisoare de la Mary Macdonald, care îi vorbea despre dragostea *ei* pentru un preot al Bisericii Scoţiene cu păr nisipiu, părintele John McKenzie, care părea a fi, din numeroasele şi amănunțitele descrieri ale lui Mary Macdonald,

aproape la fel de chipeş ca mine! Nu eram de acord cu ea că această curioasă asemănare a situaţiilor lor era cel mai straniu lucru cu putinţă? Nerăbdarea ei de a o informa neîntârziat şi amănunţit pe Mary Macdonald cu privire la logodna noastră era, mă tem, dublată de un oarecare sentiment de rivalitate – căci bănuiam că nu e întru totul sinceră când îşi exprima speranţa că dragostea lui Mary Macdonald pentru domnul McKenzie va avea un final tot aşa de fericit ca a ei pentru mine. Dar cum n-o puteam opri de la a scrie scrisori, am fost nevoit să încuviinţez.

La ora trei, în salon, am reuşit în cele din urmă să o cer şi pe Kitty, care la început n-a vrut să asculte o vorbă din ce-i spuneam, ci se preumbla de colo-colo prin odaie, încântată de cel mai nou plan al ei: acela de a uimi întregul sat punând în scenă o piesă de Crăciun, în hambar.

— Nu mă asculţi, i-am spus. Nu m-ai auzit când te-am cerut de soţie?

— Ba da, a răspuns ea, şi ţi-am spus deja că primesc. *Dumneata* nu mă asculţi *pe mine.* Trebuie să ne ajuţi cu piesa. Isabella vrea să joace rolul unei fete foarte frumoase, care e răzbunată în ultimul act. Marianne nu vrea să joace decât dacă are replici în italiană, Jane nu înţelege nimic din toate astea, aşa că cel mai bine ar fi să nu vorbească deloc, Henrietta e de acord să facă tot ce-i spun, iar eu, ah! Eu aş vrea să fiu un urs! Un urs bătrân şi bun şi înţelept, care vorbeşte! Un urs care să şi danseze – uite aşa! Iar dumneata poţi fi marinar sau vizitiu – nu contează care din două, avem o pălărie potrivită pentru primul rol şi cizme pentru al doilea. Acum spune-mi, domnule Simonelli – ce piesă să alegem?

10 dec. 1811, orele două
În pădurea dintre conacul End-Of-All-Hope
şi satul Allhope

Îmi scot tocul, călimara şi acest carneţel.

— Ce faci? şopteşte Dido înspăimântată.

— Scriu în jurnal, îi răspund.

— Acum? întreabă ea uluită.

Biata Dido! În timp ce scriu, se plânge necontenit – spune că se va întuneca în curând şi că ninsoarea se înteţeşte – ceea ce e neplăcut, într-adevăr; fulgii îmi cad pe caiet şi mâzgălesc slovele.

În dimineaţa asta mi-a fost răsplătită veghea neîntreruptă asupra satului. În timp ce aşteptam pe veranda bisericii, ascuns privirilor de iedera deasă, am văzut-o pe Isabella înaintând pe strada Upperstone. Un vânt muşcător bătea în sat, desprinzând ultimele frunze din copaci şi aducând cu el câţiva fulgi uşori. Fără veste, pe uliţă s-a iscat un vârtej de frunze şi fulgi de zăpadă, iar în clipa următoare a apărut John Hollyshoes; zâmbind, a făcut o plecăciune adâncă.

Numai datorită dârzeniei cu care sunt înzestrat am reuşit să plec atunci din preajma ei, să le părăsesc pe toate. Tot ce făcea John Hollyshoes îmi umplea inima de teamă – de la înclinarea cu subînţeles a capului până la gesturile lui enigmatice – dar aveam treburi urgente de rezolvat în altă parte şi trebuia să am încredere că afecţiunea domnişoarelor Gathercole pentru mine le va proteja.

M-am dus direct la conacul End-Of-All-Hope şi în clipa în care am intrat în odaia goală de la capătul coridorului, Dido a strigat:

— Ah, domnule! Aţi venit să mă luaţi din locul acesta groaznic?

— Ei, Dido! am spus surprins. Dar ce s-a întâmplat? Parcă îţi plăcea aici.

— Îmi plăcea, domnule, până când v-aţi lins degetul şi m-aţi şters la ochi. Din acea clipă n-am mai văzut la fel. Cu ochiul ăsta – spuse ea închizând ochiul stâng şi privind cu dreptul – văd că sunt îmbrăcată într-o rochie aurie, că mă aflu într-un palat minunat şi că ţin în braţe cel mai frumos copil pe care mi-a fost dat să-l văd. Dar cu ochiul *ăsta* – şi închise ochiul drept, deschizându-l pe cel stâng – văd că sunt înlănţuită într-o odaie murdară şi urâtă, având la sân un prunc urât de spiriduş. Dar, adăugă ea grăbită (văzând că vreau să

spun ceva), nu-mi pasă care e adevărul; sunt foarte nefericită aici şi vreau tare mult să merg acasă.

— Mă bucur că spui asta, Dido, am spus eu. Apoi, prevenind-o să nu se arate uimită de cele ce voi spune, am scos capul pe uşă şi l-am strigat pe Dando.

Acesta sosi de-ndată, făcând o plecăciune adâncă în faţa mea.

— Am un mesaj de la stăpânul tău, am spus, pe care l-am întâlnit adineauri în pădure; era însoţit de noua lui mireasă. Dar, ca mai toate englezoaicele, această tânără e cam nevricoasă şi pare convinsă că End-Of-All-Hope e un loc îngrozitor, plin de orori. Aşa încât stăpânul tău şi cu mine ne-am gândit şi am ajuns la concluzia că cel mai rapid mod de a o linişti ar fi să i-o scoatem în întâmpinare pe femeia asta – aici am arătat spre Dido – pe care o cunoaşte bine. Un chip familiar are să-i potolească teama, fără îndoială.

M-am oprit şi am privit lung chipul oacheş şi strâmb al lui Dando, aşteptând parcă ceva. El se uita la fel de lung la mine, uluit.

— Ei? am strigat. Ce mai aştepţi, cap-sec? Fă ce-ți poruncesc! Desfă legăturile doicii, să ajung cu ea mai repede la stăpânu-tău!

Apoi, imitând cu iscusință unul din accesele de furie ale lui John Hollyshoes însuşi, l-am amenințat cu tot ce mi-a trecut prin cap: bătaie, temniță, blesteme! Am jurat că-i voi povesti stăpânului despre nesupunerea pe care mi-o arăta. I-am promis că va fi pus să îndrepte toate rămurelele din codru şi să pieptene toată iarba de pe pajişte pentru că mă insultase şi-mi pusese la îndoială autoritatea.

Dando e un spiriduş isteţ, dar nu mai isteţ decât mine. Ticluisem o poveste atât de convingătoare, încât s-a dus îndată şi a adus cheia de la cătuşele lui Dido, dar nu înainte de a mă copleşi cu scuze, explicaţii şi rugăminţi de iertare.

Când restul servitorilor au auzit că vărul englez al stăpânului pleca împreună cu doica englezoaică, probabil că ceva a tresărit în minţile lor ceţoase, fiindcă au ieşit toţi de prin ascunzişuri şi s-au îngrămădit în jurul nostru. Atunci i-am văzut limpede pentru prima oară. N-a fost deloc o privelişte plăcută, dar pentru Dido a fost şi mai

greu de suportat. Mi-a povestit după aceea că ochiul drept îi arăta o ceată de doamne şi domni care o priveau cu atâta bunătate, încât i se sfâşia inima la gândul că-i păcăleşte, în timp ce cu ochiul stâng vedea trupurile şi feţele de diavoli ale servitorilor lui John Hollyshoes.

Am văzut capete încornorate, capete cu carapace aidoma celor de insecte, capete ridate şi moi ca o portocală putredă; am văzut guri căscate din pricina colţilor, guri lăţite ca nişte trompete, guri care rânjeau, guri căscate, guri care salivau; am văzut urechi de liliac, urechi de pisică, mustăţi de şobolan; am văzut ochi bătrâni pe feţe tinere, ochi mari şi umezi pe feţe bătrâne şi veştede; am văzut ochi ce tresăreau şi clipeau în părţi ale anatomiei unde nu-mi închipuiam vreodată că se pot găsi. Toată casa era plină de spiriduşi: aproape că nu era crăpătură în lambriuri de unde să nu se holbeze un ochi, nu era spaţiu între stâlpii balustradei din care să nu se iţească un nas sau un rât. Ne-au împins cu degetele lor cornoase, ne-au tras de păr şi ne-au ciupit, învineţindu-ne. Am ieşit în goană din conacul End-Of-All-Hope împreună cu Dido, am sărit în şaua lui Quaker şi ne-am îndepărtat spre pădurea înfrigurată.

Ningea des din cerul verde ca marea. Nu se auzeau decât copitele lui Quaker lovind pământul şi zornăitul hamurilor lui Quaker când acesta îşi scutura capul.

La început am înaintat cu spor, dar curând s-a înfiripat o ceaţă subţire şi cărarea din pădure ducea acum în altă parte decât ar fi trebuit. Am călărit atât de mult, atât de departe, încât – dacă nu cumva pădurea era mare cât ţinuturile Derbyshire şi Nottinghamshire la un loc – ar fi trebuit să ieşim din ea; dar n-am făcut-o. Şi pe orice cărare o luam, treceam negreşit pe lângă o poartă albă dincolo de care se vedea o alee netedă şi curată – ciudat de curată, având în vedere cât de mult ninsese. Dido m-a întrebat de mai multe ori de ce nu o luăm pe acolo, dar mie nu mi s-a părut o idee bună. Părea un loc cât se poate de obişnuit, dar bătea un vânt acolo – un vânt fierbinte ca din cuptor, şi mi-a ajuns la nări un miros ca de carne arsă şi pucioasă.

Când am înţeles că tot călărind nu făceam altceva decât să ne pierdem puterile şi să obosim calul, i-am spus lui Dido că trebuie să-l legăm pe Quaker de un copac – şi aşa am făcut. Apoi ne-am urcat pe ramuri, aşteptând sosirea lui John Hollyshoes.

Aceeaşi zi, orele şapte

Dido mi-a spus că ştia de la mama ei că boabele roşii, ca de pildă cele de scoruş, sunt arme foarte bune împotriva magiei spiriduşilor.

— Văd nişte boabe roşii acolo, în desiş, spuse ea.

Dar probabil că le văzuse cu ochiul fermecat, pentru că eu n-am văzut boabe roşii, ci trupul roib al lui Pandemonium, calul lui John Hollyshoes.

Şi pe dată au apărut în faţa noastră cei doi spiriduşi, suiţi pe cai, înconjuraţi de fulgii de zăpadă.

— Ah, vere! strigă John Hollyshoes. Ce mai faci? Ţi-aş strânge mâna, dar te-ai cocoţat cam sus.

Părea extrem de încântat şi plin de răutate cum e plină budinca de prune.

— Am avut parte de o dimineaţă exasperantă. Se pare că toate cele cinci domnişoare şi-au promis mâna cuiva – dar niciuna n-a vrut să-mi dezvăluie cui. Nu găseşti că e extraordinar?

— Într-adevăr, am spus eu.

— Şi acum a fugit doica, adăugă el privind-o acru pe Dido. În viaţa mea nu mi s-au zădărnicit astfel planurile; şi dacă ar fi să descopăr cine e de vină pentru toate necazurile mele – ei bine, vere, ce crezi că i-aş face?

— Habar nu am, am spus.

— L-aş ucide, răspunse el. Oricât de drag mi-ar fi.

Iedera ce creştea în jurul copacului nostru începu să tremure şi să se unduiască precum o pânză de apă. La început mi s-a părut că ceva încearcă să iasă de dedesubt, dar mi-am dat seama curând că iedera însăşi se mişca. Tulpini şerpuitoare s-au ridicat şi mi s-au înfăşurat

pe glezne şi picioare.

— Vai de mine! strigă Dido înspăimântată, încercând să le desprindă de pe mine.

Iedera nu se mişca doar, ci creştea. În curând, tulpini tinere şi fragede îmi legaseră strâns picioarele de copac; şerpuiau în jurul pieptului meu şi mi se urcau pe antebraţul drept. Ameninţau să-mi înghită jurnalul, dar am avut grijă să-l protejez. Tulpinile au continuat să crească, ajungând să-mi mângâie gâtul; nu ştiam dacă era intenţia lui John Hollyshoes să mă sugrume sau doar să mă ţintuiască de copac, lăsându-mă apoi să mor îngheţat.

John Hollyshoes se întoarse către Dando.

— Eşti surd, Creier-de-Piatră? Nu m-ai auzit spunându-ţi că se pricepe să mintă la fel de bine ca tine şi ca mine?

Se opri doar o clipă, cât să-i tragă o palmă peste ureche.

— Eşti orb? Uită-te la el! Nu-i vezi inima cea aprigă de spiriduș care l-ar face în stare să ucidă fără a tresări? Vino încoace, elf nevăzător! Hai să-ţi mai fac nişte găuri în faţă! Poate prin astea ai să vezi mai bine!

Am aşteptat răbdător până când vărul meu a încetat să-şi izbească servitorul în faţă cu capătul bont al biciului, apoi până când Dando s-a oprit din urlat.

— Nu sunt convins, am spus, că aş fi în stare să ucid fără nicio tresărire, dar sunt gata să încerc.

Cu mâna liberă am căutat pagina din jurnal în care îmi descriam sosirea în Allhope. M-am lăsat în jos cât de mult am putut (şi nu mi-a fost greu, căci iedera mă ţinea strâns lipit de trunchiul copacului) şi am reprodus deasupra capului lui John Hollyshoes curiosul gest pe care el îl făcuse deasupra capului bătrânului din sat.

Am rămas cu toţii liniştiţi precum arborii cei îngheţaţi, tăcuţi ca păsările din desişuri, ca vietăţile din vizuini. Dintr-odată, John Hollyshoes izbucni:

— Vere…!

A fost ultimul lui cuvânt. Pandemonium, care părea să ştie foarte

bine ce era pe cale să se întâmple, se cabră şi îşi aruncă stăpânul din şa, temându-se parcă să nu fie şi el prins în vraja mea. S-a auzit un trosnet înfiorător; copacii au început să tremure; păsările au ţâşnit în văzduh, ţipând şi croncănind. Ai fi crezut că întreaga lume e sfâşiată, nu doar un spiriduş nevrednic. Când am privit în jos, John Hollyshoes zăcea în omăt, rupt în două.

— Ha! am spus eu.

— Vai! a strigat Dido.

Dando scoase un ţipăt care, dacă aş încerca să-l reproduc folosind alfabetul englezesc, ar avea mai multe silabe decât orice cuvânt văzut vreodată. Apoi prinse frâiele lui Pandemonium şi dispăru cu iuţeala extraordinară pe care ajunsesem să o cunosc.

Moartea lui John Hollyshoes slăbise puterea vrăjii în care era prinsă iedera, astfel că am reuşit împreună cu Dido să rupem tulpinile. Apoi ne-am întors călare la Allhope, unde am redat-o pe Dido mamei sale fericite, soţului iubitor şi copilului flămând. Enoriaşii mei şi-au făcut apariţia şi m-au copleşit cu laude, mulţumiri pline de recunoştinţă, promisiuni pentru viitor etc. etc. Eu însă eram ostenit de moarte şi, după un scurt discurs în care îi sfătuiam să urmeze exemplul meu de curaj şi altruism, m-am scuzat spunând că mă doare capul şi am venit acasă.

Un lucru însă mă necăjeşte nespus, anume că n-am avut timp să cercetez în amănunt trupul lui John Hollyshoes. Căci mă gândesc acum că dacă Raţiunea la Om sălăşluieşte în creier, poate că spiriduşii au în trupul lor un *organ al Magiei.* Pot spune cu certitudine că leşul despicat al spiriduşului avea câteva ciudăţenii. Anexez aici o schiţă primară şi câteva note asupra diferenţelor aparente dintre anatomia spiriduşilor şi cea a oamenilor. Am de gând să mă înapoiez în pădure la prima geană de lumină, ca să examinez mai amănunţit cadavrul.

11 dec. 1811

Leşul a dispărut. Probabil că Dando l-a luat de aici prin vrăji. Sunt foarte furios; sperasem să trimit leşul la şcoala de anatomie a domnului Baillie, aflată pe strada Great Windmill din Londra. Presupun că pruncul din odaia goală de la capătul coridorului va moşteni conacul End-Of-All-Hope şi toate proprietăţile lui John Hollyshoes, dar poate că pierderea laptelui lui Dido în această perioadă atât de însemnată din viaţa lui îl va împiedica să ajungă la fel de puternic şi de hain ca părintele lui.

Nu am renunţat încă la speranţa de a moşteni averea tatălui meu; poate că mă voi ocupa de asta când o să am timp. Nu am auzit niciodată că deţinerea de pământuri întinse în Faerie ar fi incompatibilă cu exercitarea funcţiei de preot al Bisericii Anglicane – nu, nu ştiu să se fi discutat vreodată despre acest subiect.

17 dec. 1811

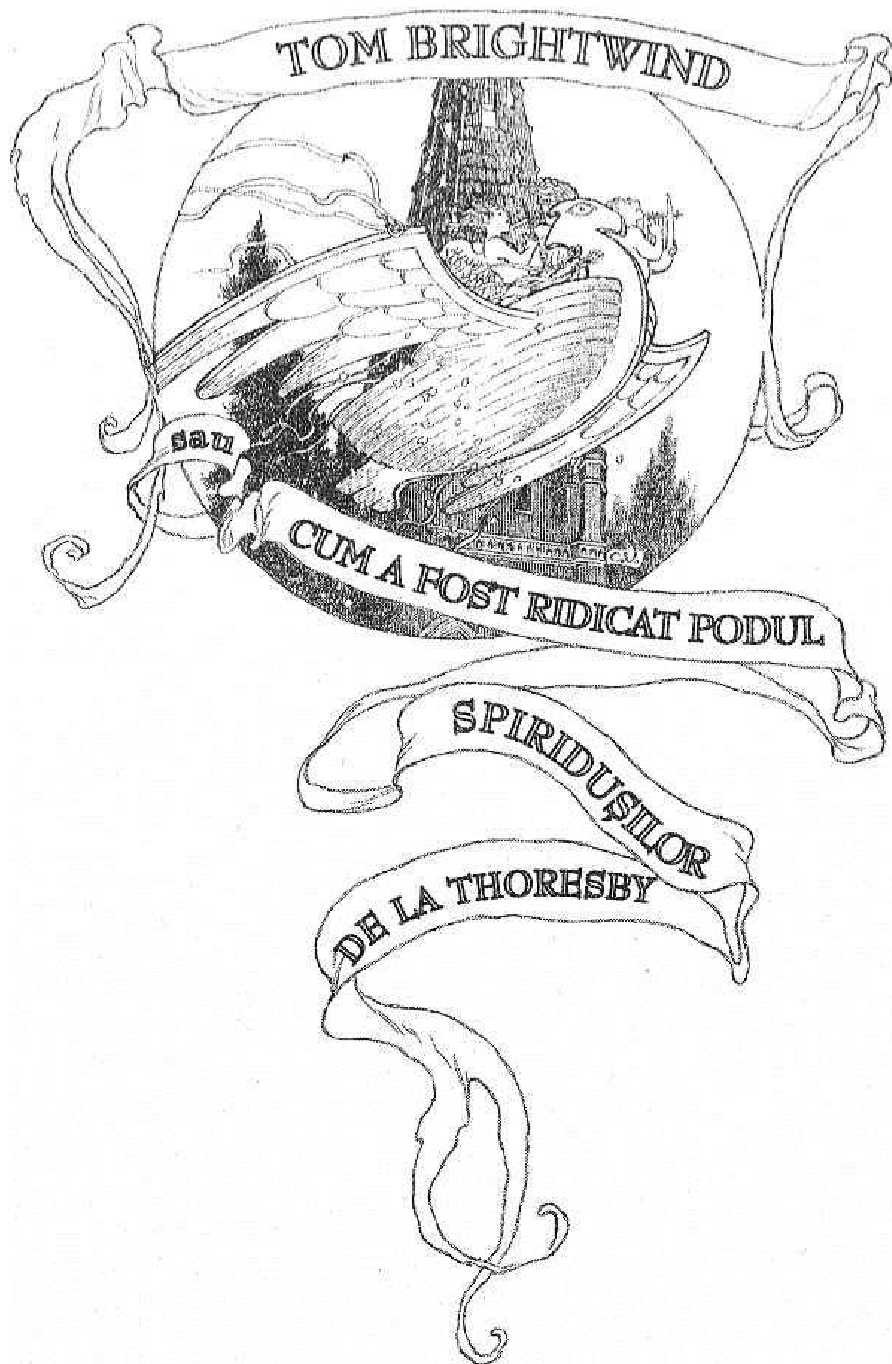
Am fost trădat în chipul cel mai mârşav de reverendul John McKenzie! Sunt cu atât mai supărat din pricina asta cu cât mă aşteptam de la el – un preot ca şi mine – să mă sprijine. Se pare că se vă însura cu moştenitoarea unui castel şi a câtorva sute de mile de pământuri sălbatice şi pustii în Scoţia, în ţinutul Caithness. Sper să fie mlaştini pe-acolo, să se înece în ele John McKenzie. În chipul cel mai regretabil, dezamăgirea în dragoste a înfuriat-o atât de rău pe domnişoara Mary Macdonald, încât s-a gândit să se răzbune pe Henrietta şi pe mine. I-a scris Henriettei că e convinsă că nu sunt un om de încredere, ameninţând-o că le va scrie doamnei Gathercole şi doamnei Edmond. Henrietta nu se teme; dimpotrivă, pare că abia aşteaptă furtuna ce va să vie.

— Ai să mă aperi tu! a strigat ea, cu ochii plini de o ciudată strălucire şi cu obrajii roşii din pricina agitaţiei.

— Draga mea fată, i-am spus, pe mine or să mă *ucidă.*

20 dec. 1811

Acum o clipă a venit George Hollinsclough şi mi-a spus că sunt aşteptat *de îndată* la doamna Gathercole şi doamna Edmond. Arunc o ultimă privire odăii mele dragi…

TOM BRIGHTWIND
sau
CUM A FOST RIDICAT PODUL
SPIRIDUŞILOR
DE LA THORESBY

S-a scris mult despre prietenia dintre David Montefiore, un medic evreu din veacul al XVIII-lea, şi spiriduşul Tom Brightwind. Pe lângă jurnalele şi documentele de familie ale lui Montefiore însuşi, există numeroase relatări ale întâlnirilor dintre Montefiore şi Brightwind, notate de către diverse persoane din epoca respectivă în scrisorile, jurnalele sau eseurile lor. Se pare că Montefiore şi Brightwind i-au cunoscut pe aproape toți marii oamenii ai vremii. Au discutat despre sclavie cu Boswell şi Johnson, au jucat domino cu Diderot, s-au îmbătat cu Richard Brinsely Sheridan şi, memorabilă întâmplare, au apărut nepoftiți în fața lui Thomas Jefferson în grădina lui din Monticello.[8]

Toate aceste relatări contemporane sunt fascinante, fără îndoială, însă cele mai clare imagini ale ciudatei prietenii dintre cei doi provin din piesele, poveştile şi cântecele pe care le-a inspirat. La începutul veacului al XIX-lea, poveştile cu „Tom şi David" erau extrem de

---

[8] Bietul David Montefiore, teribil de ruşinat să fie surprins încălcând proprietatea unui domn, şi-a cerut scuze peste scuze. I-a spus lui Thomas Jefferson că auziseră atât de multe despre frumuseţile din Monticello, încât nu putuseră rezista impulsului de a veni să le vadă cu ochii lor. Această explicaţie politicoasă avu darul de a-1 linişti pe preşedinte (care se înfuriase în prima clipă). Din nefericire, Tom Brightwind a început pe dată să expună diversele motive pentru care grădinile lui erau superioare celor ale lui Thomas Jefferson. Acesta din urmă a cerut imediat ca să fie scoşi cei doi de pe pământurile lui.

răspândite atât aici cât şi în Faerie Minor, dar în a doua jumătate a secolului, ele şi-au pierdut popularitatea în Europa şi în Statele Unite. Printre europeni şi americani a luat avânt o nouă modă, aceea de a reprezenta spiriduşii ca pe nişte fiinţe mici şi lipsite de apărare. Tom Brightwind – gălăgios, egoist şi înalt de şase picioare – nu era în niciun caz genul de spiriduş pe care Arthur Conan Doyle şi Charles Dodgson ar fi sperat să-l întâlnească în fundul grădinii.

Povestea de mai jos a apărut iniţial în *Blackwood's Magazine* (Edinburgh, septembrie 1820) şi a fost ulterior republicată în *Silenus's Review* (Faerie Minor, aprilie 1820). Ca piesă literară nu are nimic remarcabil, ci prezintă toate neajunsurile comune scrierilor de mâna a doua de la începutul secolului al XIX-lea. Cu toate acestea, dacă o citim cu atenţia cuvenită, vom descoperi multe aspecte referitoare la această enigmatică rasă şi vom înţelege mult mai bine relaţiile conflictuale dintre spiriduşi şi copiii lor.

Profesor James Sutherland
Institutul de Studii Sidhe
Universitatea Aberdeen
Octombrie 1999

Pe aproape toată lungimea sa, strada Shoe din Londra este uşor curbată; puţini sunt însă cei care se întreabă de ce. Ar fi destul să ridice privirea (lucru pe care nu-l fac niciodată) ca să vadă zidul străvechi al unui imens turn circular, şi astfel ar înţelege imediat că strada este curbată pentru că urmăreşte linia acestui zid.

Acesta e doar unul din turnurile ce străjuiesc locuinţa lui Tom Brightwind. Încă din fragedă tinereţe, lui Tom i-a plăcut să călătorească şi să vadă lumea; pentru a-şi înlesni satisfacerea acestei pasiuni a aşezat fiecare turn într-un colţ diferit de lume. Unul din turnuri dă în strada Shoe; un altul ocupă cea mai mare parte a unei insuliţe din mijlocul unui lac scoţian; al treilea se deschide în sălbatica frumuseţe a unui deşert algerian; al patrulea se află pe

strada Drying-Green, într-un oraş din Faerie Minor; şi aşa mai departe. Cu exuberanţa-i caracteristică, Tom a numit această curioasă locuinţă *Castel des Tours saunz Nowmbre,* ceea ce înseamnă Castelul Turnurilor Fără Număr. În 1764 David Montefiore a numărat aceste turnuri fără număr. Erau cu totul paisprezece.

Într-o dimineaţă de iunie a anului 1780, David Montefiore a bătut la uşa turnului de pe strada Shoe. L-a întrebat apoi pe portar unde putea să-l găsească pe Tom şi i s-a spus că stăpânul e în bibliotecă.

Înaintând pe coridoarele umbrite şi pline de ecouri, şi urcând scările imense de piatră, David le ura voios „Bună dimineaţa! Bună dimineaţa!" tuturor celor pe lângă care trecea. Drept răspuns nu primea însă decât clătinări de cap bănuitoare şi priviri curioase, căci deşi era un vizitator frecvent al acestei case, locuitorii din ea nu se puteau obişnui nicicum cu dânsul. Figura lui nu era nici răpitor de frumoasă, nici diformă şi respingătoare. Trupul nu-i ieşea cu nimic în evidenţă. Chipul lui nici nu exprima dispreţul absolut, nici nu exercita o fascinaţie irezistibilă; era doar chipul unui om voios şi îngăduitor cu toată lumea. Era cu totul de neînţeles pentru locuitorii spiriduşi de la *Castel des Tours Saunz Nowmbre* faptul că cineva ieşea în lume de bunăvoie cu o asemenea expresie pe faţă.

Tom nu era în bibliotecă. Aici se aflau nouă prinţese din neamul zânelor. Nouă capete splendide se întoarseră la unison să-l privească pe David. Nouă rochii de mătase îţi luau ochii cu avalanşa lor de culori. Nouă parfumuri diferite se amestecau în aerul odăii, înceţoşând gândurile.

Cele nouă erau câteva din nepoatele lui Tom Brightwind. Prinţesa Caritas, prinţesa Bellona, prinţesa Alba Perfecta, prinţesa Lachrima şi prinţesa Flammifera erau toate surori; celelalte patru, tot surori, erau prinţesa Miere-de-Albine-Sălbatice, prinţesa Tânguire-de-peste-Apă, prinţesa Sărut-pe-Mormântul-celui-Iubit şi prinţesa Pasăre-în-Mână.

— O David ben Israel! spuse prinţesa Caritas. Ce plăcere! şi îi întinse mâna.

— Sunteţi ocupate, alteţele voastre, răspunse el. Mă tem că vă deranjez.

— Nu chiar, făcu prinţesa Caritas. Scriam nişte scrisori – obligaţii, atâta tot. Ia loc, O David ben Israel.

— Dar nu i-ai spus că scrisorile sunt pentru verişoarele noastre, spuse prinţesa Miere-de-Albine-Sălbatice. Trebuie să fie limpede lucrul acesta. N-aş vrea ca doctorul evreu să îşi închipuie că le scriem verilor noştri, de pildă.

— Da, desigur, scrisori pentru *verişoarele* noastre, spuse prinţesa Caritas.

— Pe verii noştri nici nu-i cunoaştem, îl informă prinţesa Flammifera pe David.

— Nici nu ştim cum îi cheamă, adăugă prinţesa Tânguire-de-peste-Apă.

— Şi chiar dacă am şti, nici nu ne-ar *trece prin minte* să le scriem scrisori, observă prinţesa Alba Perfecta.

— Deşi am auzit că sunt foarte chipeşi, spuse prinţesa Lachrima.

— Chipeşi? făcu prinţesa Caritas. Ce-ţi veni să spui aşa ceva? Eu una habar nu am dacă sunt chipeşi sau nu. Şi nici nu vreau să ştiu. Nu mă gândesc niciodată la lucruri de felul acesta.

— Ei, haide, *zău aşa*, draga mea! replică prinţesa Lachrima cu un râs sarcastic. Spune adevărul! Aproape că numai la *felul acesta* de lucruri te gândeşti.

Prinţesa Caritas îi aruncă o privire plină de răutate surorii ei.

— Şi cărora dintre verişoare le scrieţi? întrebă David grăbit.

— Lui Igraine…

— Nimue…

— Elaine…

— Şi Morgana.

— Urâte fete, remarcă prinţesa Caritas.

— Dar nu e vina lor, spuse prinţesa Miere-de-Albine-Sălbatice cu generozitate.

— Şi sunt plecate pentru mult timp? întrebă David.

— Ah! făcu prinţesa Flammifera.

— Ah! făcu prinţesa Caritas.

— Ah! făcu prinţesa Miere-de-Albine-Sălbatice.

— Au fost trimise în surghiun, spuse prinţesa Bellona.

— Pentru vecie… spuse prinţesa Tânguire-de-peste-Apă.

— … şi încă o zi, adăugă prinţesa Flammifera.

— Credeam că ştie toată lumea, spuse prinţesa Alba Perfecta.

— Le-a alungat bunicul, spuse prinţesa Sărut-pe-Mormântul-celui-Iubit.

— Pentru că l-au supărat, spuse prinţesa Pasăre-în-Mână.

— Bunicul e tare nemulţumit de ele, spuse prinţesa Tânguire-de-peste-Apă.

— Le-a trimis să locuiască într-o casă, spuse prinţesa Caritas.

— Nu e o casă frumoasă, clătină din cap prinţesa Alba Perfecta.

— E o casă groaznică! spuse prinţesa Lachrima, cu o sclipire în ochi. Şi nu au decât servitori bărbaţi! Servitori bărbaţi nesuferiţi şi murdari cu degete groase şi urâte şi pline de păr! Servitori bărbaţi care nu le vor arăta respectul cuvenit!

Apoi, cu o privire amuzată şi plină de subînţelesuri, Lachrima adăugă:

— S-ar putea totuşi să le arate altceva!

Caritas începu să râdă. David se înroşi.

— Casa se află într-o pădure, urmă prinţesa Pasăre-în-Mână.

— Nu e o pădure frumoasă, adăugă prinţesa Bellona.

— E o pădure groaznică! spuse prinţesa Lachrima, surescitată. O pădure umedă şi întunecoasă, plină de păianjeni şi de creaturi târâtoare, lipicioase, urât mirositoare…

— Şi de ce le-a trimis bunicul domniilor voastre în această pădure? întrebă David repede.

— Ah! Pentru că Igraine s-a măritat, spuse prinţesa Caritas.

— În taină, spuse prinţesa Tânguire-de-peste-Apă.

— Credeam că ştie toată lumea, spuse prinţesa Sărut-pe-Mormântul-celui-lubit.

— S-a măritat cu un creştin, explică prinţesa Caritas.

— Profesorul ei de clavecin! chicoti prinţesa Bellona.

— Ce mai concerte ştia să cânte! spuse prinţesa Alba Perfecta.

— Şi ce frumoase îi erau… începu prinţesa Lachrima.

— Rima! Vrei să încetezi? spuse prinţesa Caritas.

— Verişoarelor, susură prinţesa Miere-de-Albine-Sălbatice, când o să fiţi surghiunite într-o pădure întunecoasă şi umedă, să ştiţi că o să vă scriem.

— Mi s-a părut mie ceva ciudat, ştiţi, spuse prinţesa Sărut-pe-Mormântul-celui-Iubit, când a început să ia lecţii de clavecin în fiecare zi. A apucat-o dragostea aceasta de muzică doar după venirea domnului Cartwright. Apoi au început să închidă uşa – lucru pe care l-am regretat, pentru că îmi place nespus sunetul clavecinului. Aşa că am început să ascult la uşă, dar trecea câte un sfert de ceas şi nu se auzea nici măcar o notă – deşi uneori mai răzbătea câte un sunet fals, de parcă unul dintre ei ar fi apăsat din greşeală clapele instrumentului. Odată m-am gândit să intru şi să văd ce fac, dar când am apăsat pe clanţă am descoperit că încuiaseră odaia pe dinăuntru…

— Ajunge, Sărut! spuse prinţesa Tânguire-de-peste-Apă.

— I se spune Sărut, îi explică îndatoritoare prinţesa Lachrima lui David, dar să ştiţi că n-a sărutat niciodată pe nimeni.

— Dar nu prea înţeleg, spuse David. Dacă prinţesa Igraine s-a măritat fără voia bunicului ei, asta fireşte că e foarte grav. În toate deciziile importante, copiii trebuie să ceară sfatul şi binecuvântarea părinţilor sau celor în grija cărora se află. De asemenea, părinţii – sau bunicii, ca în cazul nostru – nu trebuie să se gândească doar la aspectele financiare ale unei căsătorii şi la rangul miresei sau al mirelui, ci şi la firea copilului şi la probabilitatea ca uniunea să fie una fericită. Sentimentele copiilor trebuie să constituie argumente de o importanţă covârşitoare…

În timp ce David îşi urma monologul despre îndatoririle şi responsabilităţile părinţilor şi copiilor deopotrivă, prinţesa

Miere-de-Albine-Sălbatice îl privea cu o expresie de mirare amestecată cu dezgust, prinţesa Caritas căscă sonor iar prinţesa Lachrima schiţă gesturile cuiva care stă să leşine de plictiseală.

— Şi dacă prinţesa Igraine şi-a supărat bunicul în felul acesta, de ce au fost pedepsite şi surorile ei?

— Pentru că nu au oprit-o, fireşte, spuse prinţesa Alba Perfecta.

— Pentru că nu i-au spus bunicului ce avea ea de gând să facă, spuse prinţesa Tânguire-de-peste-Apă.

— Credeam că ştie toată lumea, spuse prinţesa Pasăre-în-Mână.

— Şi cu profesorul de clavecin ce s-a întâmplat? întrebă David.

Prinţesa Lachrima deschise larg ochii ei mari de un albastru-violet şi se aplecă în faţă plină de nerăbdare, dar în aceeaşi clipă se auzi un glas pe coridor.

— … dar după ce am împuşcat a treia cioară, am jumulit-o şi am despicat-o, am descoperit că în loc de inimă avea un diamant – aşa cum îmi spusese bătrâna – aşa că, până la urmă, după-amiaza n-a fost cu totul irosită.

Tom Brightwind avea prostul obicei de a-şi începe discursurile cu mult timp înainte să ajungă într-o încăpere, iar cei cărora li se adresa nu auzeau decât ultimele cuvinte.

— Poftim? spuse David.

— N-a fost cu totul irosită, repetă Tom.

Tom era înalt de vreo şase picioare şi neobişnuit de chipeş, chiar şi pentru un prinţ spiriduş (trebuie spus că în societatea zânelor şi spiriduşilor, cei de rang înalt se străduiesc să fie mai frumoşi decât plebea). Tenul lui strălucea de sănătate, părând chiar că răspândeşte o uşoară lumină – era un chip care dădea fiori. Renunţase de curând la perucă în favoarea părului său natural – lung, drept, de un castaniu aprins. Avea ochii albaştri şi arăta (la fel ca în ultimele trei sau patru milenii) de vreo treizeci de ani. Aruncă o privire în jur, ridică o sprânceană minunat desenată de spiriduş şi mormăi cu acreală:

— Pe Stejar şi Frasin, e plină odaia de femei!

În clipa următoare se auzi foşnetul a nouă rochii de mătase, zgomotul slab al uşii, pluti în aer un ultim val de parfum şi dintr-odată prinţesele nu mai erau acolo.

— Pe unde ai umblat? spuse Tom, tolănindu-se pe un scaun şi luând un ziar. Te-am aşteptat ieri. N-ai primit mesajul meu?

— N-am putut veni. A trebuit să-mi vizitez pacienţii. Nici acum nu pot sta prea mult. Mă duc să-l văd pe domnul Monkton.

Domnul Monkton era un gentilom bătrân şi bogat ce locuia la Lincoln. Îi trimitea lui David scrisori în care vorbea despre o curioasă durere pe care o simţea în partea stângă a corpului, iar David îi răspundea recomandându-i leacuri şi forme de tratament.

— Nu că ar da vreo crezare spuselor mele, zise David voios. Mai corespondează şi cu un medic din Edinburgh şi cu un soi de vraci din Dublin. În plus, un spiţer din Lincoln îl vizitează. Ne contrazicem toţi între noi, dar asta nu are nicio importanţă, căci n-are încredere în niciunul. Acum ne-a scris că e pe moarte şi ne vrea pe toţi alături în aceste clipe grave. Medicul scoţian, vrăjitorul irlandez, spiţerul englez şi cu mine! Abia aştept! Nimic nu e mai plăcut şi mai instructiv decât să stai de vorbă cu colegii de breaslă. Nu crezi?

Tom ridică din umeri.[9]

— Şi chiar e bolnav bătrânul? întrebă el.

— Nu ştiu. Nu l-am văzut niciodată.

Tom aruncă iar o privire în paginile ziarului, îl puse deoparte iritat, căscă şi spuse:

— Cred că am să te însoțesc.

Şi aşteptă ca David să se arate extaziat la auzul acestei veşti.

„Oare ce i se părea distractiv lui Tom în această excursie la Lincoln?“ se întrebă David. Lungile conversaţii pe teme medicale la care el nu putea lua parte, un gentilom bătrân şi cârcotaş, mirosul

---

[9] Nu prea le stă în obicei prinţilor spiriduşi să caute societatea altora ca ei, iar în rarele ocazii când se întâlnesc totuşi, e uimitor cum se întâmplă aproape negreşit ca unul dintre ei să moară - în chip năprasnic, misterios şi chinuitor.

fetid şi tăcerea impusă într-o odaie de om bolnav? David tocmai se pregătea să dea glas acestor gânduri când îi trecu prin minte că n-ar fi fost deloc rău ca Tom să-l însoţească totuşi la Lincoln. David era fiul unui faimos rabin din Veneţia. Încă din tinereţe fusese obişnuit să ia parte la dezbateri pe tema bunelor moravuri şi principii de viaţă alături de feluriţi evrei cu firi grave şi apucături solemne. Aceste conversaţii avuseseră o puternică înrâurire asupra propriei lui firi; era deci convins că o scurtă conversaţie de aceeaşi natură s-ar dovedi benefică şi pentru alţii. Pe scurt, ajunsese să creadă că dacă vorbeşti suficient de mult şi te exprimi aşa cum trebuie, poţi convinge pe oricine să fie bun şi fericit. Animat de ţelul acesta, se sfădea cu Tom Brightwind de câteva ori pe săptămână, fără vreun efect observabil. Însă acum chiar avea multe să-i spună despre nefericita soartă a miresei profesorului de clavecin şi a surorilor acesteia, iar drumul lung spre nord părea ocazia perfectă.

Se aduseră deci caii de la grajduri, iar David şi Tom încălecară. Nu apucaseră să înainteze prea mult când David îşi începu tirada.

— Cine? întrebă Tom, fără prea mult interes.

— Prinţesele Igraine, Nimue, Elaine şi Morgana.

— Ah! Da, le-am trimis să locuiască în… Cum se numeşte pădurea aflată dincolo de Ai-milă? Cum îi zice, domnule? Nu, nu mai ştiu. În fine, acolo le-am trimis.

— Dar le-ai surghiunit pe vecie! strigă David îngrozit. Bietele fete! Cum poţi suporta gândul că se chinuie în felul acesta?

— Îl suport foarte bine, după cum vezi, spuse Tom. Îţi mulţumesc pentru grijă. Ca să-ţi spun drept, îmi prinde bine orice măsură care reduce numărul femeilor din casa mea. Ascultă-mă pe mine, David, fetele astea vorbesc *întruna.* E drept că şi eu vorbesc mult. Însă eu şi fac o mulţime de lucruri. Am biblioteca. Sunt protectorul a trei teatre, două orchestre şi o universitate. Am numeroase interese în Faerie Major. Am seneşali, magistraţi şi mandatari în toate ţinuturile unde sunt suveran, şi toţi sunt obligaţi să mă consulte permanent. Sunt implicat în… – aici Tom numără repede pe degetele sale lungi

şi albe – treisprezece războaie din Faerie Major. Într-o situaţie deosebit de complicată m-am aliat cu Fiara din Millstone, dar şi cu duşmanca sa, La Dame d'Aprigny, şi am trimis trupe ambelor tabere.

Tom se opri aici, privind încruntat la urechile calului.

— Ceea ce înseamnă că mă războiesc cu mine însumi. De ce oi fi făcut aşa ceva?

Căzu pe gânduri câteva clipe, dar văzând că nu ajunge la nicio concluzie clătină din cap şi urmă:

— Ce spuneam? A, da! E deci *firesc* să am o sumedenie de lucruri de spus. Dar fetele astea nu fac nimic. Absolut nimic! Ceva broderie, câteva lecţii de muzică. Ah! Şi citesc romane englezeşti! David! Ai răsfoit vreodată un roman englezesc? Nici să nu o faci. Toate sunt pline de aiureli despre fete cu nume ciudate care se mărită.

— Dar tocmai asta voiam să-ţi spun şi eu, spuse David. Fetele tale nu au nicio ocupaţie utilă. E firesc să pună la cale tot felul de prostii. La ce te aşteptai?

David îi ţinea adesea prelegeri lui Tom despre răspunderile lui ca părinte, iar Tom se înfuria de fiecare dată, fiind convins că e un părinte-spiriduş exemplar. Copiii şi nepoţii lui aveau tot ce le poftea inima mulţumită lui, şi rareori se întâmplase să-l ucidă pe câte unul.[10]

— Fetele trebuie să stea acasă liniştite până când se mărită, spuse

---

[10] Spiriduşii îi întrec chiar şi pe creştini şi evrei în entuziasmul lor pentru copiii mici şi nu se sfiesc să-şi sporească prăsila furând câte un copil drăguţ sau chiar doi de la creştini, însă şi în această privinţă, ca şi în multe altele, spiriduşii nu stau prea mult să se gândească la consecinţele acţiunilor lor. Procreează sau fură copiii altora, iar după douăzeci de ani descoperă miraţi că au casa plină de bărbaţi şi femei în toată firea. Problema e că trebuie să le asigure cele necesare tuturor. Spre deosebire de fiii şi fiicele creştinilor şi evreilor, copiii spiriduşilor nu pot sta liniştiţi, siguri că într-o zi vor moşteni averea, moşiile şi funcţiile părinţilor lor, fiindcă e foarte probabil ca părinţii lor să nu moară niciodată.
E o dilemă pe care puţini spiriduşi reuşesc să o rezolve în mod mulţumitor şi nu e de mirare că mulţi dintre copiii lor se răzvrătesc. Vreme de peste şapte secole, Tom Brightwind dusese un război crâncen şi sângeros împotriva primului său născut, şi anume prinţul Rialobran.

Tom. Ce altceva ai vrea să facă?

— Recunosc că nu-mi pot imagina alt sistem aplicabil în cazul femeilor creştine şi evreice. Însă în cazul lor, intervalul dintre şcoală şi căsătorie e de numai câţiva ani. În cazul fiicelor de spiriduşi vorbim poate de veacuri întregi. Nu poţi găsi altă metodă de a te descurca cu rudele tale de sex femeiesc? Trebuie să-i imiţi pe creştini în tot ce faci? Poftim! Până şi de îmbrăcat te îmbraci ca un creştin!

— Şi tu la fel, i-o întoarse Tom.

— Şi ţi-ai tuns sprâncenele lungi de spiriduş.

— Eu cel puţin încă mai am sprâncene, nu se lăsă Tom. Dar barba ta unde e, evreule? Oare Moise purta o mică perucă cenuşie? mai spuse el, fluturând dispreţuitor peruca îngrijit buclată a lui David. N-aş crede.

— Nici măcar limba nu ţi-o mai vorbeşti! spuse David, îndreptându-şi peruca.

— Nici tu, spuse Tom.

La această provocare David răspunse imediat că evreii, spre deosebire de spiriduşi, îşi cinsteau trecutul şi foloseau limba ebraică în rugăciuni şi la diverse ritualuri.

— Dar revenind la problema fiicelor şi nepoatelor tale – spune-mi, cum procedaţi în *brugh?*

Fusese o mutare lipsită de tact. Cuvântul *„brugh”* era foarte jignitor pentru Tom. Nicio persoană care poartă de obicei rufărie albă ca zăpada şi o haină albastră ca noaptea, care are o manichiură perfectă şi al cărui păr luceşte ca mahonul lustruit – pe scurt, nicio persoană cu asemenea gusturi rafinate şi deprinderi nobile nu se poate bucura când i se reaminteşte că şi-a petrecut primele două sau trei milenii din viaţă într-o vizuină umedă şi întunecoasă, purtând (atunci când se ostenea să pună ceva pe el) un kilt de lână aspră nevopsită şi o manta străveche din piele de iepure.[11]

---

[11] În *brugh* au locuit spiriduşii vreme de nenumărate veacuri. El este sursa tuturor palatelor cu zâne şi spiriduşi despre care se vorbeşte în poveştile populare. De

— În *brugh*, spuse Tom, accentuând ironic cuvântul ca să arate că era un subiect pe care nu l-ar fi pomenit o persoană manierată, nu aveam această problemă. Copiii se năşteau şi creşteau fără să aibă habar cine le sunt părinţii. Nici eu nu ştiu cine mi-a fost tatăl. N-am fost niciodată curios în această privinţă.

În jurul orei două, Tom şi David ajunseseră în Nottinghamshire,[12] comitat faimos pentru pădurile care-l împânzeau odinioară. Fireşte că deja codrii nu mai ocupau nici a suta parte din întinderea de demult, dar se găseau încă mulţi copaci foarte bătrâni, iar Tom ţinu morţiş să-i salute respectuos pe cei care îi erau prieteni dragi şi să le arate dispreţul lui celor care-l nemulţumiseră în vreun fel.[13] Şi atât

---

fapt, tendinţa creştinilor de a face *brugh*-ul să pară mai atrăgător a sporit odată cu trecerea timpului. A fost descris la un moment dat ca un „palat al zânelor alcătuit din aur şi cristal, aflat în inima dealului" (Lady Wilde, *Legende din vechime, farmece mistice şi superstiţii din Irlanda,* Ward & Downey, Londra, 1887). Un alt cronicar al istoriei spiriduşilor vorbeşte despre un „deal abrupt şi ierbos, rotund ca un castron... În vârful dealului se află un mic lac cu fundul de cristal, ce le serveşte ca luminator." (Sylvia Townsend Warner, *Regatele Elfilor,* Chatto & Windus, Londra, 1977).

Adevărul este că un *brugh* era un tunel sau o serie de tuneluri legate între ele, săpate într-un gorgan, semănând foarte mult cu o vizuină de iepure sau de bursuc. Ca să parafrazăm un autor de poveşti pentru copii, nu era un sălaş confortabil; nu era nici măcar un sălaş uscat şi nisipos; era o vizuină urâtă, murdară şi umedă.

Spiriduşii, o rasă nemaipomenit de rezistentă, suportau umezeala, întunericul şi lipsa de aer fără să sufere prea mult; însă copiii de creştini furaţi şi aduşi în *brugh* mureau de multe ori sufocaţi.

12 La sfârşitul secolului al XVIII-lea, drumul de la Londra până în Nottinghamshire ar fi durat două sau trei zile. Se pare însă că Tom şi David au ajuns în doar câteva ore: probabil că acesta e unul din avantajele de a pleca la drum în tovărăşia unui puternic prinţ din neamul spiriduşilor.

13 Spiriduşilor născuţi în ultimele opt veacuri - făpturi sofisticate, citite şi obişnuite să trăiască alături de creştini - le vine la fel de uşor ca şi creştinilor să facă diferenţa între animat şi inanimat. Însă pentru cei din generaţiile mai vechi (cum era şi Tom), distincţia e imperceptibilă.

Mai mulţi teoreticieni şi comentatori ai magiei au observat că spiriduşii care

de mult timp îi lua lui Tom să-şi salute prietenii, încât David începu să fie îngrijorat din pricina domnului Monkton.

— Dar ai spus că nu e cu adevărat bolnav, spuse Tom.

— Ba n-am spus aşa ceva! Şi în orice caz, bolnav sau nu, datoria mea e să ajung cât mai repede la el.

— Bine, bine! Nervos mai eşti! spuse Tom. Unde te duci? Drumul e acolo.

— Dar am venit din partea cealaltă.

— Ba nu. Sau poate că da… Nu ştiu. În orice caz, drumurile se întâlnesc mai încolo aşa că nu contează pe unde o luăm.

---

păstrează vechea credinţă în sufletele pietrelor, uşilor, arborilor, focului, norilor etc. sunt mai pricepuţi la magie decât cei din generaţiile mai tinere, şi că magia celor dintâi e mult mai puternică.

Întâmplarea pomenită arată în mod limpede că, în anumite împrejurări, cele mai comune obiecte pot ajunge să trezească o teamă amestecată cu uimire în sufletele spiriduşilor. În 1697 s-a atentat la viaţa Bătrânului din Turnul Alb, un prinţ mărunt din Faerie. Cel care încercase asasinatul era un spiriduş pe nume Viezure (i se spunea aşa din pricina feţei lui acoperite cu blană în dungi albe şi negre). Viezure fusese foarte impresionat de relatările pe care le auzise despre o nouă şi minunată armă inventată de creştini ca să se omoare între ei. A renunţat deci la orice metodă magică de a-i curma viaţa Bătrânului din Turnul Alb (care ar fi avut oarece şanse de izbândă) şi şi-a cumpărat un pistol şi nişte alice (care n-aveau nici o şansă). Bietul Viezure a încercat să-şi pună planul în aplicare, dar a fost prins, iar Bătrânul din Turnul Alb l-a închis într-o celulă de piatră fără ferestre, săpată adânc sub pământ. În celula învecinată, Bătrânul a închis pistolul, iar în a treia, alicele. Viezure a murit pe la începutul secolului XX (după trei veacuri în care sunt lipsiţi de mâncare, apă şi lumina soarelui, chiar şi spiriduşii îşi pierd puterile). însă pistolul şi alicele sunt şi acum închise în celule; Bătrânul consideră că sunt şi ele vinovate şi că merită să fie pedepsite pentru câinoşenia lor. Alţi spiriduşi care voiau să-l ucidă pe Bătrânul din Turnul Alb au început să născocească planuri complicate pentru a pune mâna pe pistol şi alice, care au căpătat o semnificaţie stranie în minţile duşmanilor Bătrânului. Spiriduşii ştiu bine că metalul, piatra şi lemnul sunt încăpăţânate din fire; cum pistolul şi alicele fuseseră hotărâte să-l omoare pe Bătrân în 1697, mintea spiriduşilor nu poate concepe că s-ar fi răzgândit în decurs de numai câteva secole. Duşmanii Bătrânului sunt convinşi că într-o bună zi pistolul şi alicele îşi vor atinge ţelul.

Drumul ales de Tom se îngustă în curând, preschimbându-se într-o cărare cu greu vizibilă ce ducea până pe malul unui râu lat. De partea cealaltă se vedea un orăşel ce părea pustiu. Drumul reapărea dincolo de oraş – şi, în chip ciudat, se lăţea şi devenea din ce în ce mai încrezător pe măsură ce se îndepărta de oraş şi înainta spre locuri mai vesele.

— Ciudat lucru! spuse Tom. Unde o fi podul?

— Se pare că nu e niciun pod.

— Şi atunci cum trecem dincolo?

— Uite un bac, spuse David.

Un lanţ lung de fier se întindea de la un stâlp de piatră aflat pe malul râului până la un alt stâlp de pe malul opus. De asemenea, în partea opusă a râului se afla o luntre străveche cu fundul plat, prinsă de lanţ cu două cârlige de fier. Un luntraş bătrân de tot apăru de undeva şi trecu râul cu bac cu tot, ajutându-se de lanţ. Apoi Tom şi David suiră caii pe bac, iar luntraşul îi trecu în partea cealaltă.

David îl întrebă pe luntraş care este numele oraşului.

— Thoresby, domnule, răspunse acesta.

Se dovedi că Thoresby era alcătuit din numai câteva străzi cu case şubrede având ferestrele murdare şi pline de praf şi acoperişurile stricate. Un căruţ vechi de când lumea zăcea uitat în mijlocul unei uliţe ce părea a fi strada principală a oraşului. Mai era şi un soi de piaţă la o răscruce, dar locul era năpădit de buruieni şi ciulini; era limpede că de mai mulţi ani nu se făcea niciun negoţ acolo. În tot oraşul era o singură casă de gentilomi: o clădire înaltă, de modă veche, construită din calcar cenuşiu, având multe frontoane şi hornuri înalte. Părea o casă respectabilă, deşi stilul era evident provincial.

Singurul han din Thoresby se numea Roata Norocului. Pe firmament erau pictaţi mai mulţi oameni legaţi de o roată mare pe care o învârtea Fortuna, reprezentată aici sub forma unei femei de un roz aprins, având pe ea doar legătura de la ochi. În ton cu atmosfera deprimantă din oraş, artistul lăsase la o parte reprezentările unei

sorţi favorabile; toţi cei legaţi de roata Fortunei erau pe cale să fie zdrobiţi sau aruncaţi în neant.

Înconjuraţi de atâtea semne încurajatoare, evreul şi spiriduşul înaintau în trap grăbit prin Thoresby. Tocmai le apăruse în faţă drumul cel larg când David auzi pe cineva strigând „Domnilor! Domnilor!“ precum şi sunetul unor paşi grăbiţi. Opri deci calul şi se întoarse să vadă ce se întâmplase.

Din urmă sosea un bărbat alergând.

Era o arătare foarte ciudată. Avea ochii mici şi fără o culoare anume. Nasul lui avea forma unei chifle mititele, iar urechile – rotunjite şi trandafirii – ar fi fost poate simpatice pe un cap de bebeluş, dar lui nu i se potriveau deloc. Lucrul cel mai ciudat însă era felul în care ochii şi nasul i se înghesuiau în partea de sus a feţei, certate probabil cu gura care se instalase singură către bărbie. Era îmbrăcat sărăcăcios, iar pe capul gol îi creştea o mirişte rară şi decolorată.

— N-aţi plătit taxa, domnilor! strigă el.

— Ce taxă? întrebă David.

— Cum ce taxă? Taxa pentru bac! Taxa de trecere a râului.

— Ba da, am plătit-o, spuse David. I-am plătit omului care ne-a trecut peste râu.

Omul cel ciudat zâmbi.

— Nu, domnule, spuse el. Aţi plătit banul luntraşului! Dar taxa e altceva – trebuie plătită de toţi cei care traversează râul, către domnul Winstanley. Eu sunt cel care o colectează. Pentru un om călare se plătesc şase pence. Doi bărbaţi şi doi cai – asta face douăsprezece pence.

— Vrei să spui, făcu David uimit, că trebuie să plăteşti *de două ori* ca să ajungi în locul ăsta nenorocit?

— Nu e nicio taxă, David, spuse Tom cu un aer absent. Licheaua asta vrea pur şi simplu să-i dăm douăsprezece pence.

Omul cel ciudat continua să zâmbească, deşi în ochi îi apăruse acum o sclipire răutăcioasă.

— Domnul poate să mă insulte dacă doreşte, spuse el. Insultele se primesc gratis. Dar cer permisiunea de a-l informa pe domnul că nu sunt câtuşi de puţin o lichea. Sunt avocat. O, da! Un avocat care are clienţi chiar şi la Southwell. Însă ocupaţia mea principală este administrarea moşiilor şi afacerilor domnului Winstanley. Numele meu, domnule, este Pewley Witts!

— Un avocat? spuse David. Ah, vă rog să mă iertaţi!

— David! strigă Tom. Unde ai mai văzut avocat care să arate în halul ăsta? Uită-te la el! Pantofii lui de vagabond sunt făcuţi ferfeniţă. Haina lui de terchea-berchea e plină de găuri şi nu are perucă! *Evident* că e o lichea!

Apoi, aplecându-se din şaua înaltă a calului, adăugă:

— Acum o să plecăm, lichea. Adio!

— Astea sunt hainele pe care le port prin casă, spuse Pewley Witts îmbufnat. Mi-am lăsat acasă peruca şi haina cea bună. N-am avut timp să le iau, căci Peter Dawkins a venit grăbit şi mi-a spus că doi gentilomi au trecut râul cu bacul şi pleacă din Thoresby fără să plătească taxa – care, de altfel, tot douăsprezece pence costă, domnilor; v-aş fi deci recunoscător dacă mi-aţi plăti.

Un evreu pios trebuie să-şi achite fără întârziere orice datorie – chiar dacă această datorie apare dintr-o eroare; unui gentilom nu-i şade bine să tergiverseze astfel de chestiuni; şi, cum David se considera a fi şi una şi alta, vru să-i achite pe dată lui Pewley Witts suma de douăsprezece pence. Un spiriduş, pe de altă parte, gândeşte altfel. Tom era hotărât să nu plătească nimic. Tom ar fi preferat să se lase torturat ani întregi decât să plătească.

Pewley Witts le ascultă o vreme discuţia în contradictoriu. În cele din urmă ridică din umeri.

— Date fiind împrejurările, domnilor, spuse el, cred că ar fi mai bine să staţi de vorbă cu domnul Winstanley.

Îi conduse deci până la casa înaltă de piatră pe care o observaseră ceva mai devreme. Un zid semeţ din piatră înconjura casa; mai era şi o curticică pavată cu piatră în care nu se aflau decât doi mici lei de

piatră – nişte statui nu foarte reuşite, cu ochi mici şi uimiţi, boturi căscate pline de dinţi triunghiulari şi coame stufoase ce aduceau mai mult a frunze decât a blană.

O servitoare drăguţă le deschise uşa. Le aruncă o privire grăbită lui Pewley Witts şi lui David Montefiore, dar negăsind nimic interesant la cei doi, îşi îndreptă ochii spre Tom Brightwind care căsca gura la cei doi lei.

— Bună dimineaţa, Lucy! spuse Pewley Witts. E acasă stăpânul?

— Păi, unde să fie? răspunse Lucy, fără să-şi ia ochii de la Tom.

— Aceşti doi gentilomi au o obiecţie cu privire la plata taxei, aşa că i-am adus să discute cu domnul Winstanley. Du-te şi spune-i că suntem aici. Şi grăbeşte-te, Lucy. E nevoie de mine acasă. Azi tăiem porcul cel pătat.

În ciuda îndemnului lui Pewley Witts, se părea că Lucy nu se dusese direct la stăpânul ei cu mesajul. Câteva clipe mai târziu, de la o fereastră deschisă aflată chiar deasupra lui, David auzi un fel de murmur interogativ, urmat de glasul lui Lucy care exclamă:

— Un gentilom atât de chipeş! Ah, doamnă! În viaţa dumneavoastră n-aţi văzut altul mai frumos!

— Ce se petrece? întrebă Tom, oprindu-se din examinarea leilor.

— Fata în casă îi vorbeşte stăpânei sale despre mine, spuse David.

— Ah, făcu Tom, reluându-şi studiul absent.

Pentru o clipă, la fereastră apăru un chip.

— A, da, se auzi iar glasul lui Lucy, şi împreună cu el au venit domnul Witts şi încă un domn.

Lucy reapăru şi îi conduse pe Tom, David şi Pewley Witts printr-o succesiune de odăi şi coridoare ciudat de pustii, până la un apartament aflat în partea din spate a casei. Era bizar cum, prin contrast cu celelalte încăperi, cea de aici era mobilată şi confortabilă – covoare roşii, oglinzi aurite şi porţelanuri albe cu albastru. Avea totuşi un aer cam posomorât. Pereţii erau lambrisaţi cu lemn de culoare închisă şi draperiile acopereau pe jumătate cele două ferestre înalte, transformând lumina zilei într-un soi de crepuscul. Pe pereţi

atârnau o mulţime de gravuri care însă, departe de a înveseli odaia, o făceau să pară prea încărcată. Erau acolo portrete ale unor personaje de seamă ale istoriei; cu toţii păreau să fi fost extrem de prost dispuşi atunci când pozaseră pentru aceste portrete. De multă vreme nu mai văzuse David atâtea feţe încruntate şi schimonosite, nici atâtea priviri fixe şi pătrunzătoare.

În capătul îndepărtat al odăii, un gentilom stătea întins pe o sofa încărcată cu pernuţe. Era îmbrăcat cu un halat elegant din crepon verde cu alb, iar în picioare avea papuci turceşti lejeri. Alături de el şedea pe un scaun o femeie, probabil doamna Winstanley.

Cum nu avea cine să oficieze această ceremonie, Tom şi David se văzură nevoiţi să se prezinte singuri (un ritual cel puţin stingheritor). David le spuse domnului şi doamnei Winstanley ce profesie avea, iar Tom reuşi să transmită, prin simpla rostire a numelui său, senzaţia că era o persoană de o importanţă inimaginabilă.

Domnul Winstanley se arătă foarte politicos, urându-le bun venit în casa domniei-sale (pe care o numea conacul Mickelgrave). Li se păru însă puţin ciudat că nu se ostenise să se ridice de pe sofa – şi nici să-şi mişte câtuşi de puţin vreunul dintre membre. Avea glasul molcom şi zâmbetul blând. Trăsăturile îi erau plăcute, regulate şi tenul lui avea albeaţa tipică persoanelor care nu ies aproape niciodată din casă.

Doamna Winstanley (care se ridică şi făcu o reverenţă) purta o rochie simplă din mătase de culoarea murelor, cu tiv subţire de dantelă albă. Avea părul şi ochii negri. Dacă ar fi surâs puţin, ar fi fost o femeie încântătoare.

Pewley Witts spuse că domnul Brightwind refuzase să plătească taxa.

— O, nu, Witts! Nu! strigă domnul Winstanley pe dată. Aceşti gentilomi nu trebuie să plătească nicio taxă. Vom avea destul de câştigat, sunt sigur, de pe urma alesei conversaţii cu domniile lor.

Apoi, către Tom şi David:

— Domnilor! Din motive pe care vi le voi explica imediat, nu fac decât rareori călătorii. Ca să vă spun adevărul, nici nu prea ies din această odaie, aşa că sunt nevoit să-mi petrec timpul zi de zi în tovărăşia unor oameni inferiori prin rang şi instruire, ca de pildă Witts. Nici nu ştiţi cât de bucuros sunt că aţi venit!

Cercetă chipul oacheş şi prea puţin englezesc al lui David cu oarecare interes.

— Montefiore e un nume italienesc, dacă nu mă înşel. Sunteţi italian, domnule?

— Tata s-a născut la Veneţia, spuse David, dar din păcate acest oraş nu se mai arată îngăduitor cu evreii. Familia mea s-a stabilit la Londra. Sperăm, cu timpul, să ajungem englezi.

Domnul Winstanley clătină uşor din cap a aprobare. La urma urmei, nu era nimic mai firesc decât dorinţa oamenilor de a fi englezi.

— Sunteţi binevenit, domnule. Mă bucur să vă spun că nu am nimic împotriva celor de altă religie decât a mea.

Doamna Winstanley se aplecă şi murmură ceva la urechea soţului ei.

— Nu, răspunse domnul Winstanley încetişor, nu vreau să mă îmbrac astăzi.

— Sunteţi bolnav, domnule? întrebă David. Dacă pot să vă…

Domnul Winstanley începu să râdă, de parcă ar fi auzit o replică grozav de amuzantă.

— Nu, nu, doctore! N-are să-ţi fie aşa uşor să-ţi câştigi onorariul de la mine. Nu te las să mă convingi că mă simt rău când nu e deloc aşa.

Se întoarse zâmbind către Tom Brightwind şi spuse:

— Străinii nu pot înţelege că sunt lucruri mai importante pe lume decât banii. Nu pricep că nu se face să te gândeşti tot timpul numai la afaceri şi câştig.

— Dar n-am vrut să spun… începu David, roşu la faţă.

Domnul Winstanley surâse însă şi flutură mâna, dând a înţelege

că ce dorise sau nu dorise David să spună nu avea nicio importanţă.

— Nu m-am supărat câtuşi de puţin. Sunt îngăduitor cu dumneavoastră, *Dottore.*

Se lăsă uşor pe spate, sprijinindu-se de perne, apoi urmă:

— Domnilor, aveţi în faţă un om capabil de lucruri remarcabile, un om ce are-n sânge măreţia. Sunt însă condamnat să nu-mi pot împlini nici cele mai modeste ambiţii din pricina ciudatului oraş în care mi-a fost dat să trăiesc. Aţi văzut cum arată Thoresby. Probabil că v-a uimit starea jalnică în care se află şi delăsarea locuitorilor de aici. Priviţi-l chiar pe Witts, de pildă! În alte oraşe, avocaţii sunt oameni respectabili. Un avocat dintr-un alt oraş n-ar fi nevoit să-şi taie singur porcul. Un avocat dintr-un alt oraş ar purta o haină de catifea şi n-ar avea cămaşa pătată cu sos.

— Întocmai, făcu Tom, privindu-l cu mare dispreţ pe avocat.

Lui David i se părea dezgustător că cineva poate vorbi despre inferiorii săi cu atâta bădărănie şi îl privi pe Witts, curios ce reacţie va avea. Însă Witts nu făcu decât să zâmbească, iar David şi-ar fi închipuit poate că e redus mintal dacă nu i-ar fi văzut răutatea din ochi.

— Şi totuşi, urmă domnul Winstanley, n-aş vrea să credeţi că Witts poartă întreaga vină pentru înfăţişarea lui şleampătă şi pentru lipsa lui de sârguinţă. Viaţa lui Witts e umbrită de greutăţile din Thoresby; şi care e pricina acestor greutăţi? Păi, lipsa unui pod, fireşte!

Pewley Witts îl atinse cu cotul pe domnul Winstanley.

— Povestiţi-le despre Iulius Cezar.

— Ah! făcu doamna Winstanley, ridicând alarmată privirea. Nu cred că domnii vor să fie plictisiţi cu poveşti despre Iulius Cezar. Sunt convinsă că au auzit destul despre el la şcoală.

— Dimpotrivă, doamnă, spuse Tom, pe un ton de blând reproş. Eu unul nu mă satur niciodată de relatările ce-l au ca subiect pe acest

ilustru şi viteaz bărbat. Vă rog să ne povestiţi, domnule.[14]

Şi Tom se sprijini de spătarul scaunului, cu bărbia în palmă şi cu ochii aţintiţi asupra siluetei elegante şi chipului frumos al doamnei Winstanley.

— Trebuie să aflaţi, domnilor, începu domnul Winstanley, că am cercetat îndelung istoria acestui oraş; se pare că toate necazurile noastre au început pe vremea romanilor – pe care îi vedeţi reprezentaţi în această odaie de către însuşi Iulius Cezar. Portretul lui atârnă între uşă şi vasul acela cu zambile. Ştiţi, desigur, că romanii au construit în Anglia drumuri remarcabil de bune şi remarcabil de drepte. Foarte aproape de Thoresby trece un drum roman. Şi dacă romanii ar fi respectat principiul chiar de ei stabilit, acela de a tăia drumuri cât mai drepte, ar fi trebuit să traverseze râul chiar aici, la Thoresby. Dar s-au abătut. Întâlnind o problemă – cred că natura cam mlăştinoasă a solului – au deviat de la direcţia firească şi au traversat râul pe la Newark. Aici au construit un oraş cu temple şi pieţe şi multe altele, în timp ce Thoresby a rămas doar o mlaştină pustie. Iată deci primul dintr-un lung şir de momente când Thoresby a suferit din pricina lipsei de caracter a unor oameni.

— Lady Anne Lutterell, îl îndemnă Pewley Witts.

— Zău, domnule Winstanley! spuse soţia lui, râzând forţat. Mă văd nevoită să protestez. Pe domnul Brightwind şi domnul Montefiore nu îi interesează Lady Anne. Sunt convinsă că nu le place deloc istoria.

— Ah! Într-adevăr, doamnă, făcu Tom. E de-a dreptul uimitor ce numesc unii istorie în zilele noastre. Regi pomeniţi mai mult pentru discursurile lor lungi şi plicticoase decât pentru faptele lor de arme, guverne pline de bătrâni graşi cu părul sur, semănând toţi între ei –

[14] Tom Brightwind nu era singurul reprezentant al rasei sale ce manifesta un arzător devotament faţă de amintirea lui Iulius Cezar. Mulţi spiriduşi pretind că se trag din acesta; în Evul Mediu circula chiar o legendă potrivit căreia Oberon (imaginarul rege al zânelor şi spiriduşilor) ar fi fost fiul lui Iulius Cezar.

cui îi pasă de asemenea lucruri? Dar dacă vorbiţi despre istoria veritabilă, istoria adevărată – adică descrierile vii ale unor eroi din timpuri străvechi – atunci să ştiţi că nimic nu mă încântă mai mult decât aceasta!

— Lady Anne Lutterell, spuse domnul Winstanley, fără să-i ia în seamă pe cei doi, a fost o văduvă bogată ce locuia la Ossington. (Doamna Winstanley privi în jos, la mâinile pe care şi le ţinea încrucişate în poală.) Puteţi vedea un portret al înălţimii sale între măsuţa aceea de scris şi pendulă. Toată lumea ştia că are de gând să doneze o mare sumă de bani, ca act de milostenie, pentru construirea unui pod chiar în locul acesta. Podul fusese promis şi ca o anticipare a împlinirii acestei promisiuni s-a construit oraşul Thoresby. În ultima clipă însă Lady Anne s-a răzgândit şi a construit un paraclis. Pesemne că nu ştiţi, domnule Montefiore, ce e acela un paraclis – e un fel de capelă în care preoţii slujesc pentru cei morţi. Iată – şi mi-e ruşine să o spun – cât de habotnici erau strămoşii noştri.

— Regina Elisabeta, spuse Pewley Witts, făcându-le cu ochiul lui David şi lui Tom. Era deja vădit ce soi de răzbunare pusese la cale pentru batjocura şi insultele primite de la domnul Winstanley. Probabil că fără încurajarea lui Witts, domnul Winstanley nu s-ar fi lansat în asemenea discursuri aiurite.

— Chiar aşa, regina Elisabeta, Witts, spuse domnul Winstanley amabil.

— Regina Elisabeta! strigă doamna Winstanley agitată. Ah! Ce femeie nesuferită! Dacă trebuie să vorbim despre regine, sunt altele cu mult mai respectabile. Ce părere aveţi despre Matilda? Sau Anne?

Tom se aplecă spre doamna Winstanley, apropiindu-se de ea pe cât de mult îi permitea poziţia scaunului. Pe chipul lui se vedea limpede că are o sumedenie de păreri despre regina Matilda şi regina Anne, păreri pe care dorea să i le comunice imediat; dar domnul Winstanley i-o luă înainte:

— O puteţi vedea pe Elisabeta, domnule Brightwind, între

fereastră şi oglindă. Pe vremea Elisabetei, oamenii din Thoresby îşi câştigau traiul confecţionând cărţi de joc. Însă regina i-a acordat dreptul regal de monopol la confecţionarea de cărţi de joc unui tânăr – un tânăr care scrisese un poem în cinstea frumuseţii ei. Cred că regina avea cam şaizeci şi cinci de ani pe atunci. Prin urmare, nimeni din Anglia nu a mai avut dreptul de a confecţiona cărţi de joc cu excepţia acestui tânăr. El s-a îmbogăţit, iar oamenii din Thoresby au căzut în mizerie.

Şi domnul Winstanley continuă în felul acesta să prezinte istoria oamenilor care ar fi putut să construiască un pod la Thoresby, dar nu o făcuseră, sau care aduseseră prejudicii de altă natură oraşului. Soţia lui se străduia să-i ascundă nerozia atât cât putea, protestând viguros la introducerea în poveste a fiecărui nou personaj, dar el nu-i dădea nicio atenţie.

Manifestă un dispreţ deosebit faţă de Oliver Cromwell, al cărui portret atârna la loc de cinste deasupra şemineului. Oliver Cromwell cochetase cu ideea de a duce o bătălie importantă la Thoresby, pentru ca în cele din urmă să se răzgândească, refuzându-i astfel oraşului Thoresby cinstea de a fi spulberat şi călcat în picioare de două oştiri inamice.

— Bine, spuse David în cele din urmă, dar cel mai bun lucru ar fi, cu siguranţă, să construiţi chiar dumneavoastră un pod.

— Ah! surâse domnul Winstanley. Aşa s-ar zice, nu? Şi chiar am stat de vorbă cu doi gentilomi care au obiceiul de a-i împrumuta cu bani pe alţi gentilomi cu spirit întreprinzător. Domnul Blackwell din Londra şi domnul Crumfield din Bath. Eu şi domnul Witts le-am vorbit celor doi despre profitul gras pe care l-ar obţine dacă ar primi să-mi construiască podul, despre sumele inimaginabile de bani care le-ar reveni. Dar ambii mi-au refuzat până la urmă cererea.

Domnul Winstanley privi un spaţiu gol de pe perete – ai fi zis că-şi doreşte să vadă atârnând acolo portretele domnilor Blackwell şi Crumfield, care să-i completeze acest muzeu al ratării.

— Dar era vorba de o sumă foarte mare, spuse doamna

Winstanley. Nu le-ai spus domnilor Brightwind şi Montefiore despre ce sumă imensă era vorba. Eu una cred că în viaţa mea n-am auzit pomenindu-se o sumă atât de mare.

— Podurile sunt scumpe, încuviinţă David.

Atunci doamna Winstanley, crezând pesemne că subiectul podului fusese epuizat, îi puse câteva întrebări lui David: Unde studiase medicina? Câţi pacienţi avea? Trata şi doamne? Apoi, de la amănuntele vieţii lui profesionale, David trecu la subiectul fericirii lui domestice – şi vorbi despre soţia şi cei patru copii ai lui.

— Dumneavoastră sunteţi căsătorit, domnule? îl întrebă doamna Winstanley pe Tom.

— A, nu, doamnă! spuse Tom.

— Ba da, îi aminti David. Eşti căsătorit, ai uitat?

Fluturarea de mână a lui Tom părea să sugereze că era un subiect interpretabil.

Adevărul era că avea o soţie creştină. La cincisprezece ani, aceasta avea o fetişoară răutăcioasă, ochi migdalaţi şi o fire teribil de capricioasă. Tom o asemuia neîncetat unei pisicuţe. La douăzeci de ani, devenise o lebădă; la treizeci, o vulpe; şi apoi, într-o succesiune rapidă, fusese căţea, viperă, vasilisc şi, în cele din urmă, scroafă. În prezent nu mai ştia nimeni cu ce animale ar fi putut să o compare. Trecuse bine de nouăzeci de ani, din care ultimii patruzeci sau mai mult şi-i petrecuse închisă într-un apartament dintr-o aripă îndepărtată a *Castel des Tours saunz Nowmbre,* cu instrucţiuni precise de a nu ieşi niciodată de acolo – în timp ce soţul ei aştepta nerăbdător ca să vină cineva să-i spună că a murit.

Trecuse deja jumătatea de oră pe care politeţea cerea să o acorzi unei vizite, iar lui David îi zburau gândurile la domnul Monkton din Lincoln şi la necesitatea de a ajunge cât mai degrabă la el. Însă domnul Winstanley nu putea îndura gândul că cei doi noi prieteni ai lui aveau să-l părăsească atât de curând; se lansă deci în câteva discursuri, toate cu scopul de a-i convinge să rămână la el o săptămână, două. Sarcina de a-şi lua la revedere de la cei doi într-o

manieră mai raţională îi reveni deci doamnei Winstanley.

Nu reuşiră totuşi să plece imediat. Caii se lăsau aşteptaţi; în timp ce stăteau în curte, Lucy ieşi din casă şi îi privi pe rând, temătoare.

— Vă rog, domnule, doamna Winstanley vrea să vă vorbească între patru ochi!

— Aha! spuse Tom, de parcă se aşteptase la o asemenea invitaţie.

— Nu, domnule! Nu dumneavoastră, domnule! se scuză Lucy cu o plecăciune. Cu doctorul evreu vrea să vorbească.

Doamna Winstanley aştepta în dormitor. Era o odaie mare, dar mobilată cam sărăcăcios: un scaun, un dulap şi un pat mare cu baldachin, ascuns vederii de draperii din brocart verde. Doamna Winstanley stătea în picioare lângă pat. Totul la ea – postura rigidă, chipul preocupat, felul în care îşi frământa fără încetare mâinile – trădau o stare de nemaipomenită stânjeneală.

Îşi ceru scuze că îl deranjase.

— Nu e niciun deranj, spuse David, chiar niciunul. Doreaţi să mă întrebaţi ceva?

Ea îşi aţinti privirile în podea.

— Eu şi domnul Winstanley suntem căsătoriţi de patru ani, dar nu avem copii.

— Ah! spuse David, căzând pe gânduri o clipă. Şi niciuna dintre părţi nu manifestă aversiune faţă de actul conjugal?

— Nu, oftă doamna Winstanley. Nu. Aceasta cel puţin e o îndatorire de la care soţul meu nu se eschivează.

David continuă atunci cu întrebările obişnuite pe care le pune un medic într-o astfel de situaţie, iar ea răspunse fără urmă de falsă pudoare.

— Din câte îmi dau seama, nu e nimic în neregulă, îi spuse David. Nu văd niciun motiv pentru care să nu rămâneţi însărcinată. Aveţi grijă de sănătatea dumneavoastră, doamnă Winstanley. Acesta e sfatul pe care vreau să vi-l dau. Păstraţi-vă buna dispoziţie şi negreşit…

— Ah! Sperasem că dumneavoastră, un medic străin, ştiţi lucruri

pe care doctorii noştri din Anglia nu le cunosc. Nu mă tem câtuşi de puţin să urmez orice sugestii din partea dumneavoastră – aş suporta dureri oricât de mari de dragul unui copil. Numai la asta mă gândesc. Lucy zice că ar fi bine să mănânc morcovi şi păstârnac cu forme ciudate şi să-l conving şi pe domnul Winstanley să facă la fel.

— De ce?

— Pentru că seamănă cu nişte omuleţi.

— Ah! Da, fireşte. Înţeleg. Ei bine, cred că n-are cum să vă strice.

David îşi luă un rămas-bun călduros de la doamna Winstanley – atâta cât se cuvenea după o aşa scurtă cunoştinţă. Îi strânse mâna cu bunătate şi îi spuse că speră sincer să i se îndeplinească în curând cea mai fierbinte dorinţă. Era convins că nimeni din lume nu ar fi meritat-o mai mult decât ea.

Tom se urcase în şa. Alături de el se afla calul lui David.

— Ei bine? spuse Tom. Ce voia?

— E vorba de lipsa copiilor, spuse David.

— Cum?

— Acesta e necazul doamnei Winstanley. Motivul pentru care nu zâmbeşte niciodată.

— Copiii sunt o mare belea, spuse Tom, amintindu-şi instantaneu de propriile lui griji.

— Poate pentru tine. Dar femeile din neamul oamenilor simt altfel. Copiii sunt urmaşii noştri, ei sunt posteritatea. Şi în plus, toate femeile – zâne, creştine şi evreice deopotrivă – au nevoie de cineva asupra căruia să-şi reverse dragostea. Şi nu cred că-şi poate iubi soţul.

Dând aceste lămuriri, David se pregătea să încalece – operaţiune care de fiecare dată îi dădea de furcă. Reuşind în cele din urmă să ajungă în şa, descoperi uimit că Tom dispăruse.

„Unde s-o mai fi dus? se întrebă el. În orice caz, dacă-şi închipuie că am să stau după el, îl paşte o dezamăgire! I-am spus de şapte ori azi că trebuie să ajung la Lincoln!“

David plecă deci în direcţia Lincolnului, dar înainte să iasă din

oraş auzi un zgomot în spate; se întoarse, aşteptându-se să-l vadă pe Tom.

Urmăritorul era însă Pewley Witts, călare pe un cal pe care s-ar fi zis că l-a ales în baza marii asemănări cu el însuşi – era costeliv, spălăcit şi urât.

— Domnule Montefiore! spuse el. Domnul Winstanley ţine morţiş ca dumneavoastră şi domnul Brightwind să-i vedeţi moşiile; mi-a cerut să vă fiu ghid. Tocmai am vorbit şi cu domnul Brightwind, care însă are treburi mai importante în Thoresby şi deci n-are vreme de plimbare. Mi-a spus însă că îi veţi ţine dumneavoastră locul!

— Nu zău?! făcu David.

Pewley Witts surâse tainic.

— Domnul Winstanley crede că o să-i construiţi dumneavoastră podul!

— Şi de unde, mă rog, i-a venit o asemenea idee?

— Haideţi, zău aşa! Credeţi că noi, cei din Thoresby, suntem netoţi? Un lord englez şi un evreu care bat ţara împreună! Doi dintre cei mai bogaţi diavoli ce s-au văzut vreodată pe faţa pământului! Ce altceva aţi putea face, dacă nu să căutaţi ocazii de a vă rotunji şi mai mult pungile?

— Mă tem că veţi fi dezamăgit. Dânsul nu e lord englez, iar eu nu fac parte dintre evreii la care vă gândiţi dumneavoastră. Şi în plus, nu bat deloc ţara, aşa cum spuneţi dumneavoastră. Mă duc la Lincoln.

— Cum doriţi. Dar vedeţi dumneavoastră, moşiile domnului Winstanley se întind de o parte şi de alta a drumului care duce la Lincoln. O să le vedeţi oricum, dacă mergeţi într-acolo.

Cu un rânjet larg, adăugă plin de solicitudine:

— Iar eu am să vă însoţesc, arătându-vă locurile cele mai interesante.

Pe câmpurile domnului Winstanley, buruienile erau la fel de dese ca porumbul. Câţiva bărbaţi, femei şi copii slabi şi trişti alungau ciorile din lan.

„Amărâţii de ei! îşi spuse David. Sunt nevoiţi să sufere din pricina lipsei de caracter a altora. Cât aş vrea să-l pot convinge pe Tom să construiască podul acela, de dragul acestor oameni! Dar cum aş putea să fac asta? Nu sunt în stare nici măcar să-l conving să-şi iubească odraslele."

În timp ce David se lăsa în voia acestor sumbre cugetări, Pewley Witts îi enumera producţia obţinută de pe fiecare din pământurile domnului Winstanley (în număr de baniţe la pogon) şi îi povestea cum recoltele s-ar putea dubla sau chiar tripla dacă domnul Winstanley şi-ar da osteneala să asaneze pământurile mustind de apă sau să îngraşe solul cu bălegar.

Ceva mai încolo, Pewley Witts îi arătă nişte coline acoperite cu iarbă; acolo, sub pământ, era un strat gros de argilă. Povesti cum ar putea domnul Winstanley, dacă ar pofti, să deschidă un atelier în care să se lucreze vase de lut.

— Mi se pare, spuse Pewley Witts, că vasele de lut sunt foarte căutate în zilele noastre; sunt gentilomi care câştigă o mulţime de bani de pe urma unor astfel de ateliere.

— Într-adevăr, oftă David, aşa am auzit şi eu.

În alt loc priviră amândoi o pădure rară de mesteceni, aflată pe o colină însorită şi bătută de vânt. Pewley Witts spuse că sub pădure se găsea un zăcământ mare de cărbuni, iar domnul Winstanley, dacă ar fi avut cumva chef, ar fi putut să scoată cărbunele şi să-l vândă la Nottingham sau la Londra.

— Spuneţi-mi dar, strigă David exasperat, de ce nu face nimic din toate astea? Să vândă cărbunele! Să facă vase de lut! Să cultive mai mult porumb! De ce nu face nimic?

— Ah! spuse Pewley Witts cu zâmbetul lui maliţios. Eu l-am sfătuit aşa. I-am spus să nu se apuce de nimic până când nu se construieşte podul. Căci altfel cum ar putea să transporte porumbul sau vasele sau cărbunii către cei care au nevoie de ele? Jumătate din profit s-ar duce în buzunarele cărăuşilor şi barcagiilor.

Cu cât vedea David mai mult din moşiile neglijate ale domnului

Winstanley, cu atât se îndoia că drumul la Lincoln era cea mai bună alegere în clipa aceea.

„La urma urmei, îşi spuse el, domnul Monkton are deja doi doctori care să-l îngrijească – fără să-l mai punem la socoteală pe vraciul irlandez. Însă bietele suflete din Thoresby nu au pe nimeni care să-i ajute. Oare nu e de datoria mea să rămân aici şi să încerc să le fac un bine, convingându-l pe Tom să construiască podul? Dar ce să-i spun, oare?“

Deşi nu avea încă un răspuns la această ultimă întrebare, strigă:

— Domnule Witts! Trebuie să ne întoarcem. Am şi eu ceva important de făcut în Thoresby!

De îndată ce ajunseră la conacul Mickelgrave, David sări din şaua calului şi plecă să-l caute pe Tom. Tocmai înainta pe unul din coridoarele pustii de piatră când le văzu, printr-o uşă deschisă, pe doamna Winstanley şi Lucy care se aflau în grădină. Păreau oarecum surescitate şi scoteau amândouă exclamaţii uimite. David, întrebându-se ce s-ar fi putut întâmpla, ieşi în grădină; ajunse chiar în clipa în care Lucy se urca pe o bancă de piatră, privind apoi peste zidul grădinii.

— A ajuns în dreptul casei domnului Witts! spuse ea.

— Ce este? Ce s-a întâmplat? strigă David.

— Tocmai au fost aici trei băieţei! spuse doamna Winstanley, pe un ton surprins.

— Care ne-au cântat, spuse Lucy.

— Ah! Băieţilor le place să cânte, spuse David. De pildă, cei doi fii ai mei – Ishmael şi Jonah – ştiu un cântecel comic despre o lăptăreasă şi o vacă…

— Nu mă îndoiesc, îl întrerupse doamna Winstanley. Dar aici a fost cu totul altceva! Băieţii aceştia aveau aripi; pluteau prin văzduh într-o corăbioară aurită, împodobită cu panglici de mătase şi presărau petale de trandafir în stânga şi în dreapta.

David se urcă pe bancă lângă Lucy şi se uită peste zid. În zare se profila pe cerul azuriu o corăbioară de aur, dispărând încet din

vedere în dreptul turlei bisericii. David reuşi să distingă trei siluete cu lăute în mâini; cu capetele date pe spate, cântau de zor.

— Şi ce v-au cântat? întrebă el.

— Nu ştiu, spuse doamna Winstanley, care tot nu-şi revenise din uimire. Au cântat într-o limbă pe care nu o cunosc. Italiană, cred.

În salon, draperiile fuseseră trase peste ferestre, alungând lumina aurie a înserării. Domnul Winstanley stătea întins pe sofa, acoperindu-şi ochii cu mâna.

— Domnule Winstanley! strigă soţia lui. S-a petrecut un lucru nemaipomenit…

Domnul Winstanley deschise ochii şi zâmbi la vederea lui David.

— A! Domnule Montefiore! spuse el.

— Eram cu Lucy în grădină când…

— Dragostea mea, spuse domnul Winstanley pe un ton de blând reproş, încerc să stau de vorbă cu domnul Montefiore.

Îi zâmbi lui David, apoi urmă:

— Şi cum v-a plăcut plimbarea? Împrejurimile oraşului sunt, îndrăznesc să spun, destul de atrăgătoare. Witts spune că i s-a părut că v-aţi distrat grozav.

— A fost o plimbare foarte… instructivă. Unde e domnul Brightwind?

Pe neaşteptate se deschise uşa şi în odaie îşi făcu apariţia Tom.

— Domnule Winstanley, spuse el, m-am hotărât să vă construiesc podul!

Lui Tom îi plăcuse dintotdeauna să uimească pe toată lumea din încăpere şi să fie privit de toţi cu admiraţie mută – aşa că probabil acum se simţea grozav de satisfăcut.

Domnul Winstanley începu să vorbească despre bucuria şi recunoştinţa pe care le simţea.

— Am analizat problema, spuse el, sau mai bine zis domnul Witts a analizat-o la cererea mea – şi cred că vă puteţi aştepta la un profit de cât mai mult la sută din investiţie – domnul Witts vă poate da toate detaliile…

Şi începu să frunzărească grăbit nişte hârtii la care David era sigur că nu se mai uitase niciodată în viaţa lui.

— Nu vă mai osteniţi, spuse Tom. Nu vreau nicio răsplată. Domnul Montefiore mi-a vorbit astăzi despre necesitatea de a le oferi copiilor ocupaţii utile şi mi-am dat seama, domnule Winstanley, că dacă nu se construieşte acest pod, descendenţii dumneavoastră nu vor avea nimic de făcut. Vor trândăvi. Nu vor ajunge niciodată la acea măreție a spiritului şi hotărâre a faptelor care ar trebui să fie de drept a lor.

— O, da! Într-adevăr! spuse domnul Winstanley. Nu mai rămâne atunci decât să realizăm planurile pentru pod. Eu am făcut deja câteva schițe. Sunt pe aici pe undeva, în odaia asta. Witts apreciază că în doi ani lucrarea va fi gata – poate chiar mai puţin!

— Ah! făcu Tom. Eu nu am atâta răbdare. O să construiesc podul în noaptea asta, între miezul nopţii şi răsăritul soarelui. Am o singură condiţie, spuse el, ridicând un deget lung. Una singură. Domnule Winstanley, dumneavoastră împreună cu toţi servitorii şi cu domnul Montefiore trebuie să mergeţi şi să aşteptaţi pe malul râului la noapte, ca să fiţi martori la construirea podului meu.

Domnul Winstanley îi asigură grăbit că nu doar el, doamna Winstanley şi servitorii vor fi acolo, ci şi întreaga populaţie a oraşului.

De îndată ce domnul Winstanley se opri din vorbit, David profită de ocazie pentru a-i spune lui Tom cât de mulţumit era că el, Tom, avea să construiască podul – însă Tom (care în general primea cu plăcere orice manifestări de gratitudine) nu păru foarte interesat să-l asculte. Părăsi încăperea aproape imediat, oprindu-se doar cât să schimbe o vorbă cu doamna Winstanley. David îl auzi spunând cu o voce joasă:

— Sper, doamnă, că v-a plăcut muzica italienească!

Cum David era acum nevoit să rămână în Thoresby peste noapte, domnul Winstanley trimise un servitor la Lincoln, să-i transmită domnului Monkton că domnul Montefiore era pe drum şi avea să

ajungă a doua zi.

Cu puţin înainte de miezul nopţii, locuitorii din Thoresby se strânseră la Roata Norocului. În cinstea ocaziei, domnul Winstanley se îmbrăcase. Ciudat lucru, părea mai puţin impresionant cu hainele pe el. Aerul tragic şi romanţios deopotrivă pe care îl arbora de obicei părea să fi dispărut cu totul, alungat de haină şi pantaloni. Suit pe un taburet cu trei picioare, se adresă mulţimii de orăşeni amărâţi şi zdrenţăroşi, îndemnându-i să arate eternă recunoştinţă faţă de măreţul, bunul, generosul gentilom care avea să le construiască un pod. Gentilomul acesta, mai spuse domnul Winstanley, avea să-şi facă apariţia în curând printre ei ca să le primească mulţumirile.

Tom însă nu apăru. Nici doamna Winstanley nu era de faţă, ceea ce-l înfurie grozav pe soţul ei; o trimise pe Lucy înapoi la conacul Mickelgrave să-şi aducă stăpâna.

Domnul Winstanley îi spuse lui David:

— Mă intrigă nespus propunerea domnului Brightwind de a construi podul într-o singură noapte. Să fie oare vorba de un pod *de fier?* Dacă nu mă înşel, cineva a construit recent un pod de fier în Shropshire. Uimitor. Poate că un pod de fier se ridică repede. Sau poate un pod de lemn? La Cambridge este un pod de lemn…

În clipa aceea apăru Lucy, albă la faţă şi înspăimântată.

— Ah, ai venit? făcu domnul Winstanley. Unde-i stăpână-ta?

— Ce s-a întâmplat, Lucy? întrebă David. Ce ai păţit?

— Vai, domnule! strigă Lucy. Am alergat pe strada mare după stăpâna, dar când am ajuns la poarta casei, doi lei au ieşit şi au slobozit nişte răgete înfiorătoare!

— Lei? spuse David.

— Da, domnule! Alergau pe la picioarele mele şi dădeau să mă muşte cu dinţii lor ascuţiţi. Mi-a fost teamă că mă sfâşie sau mă calcă în picioare!

— Ce aiureli! strigă domnul Winstanley. În Thoresby nu sunt lei. Dacă stăpână-ta doreşte să lipsească de la evenimentul din noaptea asta, e treaba domniei sale. Deşi nu-mi place deloc purtarea asta, îţi

spun sincer. La urma urmei, probabil că acesta va fi cel mai de seamă moment din istoria oraşului Thoresby, încheie el şi se îndepărtă.

— Lucy, cât de mari erau leii ăştia? întrebă David.

— Puţin mai mari decât un spaniel, aş zice.

— Ciudat lucru. În general leii sunt mult mai mari. Eşti absolut sigură că…

— Of! Ce mai contează cât de mari au crescut arătările alea de groază? strigă Lucy, pierzându-şi răbdarea. Aveau colţi şi mârâiau cât pentru nişte animale de trei ori mai mari! Aşa că, Doamne iartă-mă, m-am speriat şi am fugit! Şi mă gândesc ce-are să fie dacă biata mea stăpână iese din casă şi sar leii la ea! Dacă nu-i vede pe întuneric decât când o fi prea târziu!

Şi începu să plângă.

— Taci, copilă, spuse David. Nu te mai necăji. O să mă duc eu să o găsesc pe stăpâna ta.

— Dar nu sunt doar leii, spuse Lucy. Tot oraşul e schimbat. Sunt flori pretutindeni şi toate păsările cântă.

David ieşi din han pe uşa din faţă; în clipa următoare se lovi cu capul de ceva. Era o creangă. Lângă Roata Norocului se afla un copac. De dimineaţă, dimensiunile acestui copac fuseseră absolut normale – însă acum crescuse dintr-o dată atât de mult încât jumătate din han nici nu se mai vedea.

„Ciudat“, îşi spuse David.

Copacul era încărcat cu mere.

„Mere în iunie, îşi spuse David. Şi mai ciudat!“

Se mai uită o dată la copac.

„Mere într-un castan porcesc! Asta chiar că le întrece pe toate!“

La lumina lunii, David văzu că oraşul Thoresby se schimbase într-adevăr foarte mult. Printre frunzele mestecenilor se iţeau smochine. Arbuştii de soc se îndoiau sub greutatea rodiilor. Iedera stătea să se desprindă de pe ziduri, îngreunată de mure coapte. Toate lucrurile ce avuseseră vreodată viaţă în ele erau pline de rod. Tocurile ferestrelor, vechi şi uscate, erau acum pline de sevă şi din

ele se iveau rămurele, frunze, flori şi fructe. Uşile şi tocurile lor se deformaseră în asemenea hal, încât ajunseseră să disloce cărămizi; unele case erau în primejdie să se prăbuşească. Căruţul din mijlocul străzii principale se preschimbase într-un crâng de mesteceni argintii. Din roţile rupte răsăriseră tufe de măceş, iar de deasupra se auzea cântecul privighetorilor.

„Ah, ce naiba face Tom?“ se întrebă David.

Când ajunse la conacul Mickelgrave, doi lei neobişnuit de mici ieşiră pe poartă. În lumina lunii păreau mai de piatră ca oricând.

„Leii aceştia sunt creaţia lui Tom, îşi spuse David, deci presupun că nu-mi vor face rău.“

Leii deschiseră gurile, scoţând un sunet înfiorător – parcă s-ar fi făcut bucăţi nişte blocuri de marmură. David făcu un pas sau doi înspre conac. Ambii lei săriră la el, mârâind, muşcând şi zgâriind aerul cu ghearele lor de piatră.

David se întoarse şi o luă la goană. Când ajunse la Roata Norocului, auzi orologiul bătând miezul nopţii.

La optzeci de mile distanţă, în Cambridge, un student se trezi dintr-un vis. Studentul acesta (care se numea Henry Cornelius) încercă să adoarmă la loc, dar descoperi că visul (în care era vorba despre un pod) îi rămăsese cumva în cap. Se dădu jos din pat, aprinse lumânarea şi se aşeză la masă. Încercă să deseneze podul din vis, dar nu reuşi să-l redea cu exactitate (deşi era convins că îl văzuse undeva de curând).

Aşa că îşi puse pantalonii, cizmele şi haina şi ieşi în noapte ca să se gândească. Nu ajunsese prea departe când îi apăru în faţă o privelişte bizară. Edward Jackson, librarul, se afla în pragul prăvăliei, în cămaşă de noapte. Nu avea pe cap obişnuita lui perucă impunătoare, ci doar o scufie veche şi slinoasă. Într-o mână ţinea un volum *in quarto,* iar în cealaltă un sfeşnic de alamă.

— Uite! spuse el în clipa în care îl zări pe Henry Cornelius. Asta cauţi! – şi îi îndesă volumul în mână. Cornelius rămase mirat, căci îi era dator lui Jackson, care jurase că nu-i va mai da în veci vreo carte.

Lumina lunii era atât de puternică, încât Cornelius putu cerceta cu uşurinţă tomul primit. După o vreme, ridicând ochii, descoperi că se afla în curtea grajdului unui han. Aici, luminat de o rază de lună, aştepta Jupiter, cel mai frumos şi mai iute cal din Cambridge. Jupiter era înşeuat şi pregătit de drum, părând că aşteaptă răbdător pe cineva. Fără să mai stea nicio clipă la îndoială, Cornelius se sui în şa. Jupiter plecă în galop.

Cornelius şedea liniştit, întorcând paginile cărţii. Era atât de absorbit de studiu încât nu dădu prea multă atenţie călătoriei. O singură dată privi în jos şi văzu nişte modele complicate, albastre-argintii, desenate pe pământul întunecat. Mai întâi presupuse că erau fire de gheaţă, dar apoi îşi aminti că era iunie şi că afară era cald. De altfel, modelele semănau mai degrabă cu nişte câmpii, ferme şi păduri luminate de lună, văzute de la mare înălţime, însă oricare ar fi fost adevărul, nu avea prea multă importanţă; Cornelius îşi afundă iar nasul în carte. Jupiter gonea înainte pe sub lună şi stele, iar copitele lui nu scoteau niciun sunet.

— Ah! Iată-l, spuse Cornelius la un moment dat.

Şi câteva clipe mai târziu: – Înţeleg.

Şi peste încă puţin timp: – Dar va fi nevoie de foarte multă piatră!

Câteva minute mai târziu, Cornelius şi Jupiter sosiră pe malul râului, în faţa oraşului Thoresby.

— Aşa deci, şopti Cornelius. Exact cum credeam! Nu e construit încă.

În faţa lui Cornelius se deschidea un tablou în mişcare al freneziei în muncă. Grinzi şi blocuri de piatră masive erau presărate pe malul râului, iar altele erau aduse fără încetare de cai. Oriunde te uitai, dădeai cu ochii de muncitori. Unii mânau sau trăgeau caii. Alţii urlau comenzi. Alţii aduceau felinare şi le agăţau în copaci. Cel mai ciudat lucru însă era că toţi aceşti muncitori erau îmbrăcaţi într-o varietate uluitoare de cămăşi de noapte, surtuce, pantaloni, scufii de noapte şi pălării. Unul dintre ei se grăbise atât de tare să ajungă la Thoresby, încât îşi pusese rochia şi boneta nevesti-sii, dar îşi vedea

netulburat de treabă cu poalele suflecate.

În mijlocul acestei agitaţii, doar doi bărbaţi stăteau nemişcaţi, adânciţi în conversaţie.

— Dumneavoastră sunteţi arhitectul? strigă unul dintre ei, apropiindu-se grăbit de Cornelius. Eu sunt John Alfreton, maistru zidar din Nottingham. Dânsul este domnul Wakeley, faimosul inginer. Vă aşteptam să ne spuneţi ce avem de construit.

— Uitaţi-vă aici, spuse Cornelius, arătându-le cartea (era *Carceri d'Invenzione* a lui Giambattista Piranesi).

— Ah! O închisoare, deci?

— Nu, doar podul, spuse Cornelius, indicând un pod masiv aflat în interiorul unei închisori mohorâte.

Ridicând privirea, zări dintr-odată o mulţime tăcută şi fantomatică ce-i privea de pe malul opus.

— Cine sunt oamenii aceia? întrebă el.

Domnul Alfreton ridică din umeri.

— În toate locurile unde muncesc oameni harnici se vor găsi şi nişte leneşi care să caşte gura la ei. Cel mai bine ar fi să nu-i luaţi în seamă, domnule.

La ora unu, o masă impresionantă de schelărie din lemn umpluse râul. Schelele erau încărcate de torţe, felinare şi lumânări ce aruncau o lumină stranie, tremurătoare pe casele din Thoresby şi pe mulţimea de spectatori. Ţi-ai fi putut închipui că un licurici mare cât catedrala St Paul a poposit lângă oraş.

La ora două, Henry Cornelius era disperat. Râul nu era suficient de adânc pentru podul lui Piranesi. Nu putea să-l construiască la înălţimea pe care ar fi dorit-o. Însă domnul Alfreton, maistrul zidar, rămase netulburat.

— Nu vă necăjiţi, domnule, spuse el. Domnul Wakeley are să facă nişte ajustări.

Domnul Wakeley era la câţiva paşi de cei doi. Peruca îi stătea şui, ca să se poată scărpina mai uşor în cap, şi scria cu frenezie într-un carneţel.

— Domnul Wakeley are foarte multe idei despre cum putem duce lucrarea la bun sfârşit, urmă Alfreton. Domnul Wakeley a construit mai multe pasarele şi viaducte faimoase în nord. E un om extraordinar de talentat. Nu e prea vorbăreţ de fel, dar recunoaşte că e mulţumit de mersul lucrărilor. Da, da! În curând îl vom isprăvi!

La ora patru, podul era gata. Două imense arcade semicirculare se înălţau peste râu. Pe marginea fiecărei arcade erau prinse blocuri de piatră nefinisată. Efectul era clasic, italienesc, monumental. Ar fi fost remarcabil chiar şi la Londra; în Thoresby, domina totul. Părea puţin probabil că se va mai uita cineva vreodată la oraş; pe viitor, lumea nu avea să mai vadă decât podul. Între cele două arcade se afla o tăbliţă de piatră ce purta următoarea inscripţie, săpată cu litere foarte mari:

THOMAS BRIGHTWIND ME FEC1T
ANNO DOMINI MDCCLXXX[15]

David îşi petrecuse noaptea întrebând printre locuitorii oraşului dacă nu ştia cineva unde dispăruse Tom. Odată podul terminat, David traversă râul şi îi întrebă acelaşi lucru pe muncitori. Aceştia însă suferiseră o curioasă preschimbare. Erau pe jumătate adormiţi şi David nu reuşi să vorbească lămurit cu niciunul dintre ei. Unul oftă şi murmură somnoros: „Mary, plânge copilul.“ Altul, un tânăr îmbrăcat după ultima modă, îşi înălţă capul ostenit şi spuse: „Fii băiat bun, Davenfield, şi dă încoace vinul.“ Al treilea, având pe cap o perucă cenuşie şi ponosită, nu făcea decât să mormăie ecuaţii matematice şi să recite lungimile şi înălţimile a diverse poduri şi viaducte de pe lângă Manchester.

În clipa când primele raze aurii ale noii zile atinseră podul şi preschimbară apa râului în argint, David ridică privirea şi îl văzu pe

---

[15] Thomas Brightwind m-a făcut, în anul Domnului 1780.

Tom care înainta cu paşi mari pe pod. Avea mâinile înfundate în buzunarele pantalonilor şi privea în jur cu un aer satisfăcut.

— E tare frumos podul meu, nu-i aşa? spuse el. Deşi mă gândeam să adaug o sculptură în *alto rilievo,* cu zefiri, cherubi, manticore, unicorni, lei şi hipogrifi trimişi de Dumnezeu să-mi învingă duşmanii. Ce părere ai?

— Nu, spuse David. Podul e desăvârşit. Nu-i mai trebuie nici o podoabă. Le-ai făcut un mare bine oamenilor de aici.

— Chiar aşa? întrebă Tom, nu foarte interesat. Ca să-ţi spun drept, m-am gândit la ce mi-ai spus tu ieri. E foarte adevărat că urmaşii mei sunt cu toţii neghiobi, iar cei mai mulţi dintre ei sunt nişte neisprăviţi care fac umbră pământului degeaba; dar poate că ar fi bine ca în viitor să le ofer răspunderi, ocupaţii utile etc. etc. Cine ştie? Poate că le va folosi la ceva.[16]

— Ar fi foarte bine, spuse David, luând mâna lui Tom şi sărutând-o. O faptă demnă de tine. Când te simţi pregătit să-ţi educi fiii şi fiicele potrivit acestui nou model, spune-mi – şi o să discutăm amândoi, să vedem ce s-ar putea face.

— Ah! făcu Tom. Dar eu am început deja!

Când se întoarseră în Thoresby să-şi ia caii, aflară că servitorul domnului Winstanley se întorsese de la Lincoln, aducând vestea că domnul Monkton se prăpădise peste noapte. („Vezi? spuse Tom visător. Ţi-am spus eu că era bolnav.“) Servitorul le mai povesti că spiţerul englez, medicul scoţian şi vraciul irlandez nu îngăduiseră ca

---

[16] În ciuda proastei păreri a lui Tom despre progeniturile sale, unii dintre fiii şi fiicele lui au reuşit să urmeze cariere strălucite fără vreun ajutor din partea lui. La câţiva ani după evenimentele relatate aici, mai mulţi savanţi au făcut, cam în acelaşi timp, descoperiri importante cu privire la electricitate. Printre aceştia se număra şi un ins timid şi retras ce locuia în oraşul Dresda din Saxonia - prinţul Valentine Brightwind. Tom află cu interes că individul acesta era chiar fiul lui, născut în 1511. Tom îi spuse la un moment dat lui Miriam Montefiore (soţia lui David): „E prima oară când aud că unul din copiii mei a făcut ceva însemnat. Mulţi dintre ei au cheltuit sume însemnate de bani şi câţiva au petrecut un număr însemnat de ani războindu-se cu mine, dar atâta tot. Sunt extrem de încântat şi de surprins. Mai multe persoane au încercat să mă convingă că îmi amintesc de el - dar nu e aşa.“

moartea domnului Monkton să le întrerupă ziua pe care o petrecuseră în cel mai plăcut chip cu putinţă – pălăvrăgind, jucând cărţi şi bând vin într-un colţ al salonului.

— În fine, spuse Tom, privind chipul mâhnit al lui David, ce-ar fi să luăm micul dejun?

Aşa că spiriduşul şi evreul încălecară şi trecură podul. Spre uimirea lui David, se treziră îndată într-o *piazza* lungă şi însorită, plină de oameni frumos îmbrăcaţi ce respirau aerul dimineţii şi vorbeau unii cu alţii în italiană. Erau înconjuraţi de case şi biserici cu faţade elegante. Fântâni arteziene cu statui reprezentându-l pe Neptun şi alte personaje alegorice aruncau jeturi sclipitoare de apă în bazine de marmură. Trandafiri agăţători se revărsau graţios din urne de piatră şi văzduhul era plin de miresmele delicioase ale cafelei şi pâinii calde. Însă lucrul cu adevărat remarcabil era lumina, limpede precum cristalul şi caldă ca mierea.

— Roma! Piazza Navona! strigă David, încântat să descopere patria lui natală. Aruncă o privire în urmă, către podul ce ducea în Thoresby – adică în Anglia. Era ca şi cum cineva ar fi aşezat o bucată de sticlă murdară între un loc şi celălalt.

— Şi aici vor ajunge toţi cei care traversează podul? întrebă el.

Tom spuse ceva în Sidhe,[17] o limbă pe care David nu o cunoştea. Totuşi, extravaganta ridicare a umerilor ce însoţise vorbele părea să sugereze că vorbele lui s-ar fi tradus cam aşa: „Cui îi pasă?“

După mai mulţi ani de insistenţe şi rugăminţi din partea lui David, Tom o iertă în sfârşit pe Igraine pentru greşeala de a se fi măritat, precum şi pe cele trei surori ale ei vinovate de tăinuire. Igraine şi domnul Cartwright primiră în dar o locuinţă aflată în Camden Place, la Bath, precum şi o rentă din care să trăiască. Două dintre surorile Igrainei, prinţesa Nimue şi prinţesa Elaine, se

---

[17] Limba spiriduşilor din *brugh.*

întoarseră la *Castel des Tours saunz Nowmbre*. Din nefericire, prințesei Morgana i se întâmplase ceva în casa cea urâtă din pădurea întunecoasă şi umedă; n-a mai apărut niciodată. Oricât de mult s-a străduit, David nu a reuşit să trezească nimănui interesul față de soarta ei; Tom era plictisit la culme de acest subiect, iar Nimue şi Elaine, temându-se să nu stârnească iar mânia bunicului lor, găsiră de cuviință să uite că avuseseră vreodată o soră cu acest nume.

În ciuda aşteptărilor, podul spiriduşilor de la Thoresby nu a adus, prin sine şi de la sine, prosperitate oraşului, căci domnul Winstanley nu a întreprins nimic profitabil pentru dânsul sau ceilalţi orăşeni. Cu toate acestea, la doi ani după vizita lui Tom şi David, domnul Winstanley tocmai le arăta podul unor vizitatori când, în chip cu totul misterios, o bucată din parapet a alunecat din senin, iar domnul Winstanley a căzut în râu şi s-a înecat. Pământurile, argila şi cărbunii au intrat toate în stăpânirea fiului său, Lucius. Sub îndrumarea energică a doamnei Winstanley şi apoi a lui Lucius însuşi, câmpurile au fost asanate, argila scoasă din pământ şi cărbunele exploatat. Pewley Witts s-a ocupat de multe din întreprinderi, iar când acestea s-au dezvoltat, el a devenit un om foarte bogat. Din păcate însă bogăția nu i-a priit. Mulțumirea potolită de a se şti avut nici nu se compara cu satisfacţia pe care o simțise odinioară contemplând mizeria şi degradarea prietenilor şi vecinilor lui.

Nu ne mai rămâne, aşadar, decât să spunem câteva cuvinte despre firea lui Lucius Winstanley. Probabil că cititorii nu vor fi prea uimiţi să afle că era un individ cu totul neobişnuit, extrem de chipeş şi înzestrat cu un temperament fără pereche. Se purta de parcă ar fi fost regele oraşului Thoresby, nu moşierul cel mai avut; îi domina pe orăşeni cu un amestec de farmec nestatornic, capricii insuportabile şi tiranie absolută care i-ar fi părut grozav de familiare oricărui om care-l cunoştea cât de cât pe Tom Brightwind.

Era înzestrat, de altfel, cu nişte abilități cu adevărat remarcabile. În jurnalul unui preot găsim o relatare din vara anului 1806. El povesteşte cum a ajuns călare, însoțit de un tovarăş de drum, la

Podul Thoresby (cum se numea acum oraşul) şi au găsit o aşezare cufundată în nemişcare şi tăcere – ceea ce i-a făcut să creadă că toate fiinţele vii din împrejurimi fie muriseră, fie părăsiseră aşezarea. În curtea hanului Podu' Nou, preotul a dat peste un grăjdar pe care l-a întrebat de ce era oraşul tăcut ca un cavou.

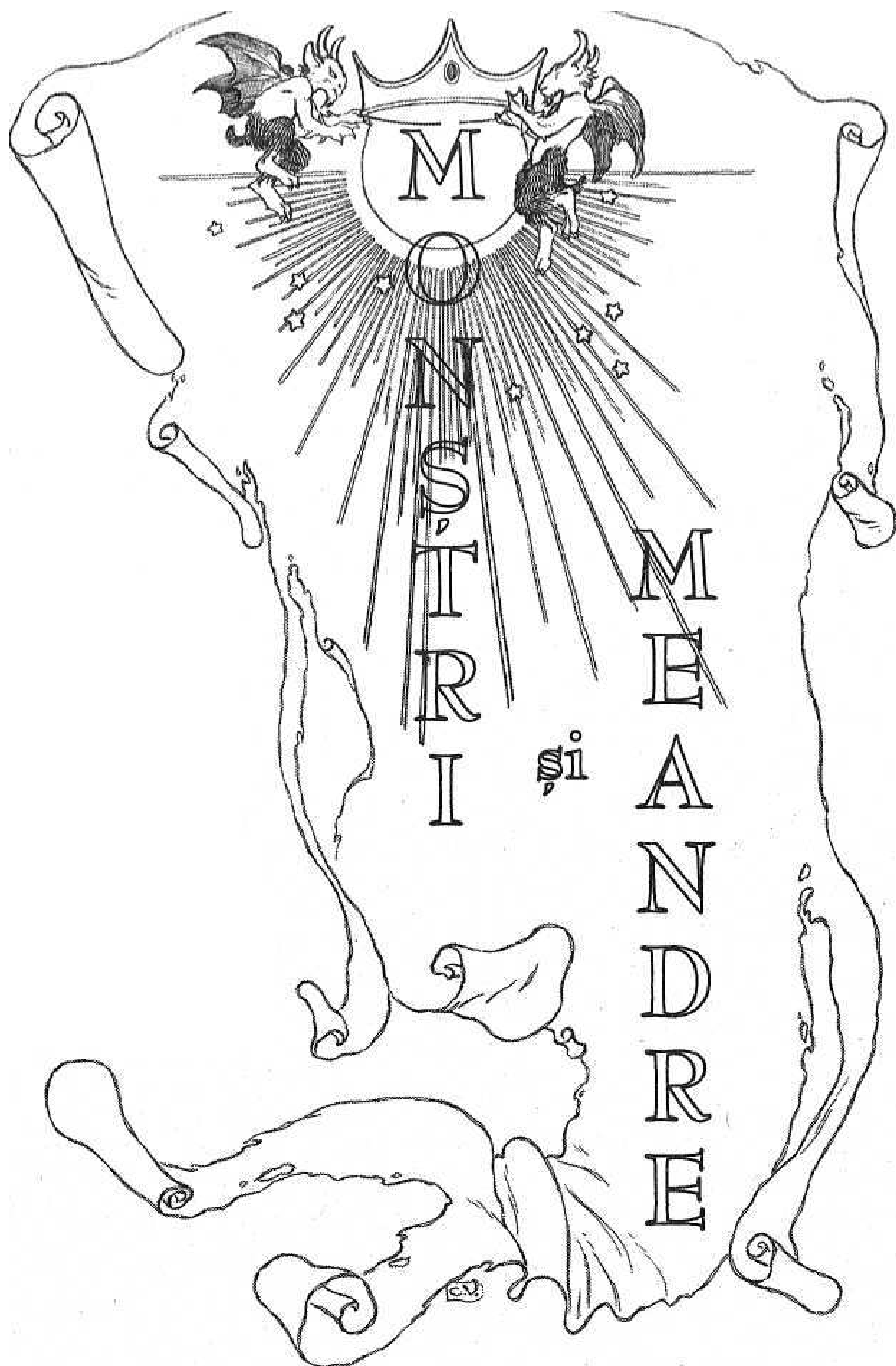
— Ah! făcu grăjdarul. Vorbiţi mai încet, vă rog, domnule. Lucius Winstanley, un domn nobil şi învăţat – iacătă şi casa lui ceva mai încolo – s-a îmbătat azi-noapte şi-l doare capu'. Şi, vedeţi dumneavoastră, în astfel de dimineţi, domnia sa opreşte păsările de la cântat, caii de la nechezat şi câinii de la lătrat. Porcii trebuie să mănânce în linişte. Vântul trebuie să nu foşnească prea tare prin frunze şi râul trebuie să curgă frumuşel şi liniştit în matca lui, fără un sunet.

Preotul englez nota în jurnalul lui: „… întregul oraş pare cuprins de aceeaşi ciudată manie. Toţi locuitorii îl venerează pe domnul Lucius Winstanley. Au impresia că poate face minuni; ba mai mult, că face minuni în fiecare ceas."[18]

Locuitorii din Thoresby erau mândri, într-adevăr, de Lucius; dar nu se simţeau în largul lor în preajma lui. Pe la jumătatea secolului al XIX-lea, s-au văzut nevoiţi să recunoască faptul că era ceva ciudat la el; deşi trecuseră vreo patruzeci de ani de la cea de-a treizecea aniversare a lui Lucius, acesta nu părea să fi îmbătrânit nici măcar cu o zi. Cât despre Lucius, era de bănuit că se va plictisi în cele din urmă de Thoresby, cu toate că se folosise de tot felul de mijloace pentru a-şi face viaţa mai amuzantă: făcea doamne din lumea bună să se îndrăgostească de el, schimba vremea potrivit toanelor sale şi – odată – a făcut toate pisicile şi toţi câinii să vorbească o engleză fără cusur, în timp ce orăşenii mieunau şi lătrau unii la alţii.

---

[18] Din Jurnalul Reverendului James Havers-Galsworthy, 1804 - 23.

MONȘTRI
și
MEANDRE
C.V.

Într-o dimineaţă de primăvară a anului 1852, Lucius a încălecat şi s-a îndreptat către podul tatălui său; de atunci n-a mai fost văzut niciodată.

În primăvara anului 1568, Mary, regina Scoţiei, temându-se de mânia supuşilor săi, a trecut hotarul în Anglia. Odată ajunsă, i-a trimis o scrisoare verişoarei ei, regina Elisabeta, povestindu-i despre nenorocirea ce o lovise şi implorând să fie protejată. Elisabeta îi răspunse, arătându-se şocată de purtarea plină de răutate a supuşilor faţă de Suveranul lor legitim şi uns de Dumnezeu. În taină însă, Elisabeta rememoră numeroasele ocazii în care Mary îşi reclamase dreptul la tronul Angliei. Se mai gândi şi la influenţa dăunătoare pe care Mary o exercitase asupra supuşilor săi din Scoţia; îşi aminti că fusese instigatoarea câtorva războaie civile şi pricina mai multor crime.

Cu inima încărcată de regrete, Elisabeta o osândi pe regina Scoţiei să fie închisă pe viaţă.

Regina Scoţiei i-a fost dată în grijă contelui de Shrewsbury, un gentilom liniştit, fără însuşiri deosebite, remarcabil însă pentru două lucruri: averea imensă şi soţia lui, o femeie mult preţuită de regina Elisabeta. Contele a dus-o pe regina Scoţiei la castelul Tutbury, un turn străvechi şi cenuşiu aflat la hotarul dintre ţinuturile Derbyshire şi Staffordshire.

Privea în jos de pe acoperişul castelului. Odinioară revendicase trei tronuri; acum lumea ei era redusă la imaginea unui şanţ noroios şi a unei coline întunecate.

Cum se ajunsese aici? La curţile regale ale Europei, căderea ei era prorocită de mai mulţi ani. Deciziile ei fuseseră catastrofale, iar legăturile de amor scandaloase. Fusese o cometă; iar coborârea ei înflăcărată pe cerul întunecat se vedea cu ochiul liber. Dar ea, regina, era uluită de această răsturnare a sorţii – uluită şi dornică să învinuiască pe cineva.

Elisabeta îi făcuse asta, îşi spuse ea. Elisabeta şi Anglia. Regina privi în jur la peisajul iernatic. I se părea că paloarea cerului e chiar albeaţa tenului Elisabetei. Vântul rece de pe obrazul ei era răsuflarea Elisabetei. Sclipirea unui râu întrezărită printre arbori desfrunziţi era scânteia de răutate din ochii Elisabetei.

Regina Scoţiei simţea că s-a micşorat, ajungând nimic mai mult decât un purice pe trupul Elisabetei – sau, cel mult, un şoarece în tivul rochiei sale. Cu un vaiet, regina se aruncă la pământ şi începu să plângă şi să izbească cu pumnii în pietrele de pe jos. Soldaţii care o păzeau rămaseră uimiţi văzând asemenea manifestări, dar slujitorii ei francezi şi scoţieni nu se arătară prea tulburaţi. Nu era prima oară când vedeau aşa ceva.

O duseră în iatacul ei şi o aşezară pe pat. Doamna de companie, doamna Seton, se aşeză lângă ea şi încercă să o amuze cu câteva bârfe.

Doamna Seton îi povesti cum contele şi contesa de Shrewsbury, deşi ambii de vârstă mijlocie, nu erau căsătoriţi de mult timp. Contesa nu era de familie bună – dimpotrivă, era fată de ţăran – dar ajunsese la rangul ei actual în urma a patru căsătorii succesive, urcând de fiecare dată câte o treaptă pe scara avuţiei şi a poziţiilor sociale.

— *Quatre maris!* exclamă regina Scoţiei, a cărei limbă maternă era franceza. *Mais elle a des yenx de pourceau!* (Patru soţi! Dar are ochi de purcică!)

Doamna Seton râse aprobator.

„Patru soţi!“ îşi spuse regina Scoţiei. Şi primii trei să moară într-o manieră atât de convenabilă! – exact atunci când fata de ţăran se acomodase cu noul ei rang şi poate începuse să-şi dorească unul şi mai sus-pus. Soţii reginei Scoţiei nu-şi aleseseră niciodată momentul morţii, în aşa fel încât să fie pe placul ei. Primul soţ, regele Franţei, murise la şaisprezece ani, iar ea pierduse astfel tronul francez – împrejurare care o întristase nespus. Cel de-al doilea soţ (pe care îl urâse din toată inima, dorindu-i sfârşitul) căpătase o boală îngrozitoare, dar nu voise cu niciun chip să moară – asta până când o persoană cu suflet mare l-a aruncat mai întâi în aer şi apoi l-a strangulat.

Reginei Scoţiei îi venise o idee.

— Soţii contesei au murit toţi de moarte bună? întrebă ea.

Doamna Seton pufni amuzată şi se aplecă şi mai mult spre urechea reginei.

— Primul ei soţ era un băietan! Contesa – pe atunci doar Bess Hardwick – i-a brodat o haină în carouri albe şi negre. Şi după ce a purtat-o el de câteva ori, a început să se vaite că toată lumea se preschimbase pentru el în carouri albe şi negre. Dacă vedea o tăblie de masă închisă la culoare i se părea că e o gaură neagră gata să-l înghită; orice fereastră luminată de soarele alb al iernii i se părea fantomatică şi plină de răutate. A murit aiurind în felul acesta.

Regina Scoţiei era impresionată. Auzise despre un pumnal otrăvit cusut într-un corsaj, menit să străpungă carnea celei care-l îmbrăca – dar niciodată nu mai auzise de oameni ucişi de o broderie. Şi ei îi plăcea nespus de mult să brodeze.

Îşi aminti cum îşi imaginase că e un şoricel ascuns în fustele Elisabetei. „Un ac, îşi spuse ea, ar fi o armă foarte potrivită pentru un şoarece – chiar pe măsura lui.“ Şi dacă ar fi fost să moară Elisabeta din pricina acestui ac (sau din orice altă pricină), atunci regina Scoţiei ar fi devenit cu siguranţă şi regina Angliei.

Castelul Tutbury era friguros şi urât mirositor. Era şi destul de

mic, aşa încât n-a fost nevoie să meargă prea mult pentru a o găsi pe contesă, ce lucra la gherghef.

Regina o întrebă pe contesă ce broda.

— Un castel frumos aflat într-un ţinut de poveste, spuse contesa, arătându-i reginei broderia. În timp ce cos îmi place să-mi imaginez că într-o zi copiii şi nepoţii mei vor trăi în case ca aceasta. E o idee nesăbuită, fără îndoială, dar aşa trece timpul mai plăcut.

Regina Scoţiei dădu ochii peste cap în direcţia doamnei Seton, arătându-şi astfel uimirea că o fată de ţăran putea fi aşa de infatuată.

Contesa văzuse gestul reginei, dar nu se arătă câtuşi de puţin stingherită.

Apoi regina Scoţiei începu să vorbească despre broderii, despre soţi şi despre moartea acestora; şi, ca să fie sigură, pomeni de câteva ori şi lucrăturile în carouri alb-negre.

Contesa răspunse sec că brodatul e un mod foarte plăcut de a-ţi trece timpul şi că soţii sunt în general un lucru bun – iar moartea lor, o întâmplare foarte regretabilă.

Regina se încruntă. Auzise despre contesă că e o femeie deosebit de inteligentă. Cu siguranță pricepuse aluziile!

Regina spuse atunci:

— Aş vrea să-i trimit un dar surorii mele dragi, regina Angliei. O broderie pe care vreau să o lucrez cu mâinile mele. Voi lucra cu mare plăcere, căci pot spune că o iubesc pe regina Angliei mai mult decât pe oricine.

— Toţi cei ce o văd simt la fel, încuviinţă cu pioşenie contesa.

— Într-adevăr, făcu regina Scoției, după care începu să-i spună cum îi răsplătesc marii Suverani pe cei care îi ajută.

Contesa nu se arătă nici încântată, nici înspăimântată auzind aceste aluzii şi insinuări privitoare la un viitor strălucit. O privea calmă pe regină.

Regina scoase atunci o carte plină de ilustraţii bizare ce se puteau adapta pentru a fi brodate. Erau acolo vasilişti, lei şi manticore – tot felul de fiare care (spera regina) ar fi putut să o sfâşie în bucăţi pe

Elisabeta cu ajutorul magiei şi al broderiei.

Serviabilă, contesa admiră imaginile, dar nu o ajută în niciun fel pe regină să aleagă una dintre ele.

Din ziua aceea, regina, contesa şi doamna Seton începură să brodeze împreună în fiecare dimineaţă. Adunate lângă fereastră, cu capetele aplecate deasupra gherghefurilor, cele trei se împrietenirâ la toartă. Regina broda o pereche de mânuşi pentru Elisabeta, pe care le împodobi cu imagini ale unor monştri marini printre valuri albastre şi argintii. Dar, deşi umpluse gurile monştrilor cu dinţi ce păreau grozav de ascuţiţi, Elisabeta n-a fost muşcată de nimic – şi nici nu s-a înecat.

Contele de Shrewsbury îi trimise o scrisoare reginei Elisabeta, în care spunea că regina Scoţiei îşi petrecea vremea cu activităţi complet nevinovate. Acest lucru însă nu era deloc adevărat: când nu era ocupată cu broderia, uneltea în taină cu tot felul de răzvrătiţi ce voiau să o asasineze pe Elisabeta sau trimitea scrisori regilor Spaniei şi Franţei, invitându-i cordial să invadeze Anglia. Nu uita să admire broderiile contesei şi să vorbească, din când în când, despre carouri alb-negre.

Dar anii treceau; Elisabeta era la fel de sănătoasă ca întotdeauna, nimeni nu invada ţara şi regina se plictisise să o tot complimenteze pe contesă. Într-o zi, îi spuse doamnei Seton:

— E încăpăţânată, dar am şi eu magia mea. Şi dacă nu vrea să mă ajute, o să folosesc această magie împotriva ei. La urma urmei, ştiu prea bine ce iubeşte mai mult şi mai mult.

Aşa că regina îşi pieptănă şi îşi aranjă părul arămiu. Îşi puse o rochie din catifea de culoarea vişinei putrede, brodată cu fir de argint şi perle. Îl chemă pe conte la ea în iatac, îl puse să şadă alături de ea, îi zâmbi şi îi spuse că dintre toţi gentilomii care aveau grijă de ea, doar el se bucura de încrederea ei absolută. Zi după zi îi susură la ureche vorbe dulci, până când bătrânul domn ajunse să nu mai ştie pe ce lume se află; nu mai avea mult până să se îndrăgostească de ea.

Doamna Seton urmărea eforturile reginei cu un aer nedumerit.

— Dar nu cred că pe conte îl iubeşte regina cel mai mult, îi spuse ea reginei.

— Pe conte! izbucni aceasta în râs. Nu, fireşte că nu! Cine a spus că ar fi aşa? Iubeşte banii şi moşiile contelui. Vrea ca toate să le rămână copiilor şi nepoţilor ei. Numai la asta se gândeşte.

Zvonuri despre ce se petrecea ajunseră şi la urechile contesei, aşa cum se aştepta şi regina, dar pe faţa ei lătăreaţă de femeie din Derbyshire nu apăru niciun semn de mânie. Când cele trei doamne se aşezară iar să brodeze împreună, regina readuse în discuţie vechea ei întrebare – ce dar i-ar plăcea mai mult reginei Angliei.

— O fustă, spuse contesa de Shrewsbury foarte hotărâtă. O fustă din satin alb. Maiestăţii Sale îi plac mult hainele noi.

Regina Scoţiei surâse.

— Tuturor ne plac. Şi ce model să aibă?

— Să fie presărată cu mici garoafe roz, spuse contesa.

— Mici garoafe roz? repetă regina Scoţiei.

— Da, spuse contesa.

Nu foarte convinsă (căci ar fi preferat nişte şerpi şi păianjeni veninoşi), regina Scoţiei brodă o fustă albă din satin cu mici garoafe roz şi o trimise apoi reginei Angliei. Peste doar câteva săptămâni, află că Elisabeta se îmbolnăvise de vărsat. Pielea ei albă era plină de bubiţe roz!

Regina Scoţiei bătu din palme, încântată. În următoarea săptămână făcu o listă cu toţi marii lorzi şi episcopi din Anglia. Se gândi îndelung la anii dinaintea întemniţării sale, amintindu-şi toate jignirile şi toate faptele bune din trecut, hotărând astfel cine merita să trăiască şi să fie răsplătit şi pe cine trebuia să trimită în Turnul Londrei, la moarte.

Apoi, într-o zi cu vânt şi ploaie dezlănţuită, contesa intră neanunţată în camera reginei. Ochii îi străluceau de încântare. Aducea veşti, spuse ea. Miniştrii şi consilierii reginei Elisabeta se înspăimântaseră grozav din pricina bolii Maiestăţii Sale; cel mai tare îi speriase gândul că regina Scoţiei ar fi putut ajunge pe tronul

Angliei.

— Ştiţi, spuse contesa nemiloasă, vă urăsc nespus şi le e groază de prăpădul pe care l-aţi aduce în ţară. Aşa că au dat o lege care spune că nu veţi fi niciodată regină a Angliei! V-au eliminat de la succesiunea la tron!

Regina Scoţiei nu spuse nimic. Părea împietrită.

— Dar regina Angliei a murit? întrebă ea într-un târziu.

— O, nu. Maiestatea Sa se simte mult, mult mai bine – şi înălţăm cu toţii rugăciuni de mulţumire pentru asta.

Regina Scoţiei murmură o rugăciune – fără să-şi dea seama prea bine ce spunea.

— Dar garoafele cele roz? spuse ea.

— Majestatea sa a fost foarte dezamăgită de darul domniei voastre, spuse contesa. Broderia era destrămată.

Apoi, aruncându-i o privire dispreţuitoare doamnei de companie a reginei Scoţiei, adăugă:

— Eu cred că doamna Seton n-a înnodat bine firele.

Din ziua aceea, regina Scoţiei şi contesa de Shrewsbury n-au mai fost prietene.

În noaptea aceea, în timp ce stătea întinsă în pat la ea în iatac, i se păru reginei că o pală de vânt dă la o parte draperiile patului. În lumina lunii, crengile desfrunzite ale copacilor păreau nişte cusături mari şi negre făcute pe fereastră – nişte cusături făcute peste castel şi peste regina însăşi. Cuprinsă de groază, i se năzări că are ochii cusuţi şi gâtlejul prins cu aţe negre; degetele îi erau cusute unul de altul, astfel că mâinile i se preschimbaseră în bucăţi de carne inutile şi urâte.

Începu să ţipe şi toţi servitorii sosiră în goană la căpătâiul patului.

— *Elle m'a cousue à mon lit! Elle m'a cousue à mon lit!* striga regina. (M-a cusut de pat! M-a cusut de pat!).

Servitorii reuşiră în cele din urmă să o liniştească, arătându-i că temerile îi erau neîntemeiate – contesa nu făcuse aşa ceva.

Din momentul acela însă, regina nu a mai încercat niciodată să-i

fure dragostea contelui.

Cam un an mai târziu, contele a mutat-o pe regină din castelul lui în noua locuinţă a contesei, aflată la Chatsworth. Ajunşi acolo, contele i-a arătat surâzând o podea nouă pe care soţia lui o ceruse pentru hol – ca o tablă de şah din marmură albă şi neagră.

Pe regină o trecură fiorii, amintindu-şi de băiatul care murise tânguindu-se că îl ucid careurile alb-negre.

— Nu calc pe ea, spuse regina.

Contele părea că nu înţelege. Când află că toate intrările în casă erau pardosite cu pătrate albe şi negre de marmură, regina refuză să intre. Bietul conte îşi smulgea părul şi barba (care ajunsese complet albă şi destul de rară), implorând-o să fie înţelegătoare, dar regina nu vru cu niciun chip să calce pe pardoseala în carouri. I-au scos atunci un scaun pe verandă, iar regina s-a aşezat. A început să cadă ploaia de Derbyshire, dar regina a aşteptat până când contele a chemat oameni să scoată pătratele albe şi negre de marmură din casă.

— Dar de ce? i-a întrebat contele pe servitorii reginei. Aceştia însă au ridicat din umerii lor franţuzeşti şi scoţieni, fără să-i răspundă.

Regina nu-şi închipuise că poate exista o viaţă atât de searbădă. Anii treceau unul după altul, iar ea născocea planuri de a pune mâna pe diverse tronuri din Europa, uneltind căsătorii cu vreun nobil sau altul – dar totul era în van; şi mereu i se părea că aude – harşti, harşti, harşti – cum Elisabeta şi consilierii ei taie firele tuturor urzelilor; şi apoi – fâş, fâş, fâş – cum contesa o coase zdravăn în ţesătura Angliei, închisoarea ei.

Într-o seară, privea absentă o tapiserie brodată. Era reprezentată acolo o femeie din epoca clasică, lovită de nenorocire. Observă cum una dintre servitoarele doamnei fugea înspăimântată de grozăvia scenei. Un curent de aer din odaie apropia primejdios tapiseria de o lumânare lăsată pe un sipet. Ai fi zis că mica făptură brodată vrea să se arunce în flăcări.

„A ostenit, îşi spuse regina. A ostenit să fie cusută în acest tablou al neputinţei şi disperării."

Regina se ridică de pe scaun şi, neobservată de servitori, mută sfeşnicul puţin mai aproape de tapiserie. La următoarea pală de vânt, tapiseria luă foc.

În clipa când observară flăcările, însoţitoarele reginei ţipară alarmate, iar bărbaţii începură să-şi dea unii altora instrucţiuni. O rugară fierbinte pe regină să părăsească apartamentul, să fugă din calea primejdiei. Dar regina stătea nemişcată, ca o statuie de alabastru. Avea privirile aţintite pe silueta brodată şi o urmări mistuindu-se în flăcări.

— Vedeţi, murmură ea către însoţitoare. Acum e liberă.

A doua zi îi spuse cameristei:

— Acum ştiu ce să fac. Adu-mi catifea stacojie – cel mai aprins roşu care s-a văzut vreodată. Adu-mi mătăsuri sângerii ca zorile.

În săptămânile următoare, regina stătea ceasuri întregi la fereastră în fiecare zi. În poală avea catifeaua stacojie pe care o broda cu mătăsuri sângerii ca zorile.

Şi când doamnele de companie o întrebau ce face, ea le răspundea surâzând că brodează nişte flăcări frumoase.

— Frumoasele flăcări, spunea ea, pot distruge nenumărate lucruri – zidurile închisorii care te ţin prizonieră, cusăturile care te leagă.

Peste două luni, regina a fost acuzată de trădare şi arestată. Fuseseră descoperite nişte scrisori ale ei, ascunse în butoiul unui berar care-l adusese în casă, plin cu bere. A fost judecată şi condamnată la moarte prin decapitare. În dimineaţa execuţiei, s-a apropiat de eşafodul unde o aşteptau securea şi butucul. Purta o rochie neagră şi un voal de în alb, lung până la pământ. Când i s-au scos hainele de deasupra, s-a văzut că avea pe ea juponul de mătase stacojie, brodat cu flăcări vii, strălucitoare. Regina surâse.

Contesa de Shrewsbury a mai trăit încă douăzeci de ani. Şi-a clădit multe case frumoase şi a brodat tapiserii cu care să le împodobească, cu imagini ale Penelopei şi Lucreţiei. Ea însăşi era

cuviincioasă ca Penelopa şi respectată precum Lucreţia. În veacurile ce urmară, copiii ei şi copiii copiilor ei au ajuns conţi şi duci. Au cârmuit Anglia şi au locuit în case nespus de frumoase, aflate în ţinuturi de poveste. Mulţi dintre ei sunt şi astăzi acolo.

Monştrii sunt figuri groteşti. Meandrele sunt motive ornamentale din epoca Renaşterii.

Ambele erau folosite în broderia secolului al XVI-lea.

JOHN USKGLASS

şi CĂRBUNARUL DIN CUMBRIA

Această repovestire a unui basm popular din nordul Angliei este preluată din volumul *O istorie a Regelui Corb pentru cei mici* de John Waterbury, Lord Portishead. Ea prezintă asemănări cu alte poveşti din vechime, în care un stăpânitor de seamă este întrecut în isteţime de unul dintre supuşii lui umili; din acest motiv, mulţi savanţi au susţinut că povestea nu are bază istorică.

Cu multe veri în urmă, într-un luminiş dintr-o pădure din Cumbria trăia un cărbunar. Era un om tare nevoiaş. Hainele îi erau zdrenţuite şi era acoperit cu funingine din cap până-n picioare. Nu avea nici nevastă nici copii; singurul lui tovarăş era un purcel pe nume Blakeman. Cărbunarul îşi petrecea zilele în luminiş, unde nu se găseau decât două lucruri: o grămadă fumegândă de cărbune, acoperită cu pământ, şi o colibă clădită din bârne şi stuf. În ciuda traiului greu, cărbunarul era un om voios – asta dacă nu cumva îl supăra cineva.

Într-o dimineaţă frumoasă de vară, în luminiş se ivi în goană un cerb. Pe urmele cerbului apăru o haită mare de câini de vânătoare, urmaţi de o mulţime de călăreţi înarmaţi cu arcuri şi săgeţi. Preţ de câteva clipe luminişul se preschimbă într-un talmeş-balmeş de câini ce lătrau, cornuri ce sunau şi copite ce izbeau pământul. Apoi, la fel de repede cum apăruseră, vânătorii pieriră printre copacii din capătul îndepărtat al luminişului – lăsând în urmă doar un călăreţ.

Cărbunarul privi în jur. Iarba din poiană era făcută una cu pământul; din colibă nu rămăsese nicio bârnă în picioare; iar movila lui frumoasă de cărbuni era pe jumătate dărâmată, cu flăcări ieşind ici şi colo din ea. Cuprins de mânie, se întoarse către vânătorul rămas în luminiş şi începu să-l blagoslovească cu toate insultele şi vorbele grele pe care le auzise în viaţa lui.

Vânătorul însă avea necazurile lui. Motivul pentru care nu plecase odată cu ceilalţi era că Blakeman alerga încoace şi-ncolo printre copitele calului, guiţând fără încetare. Oricât de mult se străduia, vânătorul nu reuşea să scape de el. Vânătorul purta nişte veşminte negre fine şi elegante, cizme din piele moale şi neagră, iar harnaşamentul armăsarului era bătut cu pietre scumpe. Era de fapt John Uskglass (cunoscut şi ca Regele Corb), regele Angliei de Nord şi al unor ţinuturi din Faerie şi cel mai mare magician al tuturor timpurilor. Însă cărbunarul (care nu ştia prea multe despre lumea de dincolo de hotarele luminişului său) nici nu bănui cine stătea în faţa lui. Nu ştia decât că necunoscutul nu voia să-i răspundă, ceea ce îl înfurie şi mai rău.

— Spune ceva! strigă el.

Prin luminiş curgea un pârâu. John Uskglass aruncă o privire spre firul de apă, apoi spre Blakeman care alerga în continuare printre picioarele calului. Ridică braţul şi Blakeman se preschimbă într-un somon. Somonul sări în aer, ajunse în pârâu şi se îndepărtă înotând. Apoi John Uskglass plecă.

Cărbunarul rămase privind lung în urma lui.

— Păi şi eu ce mă fac acu'? spuse el.

Stinse focurile din luminiş şi refăcu movila de cărbune cât putu de bine. Însă o movilă de cărbune peste care au trecut în goană numeroşi ogari şi armăsari nu va arăta în veci ca una care n-a avut parte de o soartă aşa de amară; iar cărbunarul simţea că i se rupe sufletul când se uita la movila lui stricată şi cârpită.

Plecă într-un târziu către abaţia Furness, cu gând să ceară de la călugări ceva de mâncare – căci cina pregătită de el era acum

amestecată în mocirla din poiană. Când ajunse la abaţie, întrebă de cel răspunzător cu împărţirea de mâncare şi haine celor săraci. Călugărul îl primi cu blândeţe şi îi dărui o roată frumoasă de brânză şi o pătură călduroasă; apoi îl întrebă de ce era aşa de necăjit.

Şi cărbunarul îi povesti totul; dar cărbunarul nu prea era învăţat să relateze limpede nişte întâmplări complicate. De pildă, vorbi îndelung despre vânătorul care rămăsese în urma celorlalţi, dar nu pomeni nimic despre hainele fine ale acestuia sau despre degetele lui pline cu inele scumpe – şi deci călugărul nu avu cum să bănuiască faptul că cel descris era chiar Regele. Cărbunarul îl numi chiar „un om negru", aşa încât călugărul îşi închipui că era vorba despre un om murdar – aşa cum era şi cărbunarul.

Călugărul era înduioşat.

— Şi deci bietul Blakeman s-a preschimbat în somon, zici? spuse el. Dacă aş fi în locul tău m-aş duce să stau de vorbă cu sfântul Kentigern. Sunt sigur că are să te ajute. El ştie totul despre somoni.

— Sfântul Kentigern, spui? Şi unde aş putea găsi persoana asta aşa de folositoare?

— Are o biserică în Grizedale. Uite, pe drumul de colo.

Atunci cărbunarul se duse până la Grizedale; când ajunse în biserică, începu să bată în pereţi şi să urle după sfântul Kentigern, până când acesta privi în jos din ceruri şi îl întrebă ce se întâmplase.

Cărbunarul se lansă imediat într-un discurs lung şi indignat, povestind despre pagubele pe care le suferise şi insistând mai ales asupra rolului jucat de vânătorul solitar.

— Bine, spuse sfântul Kentigern voios, să văd ce pot face. Sfinţii, aşa ca mine, trebuie să plece mereu urechea la rugăciunile celor săraci, murdari şi zdrenţăroşi, aşa ca tine. Oricât de supărătoare e formularea acestor rugăciuni. De cei ca tine trebuie să avem grijă în mod deosebit.

— Chiar aşa? spuse cărbunarul, flatat.

Atunci sfântul Kentigern întinse o mână din ceruri, o vârî în cristelniţă şi scoase de acolo un somon. Scutură puţin peştele şi în

clipa următoare în locul lui se ivi Blakeman, la fel de murdar şi de isteţ ca întotdeauna.

Cărbunarul începu să râdă şi să bată din palme. Încercă să-l îmbrăţişeze pe Blakeman, dar acesta fugea de colo-colo guiţând, cu energia lui obişnuită.

— Bravo, spuse sfântul Kentigern, privind destul de încântat acest vesel tablou. Mă bucur că am putut să-ţi împlinesc ruga.

— A, dar n-ai împlinit-o! grăi cărbunarul. Trebuie să-l pedepseşti pe duşmanul meu cel hain!

Sfântul Kentigern se încruntă puţin şi îi aminti că trebuie să-i iertăm pe duşmanii noştri. Dar cărbunarul nu exersase niciodată iertarea creştinească şi nu avea deloc poftă să înceapă atunci.

— Să-i cadă Blencathra în cap! strigă el cu ochii înflăcăraţi, ridicând pumnii. (Blencanthra e un deal înalt aflat la câteva mile nord de Grizedale.)

— Ei, nu, spuse sfântul Kentigern cu diplomaţie. Asta chiar că nu pot să fac. Dar parcă spuneai că omul acesta e vânător? Poate că o zi de vânătoare pierdută îl va face să fie mai respectuos cu cei din jurul lui.

În clipa în care sfântul Kentigern pronunţă aceste cuvinte, John Uskglass (care era tot la vânătoare) alunecă din şaua calului şi căzu într-o despicătură dintre stânci. Încercă să iasă de acolo, dar descoperi că o forţă misterioasă îl ţinea pe loc. Încercă atunci să scape cu ajutorul magiei, dar vrăjile nu voiau să se înfăptuiască. Pietrele şi pământul Angliei îl iubeau mult pe John Uskglass. L-ar fi ajutat dacă ar fi putut, dar forţa aceasta – de oriunde ar fi venit – era un lucru pe care îl respectau şi mai mult.

John Uskglass rămase în gaura dintre stânci toată noaptea, suferind din pricina frigului, a umezelii şi a supărării. În zori, forţa cea misterioasă îi dădu drumul dintr-odată – de ce, nu ştia. Ieşi din capcană, îşi găsi calul şi se întoarse la castelul lui din Carlisle.

— Unde ai fost? întrebă William de Lanchester. Te-am aşteptat ieri.

Vedeţi însă că John Uskglass nu voia să se afle că ar putea exista în Anglia un magician mai puternic decât el. Cumpăni deci o clipă şi spuse:

— În Franţa.

— În Franţa! zise William de Lanchester uimit. Şi l-ai văzut pe rege? Ce-a spus? Au de gând să înceapă noi războaie?

John Uskglass îi oferi un răspuns vag, mistic, demn de un magician. Apoi urcă la el în odaie şi se aşeză pe podea, cu vasul lui de argint plin cu apă alături. Vorbi cu Persoane foarte importante (cum ar fi Vântul de Apus şi Stelele) şi le ceru să-i spună cine pricinuise căderea lui în despicătura dintre stânci. În vasul de argint apăru imaginea cărbunarului.

John Uskglass ceru să i se aducă bidiviul şi câinii, după care plecă spre luminişul din pădure.

În acest timp, cărbunarul prăjea din brânza primită de la călugăr. Când termină, se duse să-l caute pe Blakeman – căci puţine lucruri pe lume îi plăceau lui Blakeman mai mult decât brânza prăjită.

Pe când el lipsea, John Uskglass ajunse în luminiş însoţit de câini. Se uită de jur împrejur, încercând să înţeleagă ce se petrecuse. Se întreba de ce un magician puternic şi primejdios locuia de bunăvoie într-o pădure şi îşi câştiga traiul făcând cărbuni. Apoi privirea îi căzu pe brânza prăjită.

Ştiţi bine că brânza prăjită e o ispită căreia puţini îi pot rezista, fie ei cărbunari sau regi. Iată deci care a fost raţionamentul lui John Uskglass: toată Cumbria era a lui – deci şi pădurea asta era a lui – deci şi brânza prăjită tot a lui era. Aşa că se aşeză şi o înfulecă, lăsându-şi câinii să-i lingă degetele după ce isprăvi.

În clipa aceea se întoarse cărbunarul. Făcu ochii mari văzându-l pe John Uskglass şi alături de el frunzele pe care îşi aşezase brânza prăjită, acum goale.

— Tu! strigă el! Iarăşi tu! Mi-ai mâncat cina!

Şi, apucându-l pe John Uskglass, îl scutură cu putere.

— De ce? De ce faci toate astea?

John Uskglass nu scoase niciun cuvânt. (Simţea că e într-o postură oarecum dezavantajată.) Eliberându-se din strânsoarea cărbunarului, încălecă şi plecă din luminiş.

Cărbunarul se duse iar la abaţia Furness.

— Omul acela hain a venit şi mi-a mâncat brânza prăjită! îi spuse el călugărului.

Călugărul clătină din cap, întristat să primească noi dovezi despre răutatea lumii.

— Mai ia nişte brânză, propuse el. Şi poate vrei şi nişte pâine lângă ea?

— Care sfânt are grijă de brânzeturi? întrebă cărbunarul.

Călugărul se gândi o clipă.

— Sfânta Bridget, răspunse el în cele din urmă.

— Şi unde aş putea să o găsesc pe înălţimea sa? întrebă cărbunarul nerăbdător.

— Are o biserică la Beckermet, răspunse călugărul, arătându-i cărbunarului drumul pe care trebuia să apuce.

Cărbunarul se duse aşadar la Beckermet şi când ajunse în biserică începu să lovească pietrele de altar şi să urle, făcând atâta gălăgie, încât sfânta Bridget privi speriată în jos din ceruri şi întrebă dacă îl putea ajuta cu ceva.

Cărbunarul îi povesti din fir a păr cum îl vătămase duşmanul lui cel tăcut.

Sfânta Bridget spuse că-i pare rău pentru necazurile lui.

— Dar nu cred că eu sunt cea mai în măsură să te ajut. Eu am în grijă lăptarii şi lăptăresele. Ajut untul să se aleagă din lapte şi brânzeturile să se închege. N-am nicio legătură cu brânzeturile mâncate de cine nu trebuie. Sfântul Nicolae are grijă de hoţi şi de lucrurile furate. Ah, şi ar mai fi sfântul Alexandru din Comana care îi iubeşte pe cărbunari. Poate că, adăugă ea plină de speranţă, ar fi bine să te rogi la unul din ei?

Însă cărbunarul nu se arătă interesat de cei pomeniţi.

— De oamenii săraci, zdrenţăroşi şi murdari, aşa ca mine, trebuie

să ai grijă în mod deosebit! insistă el. Fă o minune!

— Dar, spuse sfânta Bridget, poate că omul acesta nu vrea să te jignească prin tăcerea lui. Te-ai gândit că s-ar putea să fie mut?

— A, nu! L-am văzut când vorbea cu câinii. Animalele dădeau din coadă încântate când îi auzeau glasul. Sfântă, fă-ţi datoria! Să-i cadă Blecathra în cap!

Sfânta Bridget oftă.

— Nu, nu, asta nu se poate; dar sigur că n-a fost frumos din partea lui să-ţi fure cina. Poate n-ar fi rău să-i dau o lecţie. Una mică.

În momentul acela, John Uskglass şi curtenii lui se pregăteau să plece la vânătoare. În curtea grajdului apăru o vacă. Înaintă agale până în dreptul lui John Uskglass, care stătea lângă bidiviul lui, şi începu să îi recite o predică în latină despre marele păcat al hoţiei. Apoi şi calul întoarse capul spre el şi îi spuse solemn că era întru totul de acord cu vaca şi că ar fi bine să ia aminte la spusele vacii.

Toţi curtenii şi servitorii din curtea grajdului amuţiră, privind curioasa scenă. Niciodată nu se mai întâmplase aşa ceva.

— Asta e magie! declară William de Lanchester. Dar cine ar îndrăzni…?

— Eu am făcut-o, spuse John Uskglass repede.

— A, da? spuse William. De ce?

Tăcere.

— Ca să pot cugeta mai bine la păcatele şi greşelile mele, spuse John Uskglass în cele din urmă, aşa cum trebuie să facă orice creştin din când în când.

— Dar hoţia nu e unul din păcatele tale! Şi atunci de ce…?

— Doamne sfinte, William! strigă John Uskglass. Chiar trebuie să pui atâtea întrebări? Azi nu merg la vânătoare.

Şi se îndepărtă grăbit către grădina cu trandafiri ca să scape de cal şi de vacă. Dar trandafirii îşi întoarseră spre el feţele lor roşii şi albe şi îi vorbiră îndelung despre îndatoririle lui faţă de cei sărmani; iar câteva flori mai răutăcioase începură chiar să şuiere „Hoţule! Hoţule!”. John Uskglass închise ochii şi îşi vârî degetele în urechi,

dar câinii lui îl găsiră în curând şi prinseră să-şi îndese boturile în faţa lui şi să îi spună cât de rău îi dezamăgise. Atunci se duse să se ascundă într-o odăiţă goală de la ultimul cat al castelului; însă toată ziua pietrele din ziduri discutară cu voce tare despre diversele pasaje din Biblie care dezaprobă hoţia.

N-a fost nevoie ca John Uskglass să întrebe cine pricinuise aceste stranii întâmplări (căci şi vaca, şi calul, şi câinii, şi pietrele, şi trandafirii pomeniseră în mod explicit brânza prăjită); era hotărât să descopere cine era acest magician ciudat şi ce voia. Se hotărî să se folosească de cea mai puternică dintre toate făpturile magice – corbul. Peste un ceas, mai mult de o mie de corbi îşi luară zborul într-un stol atât de dens, de parcă un munte negru s-ar fi ridicat în văzduhul cald. Când ajunseră în luminişul cărbunarului, umplură fiecare colţişor cu zbateri de aripi negre. Frunzele copacilor fură smulse de pe ramuri, iar cărbunarul şi Blakeman se treziră tăvăliţi la pământ. Corbii scotociră prin amintirile şi visele cărbunarului, căutând urme de magie. Ca să fie siguri, scotociră de asemenea prin amintirile şi visele lui Blakeman. Corbii cercetară gândurile omului şi pe cele ale porcului de pe vremea când ambii se aflau în pântecele mamelor lor; şi căutară să afle ce aveau să facă cei doi odată ajunşi în Rai. Dar nu găsiră nici măcar o fărâmiţă de magie.

Când păsările plecară, John Uskglass pătrunse în luminiş cu mâinile încrucişate la piept, încruntat. Era profund dezamăgit de eşecul corbilor.

Cărbunarul se ridică încet de la pământ şi privi în jur uluit. Nici dacă pădurea ar fi fost mistuită de foc, distrugerea n-ar fi fost mai desăvârşită. Crengile copacilor fuseseră smulse, iar pe jos se întindea un strat negru şi gros de pene de corb. Într-un soi de paroxism al indignării, cărbunarul strigă:

— Spune-mi pentru ce mă chinui astfel!

Dar John Uskglass nu scoase niciun cuvânt.

— Am să fac să-ţi cadă în cap Blecanthra! Ascultă la mine! Ştii bine că pot face asta!

Apoi, ameninţându-l pe John Uskglass cu degetul lui murdar, repetă:

— Ştii – bine – că – pot!

A doua zi, cărbunarul îşi făcu apariţia la abaţia Furness înainte de răsăritul soarelui. Îl găsi pe călugărul împărţitor de pomeni, care se ducea la slujba de dimineaţă.

— A venit iar şi mi-a distrus pădurea, spuse Cărbunarul. Acum totul e negru şi urât!

— Ce om îngrozitor, spuse călugărul compătimitor.

— Care sfânt are în grijă corbii? întrebă cărbunarul.

— Corbii? spuse călugărul. Niciunul, din câte ştiu eu.

Cumpăni o clipă, apoi spuse:

— Sfântul Oswald a avut un corb la care ţinea foarte mult.

— Şi unde îl pot găsi pe sfinţia lui?

— Are o biserică nouă la Grasmere.

Cărbunarul se duse aşadar la Grasmere şi când ajunse acolo începu să strige şi să izbească în pereţi cu un sfeşnic.

Sfântul Oswald scoase capul din Rai şi strigă:

— De ce strigi în halul ăsta? Nu sunt surd, să ştii! Ce vrei? Şi lasă jos sfeşnicul, a costat o groază de bani!

În timpul vieţilor lor binecuvântate şi pline de sfinţenie, atât sfântul Kentigern cât şi sfânta Bridget se retrăseseră în monahism; erau deci înzestraţi cu o blândă şi sfântă răbdare. Dar sfântul Oswald fusese rege şi soldat; avea deci o fire cu totul diferită.

— Călugărul de la abaţia Furness mi-a spus că îţi plac corbii, spuse cărbunarul.

— E cam mult spus, făcu sfântul Oswald. În veacul al VII-lea am avut o pasăre care stătea pe umărul meu. Îmi ciugulea urechile, umplându-le de sânge.

Cărbunarul îi povesti atunci cum îl persecuta bărbatul cel tăcut.

— Şi nu cumva are un motiv pentru care se poartă aşa? spuse sfântul Oswald sarcastic. De pildă, i-ai ciobit cumva nişte sfeşnice scumpe?

Cărbunarul negă indignat că i-ar fi făcut vreun rău omului cel tăcut.

— Hmm, căzu pe gânduri sfântul Oswald. Ştii că doar regii au voie să vâneze căprioare.

Cărbunarul îl privi fără să înţeleagă.

— Să vedem, spuse sfântul Oswald. Un om în haine negre, care poate face vrăji puternice şi care porunceşte corbilor, având în plus drepturile de vânătoare ale unui rege. Toate astea nu îţi spun nimic? Nu, se pare că nu. Vezi însă că mie mi se pare că ştiu despre cine vorbeşti. E într-adevăr foarte arogant şi poate că a sosit timpul să i se mai aducă aminte ce înseamnă umilinţa. Dacă am înţeles bine, eşti furios pe el fiindcă nu vrea să-ţi vorbească?

— Da.

— Ei bine, în cazul acesta cred că am să-i dezleg puţin limba.

— Ce pedeapsă mai e şi asta? întrebă cărbunarul. Vreau să faci să-i cadă Blecanthra în cap!

Sfântul Oswald pufni iritat.

— Ce ştii tu? spuse el. Crede-mă, cunosc mult mai bine decât tine felul în care poate fi rănit acest om!

Chiar în timp ce sfântul Oswald rostea aceste vorbe, John Uskglass începu să vorbească repede şi destul de agitat. Nu era un lucru obişnuit pentru el, dar la început nu păru să prevestească nimic rău. Toţi curtenii şi servitorii îl ascultară politicoşi. Însă minutele treceau – se făcură apoi ceasuri – iar el nu mai tăcea. Vorbi la cină; vorbi la slujba de seară; vorbi toată noaptea. Făcu profeţii, recită pasaje din Biblie, vorbi despre istoria multor regate ale spiriduşilor, dictă reţete de prăjituri. Dezvălui secrete politice, secrete magice, secrete infernale, secrete Divine şi secrete scandaloase – provocând astfel diverse crize politice şi teologice în regatul Angliei de Nord. Thomas de Dundale şi William de Lanchester îl rugară, îl ameninţară, îl implorară – dar nu reuşiră în niciun fel să pună zăgaz vorbăriei regelui. În cele din urmă, s-au văzut nevoiţi să îl închidă într-o cămăruţă aflată în vârful castelului,

ca să nu-l mai audă nimeni. Apoi, fiindcă era un lucru de neconceput ca un rege să vorbească fără să-l asculte nimeni, au fost obligaţi să stea alături de el, zi de zi. După exact trei zile, regele tăcu.

Două zile mai târziu se duse în luminişul cărbunarului. Arăta aşa de palid şi de ostenit, încât cărbunarul speră că sfântul Oswald se înduplecase în cele din urmă şi-i prăvălise dealul Blecanthra în cap.

— Ce vrei de la mine? întrebă John Uskglass prudent.

— Ha! spuse Cărbunarul, triumfător. Vreau să-mi ceri iertare pentru că l-ai preschimbat pe bietul Blakeman în peşte!

Urmă o lungă tăcere.

Apoi, printre dinţi, John Uskglass îi ceru iertare cărbunarului.

— Mai vrei şi altceva? întrebă el.

— Să repari toate pagubele pe care mi le-ai adus!

În aceeaşi clipă, movila de cărbuni şi coliba cărbunarului reapărură, exact ca înainte; copacii îşi recăpătară crengile şi se umplură de frunze verzi; şi îl luminiş se întinse un covor neted şi moale de iarbă.

— Altceva?

Cărbunarul închise ochii şi se strădui să invoce imaginea unei bogăţii fantastice.

— Mai vreau un porc, declară el.

John Uskglass bănuia deja că făcuse undeva o greşeală – dar nu putea cu niciun chip să-şi dea seama care anume. Cu toate acestea, simţi că nu e nicio primejdie să spună:

— Fie, ai să primeşti încă un porc – dacă juri să nu spui nimănui cine ţi l-a dat şi pentru ce.

— Cum aş putea? spuse cărbunarul. Nici nu ştiu cine eşti. De ce? făcu el, mijind dintr-o dată ochii, cine eşti?

— Nimeni, răspunse John Uskglass grăbit.

În clipa următoare în luminiş apăru un al doilea porc, ce semăna leit cu Blakeman; şi în timp ce cărbunarul scotea strigăte de bucurie, John Uskglass se urcă pe cal şi se îndepărtă, uluit cum nu fusese niciodată.

Nu mult după aceea s-a întors în capitala regatului, Newcastle. Pe parcursul următorilor cincizeci sau şaizeci de ani, curtenii şi servitorii lui îi mai aminteau din când în când ce terenuri grozave de vânătoare se găseau în Cumbria, dar el a avut grijă să nu mai calce pe acolo până după moartea cărbunarului.

NOTĂ ASUPRA ILUSTRAŢIILOR

Lucrările lui Charles Vess de grafică narativă au apărut, printre alte publicaţii, în *Spiderman, The Sandman*, *The Books of Magic* şi în *The Book of Ballads and Sagas,* publicată chiar de el; pentru aceste lucrări a primit de două ori premiul Will Eisner Comic Industry. În 1999 i s-a acordat World Fantasy Award for Best Artist pentru ilustraţiile romanului *Stardust* (un proiect realizat în colaborare cu Neil Gaiman). Locuieşte în Munţii Apalaşi din Virginia. Pentru mai multe informaţii despre activitatea artistică a lui Charles Vess, îi puteţi vizita website-ul: www.greenmanpress.com.

Mulțumiri

Poveştile de aici n-ar fi văzut în veci lumina tiparului dacă n-ar fi fost cei de mai jos: Colin Greenland şi Geoff Ryman (care m-au convins să scriu prima mea povestire atunci când nu voiam deloc să fac asta), Neil Gaiman, Patrick şi Teresa Nielsen Hayden, Terri Windling, Ellen Datlow şi Charles Vess. Tuturor le transmit multă dragoste şi le mulţumesc.